Ny Portefeuille

Udgivet og redigeret af Georg Carstensen, 1.-3. Bind, 1843. De første numre redigeret af H. P. Holst.
Udgivet af Georg Carsten og redigeret af J. C. Schythe, fra 4. bind 1843 til 4. bind 1844.

Mere om tidsskriftet på:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p84985.htm

med link til liste over indekseret skønlitterært indhold.

Tospaltede sider med indskudte tavler.

Bag i bindet findes omslagene til hæfterne, der udkom hver søndag.

Udarbejdet 2024 af Niels Jensen

Ny Portefeuille

for

1844.

Udgivet af Georg Carstensen.

Redigeret af J. C. Schythe.

Fjerde Bind.

Trykt hos Louis Klein.

Indhold.

Poesie.

Fortællinger.

Biographier og Skizzer.

Theater, Musik, Literatur og Kunst.

Artistiske Bilag.

O'Connell, paa Veien til Retten, Skizze.
Frantz Ferdinand, Prinds af Joinville, Portrait.
H. C. Lumbye, Portrait.
Cuvier, Portrait.
Tvende Skizzer efter „Le Charivari“.
Grevinde de Genlis, Portrait.
Paër, Portrait.
Foyeren i den store Opera i Paris, Skizze.
Fyrst Poniatowski, Portrait.
Dr. Gall, Portrait.
Fangens Familie, Skizze.
Kong Ludvig I. af Bayern, Portrait.
Maria Stuart, Portrait.

Letsindighed og Pligtfölelse.

Af: „Mittheilungen aus dem Leben eines Richters".

Hvo af Eder, kjære Læsere, har ikke hørt Noget om idle og om industrious prentice? Hvo af Eder har ikke beundret de tolv fortræffelige Kobberstik af Hogarth, hvilke føre Eder hiin dovne og hiin flittige Lærlings Historie for Øinene, i en fortløbende Fortælling, skreven med en kraftig Gravstikke? Kjende I dem ikke, saa forskaffer Eder denne Nydelse, der er saa let at tilfredsstille i enhver større Stad, hvor der blot gives Dannede; lærer af dem, med hvilket Mesterskab Penselen formaaer at fremstille den naturlige og den ideale Modsætning imellem Lys og Skygge, hvorledes i en afvexlende Følgerække det ene Billede bliver Reversen til det andet. Tvende aldeles forskjellige Characterer gaae hver sin Vei. Den Enes fører til Ære og Værdighed, den Andens til Galgen. Saa ofte de komme i Berøring med hinanden, opstaaer en Mislyd, en Dissonans, som ikke kan opløses, thi den ædle Sjæls Smerte og Frygtens og den onde Samvittigheds Smerte kunne ikke forbindes med hinanden, kunne ikke sammensmeltes.

Slige skarpe Modsætninger, som den omtalte, forekomme meget hyppigt i det menneskelige Liv, ja det synes endog, som om de med Flid opsøgte hinanden, for at indgaae en Forbindelse, som vel undertiden, naar det Haarde parres med det Bløde, det Strenge med det Milde, det Stærke med det Svage, kan give en god Klang, men i Regelen giver en styg Mislyd. Næsten i alle moralske Fortællinger finder man slige Modsætninger, slige divergerende Characterer, og Lærdommen uddrages med Lethed deraf, idet Dyden maa belønnes, Lasten derimod straffes. Kun Skade, at som oftest Dyden ikke prises for sin egen Skyld, ei heller Lasten afskyes, fordi den er Last, men der anbringes desuden disse mægtige Løftestænger for den sociale Fortræffelighed, Løn og Straf, i det Øiemed, at hæve Dydens tunge Byrde i Høiden.

Livet viser os, om endog kun sjeldent, Lysbilleder, hvor det Gode udøves for sin egen Skyld, under Modvirkning af flere meget kraftige Løftestænger, som hedde Kummer, Elendighed, Skjændsel, og andre ikke mindre kraftige, usynlige, som hedde Tvivl om den guddommelige og menneskelige Retfærdighed.

Min offentlige Virkekreds som Dommer har bragt mig i Berøring med tvende modsatte Characterer, som Skjæbnen havde sammenført. Den efterfølgende Meddelelse vil angive de nærmere Omstændigheder, men, i Modsætntng til hiin Hogarth'ske Malerpoesi, som med kraftige Strøg og levende fordeelt Lys og Skygge skabte de Hogarth'ske Billeder, kun i en simpel, usmykket, men sand Fortælling. Jeg har kaldt den Letsindighed og Pligtfølelse, fordi Sproget ikke besidder noget Ord, der indeholder en ret betegnende Modsætning til det første Begreb.

Det var i Begyndelsen af Mai Maaned 1826, om Formiddagen Kl. 11, at jeg med Actuaren og en af mine Colleger begav mig hen til den pensionerede Major Lauterberg, for at fornemme hans sidste Villie og opsætte hans Testament. Den klare, venlige Foraarssol opvakte i Naturen, som i Menneskenes

Hjerter, en munter Livslyst, medens den Handling, vi stode i Begreb med at foretage, erindrede om Aftenen, om Livets Høst, som berøvet sit saftige Grønne, har afkastet de visne Blade paa nogle faa, enkelte nær, og forbereder sig paa den lange Vintersøvn. Opsættelsen af et Testament vækker stedse hos mig en alvorlig, mørk Stemning, naar En paa sit Dødsleie skynder sig at benytte det korte Spand af Tid, det endnu er ham forundt at leve i, til at beskikke sit Huus. Det er Billedet af den legemlige Lidelse, af den menneskelige Forgængelighed, som Øiet søger at undgaae og her venter at finde; det er Tanken paa Døden, paa Afskeden fra det jordiske Gods og fra kjære Slægtninger, der paatrykker en saadan Act Præget. Det er det Ansvar, der paahviler den Retslærde, efter en Ubekjendts Villie at opreise en Bygning, som formaaer at modstaae alle Angreb af Havesyge og Pengebegjærlighed. I en saadan Stemning betraadte jeg den ovennævnte Testators Huus. I Sygeværelset fandt vi den gamle Major, siddende i sin Lænestol, indhyllet i Tæpper. Saa dødsmat han end var, havde han dog sandsynligviis sanket sine sidste Kræfter sammen, for at vise en Styrke, han ikke mere besad, og for at fyldestgjøre en Anstandsfølelse, der ansaae det for upassende, at modtage en Rets-Commission i Sengen. En ung Pige, efter Udseende nogle og tyve Aar gammel, lagde med Omhyggelighed et Tæppe tilrette om den Syges Fødder. Et brændende Lys stod allerede paa Bordet, ved hvilket Stole vare hensatte for os. Ved vor Indtrædelse gjorde Majoren et Forsøg paa at staae op, for at hilse paa os, men den unge Pige, som med barnlig Omhu vogtede paa enhver af hans Bevægelser, forhindrede ham deri ved et let Tryk paa hans Skulder og sagde til os:

„De er vel saa god, at undskylde min syge Onkel."

„Mine Herrer," tiltalte Denne os med svag Stemme, „jeg har uleiliget Dem herhid for at dictere Dem mit Testament. Jeg føler og veed, at det ret snart er forbi med mig, og skulde egentlig mere tænke paa det Hiinsides end paa dette Liv. Men mine Tanker ville dog ikke forlade mit jordiske Gods, hvoraf jeg snart ikke længer kan gjøre nogen Brug. Men jeg ønskede dog gjerne, at det faldt i de rette Hænder, som snart bedre ville vide at benytte det, end jeg."

„Det kan jeg ikke andet end billige," svarede jeg, „om jeg end ikke anseer Deres Tilstand for saa haabløs, som De selv."

Han gjorde en benegtende Hovedbevægelse, og sagde: „Jeg troer at kunne bedømme den bedre. Om 2 Gange 24 Timer vil Haabet nok være blevet til Vished. Hør, Amalie, ryk Stolen noget nærmere hen til Vinduet. Solen skinner saa varmt herind; jeg vilde saa gjerne endnu engang bade mig i dens Straaler. Saa! O, hvor det gjør mig godt! Nu, mine Herrer, til Sagen, om det behager Dem."

Den unge Pige vilde nu forlade Værelset, men Majoren tilraabte hende:

„Amalie, hvor vil Du hen? Bliv kun her, at Du kan være ved Haanden, om jeg skulde behøve Dig. Du maa gjerne høre paa, hvad her bliver sagt. Min sidste Villie er snart opsat. De Herrer Commissairer ville kun have ringe Vanskelighed med at forstaae den, og derfor vil jeg ogsaa kun i al Korthed underrette Dem om mine Forhold. Jeg

er en gammel, udlevet Invalid, som i hele 30 Aar troligt har tjent sin Fyrste, indtil en fransk Kugle gjorde mig udygtig til Tjenesten. Siden den Tid har jeg for det Meste levet i Ro, hyppigt dog under store Smerter, men en god Pension, som jeg havde erholdt til Belønning for min Tjeneste og mine Saar, har tilladt mig at henleve Resten af mine Aar i det Hele taget uden Sorger. En god Oeconom har jeg altid været, jeg fortærede sjelden min hele Indkomst, idet, efter min Formening, en sparsommelig Mand aldrig skulde bruge mere end tre Fjerdedele af sin Indtægt. Saaledes har jeg da lidt efter lidt sammensparet mig en Capital af 3000 Daler. Gift har jeg aldrig været. Da jeg endnu var ung og rask, kunde jeg ikke ernære en Kone, og siden turde Invaliden ikke mere tænke derpaa. Min nærmeste Slægtning er min Broder, Kjøbmand Lauterberg, i Gaden her næstved. Han har mere end sit gode Udkomme, trænger derfor ikke til mine Sparepenge. Men min afdøde Søsters Datter, Amalie, dette gode Barn her, hun skal være Arving til Alt, hvad jeg efterlader mig. Kom hid, min kjære, gode Pige, og tag trøstig imod din ringe Arvelod; der klæber ingen Uret, ingen Forbandelse derved. Tag min bedste Velsignelse ovenikjøbet. Din Fader har Du aldrig kjendt, Din Moder tabte Du tidligt, et Tab, som intet Menneske, mindst af Alle jeg, kunde erstatte Dig. Jeg har hverken havt Kone eller Børn, men Du har erstattet mig Begge. Gud lønne Dig derfor! Græd ikke! Det gjør mig denne Time saa tung, og jeg vilde netop lette mig den, ved at opfylde en Taknemmelighedens Pligt."

„Ja, mine Herrer," vedblev han, henvendt til os, „De aner ikke, hvad for en Skat denne Pige har været mig. Siden sit 17de Aar har hun været i mit Huus, har hun pleiet mig, opvartet mig, forkjælet mig som et lidet Barn. Sine bedste Livsaar, alle Ungdommens Glæder har hun opoffret, for ikke at lade den gamle Krøbling alene, som blev vranten, naar han maatte savne hende blot et Par Timer. Kunde hun blot læse mig mine Ønsker udaf Øinene — —"

„Bedste Onkel," afbrød Amalie ham, „skaan mig dog. Jeg kunde synke i Jorden af Skam ved at høre mig saaledes roses, uden at have fortjent det. Jeg gjorde kun min Skyldighed, saa godt jeg kunde. Jeg opfyldte kun en hellig Pligt. Du tvinger mig her til at aabenbare, hvad Du selv ikke vilde have aabenbaret, hvad jeg ikke engang har erfaret af din egen Mund, men hvad der alligevel er mig velbekjendt. Hvorfor kunde Du tidligere ikke ernære nogen Kone? Fordi Du siden mit sjette Aar betalte de høie Kostpenge for mig i Pensions-Anstalten, og unddrog Dig derfor selv mange Glæder, som Du ellers havde deelt med dine Standsfæller. Hvorfor tog Du mig til Dig? Ikke for at jeg skulde pleie Dig, men fordi — —"

„Amalie, gjør mig ikke vred. Du veed, jeg vil ikke høre Noget derom. Altsaa, mine Herrer Commissairer, beder jeg Dem, nu at affatte Testamentet saaledes, som jeg har bestemt, og jeg forlanger, at De udtrykkeligt tilføie, at faderlig Velvillie og Taknemmelighed for mig beviste Tjenester have bevæget mig til at udnævne hende til Universal-Arving af mit Efterladenskab."

Testamentet blev nu opsat, underskrevet af Majoren og beseglet. Denne Forretning

og den foregaaende Scene havde angrebet ham stærkt; hans Kræfter vare fuldkommen udtomte. Vi skyndte os at forlade ham, for at han det snareste muligt atter kunde indtage sit Syge- og Dødsleie. Ogsaa os havde det Forefaldne angrebet og vel endnu meer end Dig, kjære Læser, thi min Pen har ikke været i Stand til at skildre Dig Udtrykket i den gamle Herres værdige Ansigt og den unge Arvings blide, ægte qvindelige Træk. Hertil vilde neppe selv en Hogarths Radeernaal været tilstrækkelig. Hvor gjerne havde jeg dog ikke ogsaa været Øie- og Ørevidne til den paafølgende Scene i dette Værelse, hvorom jeg først efter flere Aars Forløb kom til Kundskab, og netop ved en af Deeltagerne deri, men den maa jeg dog for Sammenhængens Skyld endnu tilføie dette Afsnit.

Efterat Majoren havde nydt nogle Timers vederqvægende Halvslummer, uden dog derved at have vundet i Kræfter, kaldte han Amalie hen til sig ved Sengen. Han betragtede hende en Tidlang med inderlig Velvillie og sagde derpaa med et mat Haandtryk:

„For din Existens, mit Barn, er der da nødtørftigt sørget. Du vil faae dit tarvelige Udkomme. Men der er endnu en Sorg, der trykker mig. Hvad vil Du begynde paa, naar Du har tillukket mine Øine? Hvem vil Du tye til? Du kan dog umuligt, med din Uerfarenhed i Verden, leve paa egen Haand som en Pebermø, udsat for ond Omtale og for Angreb af Folk, der ville berøve Dig din Smule Formue."

„Mon ikke Onkel Ludvig vil tage mig til sig i sit Huus?" spurgte hun.

„Det ønskede jeg dog ikke. Gjør han det endog, saa skeer det kun for Skams Skyld, og Du vil da blive behandlet ilde der, stakkels Barn, fordi han aldrig vil tilgive Dig, at Du har unddraget ham en Deel af Arven efter mig."

„Onkel er jo selv velhavende nok," bemærkede hun.

„Det er han," svarede den Gamle, „men — jeg gider neppe talt derom, tillige en Gniepind, En, som ikke under Andre Noget end sig selv. Desforuden levede vi aldrig paa den fortroligste Fod med hinanden, omendskjøndt jeg ikke nogetsteds har staaet ham iveien. Maaskee skammer han sig ogsaa over, at han ikke har gjort noget for Dig. — Nei, det gaaer ikke an. Kunde jeg dog endnu opleve den Glæde, at vide Dig godt forsørget. Du veed nok, hvad jeg mener."

„Jeg forstaaer Dig ikke, kjære Onkel."

„Jeg tænker paa Volontair Bergmann. Han er aabenbar forlibt i Dig, og er en Søn af en af mine gamle Ungdomsbekjendte, som har anbefalet mig ham. Han er i den sidste Tid kommen ret hyppigt til os. Troer Du, at disse Besøg ogsaa virkelig gjaldt mig?"

„Oprigtigt talt, nei. Jeg maatte være blind, blev jeg ikke vaer, at han søgte at vinde min Tilbøielighed."

„Og har han endnu ikke vundet den?"

„Ja eller nei. Jeg holder nok af ham; hans Ydre behager mig, og jeg føler mig paa den Maade tiltrukken af ham, som Tilfældet er med enhver Pige hos en ikke ligefrem modbydelig Courmager. En vis Elskværdighed kan man ikke frakjende ham, men hvad jeg især savner hos ham, det er en nøie Overeensstemmelse mellem Ord og Handling, det er den faste, mandige Villie, det rette Alvor, en vis Stadighed og Udholden-

hed, kort sagt, saa Meget, Meget, der slet ikke Altsammen lader sig beskrive."

„Det, som Du der har nævnt, tro mig, det vil nok komme bagefter," sagde Majoren, „naar Aarene bringe det med sig og en fast Ansættelse knytter ham til det borgerlige Liv. Betænk videre, at han er et ret godt Parti. Han har nu i hele 5 Aar arbeidet i Kammeret som Volontair; et indbringende Embede kan ikke undgaae ham; han har den nærmeste Adkomst dertil. Du kunde ret finde en god Støtte i ham. Kjære Amalie, jeg vil hverken forsøge at tvinge eller at overtale Dig, men jeg vilde døe roligere, kunde jeg forlade Dig som en Forlovet. Prøv Dig selv. Du elsker ham endnu ikke, det seer jeg klart, fordi han maaskee er noget for vindig. Men vinder han med Tiden Alvor og Fasthed, saa vil ogsaa din Agtelse og Kjærlighed komme af sig selv. En eensom og forladt Pige tør ikke vise en god Forsørgelse fra sig, fordi hun har fattet en chimærisk Idee om en fuldkommen Lyksalighed. See nu blot ikke saa alvorlig ud. Det gjør mig næsten ondt, at jeg har ladet dette Ønske, denne taabelige Grille blive lydelig."

Samtalen blev afbrudt ved Indtrædelsen af Tjenestepigen, som meldte, at Hr. Bergmann stod udenfor, for at erkyndige sig om Majorens Befindende. „Deus ex machina, som man siger," mumlede den Syge hen for sig. „Lad ham kun komme ind," tilføiede han høit. „Kunde ogsaa hedde," mumlede han igjen, „naar man taler om Ulven, er han ikke langt borte. Nu, med Denne er der vel ingen Fare for mit Lam."

Den unge Mand traadte ind, satte sig ved Siden af Sygesengen og spurgte deeltagende om Majorens Befindende. Denne fordulgte ham ikke sin Tilstand, og udtalte det Haab, snart at indhente sin Ven, den Tilstedeværendes Fader, som først for kort Tid siden var gaaet forud for ham. Bergmann tog heraf Anledning til at komme ind paa sin egen Stilling, idet hans Faders Død havde gjort ham det umuligt, uden nogen Arv eller Understøttelse at subsistere længer som Volontair uden Gage. Imidlertid havde han nu den bedste Udsigt til at opnaae en Skattekasserer-Post, naar han kun var i Stand til at tilveiebringe den nødvendige Caution af 2500 Daler. Tjenesten var god og indbragte vistnok 800 Daler om Aaret. Derpaa henvendte han sig til Amalie, med hvem han begyndte en Samtale angaaende hendes Sundhed og bad hende, ogsaa at tage Hensyn til sig selv under hendes utrættelige Pleie af Onkelen. Majoren som, plaget af legemlige Lidelser, slet ikke eller dog uden al Deeltagelse havde hørt paa den tidligere Tale, opfattede den sidste Vending deri, da den mere stemmede med hans egne Følelser, og yttrede sig ganske billigende. Han meente, at det var godt, at han fik Hjælp af Bergmann: han selv havde intet Gehør fundet med sine Bønner, at Amalie skulde skaane sig. Hvad Hjertet er fuldt af, løber det let over af. Intet Under altsaa, at han stillede sin Nieces Bestræbelser i det bedste Lys og, enten det nu var af Alderdomssvaghed, eller af Snaksomhed, eller med Forsæt, yttrede sig angaaende det oprettede Testament og dets Indhold. En paafaldende Forandring blev fra dette Øieblik af kjendelig i Bergmanns Opførsel. I Forstningen var han adspredt, derpaa blev han eftertænksom, tilsidst kastede han nogle fyrige

Blikke paa Amalie, hvem denne Forandring ikke var undgaaet. Majorens Yttring, at hans sidste og eneste Sorg var den, ikke at vide sin Niece i Sikkerhed hos gode Mennesker, ledede til et Ægteskabstilbud. Bergmann erklærede, at han alt længe i Amalie havde æret en agtværdig og elskværdig Pige og nu tilligemed sin Haand tilbød hende et vel beskedent, men dog anstændigt, sorgfrit Udkomme. Dette Tilbud syntes slet ikke at overraske hende; dog, Afgjørelsens Nærhed saavelsom Visheden om, at en eneste udtalt Stavelse vilde uigjenkaldeligt bestemme hendes Skjæbne og at Terningerne nu laae i hendes Haand for at afgjøre hendes hele timelige Vel og Vee, foraarsagede en heftig Kamp i hendes Følelser. Taarerne strømmede ud af hendes Øine; hun taug en rum Tid stille. „Amalie,“ hviskede Bergmann, for ligesom at udrive hende af den stille Eftertanke til Ord og Handling. Hun foer sammen. „Amalie,“ udbrød Majoren med svag, bedende Stemme. Denne Tone gik af med Seieren. Hun rakte Bergmann sin Haand.

Vi overspringe et Tidsrum af otte Aar. Bergmann og Amalie ere for længe siden gifte. Deres Ægteskab er kun velsignet med et eneste Barn, en allerkjæreste Dreng. Bergmann har opnaaet den ovenomtalte Embedspost, idet han har ydet den forlangte Caution af 2500 Daler med sin Kones Formue. Med Resten af hendes Medgift har han bestridt Indretningen af sit Huus. Vi gjenfinde hende i hendes Dagligstue. I dette Øieblik har netop hendes Ludvig, der er opkaldt efter sin Gudfader, Moderens forhennævnte Onkel, ønsket hende Godnat med et Kys og er gaaet ind i Sovekammeret. Hun gjennemseer endnu engang det Regnestykke, han under hendes Anviisning har maattet udføre, smiler derover og pakker derpaa Tavle, Griffel og Bøger sammen. Derefter lister hun sig sagte ind i Sønnens Sovekammer, tager et af ham netop aflagt Klædningsstykke, som trænger noget til at syes paa, bøier sig over Sengen, hvori hendes Yndling allerede sover fast, og betragter ham med moderlig Ømhed. Hvad fængsler hende saalænge ved dette Leie? Han sover jo saa roligt. Hvoraf kommer dette veemodige Træk, der som en Skygge leirer sig over det forhen saa venlige Ansigt? Hvad betyder denne Taare, som hendes fiintformede Finger knuser i Øiet?

Tvende Gange har allerede Taarnklokkens Lyd forkyndt de flygtige Timers Forløb. Atter runger dens Slag igjennem Nattens Stilhed.

„Endnu ikke!“ sukker hun sagte og støtter Hovedet i sin Haand. Det gaaer med Gadedøren, ilende Skridt nærme sig. Bergmann træder ind, ønsker en flygtig Godaften og skynder sig strax hen til en Tallerken med Smørrebrød, som han forefinder staaende skaaret paa Bordet. „Altid Smørrebrød og intet andet end Smørrebrød,“ skjænder han; „jeg havde iaften dog endelig engang ventet mig en Smule Varmt.“

„Kjære Bergmann,“ svarede hun med Rolighed, „mine Huusholdningspenge ville heller ikke strække til i denne Uge. Fødemidlerne stige altfor høit i Prisen. Skal jeg slaae mig igjennem, saa maa Du ogsaa vide at hjælpe Dig.“

„Det vil jeg jo ogsaa gjerne. Men engang imellem gad jeg dog nok see noget

Andet paa mit Bord end det evige Eetogdet-Samme."

„Du gjør mig Uret. Du kommer jo som oftest først ud paa Natten hjem fra Casinoen, og vil da vel ikke forlange, at jeg saa skulde vente Dig med varm Mad."

„Naa, ja ja, det er ogsaa sandt. Det er ikke ret af mig og jeg lover Dig, jeg skal ikke længer blive saa seent ude. Men Tiden løber saa hurtigt, naar man til en Opmuntring efter Dagens Møie og Besværligheder hengiver sig til en uskyldig Fornøielse. Jeg lader Dig jo rigtignok, mit kjære Barn, sidde temmelig meget alene hjemme, men Du under mig dog vistnok den Smule Adspredelse. Nu har Du grædt igjen, kan jeg see. Du veed, jeg kan ikke lide den evige Tuden. Hvad har der da nu igjen været iveien?"

„Jeg skulde gjerne have fortiet det, kjære Bergmann; men siden Du spørger mig derom, maa jeg sige Sandheden. Da Du var gaaet, fandt jeg liggende aaben paa dit Bord en Skrivelse fra Kammeret, hvori —"

„Nu ja, hvori jeg har faaet en Irettesættelse og er truet med en Pengebøde. Det er, i Sandhed, heller ikke til at holde ud. De revidere ikke, de chicanere. Blot fordi jeg havde forglemt, efter min Regnskabs-Extract at indsende det Par Skilling Brændeviinsskat til Kassen inden Maanedens Udløb, saa ere de strax ved Haanden med Næser, Bøder, Suspension o. s. v. Men hvad havde Du at bestille i mit Arbeidsværelse og ved mine Forretningssager?"

„Jeg vilde blot efter Sædvane rydde lidt op, fandt da den aabne Skrivelse, og da jeg ikke vidste, om Pigen, som imorgen tidligt gjør Værelset reent, ogsaa turde læse den, saa gjennemløb jeg dens Indhold og lagde den tilside."

„Det var meget fornuftigt. Vær nu blot ikke vred. Jeg veed heller ikke, hvor jeg havde mine Tanker, at jeg kunde lade den ligge der."

„Dine Tanker vare sandsynligviis ved L'hombrebordet. O, de ulyksalige Kort! At Du dog ikke kan lade dem fare! Jeg kan ikke forjage den mørke Anelse, at de tilsidst styrte Dig i Fordærvelse. De have forbittret mig mangen eensom Stund."

„Forskaan mig, det beder jeg Dig om, for dine Moralprækener," svarede han vred. „Iøvrigt har Du slet ingen Aarsag til at være saa forbittret paa Kortspillet. Jeg har nu min Lykkesperiode. Iaften har jeg igjen vundet 13 Daler. See her har Du den ene, fordi Du maa sidde hjemme. For den kan Du gaae to Gange i Comedien."

„Nei, bort med disse Penge! Behold dem! Du vil maaskee have Dem nødig, naar Uheldsperioden kommer, som sjelden lader vente længe paa sig. Jeg taler ikke saaledes for at dadle Dig, men kun for efter min Pligt at advare Dig. Muligt tager jeg mig for alvorligt, hvad Du anseer for ringe. Men godt meent er det dog, hvad jeg siger."

„Ja, det veed jeg, min bedste Amalie. Jeg vil ogsaa kun benytte denne Lykkesperiode, saalænge den varer. Slaaer den om, saa hører jeg op. Det skal være vist. Derfor maa Du heller ikke længer hænge med Hovedet eller græde. See Livet helst fra dets smilende Side. Men nu er jeg træt og vil til Ro."

Denne Episode maa være tilstrækkelig til at kaste et Blik ind i vort Ægtepars huuslige Forhold og deres modsatte Characterer.

(Fortsættes.)

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

Det kongelige Theater.

— Hvor raae Begreber Hr. **Lyser**, Forfatteren af „Tordenskjold i Dynekilen", end har om et dramatisk Værks Composition, han er dog saa klog, at han — formodentlig netop deraf at man faldt paa hos ham, en fremmed literair Fusker, at bestille Forherligelsen af vor Nationalhelts raskeste Daad, og turde vente hans Makværks Antagelse til Fremstilling paa det danske Theater — har begrebet: vi Danske maae være et Folk, som har en forfærdelig Lyst til at braske med sin nyere Histories faa udmærkede Krigere, men ikke destomindre enten en mageløs Ligegyldighed for Overholdelsen af deres Mindes nationale Hellighed, eller en i dets Forfængelighed rodfæstet uhyre Godtroenhed, som gjør, at det, uden mindste Eftertanke, ubeseet tager alt hvad der siges om dets Helte for sagt til deres Berømmelse. Han vilde ellers aldrig have vovet at gjøre sig lystig over os i selve det Arbeide, hvorved han ønsker at erhverve sig vort Bifald. Og det har han unegtelig gjort. Tordenskjolds beundrede kloge Tapperhed er i Hr. **Lysers** Syngestykke gjort til et forrykt Indfald af en med Krigskunsten aldeles ubekjendt Vovehals; den glimrende, med Hæder tilkæmpede Seier over en den danske Flotille langt overlegen og godt anført Styrke, er bleven nedværdiget til en blot Følge af en exempelløs Stupiditet hos Fjenden. Forsaavidt han har beregnet, at hans Persiflage af dansk Troskyldighed vilde blive taget for gode Varer, ere Hr. **Lysers** Forventninger blevne aldeles fyldestgjorte; hans kjække Forsøg paa at spille os et Puds, ved at paaliste os en dumdristig Eventyrer for vor mandige Helt, er, hvor plumpt han end har udført det, kronet med Held: man har ikke lagt sig Persiflagens grove Fornærmelse mod den danske Marines Stolthed paa Hjertet, men bragt den til Opførelse i det kongelige danske Theater. Havde han ikke været en saa stor Kludrer i den dramatiske Kunst, som han er, men forstaaet at afvinde sit Stof et Par interessante og effectfulde Situationer, vilde han endog have nydt den Triumph at see sig som Forfatter til et af vort Theaters Kassestykker, thi ogsaa Publicum er gaaet i Fælden og har applauderet hans travesterede Tordenskjold stærkere end, i sin Tid **Rahbeks** velskildrede Peder Wessel, og, om ikke stærkere, dog ligesaa trohjertet som **Oehlenschlægers** poetiske Billede af vor Helt. Hr. **Lyser** har selv, ved den fuskeragtige Behandling af Sujettet, maattet afværge, at denne Forhaanelse mod en berømt Personlighed ikke fik blivende Sted paa Scenen, thi det er ikke Indignation over Heltens Mishandling, men Ligegyldighed for den lange Række af matte, usammenhængende Scener, som berøver hans Stykke Publicums Interesse; den hele Handling er saa slet anlagt, at Stykket, i og for sig, uden Hensyn til Forsyndelsen imod Tordenskjolds Eftermæle, maa blive uden theatralsk Virkning og ikke kan holde sig paa noget Theater, med mindre det understøttes af en udmærket skjøn og characteristisk Musik, hvilket Hr. **Salomans** Arbeide langt fra ikke kan kaldes. Dog — Hr. **Lyser** vil jo ikke vedkjende sig Stykket saaledes som det gives her, og maaskee gjør man da Uret ved at lægge Skylden for det slette Anlæg af Handlingen, som vel netop maa være undergaaet væsentlig Omdannelse, paa ham? Aldeles ikke! I Henseende til Mangel paa Handling, Sammenhæng og dramatisk Interesse er Stykket et aldeles harmonisk Heelt; intet Parti deri udmærker sig fordeelagtigt fremfor det Øvrige, hvad der dog maatte have været Tilfældet, hvis Hr. **Lysers** Arbeide havde havt noget Værd. Der kan saaledes ikke være Tvivl om, at Originalen er et meget kunst- og aandløst Makværk, som ingen Omarbeidelse vilde være istand til hverken at fordærve eller at forbedre. Til Beviis for det Anførte, ville vi meddele Indholdet, saaledes som vi ved Opførelsen have kunnet fatte det. — Ved Dynekilen boer en Gjæstgiver, Jacob Lerja, som har to Døtre: Anna og Gitta. Den Første har en dobbelt Modgang; hun elsker den fattige Bonde Nils Peterson, som hun ikke maa faae, og skal have den rige Kjøbmand Jeremias Arvidson, som hun ikke kan elske; forresten taler hun kun lidt, men den Anden er da ogsaa ene og alene i Stykket for at tale for hende. En blot routineret Forfatter vilde have vidst at sammensmelte disse to ubetydelige Roller til een taalelig god. Denne svage Side i Planen er unegtelig kun at skrive paa Hr. **Lysers** Reg-

ning. Naar Dækket gaaer op sees en meget vakkert ordnet Gruppe Bønderfolk udenfor Lerjas Huus; der er Gilde og Dands i Anledning af Annas Bryllup — som skal staae i Morgen. Med eet udbryder et Uveir; der synges et lille Chor desangaaende; med eet ophører Uveiret, Gjæsterne lykønske Lerja, Alle gaae deres Vei, uden at der er skeet det mindste Handlingen vedkommende, og Scenen forandres til Lerjas Stue. Anna kommer ind og synger en meget melodiøs og følelsesfuld Larghetto, men bliver pludselig overvættes lystig og sætter Publicum i største Forbauselse ved, Bondepige som hun er, i en Rondeau at regalere med Triller, chromatiske Scalaer, Løb op, Løb ned og, kort sagt, alle en Operaprindsesses mest halsbrækkende Sangcaprioler. Uveiret har været saa høfligt ikke at knye saalænge hun synger; med Eet bryder det igjen løs, naar den sidste Tact er endt, og det saa grueligt, at Kystbeboerne udenfor Scenen synge Ak og Vee, medens Lerja med sine Døttre paa Scenen gjør en Bøn. Det hjælper; Uveiret ophører. En Sømand træder ind, piller saa smaat ud af Lerja hvorledes det har sig med den svenske Styrke, tager en Bid Brød og hører paa en Vise om Tordenskjold. Jeremias kommer, omtaler med stor Kjærlighed sin hjemkomne Brig, Ane Marie, som han troer i Sikkerhed for de Danske, og lover at lægge 1000 Daler til den Belønning, Regeringen vil give Den, der bringer Tordenskjold. Nils, som har faaet et Nys om Fare, styrter ind for at advare Lerja, og bliver, paa Grund af hans Kjærlighed til Anna, modtaget meget ilde, hvilket han dog ikke bryder sig videre om, men tager fat i den ham mistænkelige Sømand, der kaster ham tilside, nævner sig som Tordenskjold og ved et Pistolskud sammenkalder sine Folk og bringer de Tilstedeværende ombord paa hans Skib. Første Act er ude. Anden Act aabnes udenfor et Havnebatteri, som commanderes af Lieutenant Lagerhjelm, der desuden er Kystbefalingsmand ved Dynekilen. Fra nu af fremføres en Række Fornærmelser mod baade danske og svenske Krigere, og det af en Forfatter, hvis Behandling af det Militaire, som han dog giver en Hovedrolle i sit Stykke, røber at han endog savner almindelig Menneskeforstand. Chefen er til Gilde og en Trup Soldater holde Sladder udenfor Batteriet, ja opfordre, under Gevær, deres Commandeur til at underholde dem med Viser. Derpaa ere Alle saa artige at gaae, for at Forfatteren kan lade Tordenskjold komme. De svenske Soldater ere taabelige; den danske Flotille-Commandeur, hvis Fald eller Fangenskab her vilde tilintetgjøre hele Foretagendet, er bindegal. Han spadserer ganske alene frem og tilbage et Par Alen foran et med svært Skyts garneret Batteri, hvis Besætning dog vel, hvor slet den end opfylder sin Pligt og endskjøndt den tager sine Forposter ind just naar Faren er truende, maa falde paa engang imellem at see ud over Brystværnet. Og hvad vil han paa dette farlige Sted? Jh, han har udsøgt sig det blot for i Fred og Ro at kunne synge en lang Romance, hvori han, om vi have hørt ret, gjør sig til af det, han gjør for Freden. Hans Vaabenbroder, Capt. Grib, er ikke mindre forrykt, men søger Tordenskjold her, hvor Svensken og sund Fornuft gjøre det rimeligt, at han allermindst vil være at finde. Og hvorfor mødes de her? Fornemmelig for at overbevise Publicum om, at den Fjende, de have at kæmpe imod, er saa over al Maade jammerlig, at de To, hvis de nænnede at berøve Tilskuerne den Fornøielse at see, hvad Forfatteren endvidere har hittet paa, meget godt strax kunde gjøre Ende paa Stykket, ved ganske alene at tage Batteriet. De synge nemlig en Duet med saadanne Tordenrøster og til et saa dundrende Accompagnement, at de gjerne dermed midt i Charlottenlund kunde sanke Folk fra Skovens yderste Grændser, end sige vække Besætningen i et fire, fem Skridt fra dem liggende Batteri, forudsat at den ikke heel og holden, med Skildvagter, Forposter og Vagt-Commandeur, laa i en endnu dybere Søvn end Jeppe paa Bjerget, som dog er en af de stærkeste Sovere i et heelt Herred. Dette vigtige Arbeide vel forrettet, gaae de deres Vei, og nu seer man med stor Forbauselse, at Garnisonen dog ikke sov, endskjøndt det maatte være den eneste rimelige Grund til at den ikke ved en saadan Hurlumhei bragtes til at lade høre fra sig — neppe gaae de to danske Officerer, saa komme de svenske Soldater igjen ud fra Batteriet; de bleve kun inde akkurat saa længe, som der udenfor var Noget for dem at gjøre. Og hvad bringer dem nu til at forlade Forskandsningen? De vilde blot stille til Afløsning! At Publicum kan blive overtydet om hvor consequente de ere i at vende Vrangen ud af al Militairbrug, gaae de udenfor Volden for at give Afløsning fra en Vagt, der har sit Qvarteer indenfor den; saasnart det er forrettet, vandre de igjen ind i Batteriet. Scenen forandres til en Stue. Batterichefen Lagerhjelm, som „holder mest af Smaasnapser", kommer med en Ruus til Jeremias og træffer den ham ubekjendte Tordenskjold, hvem han vist ifølge sine In-

structioner burde anholde, men derimod indbyder til et Spil Schak, hvori han gjør det Kunststykke, at sætte mat med tre Træk, hvilket, som Tordenskjold selv senere siger, — formodentlig for at gjøre Tilskuerne det ret klart, at hans hele Foretagende oprindelig var et vanvittigt Indfald, for hvis lykkelige Udfald han ene maa takke Fienden — først lærer den danske Flotille-Commandeur, at det er klogt at dække det egentlige Angreb med et forstilt. Under en Terzet, der ogsaa kan passere for en Qvartet, da Tordenskjolds Baadsmand nu og da stemmer i med, og hvori Lagerhjelm siger, at han ikke veed Noget at synge, Jeremias at han ingen Stemme har, et underligt Indfald af Forfatteren i et Sangstykke, drikkes Batterichefen saa overstadig fuld, at han kan bindes til en Stol og bæres ud. Scenen forandres til Strandbredden. En Mængde Fruentimre, nogle med Fiskeredskaber, komme ind, stille sig meget pænt op paa begge Sider af Theatret, synge et Chor og gaae igjen. Tordenskjold kommer, synger en stor Arie, faaer en Lygte tændt hos en Fiskerkone og gaaer. Man seer Skinnet af en Hytte, Tordenskjold har antændt, Angrebet begynder, Fruentimrene og endeel Soldater og vaabenføre Mænd komme, for fra Scenen at betragte Kampen udenfor Scenen, synge dertil et meget langt Chor og gaae; Dækket gaaer ned. I tredie Act sees et Pas ved Stranden, besat af Svenskerne. Lagerhjelm er sluppen løs, uagtet han blev bagbunden i anden Act, han er ædru, lutter Virksomhed og glødende af Kamplyst. Tordenskjold er ombord paa sit Skib med Lerja og hans Døttre, men har sendt sin Baadsmand iland med Jeremias, der er forklædt som dansk Trompeter. De skulle, for at Tordenskjold kan see Leilighed til at forraske Batteriet, som han i anden Act forsømte at tage, ved deres Udsagn faae Fjenden til at troe, at han vil lande her. Listen lykkes overmaade godt. Svenskerne lægge sig i Baghold og angribe Folkene, der stige ud af en Baad, men faae en lang Næse: det er Lerja, hans Døttre og Nils. Nu kommer Noget, som er høist mærkværdigt. Tordenskjold har selv lokket Fjenden til især at besætte Passet, netop fordi han vil gjøre Landgang et andet Sted, og netop her, hvor han, hvis han venter noget Held af sin List, maa formode at blive modtaget med en Kugleregn, netop her lander han alligevel og det med en Haandfuld Folk, som ikke engang have Skydegevær. Men Forfatteren har engang fast besluttet, at der ikke skal levnes Tordenskjold for fire Skilling Ære af denne Erobring, og hvad gjøre derfor Svenskerne? De kunde tilintetgjøre hele Angrebet ved at fange ham, skyde ham eller stode ham ned med Bajonetten, han giver dem fuldt op baade af Tid og Leilighed dertil — de gjøre det ikke! nei, de fjendes med ham i et Chor indtil det danske Hurraraab lader dem vide, at deres Batteri er taget, og saa gjøre de ham heller ikke noget, men vente til han faaer Undsætning; da falder det dem først ind, at det vel var det rimeligste at angribe ham, men saa tager ogsaa Angrebet, som forskyldt, en Ende med Forskrækkelse, de jages strax paa Flugten og Lieutenanten tages til Fange, men trøstes i Ulykken ved at Tordenskjold, for at complimentere sig selv, forsikkrer ham om, at hans Dispositioner have været overmaade fortræffelige og at Hr. Lieutenanten selv har lært ham, hvorledes han skulde beseire ham, hvilket hører til Troværdighederne. Nils faaer Ane, og Ane faaer de 1000 Daler, som Jeremias vilde give for at faae Tordenskjold, og det Hele faaer Ende med, at de Danske atter gaae ombord „glade over at de have forvundet deres Seier." Saaledes gaaer det til, salvo errore memoriæ, at **Lysers** Tordenskjold vinder Slaget i Dynekilen; Danmarks Tordenskjold tog, som bekjendt, den Sag paa en ganske anden Maade. — I Betragtning af Musikens Fortræffelighed kan dette Stykke umuligt være an aget, thi den savner i høi Grad baade Characteer, Originalitet og god Declamation. Det første Nummer har en ret heldig vedligeholdt local Tone og lover, uagtet en meget iørefaldende Reminiscens, et fortjenstligt Arbeide, men Tilhørerne finde snart deres Forventning skuffet. Anvendelsen af bekjendte Melodier og Perioder, saavelsom Savnet af Udtryk, bliver bestandig mærkeligere og tilsidst gestalter det Hele sig til en Masse af indifferente Effectforsøg, hvoraf der nu og da opdykker Smaapartier, som fortjente Plads i et mere reent og smagfuldt holdt Værk. Næsten i ethvert Nummer sporer man Mangel paa Agtsomhed for den theatralske Fremstilling. Gal er Situationen i anden Act, hvor Tordenskjold og Grib synge en Duet foran Mundingen af Fjendens Kanoner, men galere har Componisten gjort den ved det frygtelige Rabalder, hvormed han har omgivet sine Melodier, som ogsaa langtfra ikke i denne Deel vidne om nogen original Conception. Den musikalske Mellemact er udtrykkelig angivet at skulle være et Characteerstykke; desuagtet vil det være vanskelig at paapege noget Instrumentalnummer, hvori der mindrer aabenbarer

sig en betegnende musikalsk Tanke og Stræben efter Characteristik. Hvad kan det være i et Slag, der kan tænkes udtrykt ved de smaalige dandsende Figurer, som gjøre sig saa vigtige? og hvor findes en imposant Periode, der viser at Componisten levende har forestillet sig et Søslag, som han siger at have villet give et Tonemaleri af? Med Kanonskuddene bag Dækket er det ikke bevendt, det er i Partituret den krigerske Aand og Characteer skulle ligge. Men om Stykket end ikke har været søgt af Publicum, har det dog vundet eenstemmigt Bifald, hvergang det er blevet opført, og da dette fornemmelig kan tilskrives Musiken, maa der alligevel være Noget ved den, som gjør at den behager, thi intet Værk kan gjentagne Gange tilkæmpe sig Applaus paa Scenen, uden at der findes noget Godt i det. Og hvad er det da, der tiltaler i denne vage Musik? Efter vor Mening, det, at Componisten har et vist savoir faire, der savnes hos mangen mere Begavet, og som, hvis han dermed forenede mere Opfindelse og en kraftigere Stræben efter Udtryk, vilde vinde hans Arbeider megen Almeenyndest. — Hr. **Phisters** grundcomiske Fremstilling af Jeremias har ikke lidet bidraget til Stykkets gode Optagelse og er saameget mere fortjenstlig, da den tillige har megen Conseqvens og Natursandhed, saa at den intet Øieblik lader skimte Jagen efter dramatisk Effect, men tvertimod opnaaes ved en Tørhed og Ro, som kun den Comiker, der med ægte Lune forener et ualmindeligt Herredømme over Stemmens og Minens Udtryk, med Held kan udbrede over en saa betydelig Rolle, der kun er bragt i een eneste moersom Situation. — Historiens Tordenskjold var en munter, livlig ung Mand, og hvormeget Hr. **Lyser** end har forsyndet sig imod ham, han har ikke lagt Hindring for Skuespillerens Fremstilling af en rask, ved behagelig Frihed interessant ung Sømand, tvertimod har han ført Skuespilleren en saadan Udførelse nærmere ved at gjøre Helten til en forvoven Galning. Desto besynderligere er det, at Hr. **Faaborgs** Fremstilling savner alt Anstrøg af ungdommelig Dristighed og fyrig Sorgløshed. Istedetfor et rask henkastet Foredrag, der viser at han er tryg og hjemme overalt, giver Hr. **Faaborg** sin Tordenskjold en Adstadighed og Betænksomhed i Tale og Bevægelser, som forraade, hvad der mindst maa formodes hos Tordenskjold, Mangel paa Bestemthed. Som Sanger udfører han derimod Rollen fortræffeligt; især er Foredraget af Romancen meget følelsesfuldt. At Hr. **Schram** ikke kan faae et Heelt ud af en fra Forfatterens Haand saa sammenkluddret Figur, som Lagerhjelm, er ikke at forundres over; vi troe imidlertid, at han vilde komme det nærmere ved at forme Spillet i tredie Act mere efter det i anden Act, som desuden lykkes ham bedst. Angaaende de øvrige Rollehavende, som samtlige ere meget tarveligt betænkte af Forfatteren, ville vi kun anføre, at Jfr. **Liebert** spiller den kjæphøiede Gitta med en Livfuldhed, som lover en god Fremtid, og at Jfr. **Rantzau** synger den uhyre Arie, som udgjør hendes hele Rolle, med megen Bravour.

„Ei blot til Lyst" er det kongelige Theaters Devise, der ofte er bleven omtalt som meget ædel og betydningsfuld, da man naturligviis ikke kunde troe andet, end at det vilde have underforstaaet: „men ogsaa til Forædling"; et Par Stykker endnu som „Møllen i Marly", og Ingen vil tvivle om, at Theatrets egen Fortolkning er aldeles modsat, nemlig: „men ogsaa til Fordærvelse." Vi ere ingenlunde af den Mening, at Kunsten skal være Moralens Trælqvinde, at Skuespildigteren skal gjøre det til sin Opgave at lære Folket Dyd, og at Theatret vil kunne være brugeligt til Opdragelsesanstalt for Børn, men det er vor faste Overbeviisning, at Thalias Tempel bør være Sædernes Skole, uden at der i det ligefrem skal arbeides paa at give virkelig Forargelse ved at Sædeligheden med fræk Haan trædes under Fødder. Og neppe vil Nogen negte, at dette skeer i „Møllen i Marly", hvor en Kone forlader Scenen med den Beslutning, nu at gaae hen og gjøre sin Mand til Hanrei, kommer tilbage med Forsikkringen om, at hun har gjort det og lover, at det ikke skal blive ved den ene Gang, uden at Forfatteren revser denne Frækhed med mindste Beskæmmelse, men tvertimod viser Udsigt til, at hendes forargelige Opførsel herefter, uden at tilføre hende mindste Meen paa gode Navn og Rygte, vil give hende en langt større Indflydelse og behageligere Tilværelse, end hun har havt da hun var brødefri. Stykket er moersomt, overmaade moersomt, meget sandt! den ene lystige Scene følger efter den anden. Men er det da nok til at give et Stykke Adgang til Fremstilling paa den kongelige danske Skueplads, at det er moersomt? Saa vilde det ikke være vanskeligt at skaffe den et meget betydeligt Repertoire, thi det franske Theater har ikke faa ældre og nyere Stykker, hvori Last og Frivolitet ere fremstillede ligesaa moersomt som i „Møllen i Marly" og undertiden i en Dialog, der udmærker sig ved større Vittighed og Delicatesse. Det

er netop det Værste, at Usædelighed og Immoralitet gives et tillokkende Ydre for Almeenheden ved at gjøres til noget Moersomt, til Noget, der uden Sky, vis paa at behage som en elskværdig Daarskab, tør vise sig i Samfundet, naar det kun træder frem med en lystig Nonchalance. Vi tvivle imidlertid ikke om, at Opførelsen af „Møllen i Marly" ikke har været noget Forsøg for at erfare, hvorvidt den Tendens, der saa klart aabenbarer sig i dette Stykke, kunde blive saa tillokkende for Publicum, at man ved Badinage med Velanstændigheden vilde være i Stand til at skaffe Kassen større Indtægt, men kun Følgen af en vel vidtdreven Forkjærlighed for det blot Moersomme, og haabe, at man, ved at see Stykket givet, er kommen til Erkjendelse af, at det ikke er raadeligt for Skuepladsens Værdighed oftere at være moersom paa denne Maade. — Udførelsen er særdeles heldig. Fru **Heiberg** er som Denise piquant, fuld af Lune og forsømmer, uden synlig Jagen derefter, ikke noget Moment, hvoraf hun kan fremlokke Effect. Den coquette Hovedpynt, Silkeskjørterne og hele Dragtens spraglede Udseende vise ved hendes Indtrædelse, at hun ikke gjør Fordring paa at tages for en virkelig Landsbymøllerske, men vil fremstille en elskværdig, interessant Vaudeville-Bondeskjønhed og det er hun i sit stumme Spil, som i hver enkelt Replik. Guillaume er ikke conseqvent tegnet af Forfatterne, det maa derfor ikke regnes Hr. **Wiehe** til Skyld, at hans umiskjendelige Stræben efter at faae et Heelt ud af Rollen ikke ret vil lykkes ham; mange Replikker siger han med megen Pudseerlighed. Hr. **Rosenkilde** er særdeles moersom i Marquiens Rolle; han mildner ikke Udtrykkene af Letfærdighed, men de ere ogsaa af Forfatteren saa inderligt forenede med Personens hele Natur, at det kun vilde være at svække Lunets Livlighed uden at tilhylle det Usædelige. Jfr. **Ryge** giver Marquisen med saa megen Delicatesse, som Forfatternes stærke Udtryk ville tillade hende at anvende. Stykket er blevet optaget med meget Bifald.

Repertoire.

Mandag: **Vestalinden.**

Tirsdag: **Statsmand og Borger.**

Torsdag: **Møllen i Marly. Brama og Bayaderen.**

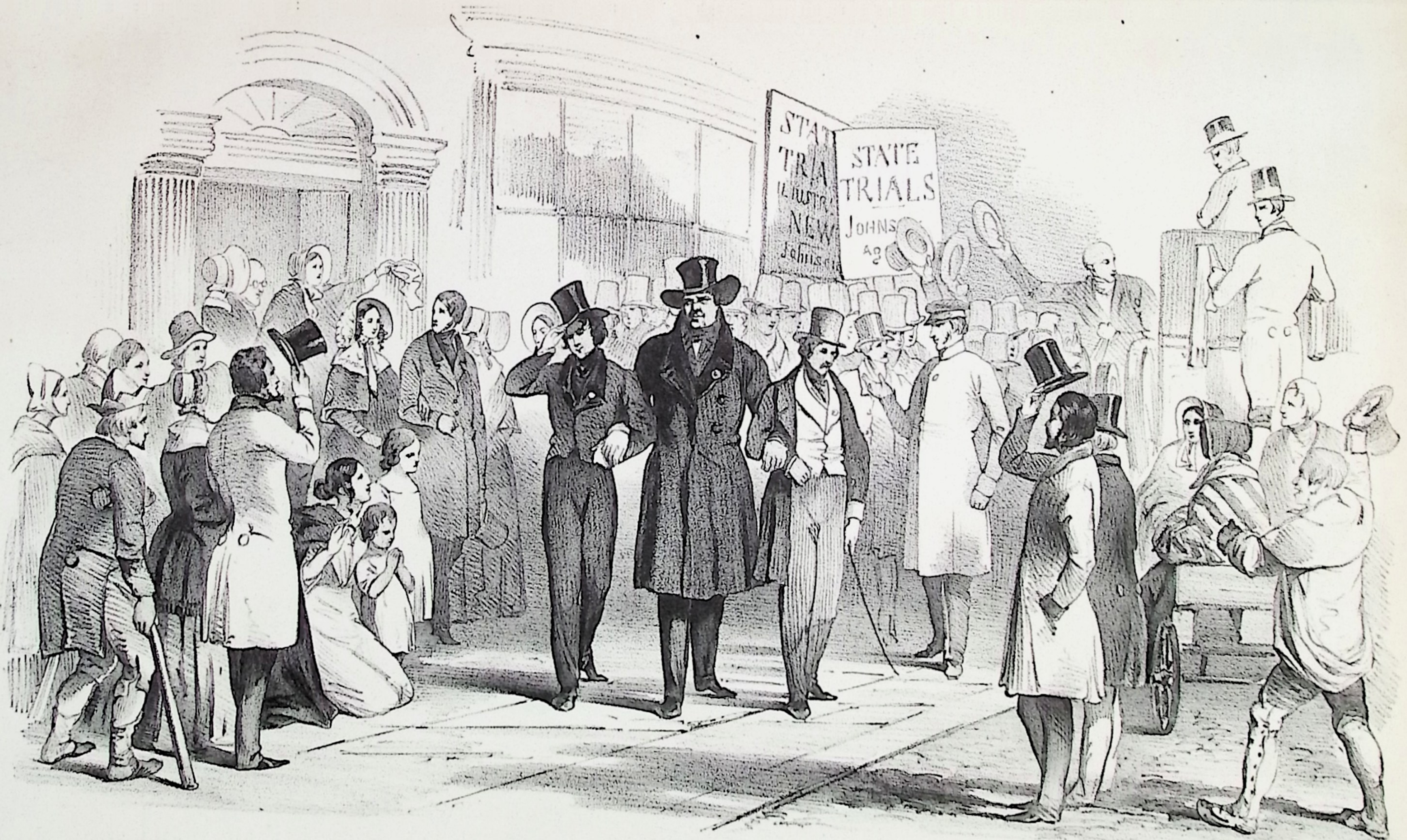
Fredag: **Tordenskjold i Dynekilen.**

Løverdag: **Gioacchino**, romantisk Drama i 4 Acter af Hr. H. P. Holst, Musiken af Hr. Rung. (Første Gang.)

Rollebesætning:

Gioacchino I. Murat, Konge af Neapel .... Hr. Instr. Nielsen.
Carolina, hans Dronning ... Md. Nielsen.
Prinds Chiaromanta, Neapels Erkebisp og Cardinal ..... Hr. Kragh.
Bernard de Saint Laurent, Greve af Aqvino og General — Wiehe.
Fra Martino, en Capucinermunk — Pætges.
Don Filippo Cariati, Don Alberto Monti, Don Luigi Neri, Neapolitanske Adelsmænd og Sammensvorne, DHr. Hvid, Ferslev og Waltz.
Lorenzo, en Viingaardsmand fra Ischia .... Hr. Holst.
Giovannina, hans Søster ... Fru Heiberg.
Tommaso, hendes Brudgom. Hr. Hultmann.
Vicenzo, en Forelæser paa Moloen .... — Schneider.
Sansone, Capo-Lazzaro eller Formand for Lazzaronerne. — Foersom.
Stanislao, en Lazzaron ..... — Hansen.
Marietta, en Frugthandlerske. Md. Winsløw.
Ernest, hendes Søn .... Axel Fredstrup.
Teresa, en fattig Kone ...... Jfr. Rosenkilde.
Fleurus, Kongens Secretair.. Hr. Albrecht.
Delorme, hans Adjutant .... — Sahlgreen.
En Corporal .... — Phister.

Søndag: **Møllen i Marly. Toreadoren.**

Em Bærentzen & C° lith. Inst.

Ny Portefeuille 1844.

O'Connell og hans to Sønner John og Daniel paa Veien til Retten.

Smaa-Vers.

1.

Med Göthes Skrifter.

„Veed Du det Land, hvor Guld-Orangen groer?"
Det Tankens Land, hvor Sangens Luftning vifter,
Hvor Poesien i sin Storhed boer —?
Her aabnes Landet for Dig — Göthes Skrifter.

2.

Med et Guld-Uhr til en ung Dame.

Guld søger Guld, det vil dit Hjerte finde,
Naa, det vil dikke, udenfor og inde!

3.

Hjerte-Sorg.

Man har et Sagn om Nøkken,
Jeg troer det er om mig selv,
Jeg ogsaa sidder med Harpen
I Livets brusende Elv.
„Du bliver dog aldrig salig!"
Tilraaber hun mig og — gaaer.
— Ei seer hun, hvor dybt jeg græder; —
Bølgen over mig slaaer.

4.

Med Thieles „Folkesagn,"

foræret til en Digter.

Modtag fra Folketroens Ager
To hele Skjæpper gyldne Korn,
Hvert enkelt vil, naar Du det tager,
Forvandles til et Fyldehorn.

5.

Bøn.

Han, som i Stormen er vor faste Borg,
Hvis Sollys spreder dette Jordlivs Skygge,
Han styrke Kongens Hjerte i hver Sorg,
Han give altid Danmark Fred og Lykke!
Han hænge Seiers-Krandsen om vort Flag,
Om Kjærligheden, om hver ædel Villie;
Naar alle Riger dømmes paa hiin Dag,
Gid Danmark staae i Havet, som en Lilie!

H. C. Andersen.

Letsindighed og Pligtfølelse.

(Fortsættelse.)

Da jeg slet ikke stod i noget Forretningsforhold til Bergmann, og hans Omgang bevægede sig i andre Kredse end min, er det let forklarligt, at jeg vel kjendte ham af Anseelse, idet jeg regelmæssigt traf ham ved Spillebordet i Casinoen, naar jeg engang imellem indfandt mig der. Deraf kom det ogsaa, at jeg vel havde erfaret, at han var gift, men med hvem, var blevet mig ubekjendt, fordi det ikke i mindste Maade interesserede mig. Allehaande Sladder angaaende ham var vel ogsaa af og til kommen mig for Øre. Man talte om, at han aldrig en eneste Aften forsømte sin L'hombre, at man ikke begreb, hvorledes han kunde udholde saa høit Spil, da han spillede mere uheldigt end heldigt. Formue besad han ikke, hans Gage var kun maadelig, Tingene vilde nok tage en Ende med Forskrækkelse og mere Saadant. Dette blev ogsaa Tilfældet. Det blev mig paalagt, at indlede en Undersøgelse imod Skattekassereren formedelst Underslæb med Statens Penge. Mænd af Faget vide, hvor piinlig en saadan Undersøgelse som oftest pleier at være for Øvrighedspersonen, fordi ikke blot den Skyldige, men i Regelen ogsaa hans hele Familie styrtes i Elendighed. Med tungt Hjerte gik jeg til min sørgelige Forretning.

Jeg forføiede mig til Bergmann, ledsaget af min Actuar, og traf ham i hans Arbeidsværelse. Hvad enten han nu virkelig ikke kjendte mig af Person eller i min Ovalitet som Medlem af Retten, hvad eller hans Sikkerhed eller hans Letsind ikke lode ham antage Faren saa nær, nok, han spurgte ligefrem, hvad der stod til Tjeneste? Jeg meddeelte ham, hvad der var blevet mig overdraget og viste ham det udfærdigede Commissorium. En Liigblegbed overtrak hans Ansigt, en convulsivisk Skjælven gjennemfoer hans Ledemod. Jeg vidste Nok.

„De seer" — stammede han — „jeg befinder mig netop ikke vel — en heftig Feber — kunde det ikke opsættes til imorgen — eller —"

„Jeg beklager meget," svarede jeg, „at være kommen i et for Dem saa ubeleiligt Øieblik, men vor Forretning taaler, som De selv vil kunne indsee, ingen Opsættelse og er jo desuden snart tilendebragt. Ifølge Deres sidste Regnskabs-Extract skal der være 3342 Daler i Kassen, hvilke De allerede burde have afleveret. Deres Cassa-Bog vil udvise, hvormeget De senere har oppebaaret. Tør jeg udbede mig den." — Han bragte Bogen; den oppebaarne Sum var let adderet. — „De har," vedblev jeg, „siden den 1ste i denne Maaned modtaget 611 Daler, der maa følgelig være 3953 Daler i Kassen. Vil De nu behage at aabne den."

„Det gjør mig ondt," stammede han endnu mere forvirret, „for et Par Dage siden har jeg forlagt Nøglen dertil, og, uagtet al Søgen, har jeg endnu til dette Øieblik ikke — kunnet — finde den igjen."

„Hr. Bergmann," sagde jeg med Alvor, „skal jeg skikke efter Smeden, for at lade Pengekisten aabne? See hellere selv endnu engang ret nøie efter, De finder da maaskee Nøglen." — Han ragede nu i sin Pult iblandt de derværende, i Uorden liggende Papirer, og

bragte, efter en kort, tilsyneladende Søgen, Nøglen for en Dag.

„Behag nu at lukke op."

Han tovede, skjælvede; pludseligt kastede han sig ned i Sophaen, bedækkede Ansigtet med begge sine Hænder og udbrød i en hjerteskærende Tone:

„Jeg er forloren; hav dog Medlidenhed med mig, med min Kone og mit Barn!"

„Fat Dem," svarede jeg, „og fremfor Alting ingen Udflugter længer, men en fri, aaben Bekjendelse, hvis De ønsker, man skal behandle Dem som en Ulykkelig."

„Ak, min stakkels Familie!" jamrede han gjentagne Gange.

Konen, som sad i Stuen ved Siden af, havde hørt disse Udraab og styrtede nu ængsteligt ind til os, med det Spørgsmaal, hvad her foregik? Jeg var ikke i Stand til at meddele hende den frygtelige, nu aabenbarede Hemmelighed, endnu mindre at være Vidne til den paafølgende Scene. Jeg traadte derfor ind i Dagligstuen, trak Døren til efter mig og lod det ulykkelige Par alene med sin Kummer og med de Bebreidelser, som den Skyldige udøste over sig selv. Efter et Qvarteers Tid afbrød jeg den trøstesløse Samtale, for at gjøre en Ende paa Forretningen. Kassebeholdningen blev eftertalt; der forefandtes ikke engang 200 Daler, og der viste sig saaledes en Kassemangel paa 3800 Daler. Jeg spurgte ham, om han var i Stand til, at skaffe den behørige Sum tilveie og strax dække Mangelen. Istedetfor Svar trak han kun paa Skuldrene. Jeg erklærede, under disse Omstændigheder at være nødt til at hæfte ham. Konen geraadede herover næsten i Fortvivlelse. Forgjæves var det, at hun tilbød, at give sit hele Udstyr til Dækning af Kassemangelen. Ikke engang dette, i Forbindelse med den stillede Caution, var tilstrækkeligt til at erstatte det Manglende.

„Kan jeg da ikke idetmindste dermed befrie min Mand for den Beskæmmelse, at blive hæftet?" spurgte hun bønligt.

„Heller ikke," svarede jeg. „Og hvad vilde det ogsaa hjælpe Dem, at forskaffe ham denne korte Frihed ved et saa stort Offer, da der dog sandsynligviis forestaaer Dem en lang Adskillelse?"

„Har da Bergmann gjort sig skyldig i en saa stor Forbrydelse? Jeg besværger Dem, siig mig, hvilken Straf der venter ham."

„Derom kan jeg umuligt yttre mig, da jeg hverken kjender Graden af hans Forseelse eller har en afgjørende Stemme. Kun Eet vilde jeg endnu spørge Dem om, Hr. Bergmann. Har De begaaet nogensomhelst Forfalskning i Deres Bøger eller i Deres Restancelister?"

„Nei," svarede han, „ikke en eneste."

„Gudskeelov! Det glæder mig for Begges Skyld. De har da idetmindste ikke Tugthuset at befrygte."

„Men naar nu Defecten kan erstattes?" spurgte han videre.

„Da vil De sandsynligviis slippe med Tabet af Deres Embede og en Disciplinarstraf," svarede jeg.

„Skulde ikke Din Onkel Lauterberg ville gjøre Noget for os?" spurgte han sin Kone. Hun rystede benegtende eller tvivlende med Hovedet.

„Lauterberg?" spurgte jeg, „en Broder til Major Lauterberg? De er Amalie, hvem Denne for endeel Aar siden indsatte

til sin Arving, da jeg conciperede hans Testament?"

"Ja, det er mig."

"I saa Fald," sagde jeg, "kan De gjøre Regning paa enhver Deeltagelse i Deres Skjæbne, som min Pligt ikke forbyder mig. Henvend De Dem trøstig til mig, og jeg skal søge at hjælpe Dem, naar Opfyldelsen af noget af Deres Ønsker staaer i min Magt." Jeg betonede herved Ordet "De" stærkt, for dermed at antyde, at han just ikke kunde tilskrive sig nogen Deel i denne Opmærksomhed. Han forstod Dette ogsaa meget godt og slog bestæmmet Øinene til Jorden. Denne tilsyneladende Haardhed var nødvendig, for strax at stille vort Forhold til hinanden paa det rette Standpunkt.

"For strax at give Dem et Beviis paa min Agtelse," vedblev jeg, "forlader jeg Dem nu, uden paa Stedet at tage Deres Mand med, hvilket jeg strengt taget burde. Men under Opsigt maa jeg dog stille ham og udnævner Dem til hans Bevogter. For at undgaae Opsigt, saa før de ham iaften, efterat det er blevet mørkt, til mit Huus. Vil De indtil den Tid indestaae for ham, at han ikke undviger, saa giv mig derpaa Deres Haand. Det kunde være, at endnu et Fingerpeg fra min Side kunde berede Dem nogen Glæde. Den Stue, som Deres Mand for det første kommer til at beboe, er just ikke særdeles godt meubleret. Naar De vil bidrage Noget til dens bedre Indretning, skal det beredvilligt være Dem indrommet."

Efter at have modtaget hendes hjertelige Tak, lod jeg det ulykkelige Par alene. Om Aftenen hørte jeg en sagte Hulken under mine Vinduer og strax derefter meldte Bergmann sig som Arrestant, uden at hans Kone lod sig see af mig. Under den videre Undersøgelse aflagde han en aaben, angerfuld Bekjendelse, som jeg her deelviis vil meddele ordret, saaledes som den blev tagen til Protocols. Efter en Indledning om hans tidligere Livsomstændigheder vedblev han saaledes:

"Min Fordærvelse var Spillesygen. Siden mit 19de Aar fandt jeg Behag i at tilbringe mine ledige Aftentimer, ja ikke sjeldent endog Morgentimerne med, ved Spillebordet. Jeg spillede som oftest meget heldigt, hvorved Lysten dertil forøgedes, og jeg yndede Kortspillet ligesaa meget for dets egen, som for Gevinstens Skyld. Baade i Selskabs- og i Hazardspil var Lykken mig i lang Tid gunstig. Efterat jeg var kommen i Embede, indtraadte jeg som Medlem i Casinoen, hvor der spilledes høiere, end jeg pleiede van. I det første Aar var ogsaa her Lykken mig huld, men saa vendte den mig pludseligt Ryggen. Jeg tabte betydelige Summer, haabede Dag for Dag at gjenvinde det Tabte, men var stedse uheldigere. I Haab om, at Lykken kun var lunefuld og snart igjen maatte blive mig gunstig, gjorde jeg det første Greb i den mig anbetroede Kasse. Dog forgjæves: i eet Aar havde jeg tabt 500 Daler, som jeg ikke besad. Defecten maatte først hemmeligholdes, derpaa erstattes. Da indgav en Dæmon mig den Tanke paa en let Maade at komme til Penge, og det ved det mest forføreriske af alle Lykkespil, nemlig Lotteriet. Dog, jeg vilde gaae ganske sikkert tilværks. Jeg regnede saaledes: efter den allerhøieste Sandsynlighed udkommer af ti Nummere det ene i ti forskjellige Trækninger. Doublerede jeg nu blot Indsatsen af en Daler paa hvert Nummer saa længe, til

eet af disse ti Nummere kom ud, saa kunde jeg gjøre Regning paa en vel ikke stor, men sikker Gevinst paa ubestemt Udtræk. En Tidlang holdt denne Calcul Stik: jeg vandt i eet Aar henved 150 Daler. Men engang mislykkedes Operationen. Jeg doublerede for femte Gang. Det slog feil og Collecteuren erklærede, ikke at ville modtage en saa høi Indsats, som den følgende. Nu maatte Alt voves. Jeg indsatte endnu tre Gange en Sum af flere Hundreder; de bleve ligesom de andre i Lottoets, hiint graadige Uhyres, Svælg. Jeg var forloren. Endog de i denne Maaned oppebaarne Skatter maatte vandre hen, for at vove et fortvivlet Forsøg. Ogsaa Dette slog feil. Saaledes staaer jeg da her som en Forbryder, som et Offer for Lotteriet og min Letsindighed."

Resultatet af Undersøgelsen var, at der blev et udækket Deficit paa omtrent 1100 Daler, og at Bergmann blev dømt til Fæstnings-Arrest af 2den Grad, saalænge til den manglende Sum var fuldstændigt erstattet. Inden hans Dom faldt, besøgte Konen ham næsten daglig i hans ret taalelige Fængsel, hvilket jeg saameget beredvilligere tillod, som hverken Collusioner vare mulige, efterat Tilstaaelsen forelaa, ei heller nogen Bistand til Flugt var at befrygte fra hendes Side. At Dette ofte gav hende Foranledning til at opsøge mig og foredrage mig en eller anden Bøn, er begribeligt. Jo oftere jeg saae hende, jo nøiere jeg lærte hende at kjende, desto mere steg hun i min Agtelse. Denne voxede endnu meer, da hun efter et Fjerdingaars Forløb, inden hendes Mands Bortførelse til Fæstningen, kom til mig og indhændigede mig den Sum 600 Daler, som hun havde oppebaaret ved Salg af hendes Udstyr og Alt, hvad hun eiede, og tilbød, dermed at erstatte endeel af Kassedefecten, i det Tilfælde, at Fæstningsstraffen af 2den Grad, hvortil hendes Mand var dømt, kunde blive forvandlet til 1ste Grad, hvorved hans Frihed ikkun indskrænkedes til Fæstningsvoldene, medens den anden Straf holdt ham fangen indenfor hans Boligs Mure. Collegiet afgav en gunstig Indstilling og Regjeringen fandt sig herved, maaskee ogsaa lokket af de 600 Daler, bevæget til at gaae ind paa Forslaget. Siden den Tid saae jeg i lang Tid Konen ikke igjen, men hørte vel af Rygtet, at hun holdt en lille Skole for den første Underviisning af nogle Borgerdøttre og desuden syede og strikkede for Penge.

(Fortsættes.)

Reisen til Pyrmont.

Af **Fr. Laun.**

Amtsraad Frank laa paa Knæ for Agnes. Men Pigens Fader satte den sentimentale Elsker til Dørs. Franks Klager søgte at bevæge Himmel og Jord. Agnes's Moder forfulgtes saa længe af hans henfaldende Skikkelse, at hun lagde sin Ægtemage Sagen paa Hjerte, og Frank, som imod Forældrenes Ønske havde ligget paa Knæ for Agnes, laa snart, med Begges Samtykke, i hendes Arme.

De glimrende Fester, som ledsagede det unge Ægteskab, holdt sig længe i deres Glands; de stille Glæder derimod blegnede stedse synligere. Den Søn, som Agnes skjenkede sin Mand, syntes at udbrede en fornyet Glands

over deres Forbindelse. Men — et Nordlys var det, en Herold for den indtrædende Vinter. Imidlertid gik denne dog ganske taaleligt sin Gang.

Efter tre Aars Forløb var Amtsraaden dog stundom i Uvished, om han ogsaa gjerne gad ligge i Agnes's Favn, og en evig Gaade fandt han deri, at han nogensinde havde kunnet ligge paa Knæ for hende.

Agnes skrantede nu. Amtsraadens Broder, Doctoren, fandt Aarsagen dertil paa Ægtemandens Pande, som altfor ofte var overtrukken med Skyer.

„Ja, Du er heller ikke gift!" svarede Amtsraaden.

„Og Du skulde ikke have dannet Dig gyldne Forhaabninger," sagde Doctoren.

Amtsraaden trak paa Skuldrene, og Doctoren lagde sin Kridtpibe — i to Stykker — paa Bordet.

Agnes undrede sig ved sin Indtrædelse over de to Brødres Ordknaphed. Hun satte sig imellem Begge, og enhver af dem greb en af hendes Hænder, dog Doctoren med større Hjertelighed end Amtsraaden.

„Jeg maa til Pyrmont," sagde Doctoren et Par Uger senere til sin Broder. „Gjør mig Selskab!"

„Et halvt Hundrede Mile! Hvad tænker Du paa?"

„Et halvt Hundrede Mile, er det saa farligt? For fire Aar siden havde Du gjerne reist til den anden Ende af Verden."

„Dengang var jeg endnu uden Kone."

„Hende tager Du naturligviis med."

„Det vilde medføre tusinde Omstændigheder."

„En daarlig Udflugt for en rig Mand!"

„Og mine Forretninger, kjære Broder, tænk dog paa dem!"

„Aa, dem anslaaer I Embedsmænd altid saa høit, at man maa afkorte Regningen dygtigt, inden den bliver gyldig."

„Kom mig ikke med saadant Noget, Broder. Dine medicinske Forretninger, de døe rigtignok bort af sig selv, naar Du forsømmer dem, men mine forøges derved i det Uendelige."

„Uden Sarcasmer og reent ud af Posen: Badet trænger din Kone meget til."

„Saa har jeg netop til rette Tid ladet bygge Badehuset dernede i Haven. Hvad vort Vand mangler i Kraft, det veed man jo dog ialtfald at erstatte ved Kunst."

„Saamænd, aa ja. Men Indflydelsen af en anden Luft, andre Egne og Mennesker, hvormed vil Du erstatte Det?"

„Taler Du efter min Kones Opfordring?"

„Nei, kun efter mit Hjertes, som ikke længer kan taale at see paa den fortræffelige Kones Sorg. Noget maa der skee, eller det vil tage en Ende med Forskrækkelse. Endnu Eet: din Kone kan reise med mig, naar Du vil undvære hende to Maaneder i Huset."

„Ja, kjære Broder, gjerne!"

„Godt, saa er Sagen jo afgjort."

Det var den dog ikke ganske. Agnes tog i Betænkning at lade sin Ægtefælle alene. Dog, den resignerede Mine og Tone, hvormed han gjentagne Gange gav hende at forstaae, at det var ikke første Gang han havde levet alene, og trøstede hende med, at hun jo kun blev borte i kort Tid, bestemte hende ende-

lig mere, end Doctorens Henviisning til hendes Sundhed, til et skjælvende Afskedsord.

Barnet paa hendes Skjød udstrakte de smaae Hænder bønligt mod Faderen, og Agnes maatte ile, for at unddrage hans kolde Blik den Taarestrøm, der truede med at bryde frem.

Da hun var borte, fandt Amtsraaden sit Huus mere tomt, end han havde ventet sig. Der feilede ham saa Meget, som han tilforn kun lidt havde paaskjønnet, ligefra hans Kones overflødige Tale til hans lille Sønnekes uartige Skrig. Endog i væsentlige Ting fandt han sig snart kjendelig beskaaren. Agnes havde vel været betænkt paa Meget, som skulde gjøre ham hendes Fraværelse mindre følelig, og i de første Dage gik ogsaa Alt temmelig vel. Men Tjenestetyendets Villighed, der ikke besjæledes af Kjærlighed, blev Dag for Dag koldere. Efter det første Par Ugers Forløb fandt han allerede sin Beqvemmelighed i den Grad forstyrret, at den Tanke, endnu at skulle tilbringe halvanden Maaned saaledes, opfyldte ham med en velgrundet Frygt. Endnu mere forøgedes hans Angest, da der slet ingen Breve vilde komme. Endelig! Men hans Broders Couvert indsluttede ikke en eneste Linie fra hende. Doctoren underrettede ham om, at Agnes laa syg af en farlig Feber. Han forlangte, at Amtsraaaden selv skulde begive sig til Pyrmont, men tilføiede dog i et Postscriptum, at den Syge siden var bleven bedre, og at Amtsraaden underveis skulde spørge paa Posthusene om Breve til sig, og at han, Doctoren, skulde skrive igjen strax den følgende Dag, for ikke, hvis Bedringen blev ved, at unddrage ham fra sine Forretninger.

I Virkeligheden sad Amtsraaden netop i saa presserende Arbeider, at Reisen neppe var tænkelig. Men hvad vilde nu have kunnet overdøve hans sønderrevne Hjertes Kummer!

Han afreiste strax og anholdt underveis enhver Postillon, han mødte. Ti Mile fra Hjemmet modtog han et Brev med sort Lak: som en sørgende Enkemand vendte han tilbage til sine øde Værelser.

Amtsraaden saae sin Kones Portrait stivt i Øinene, disse Øine, som for tre Aar siden, da Maleren var bleven færdig med dem, havde forekommet ham altfor udtryksløse. Nu — vare de herlige Originaler tillukkede. Portraitets friske Farve havde ganske svaret til hans Kones Teint. Nu — havde den grumme Død afbleget dem. En Veeklage, som gjaldt ham selv, bævede paa hans Læber, thi hans Ægtefælles tilintetgjorte Ungdom levede endnu hævnende i hans Hjerte.

Han begravede sig i sine Forretninger, og naar han saae, at hans sorte Klædning og hans forstenede Miner tiltalte Folk smerteligt, uden at han yttrede et Ord, saa unddrog han sig med et dybt Suk deres Trøst. Et ualmindeligt Tab skulde ikke vanhelliges af Hoben.

Saaledes forløb to Uger. Hver Dag havde gjort ham blødere, og tilsidst martrede han sig helst ved at gjenkalde sig de utallige Opmærksomheder, hvormed den Hedengangne havde søgt at forskjønne ham Livet, og hvorom

han først var kommen til Erkjendelse i hendes Fraværelse.

Det hele Huus forstummede med ham. Da han sieldent uden i den yderste Nød aabnede Munden, bestræbte man sig for at læse ham hans Villie ud af Øinene. Thi meer end af alt Andet tiltales Medlidenheden af en uendelig Smertes tause Udtryk.

Det rørte ham meget, da han nu paa eengang saae den begrædte Forgangenhed leve op igjen, idetmindste i Smaating. Han var en stor Elsker af Punktlighed, og under hans afdøde Ægtefælles Opsigt vare alle hans Sædvaner blevne tilfredsstillede til rette Tid. Siden Agnes's Bortreise var Dette meer og meer faldet bort. Men nu kom Alt igjen fortræffeligt paa Glid. Med et tilfreds Smiil, som han vidste at paatrænge sit Ansigt, takkede han dem, hvem han tilskrev denne medlidende Velvillie.

Men det Gehaltløse i dette Skyggespil truede med aldeles at aabenbare sig for ham. Hans Fødselsdag nærmede sig. Paa denne Dag havde hans Ægtefælle altid beviist ham en Ømhed, som vanskeligt kunde efterlignes ved Kunst. Denne Dag maatte ret tungt minde ham om hende, og hvad hjalp det ham, at han en Uge i Forveien omhyggeligt gik af Veien for alle Kalendre, at han saavidt muligt søgte at forglemme Dagenes Navne: hans Hukommelsevar til hans Ulykke bedre end nogensinde.

Jo mere han frygtede denne Morgen, desto tidligere vækkedes han af Søvnen. Tre lange Timer fortærede Frugten af den foregaaende Søvn.

Men hvorledes blev Manden tilmode, da — netop som paa hans to sidste Fødselsdage — Toner naaede hans Øre, i Begyndelsen saa sagte, som om de blot lidt efter lidt vilde udløse ham af Søvnens Arme. Hvo var denne englegode Fee, som trøstede hans Tungsind med disse søde Erindringer?

Han sprang op og gik ind i Salen til Musiken. Han vilde spørge, fra hvem denne Anordning kom, men da han Ingen foresandt, undertrykte han Spørgsmaalet, som allerede skjælvede paa hans Læber. Han vilde forfølge disse Toner videre, men Adgangen formeentes ham ved tætte Blomsterfletninger. Den fine Tact, hvormed denne Hemmelighed skjultes, turde ingen raa Haand afsløre. Han vendte tilbage til sit Værelse, hvor han forefandt sin Broder.

Hvor bitter var ikke denne første Omfavnelse! I den Hjemkomne havde han Grund til at troe at finde den besjælende Aand, som han søgte, — i den Mand, der ved den Elskedes Reise maaskee havde fremskyndet hendes Død.

De talte længe ikke et Ord. Men den Tilbagekomne skuede den levende Smerte i Broderens stive Træk.

„Jeg har hørt om din Bedrøvelse," sagde Doctoren endelig. „Jeg er bleven henrykt derover, thi den tyder hen paa et andet, lykkeligere Ægteskab."

Amtsraaden lod ikke denne Tanke komme indenfor Øret. „Hendes Søn, min Søn, hvor er han? Mere forlanger jeg ikke."

Uden at svare herpaa vedblev Doctoren: „Ved at undvære har Du lært at nyde, Savnet har ført Dig til Erkjendelsen

af din Rigdom. Viid da, at din Kones Ungdom har overvundet Dødens Kald, at hun vel ikke var uden Fare, men dog endnu ikke er i de Dødes Bolig."

„Skulde det være muligt?"

Han næsten qvalte Broderen i sine Arme, derpaa stødte han ham fra sig og udbrød: „Og Du kunde være grusom nok til ikke at tilbagekalde dit Brev, at jeg kunde have trøstet mig og være ilet til hende, for at dæmpe mine nagende Bebreidelser ved at høre et tilgivende Ord af hendes Mund? Endnu mere, Du, Lægen, kunde forlade hende og anbetroe hendes Helbredelse til ligegyldige Hjerter?"

„Din Iver siger mig, at hun nu er udenfor al Fare."

Ufornærkt havde Doctoren ført sin Broder ind i Musiksalen. Ikke en Tone lød, ikke et Menneske var at see. Men fra den Dør, som forhen havde været bedækket af Blomstervæggen, styrtede den unge, skjønne Moder med sit Barn til den lykkelige Ægtefælles Bryst.

„Og nu, bedste Svigerinde," udbrød Doctoren, efterat den første Henrykkelse havde sat sig, „nu blot ingen Bebreidelser for, at jeg benyttede et Vink af Naturen i en god Hensigt. I Straffen selv har han fundet sin Belønning. Ligesom i Almindelighed Mennesket først skatter Sundheden, naar den er borte, saaledes gik det ham med Lykken. Vel ham, at han gjenfandt det Tabte, for endnu længe, som jeg haaber, at glædes derover."

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

Det kongelige Theater.

— Det er mærkeligt, at „Erik og Abel" — et af **Oehlenschlægers** ypperligste dramatiske Værker, udmærket saavel ved en aandrigt opfattet og med stor Kraft og Sikkerhed udført Skildring af Tidsalderen, som ved den sjeldne psychologiske Sandhed i de mange Characterer, hvoraf et Par endog ere aldeles nye og i deres Originalitet høist interessante — ikke har været af saa stor Virkning paa Scenen, som flere, baade i Henseende til Composition og Charakteerbehandling, meget svage tragiske Værker, især da Stykket er særdeles theatralsk anlagt og, uagtet Eriks Død i tredie Act, ikke alene fastholder, men spænder Tilskuernes Interesse lige til Slutningen. Aarsagen kan ene være, at, saa taknemmelige Rollerne end, godt spillede, ere for Skuespillerne, fordrer dog enhver af de vigtige — og det er de fleste — netop formedelst den dybe Characteristik og det eiendommelige Præg, Tidsskildringen har givet alle Personerne, en Fremstiller, som ikke blot er i Stand til, ret at gjennemtrænge Digterens Aand og Tanke, men ogsaa at stille Billedet meget klart og fuldstændigt for Tilskueren, og denne Fordring er ikke i Værkets Nyhed, da det skulde gribe Publicums Opmærksomhed, bleven saaledes fyldestgjort, at de mange enkelte store Skjønheder og det Heles, fra Digterens Haand, saa herligt sammenholdte Ensemble ere komne til levende Anerkjendelse. Hertug Abel gaves fortræffeligt af **Nyge**, men de fleste andre Roller havde Fremstillerne mere tilpasset deres Personlighed, end tænkt og følt sig ind i, hvorfor de ved Udførelsen, istedetfor at bringe Digterens Idee til høiere Forklarelse, havde en prosaisk Torhed, der meget be-

rovede den sin poetiske Friskhed og Eiendommelighed. Var Stykket første Gang kommet paa Scenen med den Besætning, det for Øieblikket har, vilde det uden Tvivl have fundet en glimrende Modtagelse, der havde bevaret det i Publicums Erindring som noget Udmærket, og saaledes sikkret det mange meget besøgte Opførelser, thi vel har dets Fremstilling lidt et Skaar ved **Ryges** Afgang, men Hr. **Kragh's** Flid og Talent have ved enhver Forestilling gjort det mindre føleligt, og de andre Roller have vundet saa meget ved den Besætning, som nu er bleven dem tildeel, at Stykkets Udførelse i sin Heelhed staaer langt høiere end tidligere og kun lader savne, hvad der kan opnaaes og lader sig haabe opnaaet, den tilbørlige Omhu for overalt at tilveiebringe den Correcthed og Afrundethed, som i mange Partier af Værket gjøre dets Fremstilling til en af vort Theaters skjønneste Præstationer i Tragedien. Fremfor Alle udmærker sig Hr. **Nielsen** ved den dybe og varme, men ikke destomindre milde Følelse, der gjennemstrømmer hans hele Fremstilling, som er paatrykt et kraftigt Præg af nordisk Aand. Den vilde være uovertræffelig i alle Enkelthederne, som den er det i Totaliteten, hvis han bevogtede sit declamatoriske og mimiske Udtryk saa omhyggeligt, at der ikke nu og da fremglimtede svage Momenter. Lauge Gudmundsen gives langt bedre af Hr. **Holst**, end af hans Forgænger, og kunde det lykkes ham, i Erkjendelsen af, at Lauge Gudmundsen ganske af Digteren er gjort til Characteerrolle, at bringe de enkelte Steder, hvori han hengiver sig til et oratorisk Foredrag, ind under Characteren, vilde vi kalde denne Rolle hans allerheldigste Præstation, og ansee dens Fremstilling som meget lovende med Hensyn til hans forestaaende Indtrædelse i Roller, der, mere end den almindelige Elskerrolle, fordre en objectiv Opfatning og Udførelse. Hr. **Kragh** har bortkastet ikke lidet af det Paatagne, som gav hans første Udførelse af Abel megen Monotoni; Dictionen har ikke alene vundet meget i Lethed, Naturlighed og Varme, men det Poetiske i Characteren træder mere og mere frem og giver Billedet Liv og Friskhed.

Forestillingerne af „Statsmand og Borger", der bestandig vinder større Bifald, vise hos Skuespilpersonalet en rosværdig, ægte kunstnerisk Stræben efter bestandig at bringe Udførelsen til større Fuldkommenhed. Det er glædeligt at see, hvorledes en saa øvet og yndet Skuespiller, som Hr. **Phister**, ikke lader det være nok med at blive staaende ved sin første Conception, men, efterat han allerede flere Gange har vundet stærkt Bifald, stadigen søger at gjøre sig sin Rolle klarere, for at give Publicum mere end det fordrer for sin Yndest: et endnu bedre sammenholdt Billede. Hans Boppi, der ved Stykkets første Opførelse var en burlesk, men temmelig løst sammenhængende Personlighed, som ikke savnede Mængdens stormende Applaus, var ved dets sidste Opførelse bleven til en consequent holdt og ypperligt nuanceret Characteer, der havde fuldeste Krav paa Kjenderens varme Anerkjendelse.

Ganske anderledes gaaer det med Operapersonalet, der i Almindelighed synes at mene, at naar et Stykke har opnaaet en første Forestilling, er Alt gjort, hvad der for det kan og bør gjøres. De følgende Forestillinger af „Vestalinden" have langtfra ikke, som de burde, overgaaet den første; den sidste stod endog i flere Henseender under den, men navnligen hvad Udførelsen af Ypperstepræsten angaaer. De egentlige Operister have nu engang, med en enkelt Undtagelse, frasagt sig al Fordring paa at gjælde noget som Skuespillere, endskjøndt de optræde costumerede og i Værker, som have en dramatisk Form. Rigtig og kunstskjøn Udmaling af Lidenskaberne, en ædel Plastik, Energi og Udtryk i Foredraget (vi tale ikke om den reent materielle Styrke i Tonerne) og en fremmed Personligheds Fremstilling maa man ikke vente af dem, da de ikke engang have saa megen Agtelse for Skuespilkunsten og Bevidsthed om deres Mangel paa den nødvendige Øvelse, at de gjøre sig til Herre over den Dragt, hvori de skulle optræde. Men Noget bør der dog være, som, om Operaens Udførere end selv nedsætte den til Concerter i Costume, giver Udførelsen et Skin af at være Kunstpræstation, og dette Noget kan ikke siges at være ansat for høit, naar det gjøres til Partiernes correcte Affyngelse, hvorfor Sangerne tilsidesætte saa meget af det, man har Ret til at fordre af en theatralsk Fremstilling. Faaer man ikke engang Componistens Noder rigtigt meddeelte, hvad bliver da det hele Væsen? hvad er det da, hvorpaa man baserer Fordringen, at det skal ansees for Kunst? Paa dette Allermindste lod Hr. **Ferslew**, som ikke ved sit Spil i mindste Maade afbetaler, hvad han bliver skyldig som Sanger, det endog mangle ved den sidste Opførelse af „Vestalinden". Første Aften detonerede han oftere i et Parti, som dog baade ligger saa godt for hans Stemme og er saa tak-

nemmeligt, at det vel kunde opfordre ham til største Omhu for en fortrinlig Udførelse. Vi nærede den gode Mening om ham, at han, i den lange Tid Stykket henlaa, havde søgt ved Flid at erhverve sig en større Fasthed og saaledes i Fremtiden vilde være sikkret imod denne Feil, men i denne gode Mening have vi fundet os meget skuffede, thi ved sidste Forestilling lod han det end ikke blive ved at detonere, men gjorde sig endog skyldig i flere af det Slags Synder, som ikke kunne finde Undskyldning i Indisposition, men ene maae skrives paa en meget dadelværdig Uagtsomheds Regning. Vi ville haabe, at Hr. **Ferslew** ved den Ængstelse, hvori han, staaende for Publicum, maa have svævet, især under anden Acts Finale, er bleven bragt til levende Erkjendelse af, at enhver Kunstpræstation fordrer omhyggelig Forberedelse og alvorlig Opmærksomhed i Udførelsens Øieblik.

I „Berlings Avis“ har en Hr. x y, i Anledning af vor Anmeldelse af „Tordenskjold i Dynekilen“ yttret, at vi, angaaende Texten, ere komne „paa en meget forvirret Maade til det Resultat, at vor Nationalfølelse ved den krænkedes og den svenske Nation fornærmedes.“ Af alle mulige Maader, hvorpaa man kan komme til et Resultat, er det dog nok den mindst forvirrende: at begrunde det paa Kjendsgjerninger, og vi skulde troe, at vi af selve Textens Indhold tilstrækkeligen have beviist, at Tordenskjold er gjort til en forrykt Eventyrer, der skylder sit hele Held dertil, at Svenskernes Repræsentant er en Dosmer, som „holder mest af Smaasnapser“, og ikke gjør sin Fiende mindste Fortred, endogsaa naar denne er saa artig at løbe ham lige i Hænderne. Hr. x y mener, vi burde kjende lidt mere til Tordenskjolds Levnet. Med hans Tilladelse, vi maae aabenbart kjende mere til det, end baade han og Hr. **Lyser**, da vi ville have Tordenskjold fremstillet som en Helt, men ikke som en Nar. Han belærer os om, at Tordenskjold spionerede i Forklædninger og at de svenske Officerer gjæsterede ved Dynekilen; det er en historisk Kundskab, som tilhører Hvermand i Danmark, og ligesaa meget som vi have forundret os over, at Hr. **Lyser** ikke netop har benyttet Gjæstereringen til en interessant Situation, ligesaa lidet have vi forarget os over, at han har ladet Tordenskjold forklæde sig; det gjør Helten jo ogsaa i **Rahbeks** af os med Agtelse omtalte Stykke, det omtaler han jo selv i **Oehlenschlägers** Digterværk. Nei, hvad vi føre Anke over, er: at Tordenskjold i Stykket gjør, hvad der er aldeles utænkeligt, at den historiske Tordenskjold eller overhovedet noget fornuftigt Menneske kunde have gjort, idet han, ene og ubevæbnet, stiller sig foran Mundingen af Fiendens Kanoner for at synge en Romance; selv Anden, med Tordenrøst søger at vække en heel svensk Besætning, som han vil overrumple; og endelig i en Jolle lader sig landsætte netop ved det forskandsede Pas, hvortil han har lokket Fiendens Hovedstyrke, for ikke at have med den at gjøre. Derhos have vi sagt, at Svenskerne bestandig bære sig aldeles umilitairt, ja fuldkommen hovedløst ad, navnligen naar de lade Tordenskjold gjøre denne løierlige Landgang i Fred og Ro, ere saa høflige ikke at skyde ham ned eller fange ham, da han ganske er i deres Magt, men vente til han har faaet Undsætning og da lade sig jage paa Flugten. Vi have meent, at denne Skildring, fornærmelig for Tordenskjold som for Svenskerne, er aldeles uhjemlet, og det maae vi sige, det er ikke kjønt gjort af Hr. x y, som formaner os til at læse Tordenskjolds Levnet, for at komme til Erkjendelse om hvor historisk rigtigt Stykket er, naar han bliver vred paa os, fordi vi ere af denne Mening, thi ikke blot sund Fornuft, men just dette Tordenskjolds Levnet, som han vil at vi skulle læse, understøtter den og er accurat stik imod Hr. **Lyser**, som vist i hele Danmark kun kan finde Een, der føler sig opfordret til at forsvare ham i denne Henseende; i Tordenskjolds Levnet hedder det nemlig med tydelige Ord, at Tordenskjold mødte kraftig Modstand, og at navnligen de svenske Infanterister gave ham Salve paa Salve fra deres Skjul bag Klipperne, hvor de Danskes Kugler ikke kunde ramme dem.

— Til Opførelse paa det kgl. Theater er antaget „Lykkens Blomst“, dramatisk Eventyr i 2 Acter af **H. C. Andersen**, Musiken af Syngemester **Rung** — en Nyhed, som man dog neppe tør vente sig før i Begyndelsen af næste Aar.

— Det er et smukt Tidens Tegn, der manifesterer sig hos flere beslægtede Folkestammer, at de meer og meer befæste og mangfoldiggjøre de aandelige Slægtskabsbaand, der knytte dem til hverandre, ved at tilegne sig især de Frembringelser af Nabofolkenes Literatur, hvorigjennem disses Tanker og Følelser, kort deres hele indre Liv tydeligst udpræger sig. Det er saaledes mest poetiske Værker, der overskride beslægtede Folke-

stammers politiske Grændseskjel og, deels i Originaler, deels i Oversættelser, bane sig Vei til et større Publicum. Den danske Literatur, paa den ene Side knyttet til den skandinaviske, paa den anden Side til den tydske, har i Forhold til hiin viist sig mere activ, i Forhold til denne mere passiv, har i sin aandelige Tuskhandel med den første ydet mere, end den har modtaget, men har givet den sidste kun en ringe Erstatning for de værdifulde Skatte, hvormed denne har beriget den. Dog, vor fædrelandske skjønne Literatur vinder meer og meer Indgang i Tydskland. Leilighedsviis have vi oftere gjort opmærksom paa, naar danske Digteres Værker bleve omplantede i det tydske Sprog, navnlig med Hensyn til Nutidens Digtere: **Oehlenschlæger**, **Heiberg** og **H. C. Andersen**; men af disse synes især den Sidstnævnte at vinde Anerkjendelse i Udlandet. De 4 vakkre „nye Eventyr", som denne Digter udgav her for et halvt Aars Tid siden, ere allerede udkomne i Berlin, oversatte af **Julius Reuscher**, den samme, hvem Oversættelsen af „Billedbog uden Billeder" skyldes; — skjøndt **Reuscher** paa flere Steder ikke har været heldig i at finde det til det danske Ords Begreb svarende Udtryk i Tydsken — i nogle Tilfælde maaskee fordi et saadant slet ikke findes i dette Sprog — maa man dog give ham den Ros, at han i det Hele taget har opfattet og smukt gjengivet den naive, gemytlige Tone, der er det characteristiske Særkjende for denne Classe af **H. C. Andersens** Digtninger. For Tiden forberedes desuden paa to Steder nye Oversættelser af alle Digterens Eventyr, hvoraf den ene, illustreret med Billeder, vil udkomme hos Buddæus i Düsseldorf, og den anden, ledsaget af Forfatterens Biographi og Portrait, paa Kittlers Forlag i Hamburg, rimeligviis til Nytaar. — Blandt ældre danske Forfattere er **L. Holberg** ustridigt den, som, navnlig ved sine dramatiske Arbeider eller ved sine Vittighedsværker overhovedet, har udøvet den største Indflydelse paa den tydske Literatur. Et fornyet Beviis paa den vedvarende Interesse, der ydes ham i Tydskland, finde vi i den Omstændighed, at den, som Digter og Literator hæderligt bekjendte Dr. **R. E. Prutz** i Halle arbeider paa en stor Udgave af **Holbergs** samtlige dramatiske Værker, som han vil ledsage med oplysende Noter af historisk, literairt og kritisk Indhold. Dr. **Prutz** hører ikke blot som Digter — han er nemlig blandt andet Forf. til det i „Ny Portefeuille" gjentagne Gange omtalte Stykke „Moritz af Sachsen", som med saameget Held fornylig er givet i Berlin og München — til Tydsklands fremragende Aander, men udmærker sig ogsaa ved sit grundige Kjendskab til den danske Literatur, hvorpaa han oftere har aflagt Prøver. Vi henvise blot til den af ham, i hans „Literarhistorisches Taschenbuch" for 1844, meddeelte Characteristik af **L. Holberg** (hvoraf vore Læsere ville finde en Recit i „Journal for Literatur og Kunst", 3die og 4de Hefte, 1844), og man vil let komme til Overbeviisningen om, at Udgivelsen af de holbergske Comedier er falden i de bedste Hænder.

Repertoire.

Mandag: **Doctor Robin. Brama og Bayaderen.**
Tirsdag: **To Familier paa eet Landsted. Musiknummere for Pianoforte** af Anna Römer. **Skatten.**
Onsdag: **Gioacchino.** (Uden Abonnement.)
Torsdag: **Den sorte Domino.**
Fredag: **Gioacchino.**
Løverdag: **Mollen i Marly. Napoli.**
Søndag: **Pigen i Lyon. Bellmann.**

☞ Med dette Nummer af „Ny Portefeuille" følger Portraitet af **Frantz Ferdinand**, Prinds af **Joinville**, Kongen af Frankrigs tredie Søn, født den 14de October 1818.

Em Bærentzen & C° lith Inst.

FRANTZ FERDINAND,

Prinds af Joinville.

Ny Portefeuille 1844.

Tempel und Museum*).

Von Henrik Hertz.

übersetzt von F. Bresemann.

In Syracusa stand
Ein Bildner in der Werkstatt sinnend stille.
Dem Piedestal entwand
Sich Venus in der Schönheit höchster Fülle.
Unsterblich sich den Sterblichen zu zeigen,
Schien sie zum ersten Mal dem Meere zu entsteigen.

Es blieb des Künstlers Blick
Am schönen Bild der Göttinn träumend hangen.
Er schaudert froh zurück,
Und höh're Gluht bedeckte seine Wangen;
Doch bald schien Wehmuth seine Brust zu füllen,
Und tiefer Ernst sein Aug' mit Wolken zu umhüllen.

„Ach, langsam," rief er aus:
„Hast Du dem Stein, o Göttinn, Dich entwunden;
Dich schuf die Kunst daraus,
Die oft mit Strenge meinen Flug gebunden.
In Angst und Zweifel sucht' ich's zu erringen,
Des Marmors Härte durch den Meißel zu bezwingen."

Denn ungestalt und roh
Ist nur der Block, aus dem die Venus schreitet,
Und mühevoll wird so
Der Nereiden zartes Werk bereitet;
Doch muss der Marmor sich des Künstlers Willen fügen —
Und schwer sind Haupt und Hand jetzt aus dem Stein gestiegen.

Und ohne Ruh und Rast
Verrinnt das Leben in des Künstlers Halle.
Gleichmäßig, traurig fast
Ertönt der Hammerschlag mit dumpfem Schalle.
Und Staub und Marmorstücke, wie sie fallen,
Entrücken unserm Blick das Bild aus Himmelshallen.

Nun ist das Werk vollbracht.
Es strahlt Dein Bild im Stein, den ich beseelet.
In ew'ger Jugend Pracht
Hast Du Dich mit dem Marmor selbst vermählet
Was ahnungsvoll ich strebte festzuhalten,
Seh ich als Göttinn jetzt sich himmlisch mir gestalten.

Dein Weilen ist nicht hier,
Für Dich ist meine Werkstatt zu geringe;
Drum will ich, dass man mir
Nach Paphos meine Himmelsgöttinn bringe.
Andächtig werden wir uns dort vereinen;
Und Was mein Geist erschuf, wird göttlich dann erscheinen.

---

*) See: Lyriske og dramatiske Digte af Henrik Hertz, Ny Samling. 2den Deel, S. 289.

— Die alte Götterwelt verschwand,
Mit ihr Altäre und des Hymnus Klänge.
Nicht mehr steht Zeus, den Donner in der Hand,
In der Olympier göttlichem Gepränge.
Für Aphroditen in des Lebens Lenze
Bau't man nicht Tempel mehr und windet keine Kränze.

Doch jener Götter Wohl und Weh
War an der Schönheit ewig Reich gebunden,
Und eine sterbliche Idee
An Formen, die unsterblich sind erfunden.
Dort waltet noch Saturn mit Herrscherblicken,
Dort lächelt Venus noch mit seligem Entzücken.

In diesem Reiche hat die Macht
Der Kunst für uns das Herrlichste gerettet,
In diesem strahlt der Götter Pracht,
Hier haben Paphos' Nymphen sich gebettet.
Das Reich der Schönheit, woran sie gebunden,
Enthüllet uns aufs neu, Was längst dahingeschwunden.

Denn wohl erbau'n wir Tempel noch,
Mit der Olympier Bildern angefüllet,
Bewundern Musagetes noch
Und Hermes, der vor Argus spielet;
Doch in der Kirche nur erschallet das Te deum;
Der Götter Tempel ist der Künste frei Museum.

In diesem lichten Tempel stehn
Saturn und Zeus, und Christus steht daneben.
Hier sehn wir die Apostel gehn,
Und dort den Japetiden sich erheben,
Zu Jason's Fuß der Engel heil'ge Schaaren,
Dort Alexanders Zug, so trotzig in Gefahren.

— Ihr wisst, wohin es abgesehn.
Begeistert lässt sich eine Stimme hören:
Hier soll einmal ein Tempel stehn
Des großen Bildners Kunst zu Ehren.
Der Landsmann, den Europa's Völker krönen,
Soll wissen, er gehört zu Dana's besten Söhnen.

Die Kinder seiner Phantasie,
Die fern und nah sich in der Welt verstreuen,
Sie sollen in dem Tempel hie,
Vom Volk gehegt, der Heimath sich erfreuen.
Treibt Heimweh ihn, zurück zu uns zu fliehen,
Soll Was er schuf, an sich des Volkes Liebe ziehen.

Wohl weiß ich's, meine Stimm' ist schwach;
Doch wag' ich's, unter Euch sie zu erheben;
Denn Was ich für der Kunst geweih'tes Dach
Empfinde, wird in jeder Seele leben:
Die Mauern steigen auf, das Werk will sich gestalten —
Was herrlich ausgedacht, muss herrlich sich entfalten.

Em.Bærentzen & Co lith.Inst.

H. C. LUMBYE.

Ny Portefeuille 1844.

Hans Christian Lumbye.

Det har noget Tilfredsstillende for Nationalfølelsen, naar Udlandet brammer med flere Mænd, som have præsteret noget Udmærket i deres Fag, og man da kan sige: „See, heller ikke vort Fædreland staaer tilbage i denne Henseende, ogsaa vi kunne opvise en Landsmand, der har gjort sig fuldkommen fortjent til at stilles ved Siden af dem, I med Rette rose Eder af." — Paris har sin Musard, Tydskland har sin Lanner, Strauss, Labitzky o. Fl. — lutter Mænd, som have gjort deres Navne hæderligt bekjendte ved Frugterne af et Talent, der staaer hævet langt over det Almindelige: en værdig Plads ved hines Side indtager H. C. Lumbye, hvis Portrait idag medfølger „Ny Portefeuille."

„Dandse-Componister! Musikanter!" udbryder maaskee en og anden Rigorist med et haanligt Træk paa Smilebaandet; „er det Noget, at gjøre sig til af? Ere slige Personer Opmærksomheden værd længer end i den flygtige Stund, deres Productioner kildre vort Øre? Sømmer det sig, at dvæle ved Omtalen af Folk, hvis hele Virksomhed er tinget i Glædens, i den lavere Nydelses Tjeneste?"

Men vi skrive ikke for Rigorister. Vi appellere til de mange Tusinder, som ved at høre Lumbyes af Livslyst og Glæde sprudlende Melodier, udførte af det af ham dannede og dirigerede, dygtige Orchester, have nedsænket Livets Byrder og Sorger i en lykkelig, om end kun kortvarig Glemsel. Dem spørge vi tillidsfuldt, om man ikke skylder denne Mand sin Tak, sin Anerkjendelse, sin Beundring?

Og vi kjende Svaret. Og vi vide tillige, at alle endnu beredvilligere ville give os Ret, naar de erfare, at hvad Lumbye har præsteret i sit Fag — man vurdere det høiere eller ringere — det skylder han saagodtsom ene sig selv, sin Flid, sin Arbeidsomhed og sine lykkelige Naturgaver.

H. C. Lumbye er født i Kjøbenhavn i Aaret 1810, kom som Barn til Randers, hvor han nød sin første og næsten eneste Underviisning i Violinspil, og derfra i sit 12te Aar til Odense. Her, hvor den dygtige Stadsmusikant, i Erkjendelse af Drengens ualmindelige musikalske Evner, tog sig af ham og gav ham nogen theoretisk Underviisning, componerede han paa egen Haand adskillige smaae Dandsenummere og Marscher, som allerede røbede, hvad man i Tiden kunde vente sig af ham i denne Retning, og som vandt Kjenderes udeelte Bifald. I sit 14de Aar var han indtraadt i det fyenske Dragon-Regiments Musikcorps, men i 1829 blev han, ifølge Ansøgning, forsat til Garden tilhest, og kom saaledes i sit 19de Aar til Kjøbenhavn. Her aabnede sig efterhaanden en videre Virkekreds for hans Talent. Ved Siden af et omhyggeligt Studium af Compositionslaren udfoldede han en sjelden Productivitet: den ene Dands, den ene Marsch fulgte paa den anden, og det bedste Beviis for hans Arbeiders Fortrinlighed finde vi deri, at man da, som nu, hørte dem ved alle Leiligheder, og at de stedse vække Tilhørernes Sympathi og sætte dem i en glad og munter Stemning.

Det vilde føre os forvidt, her at opregne alle Lumbyes Compositioner, af hvilke desuden kun en saare ringe Deel er udkommen i Trykken; men dog maae vi udhæve, at han

ogsaa har produceret flere større Arbeider, der maae henregnes til hans Talents lykkeligste Fostre, som f. Ex. Quadrillen til Deres Majestæters Sølvbryllupsfest, Dandsene i „Napoli" og „Tyrolerne" m. fl., og ved denne Leilighed ville vi da heller ikke undlade at meddele, at Bournonville, baade i sin Egenskab som Ballet-Compositeur og som Hofdandsemester, har bidraget Meget til Lumbyes kunstneriske Udvikling, hvilket Denne ogsaa taknemmeligt erkjender.

Gaaer man en halv Snees Aar tilbage i Tiden, paa hvor lavt et Trin stod da ikke Dandsemusiken hos os, især med Hensyn til Executionen? Hvo mindes ikke fra den Tids Baller hine søvnige Bierfiedlere, som regalerede den dandselystne Ungdom med lutter gamle og forslidte Sager? Lumbyes muntre Compositioner frembragte en total Omvæltning i denne Henseende, men en endnu mere directe gavnlig Indflydelse har han havt ved at danne en heel Deel dygtige Elever i det Orchester, hvormed han i sin Tid vakte saamegen Opsigt ved sine Concerter i Hôtel d'Angleterre, og hvormed han nu udgjør Tivoliets fornemste Tiltrækningspunkt. Da han ved den store Militair-Reduction erholdt sin Afsked af Tjenesten i Naade og med fuld Gage, har han siden udelukkende kunnet hellige sin Tid og sine Kræfter til sin og Andres musikalske Uddannelse, og flere af hans senere, fra Tivoliet velbekjendte Arbeider røbe, ved deres Rigdom paa skjønne og originale Melodier, deres heldige Instrumentation og det Liv og den Præcision, hvormed de udføres, at han ikke har forsømt, hverken det Ene eller det Andet.

Gid han da stadigt, til Manges Opmuntring og Glæde, maa skride frem til større Fuldkommenhed! Gid han aldrig savne den Paaskjønnelse, som er Kunstnerens bedste Løn! Og gid han navnlig, som en velfortjent Udmærkelse af hans sjeldne Talent, opnaae det Reisestipendium, hvorom han for Tiden ansøger det Offentlige, for i Paris og Wien at besøge den populaire Musiks reneste og bedste Kilder!

Letsindighed og Pligtfølelse.

(Fortsættelse.)

Vi overspringe atter et Tidsrum af rigeligt sex Aar. Hvad jeg nylig har fortalt, var næsten ganske gaaet mig af Minde, da Erindringen derom uventet blev opfrisket paany. En smuk, varm Sommeraften sad jeg med min Familie i Haven, forjagende alle alvorlige Tanker om Embedsforretninger, for at opmuntre mig efter Dagens Arbeide. Da traadte en smuk lille Dreng, omtrent 9 Aar gammel, fra mit Huus ud i Haven, saae sig forlegen om, da han ikke strax bemærkede os i Lysthuset, nærmede sig derpaa frygtsom og blev staaende i nogen Afstand fra os.

„Hvem søger Du, min kjære Dreng?" spurgte min Kone ham.

„Jeg vilde gjerne tale med Hr. Criminalraaden," svarede han.

„Det er mig. Kom kun nærmere, min Dreng. Hvad vil Du mig da?"

„Min Moder beder Dem saameget flittigt, om det var Dem muligt, at see ind til hende endnu iaften. Hun har Noget af Vigtighed at tale med Dem om."

„Hvem der vil tale med mig, pleier at komme til mig. Hvorfor kommer hun da ikke selv?"

„Ak, hun kan jo ikke staae op, hun er saa syg," sagde Drengen.

„Nu, hvorfor kommer da ikke din Fader?"

„Min Fader? Han er endnu ikke kommen hjem fra sin Reise."

„Hvad hedder da din Fader?"

„Bergmann."

„Ja, det er en anden Sag. Vent blot et Øieblik, saa skal jeg strax følge med Dig."

Han førte mig ind i en lille, reenlig Stue, som hans Moder beboede i en afsides liggende Deel af Staden. Hun selv laa syg tilsengs, saa aftæret, saa forandret, at jeg umuligt i hende vilde have erkjendt den samme Person, som jeg for ti Aar siden havde truffet saa blomstrende hos sin døende Onkel, havde jeg ikke været forberedt paa at finde hende her. Endeel Medicinglas stode foran hendes Seng, men nogen Sygevogterske var ikke tilstede. Foruden et Par Smaaborde og Stole, samt en Spinderok, indeholdt denne Stue kun det allernødtørftigste Huusgeraad og intet, henhørende til Livets Comfort. Jeg traadte hen til Sengen, rakte hende Haanden, og opfordrede hende med inderligt deeltagende Ord til at aabenbare mig sine Ønsker. Hun var meget bevæget og ledte i Forstningen forgjæves efter Ord. Endelig sagde hun:

„Hr. Criminalraad, De maa tilskrive det min Sygdom, at jeg har uleiliget Dem til mig. Deres forhen mod mig udviste Godhed og Deeltagelse har givet mig Mod til dette Skridt. De er det eneste Menneske paa den hele, vide Guds Jord, hvem jeg tør fortroe mig til, paa hvem jeg bygger mit sidste Haab. O, det er skrækkeligt, at være saa nær ved Maalet, og saa igjen ved Skjæbnen at blive saa langt fjernet derfra. En tærende Feber har nu i et heelt Aar undergravet min Sundhed; jeg staaer paa Grændsefskjellet imellem Liv og Død; jeg maa døe, inden mit Værk er fuldbragt. De kan muligviis endnu hjælpe; vil De ogsaa hjælpe?"

„Tal, min kjære Kone," svarede jeg, „hvad der staaer i min Magt vil jeg gjøre for Dem, og det i Sandhed med stor Fornøielse, thi De fortjener det."

„Jeg har gjort Regning derpaa. De veed, at naar Resten af Defecten, 500 Daler, bliver erstattet, saa faaer mit Barn sin Fader igjen. Gud er mit Vidne, jeg har anstrengt alle mine Kræfter, for at fortjene disse Penge — alle, endog de sidste. Jeg har arbeidet Dag og Nat, indtil jeg ikke mere kunde. Der manglede endnu kun 35 Daler i Summen, og jeg havde kunnet aabne ham Fængslets Døre. Da lagde Skjæbnen sin tunge Haand paa mig. Kummer og Afsavn havde svækket mig: jeg sank paa Sygeleiet. Mine Elever maatte forlade mig; mine opsparede, møisommeligt sammenskrabede Penge maatte jeg hengive for Medicin; i faa Uger har jeg opoffret 15 Daler af hiin, mig saa hellige Capital. Der, i hiint Skab, ligge 450 Daler, men hvorfra skal jeg tage de manglende 50, da min Livs=Flamme snart udslukkes og jeg stedse bruger mere af det Sammensparede? Mit Haab havde jeg sat til min Onkel Ludvig. Tre Gange har jeg ladet hans Gudsøn bede ham, at komme til mig. Han aner, hvad der venter ham: han er ikke kommen. Maaskee vil den haardhjertede Mand røres, naar han erfarer min sørgelige Stil-

ling, naar man skildrer ham min Kummer. Gaa De til ham, for en Elendigs, en Doendes Skyld, blødgjør hans Hjerte, saa at han bringer det for ham saa ringe Offer af 50 Daler. Siig ham, at hans eneste Søsterdatter paa sit Dødsleie besværger ham, at gjøre hende den sidste Glæde, hun attraaer, endnu engang at see sin fraværende Ægtefælle, for at kunne tiljuble ham med forsagende Stemme: Du er fri. — Vil De gjøre det for mig?"

„Det vil jeg, og endnu mere end det, naar det kan berolige Dem."

„Gud lønne Dem Deres Godhed. Men gaa da, gaa endnu i denne Aften, gaa strax. Hvo veed, om ikke Tiden er for kort, thi mine Dage ere talte."

Jeg gik. Vel blev det mig tungt, at gaae denne Gang til den haarde, egoistiske Mand, som aldrig kunde tilgive sin Niece og forglemme, at hun havde berøvet ham Arven efter hans Broder, og som ikke beklagede Bergmanns Skjæbne, men meget mere betragtede den som retfærdig, som velfortjent. Jo nærmere jeg kom hans Bopæl, desto langsommere bevægede sig min Fod; nølende skred jeg over hans Dørtærskel. Jeg veed selv ikke ret, om det glædede eller bedrøvede mig, da jeg erfoer, at Kjøbmand Lauterberg var forreist og vilde først om flere Dage komme tilbage. Hastigere end jeg var kommen, forlod jeg Huset. Dog, hvad var nu at gjøre? Jeg havde saa gjerne givet de manglende 50 Daler af min egen Lomme, havde jeg kun havt dem tilovers. Men jeg maatte selv indskrænke mig, thi tre voxne Sønner, af hvilke de to netop havde udstuderet og den tredie endnu befandt sig paa Universitetet, kostede mig mere, end jeg aarlig havde i Indtægt; jeg satte saaledes endog til af mine, i yngre Aar sammensparede Penge. Da fik jeg en lykkelig Tanke. Jeg begav mig, saa seent det endog var blevet, til Præses i vor Ret, en formuende Mand, uden Børn. Jeg fortalte ham Sagens Sammenhæng, og endnu inden jeg fik lagt ham min Bøn paa Hjerte, trykkede den værdige Mand mig en Rulle paa 25 Ducater i Haanden. Jeg takkede ham med bevæget Hjerte og ønskede ham en god Nat, som han vistnok ogsaa har havt. Derfra ilede jeg igjen til min Syge. Vare mine gamle Been end dygtig trætte af den megen Frem- og Tilbagegaaen, saa kunde jeg dog ikke undlade, at gjøre min Skytsling bekjendt med Udfaldet af mine Bestræbelser. En sandere, dybere følt Glæde end den, hun lagde for Dagen, har jeg senere aldrig gjenseet. Jeg tog derpaa hendes opsparede 450 Daler med og gik hjem. Hvorfra det hidrørte, kan jeg ikke begribe, men jeg sov denne Nat meget slet.

Tidligt den anden Morgen var min første Gang til Kammeret, hvor jeg afleverede mine 500 Daler imod Qvittering. Herfra begav jeg mig til Justitsministeren, som paa min Begjæring ufortøvet lod udfærdige Befaling til at sætte Bergmann i Frihed. Dernæst maatte jeg endnu forsøie mig til min Syges Læge, hvem jeg indhændigede Overskuddet af den Sum, jeg havde erholdt af vor Rets-Præses, for at der kunde ydes hende den nødvendige Pleie i det korte Spand af Tid, hendes Livstraad endnu vilde holde. Jeg erkyndigede mig hos ham om hans Patientindes Tilstand.

„Ultimum stadium," sagde han og trak paa Skuldrene, „24 Timer, høist to Dage vil hun endnu have at leve i. Som man

vender sin Haand kan det være forbi med hende." Paa mit Spørgsmaal, om Gjensynet af hendes Ægtefælle vilde indvirke skadeligt paa hende, erklærede han, at den heftige Sindsbevægelse, som dette ufeilbarligt vilde medføre, høist sandsynligt strax vilde bevirke den Syges Død. Denne Meddelelse bestemte mig til, selv at føre mit menneskelige Værk til Ende, at kjøre til den 4 Mile borte liggende Fæstning, og tage Bergmann med mig derfra, underveis at forberede ham paa de tunge Timer, der forestode ham, og at trøste ham saa godt, jeg formaaede det. Hvem havde jeg ellers skullet overlade denne Forretning? eller hvorledes havde jeg ellers, uden stor Tidsspilde, kunnet afværge Katastrophen af et uforberedt Gjensyn? Og Øieblikkene vare dog saa kostbare. Dagen nærmede sig allerede sin Ende; nogen Hvile fordrede mine fremrykkede Aar; derfor besluttede jeg mig til, den næste Morgen ved Dagens Frembrud at begive mig paa Veien.

(Sluttes i næste Nummer.)

De kongelige Bonbons.

Af J. G. B.

Paa den Terrasse i Nærheden af Tuilerierne, hvor Napoleon senere lod opreise Kongen af Roms Pavillon, stod i forrige Dage en beskeden lille Bygning, til alle Sider omgiven af et tæt Buskads med et grønt anstrøget Gitterværk. Her levede engang, aldeles skjult for Publicums Øine, hiin ulykkelige Dauphin af Frankrig, Ludvig den Syttende.

Dette kongelige Skud havde til hiin Tid, hvorom efterfølgende Anecdote dreier sig, naaet sit 7de Aar og til hans Forlystelse formerede man ham en Art Livvagt, der bestod af Børn af de anseteste Familier i Paris. Denne Garde, inddeelt i et Compagni Grenaderer og et Compagni Jægere, fik Navn af „de kongelige Bonbons." Ludvig den Syttende var dens Oberst, og hvad min egen Ringhed angaaer, da havde jeg den Ære at staae som Corporal ved Grenadererne.

Vor Uniform var som den Pariser Nationalgardes, som dengang endnu var tilskaaren efter gammeldags Snit og rigt prydet med Snore og Broderier. Vi havde, hvad der næsten vil forekomme utroligt, virkelige Geværer. Saa ofte Veirliget tillod det, exercerede vi paa hiin Terrasse i Nærværelse af Dauphin, og den Pariser Nationalgardes Paradedage vare ogsaa Paradedage for os. Dauphin besteg ved slige Leiligheder en Hest, som svarede til hans lille Person, og copierede eller parodierede undertiden General Lafayette, medens Denne holdt en virkelig Revue over virkelige Tropper paa Marsmarken. Det er i Sandhed besynderligt, at Organisationen af disse „Bonbons" ikke blev paaagtet af Revolutionens Ledere og behørigt benytttet, til dermed at opirre Pøbelen. For vore Nærmeste var det ofte en sand Fornøielse at see os under Vaaben: det alvorlige Udseende, vi paatoge os, maatte ogsaa være i høi Grad komisk.

Medens vi en Dag exercerede for vor Oberst, faldt det en af de tilstedeværende Hoffolk ind at lade udøse en heel Regn af Sukkergodt over os. Der paafulgte en grændsesløs Forvirring, som man vel kan tænke sig.

I et Nu vare Geledderne brudte, Vaabnene kastede tilside og det hele Mandskab adspredt paa Pladsen, hvor Officerer og Menige i et blandet Virvar tumlede sig imellem hverandre imod al Subordination og opsamlede det udstroede Sukkergodt. Siden har jeg oftere spurgt mig selv, om der ikke maaskee vilde opstaae en lignende Scene, naar Nogen kom paa den Idee, ved en Revue af ordentlige Militaire at foranstalte en lignende Hagel af Ordenskors.

En Dag — ak, den skjønneste, den uforglemmeligste Dag i mit Liv! — bleve vi satte i Kundskab om, at Dronningen i egen Person vilde tage os i Øiesyn, naar hun den næste Morgen kjørte tilbage fra Kirken. Det var en Løverdag, og vore Forældre lode Vaaben og Uniformer sætte i den behørige Stand. Blot ved denne Leilighed gav man os virkelige Flintestene istedetfor de forrige af Træ — en Ære, vi hidtil forgjæves havde stræbt efter at opnaae, fordi vore Gouvernanter havde anseet virkelige Flintestene for farlige. Revuen fandt Sted til den fastsatte Time. Dronningen, ledsaget af vor Commandeur, Dauphin, og et glimrende Følge, skred ned ad Fronten, kneb hist og her en nydelig lille Soldat i Kinden eller gav ham naadigst sin Haand at kysse. Jeg, som nedskriver disse Linier, stod paa den høire Fløi af Grenadeer-Compagniet. Traditionen, som sjeldent lyver, paastaaer, at jeg skal have besiddet det smukkeste Ansigt og den netteste Figur i det hele Compagni. Ogsaa pleiede min gode Moder, der som alle Mødre var fuldkommen upartisk, oftere at udraabe, at jeg var et meget skjønt Barn og hende selv liig op ad Dage. Var det derfor et Tilfældets Værk, eller maaskee en Virkning af min omtalte Barndoms-Skjønhed, nok, da Dronningen kom i Nærheden af mig, blev hun staaende og spurgte smilende om mit Navn. Herover begyndte jeg at græde: to anseelige Taarestrømme flød ned over mit Lædertøi og vædede det tykke Lag af Kridt, hvormed det var anstrøget. „Stakkels Lille!" udbrød Dronningen, „jeg maa kysse Dig!" — Ak, Geværet faldt mig ud af Hænderne og jeg selv faldt ned for min Dronnings Fødder. Jeg havde uden Tvivl deserteret i det samme Øieblik, havde jeg kun vidst den ringeste Udvei. — „Er Du bange for mig?" spurgte hun med sin blide, velgjørende Stemme, „fat Mod, min lille Ven!" — Ved disse Ord gav hun en af Hoffolkene et Tegn, hvorpaa Denne løftede mig op, og Marie Antoinette trykkede et blidt Kys paa enhver af mine Kinder.

Imidlertid havde jeg hørt op at græde, saameget mere, som Dronningen lod mig overrække et heelt Kræmmerhuus fuldt af Sukkergodt. Efter fuldendt Revue blev der tilstillet hver „Mand" en Pakke Patroner. Vi bleve ikke lidet forbausede herover og troede ikke andet, end at vi for Fremtiden turde exercere i Ilden, hvorpaa vore hedeste barnlige Ønsker gik ud. Men en Grenadeer, som ikke længer formaaede at styre sin Nysgjerrighed, aabnede sin Pakke, hvorved vi gjorde den Opdagelse, at hver Pakke, istedetfor Patroner, indeholdt ti Stykker Brystsukker.

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

Det kongelige Theater.

„Neapel", siger **Vieusseux**, „er Lystighedens, Letsindighedens og Vellystens Stad, Italiens Sirene, en altfor gavmild Naturs forkjælede Kjæledægge, Sandsernes, men ogsaa Phantasiens Land. Forbauselse i Ankomstens første Dieblik, Henrykkelse over Naturens Skjønheder, Afsky for Sædernes Fordærvelse ere de Følelser, som bemægtige sig os der. En Art af Trolddom, eiendommelig for Climaet, fængsler den Reisende og lader ham forglemme dyrebarere og bedre Gjenstande. Omegnens Rigdom og Frugtbarhed ere beundringsværdige; Beboernes Skarpsindighed og fyrige Indbildningskraft vække en ligesaa stor Overraskelse, men blive endnu mindre cultiverede end hine." Det er begribeligt, at dette, som Italienerne selv sige, „paradiso abitato da diavoli", denne, under en ætherklar Himmel, snart i mild, snart i levende Belysning straalende, skjønne Stad, gjennemtrængt af sorgløs Munterhed og glødende Lidenskab, med glimrende Fester i de pragtfulde Kirker og et aldeles eiendommeligt, romantisk Folkeliv, ombølget af henrivende Melodier, maa gjøre et mægtigt Indtryk paa et poetisk Gemyt fra Norden og vække dets Attraa efter at optage det rige Stof i store Billeder for ogsaa at give Hjemmet Nydelsen deraf. Med størst Virkning kunne saadanne Billeder, hvori ikke alene rask Afvexling i Handling og Gemytstilstand spiller Hovedrollen, men endog det Lyriske, ved det Locale, faaer et bestemt characteristisk Præg, bringes til Skue fra Theatret, ved at der underlægges dem en Fabel, som giver Leilighed til ret levende af det yppige Stof at udhæve de Partier, Digteren fornemmelig vil lade komme til Aabenbaring. Vi have derved paa den danske Scene faaet to aandfulde Skildringer af neapolitansk Liv og Aand: **Bournonvilles** idylliske Ballet „Napoli" og **H. P. Holst's**, i Løverdags første Gang opførte, romantiske Drama „Gioacchino".

Bournonville, med sit klare Blik for hvad hans Kunst fuldstændigst kan fremstille, valgte af Folkelivets Hele den støiende Glæde i dens mange barokke Former; **Holst** tog den let bevægelige Lidenskab, der, hos et overtroisk, halvt barnagtigt, halvt djævelagtigt Folk, ved religiøs Fanatisme eller endog ved det blotte Tilfælde, ventes snart til vild Forbittrelse mod, snart til glødende Begeistring for een og samme Gjenstand. Begge have, i Følelsen af at

— wo das Strenge mit dem Zarten,
Wo Starkes sich und Mildes paarten,
Da gibt es einen guten Klang,

givet deres Billeder baade Afvexling og Fuldstændighed ved at contrastere det larmende Udbrud af Massens Heftighed med det Ædle og Blide; **Bournonville** ved, i den blaae Grotte, at vise hvorledes Folkets levende Indbildningskraft af Naturens Trylleri opfyldes med skjønne, poetiske Fictioner; **Holst** ved at aabne os et Blik ind i det idylliske Liv paa Ischia. Men Glæden er i Neapel altid tilstede i ungdommelig Friskhed; Lidenskaben, saa hyppigt den end kommer til Udbrud hos Individet, kan derimod hos en saa sorgløs og lettilfredsstillet Befolkning kun bringes i en stor, Alle gjennemfarende Bevægelse ved Begivenheder, som true med en total Omvæltning af de locale Forhold. Balletmesteren behøvede derfor blot at tage en Aften paa Santa Lucia og en Valfart, sammenkjædede ved en lille, kun et Par, i sig selv ubetydelige, Personer vedkommende Tildragelse; Dramaets Digter maatte tilveiebringe et af de store historiske Momenter, som berøre det Heles Interesse. Et heldigere for hans Diemed kunde han ikke let finde, end de sidste Dage af Murats Kongedømme, da Geistligheden ophidsede Almuen ved at ængste den med Kirkefesternes Ophør, Brødets Fordyrelse og Udeblivelsen af Miraklet med den hellige Januars Blod, og da den dybe Forbittrelse, som derved vaktes, gik over til vild Glæde ved Forsikkringen om, at Forbud og Paalæg ikke skulde udkomme, og endmere ved det af Murats dristige Forholdsregler endelig bevirkede Underværk. Vi ere overbeviste om — og Characteren i den musikalske Introduction synes at bekræfte, at Componisten, der naturligviis har været fortrolig med Digterens Idee, har været af samme Mening — at det ikke har været Hovedhensigten med Dramaet, at skildre den ulykkelige Katastrophe i Murats Liv, men at give et levende Billede af neapolitansk Folkeliv. Vi

troe, det er kun den Omstændighed, at en stor Personlighed, uden egentlig at være den handlende Hovedperson, er stillet stærkt frem i Forgrunden, som har foranlediget, at Stykket ikke har faaet en Titel, der, som f. Ex. „Neapolitanerne", bestemt angiver det Synspunct, hvorfra Digteren vil have sit Værk betragtet. Hvis Murats Fald skulde have været anseet som Hovedhandlingen, hvorpaa Folkescenerne kun havde at kaste fremhævende Reflexer, var Værket vistnok ikke heldigt anlagt, thi hele Revolutionen er ikke blot saa stærkt tilbagetrængt, at man kun i en lille Scene seer en meget svag Betegning af den, og Handlingen ikke alene, i saa Fald, uden den sande Katastrophe, som det maatte være saa meget mere væsentlig nødvendigt at fremstille, da Murat i Slutningen, ved at sige, at han vil vende tilbage for atter at bemægtige sig sin Krone, selv gjør Tilskuerne opmærksomme paa, at hans Livs Drama ikke er afsluttet, men Fablen vilde endog være mere feilfuld, end man kunde vente at en Digter, med et for Theatrets Tarv saa øvet Die, som hele Detaillen forraader, var istand til at sammensætte den. Den lille Fabel, hvorved Skildringen er sammenholdt, dreier sig nemlig ei alene ikke om Kongen, som en med Frihed handlende Person, men er endog sammensat af to forskjellige Handlinger, der have deres Grund i det reent Nationale: Geistlighedens Bestræbelser for at opægge Folket til at understøtte dens Virksomhed til Murats Undergang, og den ægte italienske Lorenzos Forbittrelse, først over at have seet sin Brud forført af en fransk General, og siden over paa en haanende Maade at være bleven skjænket Livet af Kongen. Skal Stykkets Kjærne derimod, som vi antage, fornemmelig søges i Skildringen af Folkets Lidenskabelighed i flere Retninger, da er denne Fabel godt udfundet, fordi Handlingen deels gaaer ud fra Folket og deels indvirker paa det, og derhos giver særdeles god Leilighed til at fremhæve flere interessante Sider i dets Characteer, uden at den store Personlighed, som maatte anvendes for at bringe Bevægelse i Massen, af denne trænges formeget tilbage. Da er ogsaa den egentlige Hovedperson, Folket, meget beldigt skildret, thi det er sat i flere, særdeles forskjellige Situationer og bevarer i alle fortræffeligt sin Characteer, som er sammensat af heftig Lidenskabelighed, Sorgløshed, Humor, Overtro og et Spidsbuberi, der endog anvendes mod dets Skytshelgen. Ligeledes er det, fra dette Synspunct, rigtigt, at Fremstillingen af Revolutionen, hvis Forberedelse og Udførelse maatte have været klart udviklede, dersom Skildringen af Kongens Skjæbne skulde være Dramaets Sjæl, er indskrænket til en Scene, hvori Almuen raser imod Ophavsmændene; thi Lazzaronerne ere udenfor Bevægelsen, og de i tredie Act givne Hentydninger paa dens Udbrud ved en Sammensværgelse, ere kun i Stykket for at forklare Aarsagen til den vilde Forbittrelse og voldsomme Fremfærd i Opbrusningens Øieblik, der ogsaa, som Træk i Neapolitanernes Characteer, maatte fremstilles i dette Billede.

Man vil sige: Tendensen i et poetisk Værk bør træde saa aabenlyst ud deraf, at man aldrig skal kunne være i Tvivl angaaende den, eller, efter den tilbørlige Opmærksomhed under Nydelsen af Værket, ledes til at tillægge det en anden Tendens end den virkelige. Det er vistnok sandt, men ikke destomindre er det, paa Grund af den lidt uagtsomt valgte Titel, skeet i Henseende til dette interessante Arbeide og har havt til Følge, at Nogle have savnet Fuldstændighed i det, som det ikke var Digterens Hensigt at give fuldstændigt, medens Andre derimod have anseet det, han virkelig har villet gjøre til Hovedsagen, for en altfor omhyggeligt udført Staffage. Det er Aarsagen til, at vi have søgt at føre vore Læsere til det, efter vor Overbeviisning, rette Synspunkt, fra hvilket man udentvivl vil erkjende, at der er Princip i Stykkets Anlæg, og at det, som skulde skildres, virkelig er skildret med Held. — Udførelsen af Detaillen vidner om et meget nøie Kjendskab til Theatret. Scenerne ere fulde af Liv og utvungen Bevægelighed, contrastere godt imod hverandre, og have, som sjeldent er Tilfældet i talentfulde dramatiske Digteres første Arbeider, en med saa megen Tact for den theatralske Fremstilling afpasset Længde, at ingen af dem har Noget, som kunde ønskes udeladt, for at give Udførelsen en raskere Gang. I sin Heelhed er Værket en meget livlig og interessant Skildring, der fortjener det glimrende Bifald, det har vundet, og vækker store Forventninger i Henseende til Digterens fremtidige Virksomhed for Skuepladsen.

Hr. **Rung** har i „Gioachino" givet et nyt Beviis for, at hans Talent er af en ægte dramatisk Natur. Lazzaronens livfulde og melodiøse Vise, de herlige Chor i Kirken, Tommasos i dens sværmeriske Monotoni saa udtryksfulde Romance og de to fortræffelige Instrumentalstykker, som før og under fjerde Act male Oprøret, udmærke sig alle ved en meget bestemt Characteristik. Det er Skade, at Personalets, for den theatralske Effect nødvendige, Placering henimod Baggrunden, berøver Chorene i Kirken meget af den

Kraft, som den ædle Simpelhed gjør Krav paa, naar den skal gjøre sin fulde Virkning. — Scene-Arrangementet er af Hr. Balletmester **Bournonville** foretaget med en Omhu og Smag, som give ham Fordring paa Publicums, som paa Digterens, varme Anerkjendelse. Den meget vanskelige første Act gaaer med en ganske usædvanlig Livlighed og Bestemthed, og tredie Act er ved Arrangementet af en meget grandios Effect. — Den af Hr. **Lund** til „Erik Menveds Barndom" malede Kirke gjør her en langt ypperligere Virkning end i Balletten, hvor dens dristigt opstigende, bageste Porte for en Deel var dækket. Endnu mere storartet vilde denne Decoration imidlertid tage sig ud, dersom Forgrunden ikke trykkedes af de permanente røde Gardiner, med deres, Dimensionerne formindskende Foldekast. Et fortryllende Genremaleri danner Hr. **Christensens** henrivende Landskab paa Ischia med den skjønne naturlige Gruppe af Giovannina og Tommaso.

I saadanne Stykkers Udførelse, naar den for Resten gaaer med den tilbørlige Præcision, har vort Theater især sin Styrke. Rollerne i „Gioachino" ere overhovedet ikke vanskelige at opfatte og kunde med det forhaandenværende Personale alle besættes meget tilfredsstillende. Den interessanteste Person i Dramaet er unegteligt Giovannina; hendes Rolle er ogsaa af Digteren gjort vanskeligst; i hendes Sjæl er bestandig en heftig Kamp af forskjellige Følelser og Lidenskaber. Fru **Heiberg** løser sin Opgave som en Kunstnerinde i Ordets allerædleste Betydning; thi i denne herlige Fremstilling er Kunsten bleven Natur, og Naturen forædlet ved Kunsten. Hendes Spil er i det Hele gjennemstrømmet af en Varme og Sjælfuldhed, hvis Udbrud og Gradation bevogtes af kunstnerisk Besindighed; dets Enkeltheder vidne om hendes sjeldne Evne til at trænge ind i Digterens Idee og den store artistiske Dannelse, hvorved hun har i sin Magt at fremstille den klar og forherliget. Ypperligst gav hun Rollen i anden Forestilling; den Slæben i Foredraget, hvorved hun i den første svækkede sin Indtrædelses Virkning, var vegen for et levende Udtryk af den glade Overraskelse, som bemægtiger sig hende ved Synet af Neapel, og fortræffeligt greb hun sig selv bebreidende i denne Følelse, ved Erindringen om, hvad der harført hende hid, og gik over til den heftigste Smerte. I det Hele er hendes Spil i første Act beundringsværdigt skjønt ved Følelse, Varme og træffende nuanceret Udtryk. Hendes Anraabelse om Naade for Broderen er et uovertræffeligt Sted: Sjæleangest og søsterlig Kjærlighed bevinge hendes Ord; de svæve, beaandede af en henrivende Begeistring og understøttede af et ligesaa skjønt, som kraftigt mimisk Udtryk, over Læberne med en overordentlig Hurtighed, og ikke destomindre er enhver Stavelse hørlig og saa reent og klart udtalt, at Sproget toner som Musik. Høist characteristisk, med megen Energi og rørende Naivetet, anklager hun sig ogsaa selv for ene at være Skyld i Oprøret. At anføre de mange, ved Genialitet i Opfatningen og Virtuositet i Udførelsen, overraskende Steder i den øvrige Deel af Rollen er umuligt, thi hendes Spil frembyder ikke en Række af Effectsteder, men et kunstnerisk, med megen Smag afrundet Heelt. Kun med Hensyn til Monologen, som slutter anden Act, kunne vi ikke være enige med Kunstnerinden. Hun siger den fra Begyndelsen til Enden i en dæmpet, langsom, sørgmodig Tone. Vi troe derimod, at Giovannina maa gjentage Kongens Ord — naturligviis uden Efterabelse af hans dybere Stemme eller Betoningens Styrke, hvad her vilde være høist upassende — i hans Tone, derefter med rask Begeistring udbryde: „Jeg lider denne Kjækhed — det er en Mand!", saa gaae over til et langsomt Foredrag af Lignelsen, og endelig med Fortvivlelsens heftige Udbrud udraabe: „O, Giovannina! osv." Det er ikke alene som Dandserinde, Fru **Heiberg** udfører Tarantellen særdeles skjønt, men endnu mere som Skuespillerinde; man seer, at den er hendes nationale Dands, som selv i det ængstende Øieblik har en saadan Tillokkelse for hende, at hun dandser den med Liv og Sjæl, og hendes smertelige Blik, naar Øiet under Dandsens Vendinger falder paa Kongen, er i høieste Grad udtryksfuldt. — I Hr. **Nielsens** Udførelse af Gioachino indløb ved første Forestilling mange Fortalelser, hvorfor han imidlertid ved den anden revsede sig selv meget alvorligt, thi den Correcthed, der da var i hans Fremstilling, gav et uimodsigeligt Beviis for, at hans tidligere Usikkerhed ikke bør tilskrives nogen Naturfeil — hvilket ogsaa vilde være meget ilde, da en saadan maatte gjøre ham det umuligt at præstere noget Kunstværk — men en imod Publicum og Forfatteren viist Skjødesløshed, som var saameget mere utilgivelig, da det gjaldt en dansk Digters første Arbeides første Forestilling. Anden Aften udførte han Rollen, som ingenlunde er vanskelig, med megen Kraft og Følelse. Et udmærket skjønt Sted, som i Sandhed fortjente det levende Bifald, det fremkaldte, var hans dæmpede, men af mandig Kraft og Bestemthed gjennemluede Ordvexling med Erkebispen. — At Mad. **Nielsen** spiller

Dronningens lille Rolle, hvori der kun er at udtrykke, hvad Kunstnerinden altid udtrykker med høi Værdighed og Sjælfuldhed: reen qvindelig Ømhed og Begeistring for det Store, ganske fortræffeligt, er naturligt. Dertil er hendes Udtale af Sproget saa fuldkommen, at den kan gjælde som et Mønster for Modersmaalets Orthoëpi, og giver den lille Scene en egen Ynde ved Ordenes Velklang. — Hr. **Kragh** udfører Erkebispen med megen Værdighed. En Feil er det at han siger: „I har dog seiret," istedetfor: „I har dog seiret?" — Hr. **Pätges** har et særdeles characteristisk Udseende som Munken, og siger sin Rolle med megen aandelig Salvelse, kun henfalder han let til en syngende Tone. Hr. **Foersom** savner en malmfuld Stemme til Sansone, og gav Rollen første Gang et temmelig stærkt Anstrøg af Theaterhelten, men udførte den ret tilfredsstillende ved anden Forestilling. — Fortræffeligt, med sand Følelse og ægte Varme, spiller Hr. **Holst** den opbrusende Lorenzo. Hans Scene i Kirken er især et ypperligt Parti af hans Udførelse, kun troe vi, at han, uden at svække Energien i Udtrykket, bør dæmpe Udbraabet, da han seer Generalen, noget mere. Hr. **Wiehe** giver Generalen med en god Holdning og spiller i fjerde Act, da han hører at den Elskede er gaaet i Kloster, med megen inderlig Følelse. — En særdeles god Virkning gjør Corporalens ubetydelige Rolle ved Hr. **Phisters** meget lunefulde og derhos delicate Udførelse. — Hr. **Albrecht** sang sin Romance smukt og endnu bedre fandt vi hans Fremsigelse af Replikerne, som var naturlig og fordringsløs. Hans Talestemme er meget sonor og klangfuld; derimod har han ikke sit Legeme tilstrækkeligt i sin Magt. — Hr. **Hultmann** siger Tommasos Rolle med megen Tydelighed og god Betoning.

Repertoire.

Mandag: **Napoleons Befaling. Skatten. Bellmann.**

Tirsdag: **Gioacchino.**

Onsdag: (Paa Hoftheatret, til Fordeel for den i Aaret 1837 stiftede Forening til forsømte Børns Frelse) **Califen i Bagdad.**

Rollebesætning:

Isaun.....................Hr. Sahlertz.
Lemaide....................Md. Nielsen.
Zetulbe....................Jfr. Rantzau.
Yemaldin...................Hr. Gundersen.
Kesie......................Md. Stage.
En Cadi....................Hr. Phister.
En Dommer.................. — Schram.
En Betjent................. — Petersen.

Derefter: **Kjærlighed i Valby,** originalt Lystspil i 1 Act (1ste Gang.)

Rollebesætning:

Fruen......................Jfr. Rosenkilde.
Maria......................Fru Heiberg.
August Hornemann, Student.Hr. Wiehe.
Bondekonen.................Md. Winsløw.
Maren, hendes Datter....... — Larcher.
Hr. Stork..................Hr. Petersen.
Md. Stork..................Md. Haack.

Til Slutning: **En Børnefest,** nyt, af Hr. Balletmester Bournonville udelukkende for denne Aften componeret **Divertissement,** hvori Jfr. Augusta Bournonville udfører Floras Parti.

Torsdag: **Gioacchino.**

Fredag: **Wilhelm Tell.**

Løverdag: **Statsmand og Borger.**

Søndag: **Scapins Skalkestykker. Califen i Bagdad. Bellman.**

Em. Bærentzen & C° lith. Inst.

CUVIER.

Ny Portefeuille 1844.

Die Jahrszeiten*).

Von **Henrik Hertz**.

übersetzt von **F. Bresemann**.

1.

Der Frühling.

Er nah't, der liebliche Frühling nah't,
Lockt mild aus der Erde die grünende Saat;
Es athmet die ganze Gegend erneu't,
Von goldenen Strahlen der Sonne erfreu't.
Mit Purpur verbrämt ist der Wolken Rand;
Es wimmelt von Pflanzen und Gräsern das Land.
Neugierig guckt mit lauschendem Ohr
Aus dem Baum manch junges Blättchen hervor;
Noch taufte der Thau nicht das Püppchen; es blickt
Wie Kindlein aus Windeln verschämt und erschrickt.
Ein Schmetterling hier aus der Puppe sich stahl
Und fliegt mit dem Wind um die Wette durch's Thal;
Es schaukeln sich singend die Wellen im Meer,
Die Fischlein schwimmen vergnügt einher.
— Der Lenz ist erschienen, die Vöglein es singen,
Man hört es von tausend Zungen erklingen.

*) See: Lyriske og dramatiske Digte af Henrik Hertz. Ny Samling. 2den Deel. S. 251.

Im Lenz prangt jegliches Jahr die Natur,
Ein einzig Mal blüh't er dem Menschen nur.
Nur einmal erobert des Jünglings Blick
Eine Welt ohne Mühe — eine Welt voll Glück;
Nur einmal schwillt in seliger Lust
Jungfräulich voll eine weibliche Brust,
Spielt einmal nur mit dem herben Schmerz,
Der bald bezwinget das bebende Herz.

Wie mild die Sonne im Frühling glüh't,
Nicht von verderblichem Feuer sprüh't,
So wird im Frühling des Lebens beglückt
Der Mensch vom wärmenden Strahl erquickt.
Mit Blumen schmückt sich das junge Jahr,
Mit Blumen des Mädchens und Jünglings Haar.
Noch schlummert ruhig der Sinne Lust,
Und Unschuld bedeckt die entblößte Brust;
Noch kommen die Englein vom Himmel herab
Und schweben zu Spielen der Menschen hinab,
Noch freu't sich der Engel, mit uns verbunden,
Noch — bis der Frühling des Menschen verschwunden.

(Die Fortsetzung folgt.)

Cuvier.

George Leopold Chrétien Frédéric Dagobert Baron de Cuvier, en af den nyere Tids første Naturforskere, fortrinsviis berømt ved hvad han har præsteret i den

sammenlignende Anatomi og i Dyrerigets Naturhistorie og Naturbeskrivelse, var en Søn af en ubemidlet Officeer ved et Schweitzer-Regiment og blev født 1769 i det dengang under Würtemberg henhørende Sted, Mömpelgard. Bestemt for den lærde Stand paa Grund af sit svagelige Legeme, vilde han i Tübingen studere Theologi, men blev afviist, da han ansøgte om de ham dertil uundværlige Stipendier. Derved havde man dog tilføiet den flittige Yngling en saa aabenbar Uret, at hans høiere Foresatte holdt ham skadesløs, ved at skjænke ham en Plads ved Carls-Academiet i Stuttgart, hvor han beskæftigede sig med Studiet af Retsvidenskaben. Efterat Cuvier i Tydskland havde lagt Grunden til sin lærde Dannelse, blev han Hovmester i et greveligt Huus i Normandiet, hvor han i sine Fritimer fandt Leilighed til at hengive sig til de naturhistoriske Studier, i hvilke han allerede tidligere havde fundet Behag, og en naturlig Ordning af Ormenes Klasse var den første Frugt af hans grundige Forskninger. Allerede i dette hans første Værk udtalte sig det aandrige Overblik, hvormed han senere omfattede alle Naturens Riger, og deri lagde sig tillige den ham fortrinligt egne Klarhed i Fremstillingen og videnskabelige Grundighed saa glimrende for Dagen, at de berømteste franske Naturforskere udmærkede ham og droge ham til Paris, hvor han 1795 ansattes ved Centralskolen. Her arbeidede han nu med utrættelig Virksomhed for sin Yndlingsvidenskab, og ved sit Hovedværk: „Dyreriget", hvis Inddeling han har gjennemført efter Dyrenes Bygning, begrundede han sin Berømmelse som Naturkyndig. Med lige Udmærkelse bearbeidede han den ene Afdeling af dette Værk, Fiskenes Naturhistorie, hvoraf 8 Bind ere udkomne, men som han efterlod ufuldendt. I Aaret 1818 blev Cuvier Medlem af Academiet, og beklædte tillige i Statens Tjeneste høie Værdigheder med Udmærkelse. Allerede under Napoleon ansat i Departementet for den offentlige Underviisning, befordredes Cuvier i Aaret 1813 ind i Statsraadet og udnævntes, efter Ludvig den Attendes Tilbagekomst, til virkelig Statsraad, hvorved han blandt Andet ogsaa fik Leilighed til, som oplyst Protestant, at virke for sine betrængte Troesfæller. Tillige maa, som et Beviis paa hans Tænkemaade, ikke lades uomtalt, at han dengang ikke lod sig bevæge til at overtage en Censors Embede. Efter Juli-Regeringens Befæstigelse ophøiedes Cuvier i Aaret 1831 til Pair af Frankrig, men heller ikke Udlandet blev tilbage med Anerkjendelsen af hans lærde Fortjenester, idet næsten alle lærde Selskaber i Europa udnævnte ham til deres Æresmedlem. Ogsaa i Henseende til hans Characteer fortjener Cuvier al Udmærkelse, thi Anerkjendelse af fremmed Fortjeneste, Beredvillighed til at befordre Andres Forskninger ved sine Raad og sine Samlinger var ham en Pligt, og hans Embedsvirksomhed endte først med hans Død i Mai 1832. De berømteste Pariserlærde holdt Taler ved hans Jordefærd, som ogsaa ledsagedes af militaire Æresbeviisninger, da han havde været Storofficeer for Æreslegionen. Kongen bevilgede hans Enke en aarlig Pension af 6000 Frcs.

Letsindighed og Pligtfølelse.

(Slutning.)

Taarnuhret paa Vagthuset slog Ni, da jeg foer over Vindebroen og ind igjennem Fæstningens hvithvælvede Porte. Da de faste Mure, de armerede Volde holdt mig omsluttet med deres Polyparme, sammensnoredes uvilkaarligt mit Bryst, uden at nogen bestemt Tanke havde udøvet en tilbagevirkende Kraft paa Legemet. Ja jeg troer, at Tanken selv der paalægges en Tvangstrøie og at Poesiens Vinger der ere bundne. Mine Forretninger hos Commandanten vare snart afgjorte. Af ham erfarede jeg, at Bergmann i de første Aar havde baaret sin Arrest med et let Sind, med sin sædvanlige Letsindighed, og havde søgt Omgang med Officerer, hvis Rygte og Characteer ikke vare de bedste. Men i de sidste Aar var der indtraadt en mærkværdig Forandring. Kunde end Lede, Kjedsomhed og de fremrykkende Aar have havt deres Deel deri, saa vare dog vel i Hovedsagen de Breve og de Efterretninger, han fik fra sin Kone, Skyld i hans sædelige Forbedring. Ansporet af en ung Ingenieur-Officeer, havde han under hans Veiledning med Iver kastet sig paa Studiet af Mathematiken, havde laant sig de nødvendige Bøger dertil og bragt det meget vidt deri. Videnskaben, som i Begyndelsen ydede ham Adspredelse i ledige Timer, havde snart indgydt ham Kjærlighed dertil og en Alvor, som nødvendigviis maa være forbunden dermed, fordi den selv er en alvorlig. Som specielt Fag havde han valgt Vandbygningskunsten, hvorved den omtalte Ingenieur-Officeer, der især med Hensyn til denne Green var ansat i Fæstningen, havde understøttet og praktisk belært ham.

Efterat Commandanten havde underteget Passet for Bergmann, ilede jeg til ham. Nidsesjederen, som han holdt i Haanden, lod han falde, Blegned overtrak hans Kinder; han anede og ventede, at mit Besøg ikke maatte være uden Betydning for ham. „Jeg bringer Dem Deres Frihed," tiltalte jeg ham uden videre.

Frihed! Forunderlige Klang! Sphærernes Harmoni — Bjældeklang! Uopnaaelige Ideal, forhaanet ved Ubundenhed! Vide — snevre Begreb! Hvor smigrende toner dette Ord i Dens Øren, der anseer sig for ufri, fængslet ved en Tvang, som fremmed Vilkaarlighed, egen Villie, Tro, Love, Samvittighed paalægger ham! Ryster den af, denne Tvang, om I kunne, I, som tale saameget om Frihed og ikke vide hverken Begyndelse eller Ende; sønderriver disse Lænker og bliver atter til Dyr! Netop Indskrænkningen i vor Frihed, Underkastelsen under Loven gjør os til det, som vi ere, til Mennesker, til Statsborgere. Den sande Frihed, hvor ingen selvpaalagte Lænker gjøre den til Ufrihed, dreven til sine yderste Grændser, som ingen anden Tvang kjender end den, Hungeren tilføier, ingen anden Ubehagelighed end den, Veirliget og Sygdomssmerter foraarsage, ingen anden Indskrænkning, end den medfødte Ufuldkommenheds, søger den hos Dyret, men ogsaa kun hos det, som lever eensomt i Ørkenen; thi hvor flere ere tilsammen, der gjør ogsaa den Stærkeres Magt sig til den Svageres Tyran og Undertrykker. Og alligevel sætte vi os op imod enhver Tvang, der paalægges os, det være sig af fremmed eller af

egen Vilkaarlighed; alligevel stræber Alt at afryste enhver indskrænkende Lænke, kæmper for Ubundenhed, for egen Magt og Herredømme. Hvad følger heraf? At den dyriske Natur ikke fornegter sig i sin Stræben efter Frihed, at den Talemaade: uindskrænket Frihed er Menneskets uskatteerligste Gode, er en huul Phrase, idet den egentlig er en lidet misundelsesværdig Egenskab hos Dyret.

Jeg seer, hvorledes Haarene reise sig paa Læserens Hoved af Uvillie og Forbauselse, hvorledes Vredens Ord blive ham siddende i Struben. For Philosophen er ovenstaaende Diatribe skreven; han vil finde Stof nok deri for et heelt Foliobind; Læseren tage det for hvad det er, for en Antithese.

Endnu engang, Frihed! Forunderlige Ord! Hvor behageligt for den Betrængtes Øre, naar det hedder: sorgfri, smertefri, straffri. Himmelske Klang for den Fangne, som ved dette Ord gjengives sin Familie, Verden, sig selv! Glad synger Fuglen, som undfløi sit Buur, i Lindens høie Top; dog, den iisnende Vinter nærmer sig, Føden mangler; den længes tilbage til sit Buur: den døer i Frihed af Frihed. Fra dette Synspunkt af betragtede jeg Bergmanns Glæde, som brød jublende frem, da jeg tilraabte ham de Ord: jeg bringer Dem Deres Frihed. Thi hvad bragte den ham? Synet af en døende, eller maaskee allerede hensovet Ægtefælle, Næringssorger for ham selv og hans Barn, Ydmygelse, Efterveer af hans Brøde og hans udstaaede Straf. Ogsaa forvandlede sig denne flygtige Glædesruus kun altfor snart til Smerte og Bekymring, da han af mig erfarede de nærmere Omstændigheder ved sin Befrielse. Han skyndte sig bort fra disse skumle Mure, dreven af Erindringen om de Dage, han havde tilbragt derindenfor, af Angesten for den lidende Ægtefælle. Da vi havde det sidste Udenværk bagved os, skaffede hans sammenpressede Bryst sig Luft i et dybt Suk. Underveis aftalte jeg med ham, at jeg, efter vor Ankomst, først skulde gaae til hans Kone og forberede hende paa Gjensynet, for at ikke den pludselige Sindsaffect skulde skade hende; han derimod skulde blive en halv Times Tid i min Bolig og derpaa komme hen til hans Kones, som jeg havde betegnet ham. Vor Hovedkirkes Taarn dukkede frem over Horizonten; Synet deraf opvakte i ham en kjendelig Uro. Denne voxede til Angest, jo mere vi nærmede os Staden, og da vi passerede Barrieren, læste jeg i hans bevægede Ansigtstræk det Ønske, at vende tilbage til sit Fængsel. Havde jeg endog tidligere søgt og fundet beroligende Ord: her vare de til ingen Nytte; jeg maatte overlade ham til sine Følelser. Vi naaede mit Huus og stege af. Efterat jeg havde aflagt mine Reiseklæder, drev han, drev min egen Attraa mig hen til den Syge.

Klokken var 5 om Eftermiddagen, da jeg traadte ind til hende, efter at være anmeldt af en Sygevogterske, som den omhyggelige Læge havde antaget for hende.

Mat, dødssvag laa hun der, men med et roligt, muntert Aasyn. Her aabenbarede sig ikke en saa heftig Bevægelse, som jeg havde befrygtet, ingen Utaalmodighed efter at gjensee ham, som saa længe havde været fraværende. En for mig uhyggelig Kulde, Besindighed, Tilfredshed, eller hvad man ellers skal kalde det, havde udbredt sig over hendes hele Væsen. Endnu medens jeg skriver Dette og forgjæves leder efter Ord og Billeder, for

at gjøre Læseren anskueligt, af hvilke Følelser jeg dengang overraskedes, gjennembæves jeg af den samme Utilfredshed som dengang, da jeg ikke fandt hende saaledes, som jeg havde ventet mig. Utaalmodigt overskrider Du Sandbankerne, som adskille Dig fra dit længe forønskede Maal for din Reise: det ophøiede, stormbevægede Hav. Du haaber nu at skue, hvorledes Bølgerne rase, hvorledes Brændingen skummer og Larmen deraf bedøver dit Øre — og Du finder en jevn Havbugt med speilglat Overflade.

„De kommer alene?" spurgte hun mig, idet hun mat saae sig om efter Døren, som om hun endnu ventede en Andens Indtrædelse.

„Alene," svarede jeg, „dog kun for at forberede Dem paa det forønskede Gjensyn af den saa længe Savnede. Deres Læge forbød enhver Sindsbevægelse, især en uventet, uforberedt. Dette er Grunden, hvorfor jeg er kommen alene."

„De seer mig fattet og rolig," svarede hun, „og det vil jeg vedblive at være, lige til Enden. Lægens Frygt var ugrundet."

„Vel, jeg seer det og undrer mig derover. Jeg frygtede for, at Følelserne, især i et qvindeligt Bryst, vilde være mægtigere, end jeg finder dem. Jeg troede, at Kjærligheden, især Kjærligheden til en Mand, fra hvem en haard Skjæbne adskilte Dem i en Række af Aar, vilde yttre sig stormende, vilde udøve en stærk Indvirkning, lige heftig paa Legeme og Sjæl."

„Kjærlighed?" sagde hun. „Kjærlighed?" gjentog hun, og et smerteligt Træk blev synligt omkring hendes blege Læber; „den har jeg aldrig kjendt. Dog nei, jeg feiler: jeg har kjendt den, jeg kjender den endnu. Mit Barn! Mit arme Barn!" udbrød hun og bedækkede sine Øine.

„Og Deres Mand?" spurgte jeg. „De elsker ikke Deres Ægtefælle? Hvorledes skal jeg kunne forene dette med den ædelmodige Opoffrelse, hvormed De har udløst ham af sit Fangenskab paa Deres Sundheds, Deres Livs Bekostning?"

„Er Kjærlighed tænkelig uden Agtelse?" spurgte hun, istedetfor Svar. „Kunde jeg, kan jeg agte min Mand? Jeg har havt ham kjær, omtrent som en Ven, fordi han i Grunden ikke var noget slet Menneske og holdt meget af mig; jeg skattede hans gode Hjerte, men elsket ham, det har jeg aldrig. Hvad jeg har gjort for ham, var Pligtens og Medlidenhedens Bud og skete desuden af Omhu for mit Barn. O, Hr. Criminalraad, at vide Dette uforsørget, at maatte befrygte, at det efter min Død maa søge Tilflugt i et Vaisenhuus, at Armod og ukjærlig Behandling vil blive dets Fremtid, det var en frygtelig Tanke. Faderen vil og maa sørge for sit Barn, skulde han end som simpel Daglønner maatte fortjene sit Brød i sit Ansigts Sved. Og Arbeide vil desuden forbedre ham. Saaledes har jeg arbeidet for Begge og døer nu for Begge."

„Vel," svarede jeg, „naar Agtelse avler Kjærlighed, er en Grundbetingelse for denne, saa haaber jeg at kunne bidrage Mit til Deres Lykke, ved at forsikkre Dem om, at Bergmann nu er Deres Agtelse værdig. Han vender tilbage en Anden, end Den han gik, forbedret, luttret i Ulykkens Skole."

„Ak, at denne Trøst kommer saa seent. Dog, den er jo endelig kommen, og saa komme ogsaa han. Jeg vil modtage ham med Glæde,

jeg vil med mindre Bekymring lægge ham mine sidste Bønner paa Hjerte, Bønner for mit, for hans Barn."

Under denne Samtale troede jeg oftere at have fornummet en undertrykt Hulken udenfor Kammerets Dør. Nu hørte jeg den tydeligere. Jeg vidste, hvo denne Mand var, som udenfor lod sine Taarer frit Løb, jeg følte, hvad der foregik i hans Indre, hvad der opfyldte hans Bryst, hvorledes hans Hjerte martredes af Anger, Selvbebreidelser og Samvittighedsnag, der ikke lod sig dæmpe ved hans Forsæt til det Gode, til Forbedring. Mere end hiint brudte Hjerte havde dette Trang til Fatning og Trøst. Der behøvedes derfor i Sandhed ingen Opfordring, da den Syge vedblev:

„Derfor, gaa De og hent ham; min Tid er afmaalt, er knap."

„Han er ikke langt borte," svarede jeg, „han er Dem meget nær — han er her."

Med det Samme aabnede jeg Døren, vinkede Bergmann ind og smuttede ubemærket bort, for at begive mig hjem.

Om Aftenen den følgende Dag underrettedes jeg om, at Bergmanns Kone var død. Han forlod tilligemed sit Barn Fædrelandet, fik snart en Ansættelse i Marsken ved Digevæsenet, og lever nu, agtet af sine Medborgere, som et nyttigt Medlem af det menneskelige Selskab. I forrige Aar blev en nedtraadt Gravhøi paa vor Kirkegaard igjen fornyet og smykket med et simpelt Kors af reent, hvidt Marmor. „En Fremmed har bestemt det saaledes," sagde Graveren. Jeg veed, hvem denne Gravhøi dækker, jeg veed, hvo der satte dette Kors: Du kjære Læser, Du veed det ogsaa!

Tonernes Magt.

Original Fortælling af J. H. G. T. Frederiksen.

I det vestlige Frankrig strækker sig ved det biscayiske Havs brusende Bølger en milelang, skovbedækket Kyst. Næsten i lige Linie gaae utallige Høie, der danne en Bjergaas, som skraaner ned mod Landet og værner det mod det larmende Ocean, hvis Vover fra Arilds Tid her have kæmpet med Fastlandet, idet de have boret sig naturlige Huler i det løse Gruus. Vaklende staaer paa Toppen af den brat affaldende Aas den herlige Kastanieskov, og truer med at falde ned og knuse den dristige Skipper, som vover at nærme sig den hulede Kyst.

Henover denne Bjergaas vandrede en munter Brudeskare under en lystig Sang til de landlige Skalmeiers og Fløiters Lyd. Arm i Arm gik det unge Brudepar, og betragtede hinanden med glædedrukne Blikke, ligesom de vilde sige til hinanden: „Blot nu ingen Sky vil formørke vor Glædes Himmel!" — Men den Tilfredshed, som enhver Tilskuer maatte føle ved at see dette lykkelige Par, blev uvilkaarlig nedstemt, naar han kastede sit Blik paa Brudens unge Søster, en Pige paa 19 Aar, som med nedslagne Øine gik ved Siden af sin strenge Fader, den gamle Iblou. — Ligesom den herlige Rose, der bestraalet af den første Sommersol har udfoldet sin duftende Bladrigdom, men senere ved en altfor trykkende Solhede mister sin blomstrende Farve, saaledes havde Kummeren over at være berøvet Midler til at naae sine Længslers Maal dæmpet den for saa blussende Rødme paa den skjønne Thereses Kinder.

Med de samme Følelser gik en Ungersvend i Spidsen for Bryllupstoget, blæsende en lystig Melodi paa sin Fløite — ak, den Stakkel! nødt til at være munter, hvor det kun lidt harmonerede med hans Stemning. Han var en fattig Mands Søn, som Intet eiede uden sin Fløite og — sin Kjærlighed til den hulde Pige, som han nu var saa nær, men dog ikke engang turde see paa, for ikke at opvække den lurende Faders Harme mod den Elskede. Hørte man hans Spil, da skulde man troe, at han var den gladeste blandt alle de glade Bryllupsgjæster, men saae man hans Blik, da var det næsten uforklarligt, at et Menneske kunde fremlokke Toner, der i den Grad strede mod hans Hjerte. Man skulde næsten troe, at han nu søgte at udfolde for sin Elskede den herlige Gave, som Naturen havde nedlagt i hans Aand, og som var hans eneste Rigdom. — Hele Skaren glædede sig ogsaa over hans Spil, og alle de andre Instrumenter maatte tie, for at man udeelt kunde nyde hans Frembringelser.

„Hør, kjære Fader," hviskede den henrykte Therese til sin Sidemand, der med et skadefro Blik betragtede de mange glade Ansigter: „hør, kjære Fader! den Mand er dog ikke fattig, som kan spille saa deiligt. Han glæder jo alle Mennesker, og han er ogsaa saa god. Hvor kan Du dog fordømme min Kjærlighed til ham? Nu seer Du igjen saa vredt paa mig, kjære Fader! ligesom Du vilde sige, at jeg ikke maa faae ham, fordi han ingen Penge har" —

„Ja, det siger jeg ogsaa," afbrød hende den gjerrige Fader, „kommer Du mig tiere med denne Elskovssnak, saa faaer han heller ikke Lov til at spille for os til Dandsen iaften; — jo, det er en god Snak, at man kan leve af at spille deiligt og glæde alle Mennesker — nei! Penge skal der til, og faaer Vilhelm ikke nogen af dem, saa giver jeg aldrig i Evighed mit Samtykke til dit Giftermaal med ham. Og vover Du nogensinde at gifte Dig med ham uden mit Vidende, saa gjør jeg Dig arveløs, og jager Dig ud af mit Huus for bestandig!" — Med Taarer i Øinene vendte den unge Pige sit Ansigt bort fra den ubarmhjærtige Fader, og ikke længe efter standsede Toget i den gamle Iblous Gaard, hvor Brylluppet skulde holdes.

Imidlertid lod denne gamle, skadefroe Mand det ikke blive ved de blotte Trusler mod Vilhelm; men neppe vare alle Bryllupsgjæsterne vel bragte til Sæde omkring det gamle Egebord, der bugnede under Vægten af de uhyre Stege og Viinkander, for han kaldte Denne ud, og befalede ham under Trusler og efter en drøi Straffeprædiken at forføie sig bort og aldrig mere sætte sin Fod i dette Huus. — Men da udbrød den unge Mand med sin naturlige Djærvhed, som endnu mere blev forøget ved Kjærlighedens uimodstaaelige Magt: „Forviser Du mig saaledes for evigt fra Dit Huus, saa viid da, forend jeg gaaer bort, at jeg elsker Din Datter, og her beiler jeg til hendes Haand. Jeg kan ikke byde hende Rigdom, men et ordentligt, ærligt erhvervet Udkomme og et elskende Hjerte, der skal erstatte de Savn og Mangler, som hun maaskee vil komme til at lide. Vil Du Din Datters sande Vel, da kan Du ikke negte mig min Bøn, og", tilføiede han, idet han faldt ned for ham, „her anraaber jeg Dig paa mine Knæe, at Du vil give mig Din Thereses Haand. Lad da En komme og

sige, at den gamle Iblou er gjerrig og skadefro, han skal i mig finde en saa kraftig Forsvarer af Din Ære, at Du skal prise Dig lykkelig ved Din Svigerson!"

„Det var da godt," svarede Iblou, „at den lange Tale fik en Ende, for min Gane kloer efter Bryllupsmaden, som Du nu staaer her og forholder mig ved din Passiar. — Men det siger jeg Dig, at skaffer Du mig ikke 10000 Francs tilveie, faaer Du hende aldrig! Farvel! God Lykke paa Reisen!" — Og med disse Ord vendte den gjerrige Iblou ham Ryggen og gik ind til sine Gjæster, hvor han snart ved det fulde Bæger glemte den ulykkelige Vilhelm.

Vi vende vort Blik fra Glassenes Klang og den støiende Dands ved det muntre Bryllup, for at følge vor Vilhelm paa hans Vandring til sin Bolig. Det var en deilig, solklar Eftermiddag i September Maaned: en blid Vind susede hen imellem de gamle Ege og Kastanier, som dannede den ovenfor beskrevne Skov, men udenfor bruste det aldrig rolige biscayiske Hav, og væltede sine uhyre Bølgemasser ind paa den steile Kyst, der med endnu større Heftighed kastede dem tilbage i den sydende Brænding. Paa en Græsplaine i Skoven med en herlig Udsigt over Søen og de store Heder, som bedække denne Deel af Frankrig, laa Skovfoged Vilhelm Baptistes nette lille Huus, omgivet af høie Popler, der beskyttede en lille Frugthave mod Vestenvindens Voldsomhed. — Herhid styrede den ulykkelige Yngling sine Skridt, da han fortvivlet havde vendt det Huus Ryggen, som indesluttede, hvad der var ham det kjæreste i Livet. Med bange Anelser saae han ud i Fremtiden, som han skulde tilbringe i sørgelig Eensomhed. — Da greb han, for at opmuntre sig, sin herlige Fløite, og vilde just til at fremlokke de deilige Toner af den, ved hvilke han for et Øieblik siden havde henrevet alle Bryllupsgjæsterne, — da hører han et Skrig, — atter et; og med Vingernes Fart styrter en deilig Pige forbi ham i en rig Dragt, men med flagrende Lokker, forstyrrede Træk og forrevne Klæder. Hende forfølger i kort Afstand en hungrig Ulv, som truer med at sønderrive hende. Et Øieblik stod han tvivlraadig, men hurtig fattet hævede han sin Fløite til Munden, og fremtryllede saa blide og henrivende Toner, at Skovens Uhyre, som for et Øieblik siden kun havde tænkt paa sin Hungers Tilfredsstillelse, nu standsede og lyttede efter hans Spil, og lod det Bytte, som den før saa heftigt havde forfulgt, undslye sig. Lokket af Tonerne fulgte derpaa Ulven Vilhelm lige til hans Huus, hvor Denne hurtigt greb sin Bøsse, og skød den ned.

Men vi vende os til den unge Pige, som vi saae udreven af Dyrets Kløer. Det var en rig Godseiers Datter, som var gaaet ud i Skoven for at nyde den friske Sommerluft, og her var bleven forfulgt af denne frygtelige Ulv, hvorfra Vilhelms henrivende Spil havde befriet hende. Da hun hørte Skuddet, ilede hun i den Retning, hvorfra det kom, idet hun troede, at dette sikkrest kunde lede hende til hendes Frelser. Han kom hende imøde paa Halvveien, da han vilde opsøge hende, for om hun maaskee endnu kunde trænge til hans Hjælp. Hun bad ham følge med til hendes Fader, der boede paa den nærliggende Herregaard.

Jeg vil ikke opholde mig ved de mange Taksigelser, som han modtog af den befriede

Pige: vi see dem igjen ligeoverfor den kjærlige Fader, der ikke kunde finde Ord til at udtrykke Vilhelm sin Erkjendtlighed for sin Datters Frelse. Han opfordrede ham endelig til at gjøre ham en Bon. Ved disse Ord opblussede Vilhelms Kinder af en livlig Glædesrødme, og han fortalte Godseieren sin hele Historie, som den velvillige Læser allerede kjender. — „Hvor lykkelig maa jeg ikke prise mig," udbrød Godseieren, da hiin havde endt, „at der forundes mig en Leilighed til at give min Datters Befrier en Gave, som kan begrunde hans Livs Lykke. Tag denne Vexel paa 10000 Francs; men Du skal heller ikke længer være min Skovfoged; Du skal være min Ven, jeg vil give Dig en aarlig Rente af 1000 Francs, saalænge Du og din Therese leve, og skulde Du nogensinde siden trænge til Noget, som jeg kan give Dig, saa kom til mig, og vær vis paa, at jeg aldrig skal glemme, at jeg skylder Dig min Datters Liv!" — Med den lykkelige Elskers hele Salighed kyssede Vilhelm sin Velgjørers Haand, og med Vexelen i Haanden ilede han til den gamle Iblous Gaard, hvor Gjæsterne endnu sade ved Bordet.

Hvad der endnu staaer tilbage, er snart fortalt: Alting endtes med almindelig Glæde. Den gamle Iblou fik sine Penge, Godseieren sin Datter, Vilhelm sin Therese, Therese sin Faders Bifald, — og Præsten blev hentet for at vie det lykkelige Par endnu samme Dag, thi derved opfyldtes saavel deres, som Iblous inderligste Ønske, idet Denne slap med at give eet Bryllupsgilde istedetfor to.

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

Det kongelige Theater.

At Romanen, som hørende under Poesiens episke Form, hviler paa ganske andre Principer, end det dramatiske Digt, og at derfor en aandrig Romanforfatter, som ikke har klar Anskuelse af Dramaets Natur eller Dygtighed til, blot ved deres Yttringer, uden fuldstændiggjørende Beskrivelse, at fremstille Mennesker under Frihedens Kamp med Nødvendigheden, let, ved at ville give sit Stof en dramatisk Form, kan selv nedsætte sig til en plat og smagløs Scenesammenføier, derpaa have vi et meget talende Beviis i **Bulwer's** „Pigen i Lyon", endskjøndt dette Stykke er hans heldigste Arbeide for Skuepladsen. Der er neppe nogen Tvivl om, at hvis han af dette Stof havde udarbeidet en Roman, vilde denne være bleven et meget interessant Værk. Det Eventyrlige, som i Stykkets Hovedparti træder os imøde paa en høist kras Maade, fordi det ikke ved en kunstnerisk og delicat Behandling er sat i nøie Forbindelse med den i sin hele Natur det Eventyrlige fremmede Aand i den nyere Tid, hvortil Tildragelsen er henlagt, gjør hele Dramaet usammenhængende og usandt, hvorimod det i Romanen, deels ved Udmalingen af Følelser, Lidenskaber og Tilstande, deels ved Forfatterens indstrøede Bemærkninger vilde have faaet Rimelighed og tjent til at tilveiebringe Originalitet og Spænding; de store og bratte Afsatser, der i Stykket ere imellem Personernes Virken og Væren i de forskjellige Scener, gjøre at Characterene ligesom kun aabenbare sig i fremskydende, skarpe Spidser, uden al indre Forbindelse, hvor mod de i Romanen, ved Mellemled, der gaves enten i Beskrivelse eller underordnede Situationer, som forberedede de vigtigere, vilde være blevne forenede til et aandfuldt skildret Heelt, og endelig havde Behandlingen i Romanform medført, at enkelte, i Stykket blot meget svagt antydede, Characterer, f. Ex. Hr. Descha-

pelles, vare blevne i det mindste skizzerede, saa at Værket havde faaet Fuldstændighed og Afrunding, istedetfor at det nu, for den, der søger psychologisk Sandhed i dramatiserede Menneskeskildringer, gestalter sig som en Masse af vilkaarligt sammenkastede Characteerfragmenter og et fra alle Sider mangelfuldt og uafsluttet Imbroglio. Forfatteren har gjort sig det meget mageligt med Hensyn til Tid og Sted; han lader ofte sine Personer i nogle Secunder have udrettet, hvad der fordres Timer til; i en Mellemact hoppe de endog allesammen over flere Aar med store Tildragelser og totale Omvæltninger; jevnlig bringer han Stedet til dem, istedetfor at bringe dem til Stedet, og dertil indeholde de Scener, hvori der skal gjøres Publicum Regnskab for, hvad der har tildraget sig udenfor Fremstillingen, f. Ex. Samtalen imellem Beauseant og Glavis i anden Act og hele Begyndelsen af femte Act, som oftest kun en nyktern, høist uinteressant Fortælling om, hvad der nødvendig maa vides; men uagtet denne fuldkomne Tilsidesættelse af Opmærksomhed for Formen, og endskjøndt det maa være meget let, paa en saa kunstløs Maade at forberede hvad der skal skee, er det dog ikke lykkedes ham nogenlunde at tilfredsstille Fordringen om Motiver, som dog er aldeles ueftergivelig i den dramatiske Poesi. Det er ikke nok, at Tilskueren maa gjette sig til Meget, hvis klare Udvikling netop skulde være Digterens Fortjeneste, men flere Momenter, baade i Handling og Characterer, ere og blive uforklarlige. At et Stykke med saa store Feil og Mangler har gjort Lykke — thi „Pigen i Lyon" har virkelig gjort Lykke, da det ikke blot har vundet levende Bifald, men ogsaa giver god Indtægt — er imidlertid ikke saa forunderligt, som man skulde fristes til at troe. Der gives en Mængde Romanslugere, der ærgre sig over den Møie, de have med at udpille Motiver, aandrige Bemærkninger og delicate Partier for at springe over dem, som Hindringer, der stille sig i Veien for deres Søgen efter Effectstederne, hvormed de egentlig ville gotte sig. Her har Forfatteren selv paataget sig at spare dem Uleiligheden, ved ikke at fremstille, men blot opstille. „Pigen i Lyon" er en Roman efter deres Hoved: lutter stærke og ovenkjøbet rørende Situationer, løseligt sammenholdte ved korte récits, og dertil gjorte levende ved theatralsk Fremstilling. Tilmed ere Glandsscenerne skrevne i et smukt, blomstrende Sprog, som med megen Omhu er bevaret i Oversættelsen, og Udførelsen lykkes i det Hele taget særdeles vel. Hr. **Wiehe** spiller Alexis Melnotte fortræffeligt; den ungdommelige Kjækhed og dristigt haabende Kjærlighed, Forbittrelsen over den ham tilføiede Fornærmelse, den under det henrivende skjønne Foredrag af Fortællingen om det Eden, han vil aabne Pauline, skjulte Kulde og Hævnlyst, hans mandige Uvillie imod Beauseant, den igjen i sin fulde Kraft vaagnende Kjærlighed, dæmpet i dens Udbrud ved Agtelse for Offeret, og den ædle Tungsindighed, da han troer den Elskede uigjenkaldelig tabt, alle disse Sjælstilstande og Følelser udtrykker han med en sjelden Klarhed i de fineste Nuancer, med Kunst uden Kunstlen. — Jfr. **Ryges** hele kunstneriske Væsen egner sig ypperligt for Pauline, og da hun aldrig lader det mangle paa Flid for at løse sin Opgave tilfredsstillende, er det naturligt, at denne Rolle hører til hendes heldigste Fremstillinger. Den af Forfatteren meget maadeligt skizzerede Damas bliver ved Hr. **Nielsens** Personlighed og kraftfulde Organ til en meget interessant Kriger. Enken Melnotte er ligeledes ved Md. **Nielsen** bleven omskabt fra en Stump af en værdig Moder til en af dyb Følelse for sit Barn og for det Gode gjennemstrømmet gammel Kone. Jfr **Rosenkilde** giver Fru Deschapelles, en overdreven, i Lystspillet allerede til Kjedsommelighed ofte anvendt gammel Fiante, med megen komisk Styrke. Maatte det lykkes denne unge Skuespillerinde med sit Lune og den Sikkerhed, hvormed hun opfatter og fremstiller det Eiendommelige hos aldrende Fruentimre, at forene et saadant Herredømme over sit Taleorgan, at hun kunde give sine Fremstillinger en større Forskjellighed, vilde hun sikkert komme til at indtage en udmærket Plads i Comedien.

Hoftheatret.

I Onsdags gaves paa Hoftheatret en Forestilling til Indtægt for Foreningen for forsømte Børns Frelse, hvilken aabnedes med en særdeles smuk, af Jfr. **Ryge** med mere Kunst end naturlig, gribende Følelse fremsagt, Prolog, hvorimod vi kun have at indvende, at Publicum i dens Slutning smigredes med at det, ved at betale Adgangen til en forventet udvalgt Forestilling, havde lagt et Offer paa Velgjørenhedens Alter. De, som i denne Anledning havde valgt det derpaa følgende, meget originale Original-Lystspil „Kjærlighed i Valby", have imidlertid, forudsat at de ville gjøre Fordring paa mindste Indsigt i dramatisk Digtekunst, unegteligt nærmest havt til Hensigt at gjække Tilskuernes Forventning og gjøre Indtægten til et virkeligt Offer. Ingen,

som ikke har seet dette mærkværdige Product, vil kunne forestille sig dets forbausende Jammerlighed, thi Enhver maa naturligviis formode, at der i et Stykke, som man opfordrer kongelige Skuespillere til paa et Hoftheater at give ved en Leilighed, da man gjerne bringer det Bedste, dog maa være Noget, der ligner bonsens, men det vil man forgjæves søge i „Kjærlighed i Valby.“ Til Beviis for vor Paastand ville vi anføre, hvad Forfatteren har hittet paa. En ung Pige er pludselig bleven forelsket i en Student, som ligger paa Landet i samme Huus som hendes Tante, men ikke destomindre nylig har taget Examen ved den militaire Høiskole. Uagtet, som hendes Ganteri og Udtryk vise, hun i en Fart er kommen paa den mest fortrolige Fod med ham, veed Tanten intet om Forlovelsen, og af Frygt for at hun vil gjøre Indsigelse, fordi Elskeren ikke har gjort nok af hende, bilder Pigen den Gamle ind, at det er hende, Fyren er forelsket i. Hiin troer det strax, er uden et Diebliks Betænkning færdig til at tage det unge Menneske, og gaaer lige løs paa „den søde Ven“ med de drøieste Yttringer af sin Kjærlighed. Her begynder Forviklingen, som hidrører deels fra at Personerne med stor Omhyggelighed vogte sig for at sige, hvad der er naturligst, de vilde sige, deels fra et Brev, hvori Elskeren beder Elskerinden møde ham i et Lysthuus, og som han lægger i en Sykurv. Nu maa for det første Elskerinden, som strax finder Brevet, ikke tage dette Brev, som det naturligviis maa være hende om at gjøre at skjule, til sig, men tvertimod lade det blive liggende og gaae sin Vei, dernæst maa hun hedde Marie og af Brevets Indhold dette Navn alene være skrevet saa utydeligt, at det kan læses for ethvert Navn, der begynder med Mar, og endelig maa det begive sig saa forunderligt, at Tanten, som maa hedde Margrethe, og en Bondepige, som ikke har andet i Stykket at bestille, end at hedde Maren, ogsaa komme, see Brevet, læse det, lade det ligge og tage det gaadefulde Navn for deres. Naturligviis indfinde alle tre Mar'er sig paa eengang — ikke i Lysthuset, som Ordren lyder, men, ligesom efter Aftale, saaledes fordeelte i og paa begge Sider deraf, at de ikke, for ei at ødelægge Forfatterens Anlæg, kunne see hverandre. Deres Fremtrædelse, der foranlediges ligesaa let og tvangløst som deres Sammenkomst, er Stykkets Witz og gjør Ende paa det. For Resten seer man foruden disse interessante Personer ogsaa en Bondekone, som vil bede sin Søn skyde en Skade, men saa er han gaaet ud, og en Hr. Stork, hvis eneste Forretning er at være lang og at komme ind med sin Kone og en stum Datter, som hedder Severine. Et Begreb om Stykkets Plan og techniske Behandling ville vi give Læserne ved at underrette dem om, at Forfatteren i sit Eenactsstykke har trængt til at lade enhver af de fire Stævnemødende holde uendelige Samtaler med sig selv, for at Publicum kan faae Forstand paa Intriguen. Som Prøve af Vittighederne ville vi levere den bedste: „alle Kræmmersvende have Frost i Hænderne.“ Det Locale ligger i, at der tales om Valbysmør og at Fruen fra den nye Modeboutik paa Amagertorv faaer en Kappe, der revner. Der er ingen Tvivl om, det er en Aandsfrembringelse af Forfatteren til „Skinnet bedrager“; der kan ikke i Danmark existere mere end eet Menneske, som kan skrive saadanne Værker — og faae dem opførte. Men saa tog da „Kjærlighed i Valby“ en Ende med Forskrækkelse? Nei! Fruen bad alle de Spillende til Thee, Dækket gik ned ligesom de gik til Bordet, og Tilskuerne, som under dette Pjat havde havt god Anledning til at betænke, hvad der var sagt i Prologen: at de vare komne som de forsømte Børns Velgjørere, taug bomstille. Fru **Heiberg** spillede Marie med saamegen Fiinhed og Delicatesse, at Replikkernes Vidnesbyrd om denne Elskerindes store Plathed næsten gjordes ugyldigt. Tanten gaves med megen Omhu af Jfr. **Rosenkilde**, men hendes Lune var ikke istand til at dæmpe den Modbydelighed, som Forfatterens stærke Fremhæven af en ækel Qvindelighed vakte. Hr. **Wiehe** sagde sin Rolle i en særdeles god Conversationstone.

„Califen i Bagdad“, som dernæst gaves, er, med Hensyn til Texten, et meget vakkert lille Stykke, der, ved flere pudseerlige Situationer og en livlig Dialog, som for Resten svækkes noget ved en maadelig Oversættelse, maa, understøttet af en saa frisk og melodiøs Musik, gjøre Lykke overalt, hvor det udføres med Lethed, Lune og et godt Ensemble. Det sidste var imidlertid ikke Tilfældet i den Grad, som man efter de enkelte Rollers gode Udførelse havde kunnet vente, men Grunden dertil maae vi rimeligviis ene søge i, at Hoftheatret er for lidet til en god Opførelse af Stykker, hvori der er et stort Chorpersonale. Det er ikke let at begribe hvorfor man, da det kongelige Theater dog ikke den Aften benyttedes og dets Personale anvendtes til Udførelsen, foretrak det til Stykkets effectfulde Opførelse for lille Theater for det passende større, hvorpaa det dog

senere skal gives. Den letsindige, men tillige kloge og kjække Lemaide havde en fortræffelig Fremstillerinde i Md. **Nielsen**, og Isaun spilledes meget smukt af Hr. **Sahlertz**, hvis første Dragt vel burde have været mere malerisk og characteristisk. Md. **Stage** gav Kesie med elskværdig Munterhed og udførte især den store Bravour-Arie med en Livlighed, som fremkaldte megen Applaus. Jfr. **Rantzau** sang sit Parti smukt og spillede med større Varme, end man af hendes tidligere Forsøg skulde have ventet at finde hos hende. En meget morsom Figur gjorde Hr. **Phisters** Cadi. Stykket vandt et særdeles levende Bifald.

Meget sindrigt havde Hr. Balletmester **Bournonville**, med Hensyn til Anledningen, gjort sit Divertissement til „En Børnefest". Vi tilstaae, vi kunde ikke ret fatte, hvorledes Zephyr og Flora komme i Forbindelse med Børnenes Juleglæde, men som hele Publicum, der fulgte Forestillingen med en Enthousiasme, der ofte brød ud i de stærkeste Acclamationer, følte vi dybt det Yndige og Inderlige, der er udbredt over dette lille lyriske Digt. Jfr. **Bournonville** viste sig i Floras Parti ikke alene som en i det Serieuse allerede udmærket Dandserinde, der med megen Gratie i fine Bevægelser forener stor Lethed og ualmindelig Fasthed, men i den pantomimiske Deel af Rollen lagde hun et ligesaa talende, som skjønt Udtryk. Hr. **Lund**, som har et særdeles heldigt Udvortes, dandsede Zephyr med en overraskende Vigueur og Lethed. Begge vandt, efter Fortjeneste, stormende Bifald saavel for deres skjønne Stillinger, som for den egentlige Dands.

Til X—X.

I Anledning af den biographiske Skizze, som i vort sidste Nummer ledsagede **Lumbyes** Portrait, har De i „Kjøbenhavnsposten" for Torsdagen den 24de dennes fremsat en „Bemærkning", som De selv, med en rosværdig Beskedenhed, har kaldt „lille". Netop paa Grund af denne Bemærknings Lidenhed kunne vi fatte os i Korthed med at besvare den, og tillade vi os i den Hensigt at henstille Følgende til Deres behagelige, modnere Overveielse.

Det i Deres første Citat udhævede Ord „dannede" — i den Passus: „det af ham (Lumbye) dannede og dirigerede, dygtige Orchester" — maa efter Sammenhængen ansees for eensbetydende med „stiftede", „samlede" eller deslige, og i Henhold hertil er det Factum, at det lumbyeske Orchester er dannet af **Lumbye**, ligesaa absolut, som at det dirigeres af ham og er dygtigt. Men selv om man, imod Contexten, vil underlægge Ordet „dannede" det Begreb: „musikalsk udviklede", saa hører der i Sandhed en høi Grad af Naivetet til at ville benegte, at et Orchesters Medlemmer „dannes" under en nidkjær og dygtig Director. Og Andet have vi ikke sagt i det sidste af Dem anførte Citat. Det hedder nemlig der, at **Lumbye** har dannet „en heel Deel dygtige Elever i det Orchester etc."; men heri indeholdes ingenlunde nogen Nedsættelse af de enkelte Medlemmers forudgaaende — af **Lumbye** uafhængige — Dygtighed; denne forudsætte vi netop som given, i Erkjendelse af den uomstødelige Sandhed: at uden dygtige Elementer udkommer aldrig et dygtigt Product.

Vi ansee Dette for Nok til at bevise, at hiin flygtige, biographiske Skizze hverken indeholder „Usandheder" eller „feilagtige Paastande", der trænge til Berigtigelse; — vi ansee det tillige for Nok til at godtgjøre, at Deres „Bemærkning" er saa „lille", at den staaer overordentligt nær ved den yderste Grændse for dette Begreb ɔ: det uendeligt Lille, som man i daglig Tale kalder for Nul.

Repertoire.

Mandag: **To Familier paa eet Landsted. Toreadoren.**
Tirsdag: **Giovacchino.**
Onsdag: **Mollen i Marly. Divertissement. Pariserdrengen.** (Uden Abonn.)
Torsdag: **Figaros Bryllup.**
Fredag: **Hakon Jarl.**
Løverdag: **Brama og Bayaderen. Adolph og Henriette.**
Søndag: **Mollen i Marly. Aprilsnarrene. Divertissement.**

☞ Med dette Nummer følger en Indbydelse til Subscription paa **Ohlenschlægers** Digterværker.

Udenfor Asylet*).

„Spillemand spiller paa Strænge,"
Spiller om Maane og Sol,
Spiller om Urter paa Enge
Alt paa sin fattige Viol!
Spiller med ærlig Villie,
Og man forstaaer hans Sang,
Selv den kongelige Lillie
Bæver ved Strængens Klang;
Hver en Stand og hver Alder
Offrer til ham sin Skat,
Taksigelsens Guldmønt falder
I Spillemandens Hat.

„Spillemand spiller paa Strænge,"
Nordvinden blæser saa koldt,
Bitterlig Nød den længe
Har fattigt Barn forvoldt.
Men nu et Huus er klinet
Hyggeligt, luunt især,
Vor Herre har det velsignet,
Han har de Smaae saa kjær!
Der kan de juble og bygge,
Ude nu Veiret er raat, —
Fader og Moder gaae trygge —
De Smaae, de have det godt!

„Spillemand spiller paa Strænge",
Strømmer kun Alle til,
Om endogsaa ei længe
Violen just more vil!
Ikke Spillet I dømme,
Men kun dets Hensigt her,
Fattigt Barn lad I drømme
Sig Eders Hjerte nær,
Barnet vil huske det længe;
Tak at herhid I kom!
„Spillemand spiller paa Strænge,"
— Mild er Tilhorernes Dom.

H. C. Andersen.

*) Fremsagt som Prolog ved en privat Forestilling til Indtægt for eet af Asylerne.

Reisen til Henrettelsen.

Af **Fr. Laun.**

Natvægterreflexioner.

Med halvt tillukkede Oine sad Natvægteren i Byen Seeberg paa en Afviser ved Porten og anstillede Betragtninger over Verdensbygningens Indretning og over Vice-Actuar Rosenwald. Aabenbart, meente han, havde Forsynet gjort Nætterne meget, meget for lange, og havde Magistraten kunnet gjøre derfor, saa vilde den gode Mand ogsaa have anseet Dette for en Chicane mod de stakkels Natvægtere. De skjønne Stjerner paa den klare Himmel, philosopherede han videre, hvem havde vel godt af dem, uden et eller andet natligt Sendebud, der gjerne havde andre Ting i Tankerne. I hele Seeberg var der ellers ikke en Sjæl, der saa seent ud paa Natten brød sig det mindste om Stjernehimmelen!

Og dog, hvorfor havde vel da Vice-Actuar Rosenwald allerede siden Midnat siddet paa den halvt forfaldne Bastion ved den forhenværende Stadsmuur, som kun ved en smal Gyde var adskilt fra Byskriverens Embedsbolig? — Et forunderligt Menneske, den Rosenwald! meente Natvægteren. Alt mangt et Pengestykke havde han trykket ham i Haanden, for at faae Lov til henimod Midnat at komme op paa den gamle Bastion. Natvægteren kunde gjerne see igjennem Fingre dermed; omendskjøndt kun Vice-Actuar uden Gage, tænkte den kjønne Hr. Rosenwald dog neppe paa at forbedre sine Finantser ved natlige Indbrud. Alligevel turde Byskriver Kyrum, Vægterens høie Foresatte, paa ingen Maade faae at vide, at Nogensomhelst paa denne Tid havde Adgang til Bastionen. Derfor blev Manden paa Afviseren heller ikke lidet forskrækket, da der nu med Eet viste sig Lys i Byskriverens Huus.

Et Nødraab.

„Natvægter!" saaledes lød en Basstemme ud fra et aabent Vindue.

„Høiædle Hr. Byskriver!" svaredes der fra Afviseren ligeoverfor.

„Har Han ladet Nogen komme ind paa Bastionen?"

„Nei, det veed Gud, jeg ikke har."

„Saa er uden Tvivl et undløbet Galehuuslem klattret derop fra Gaden, thi der snakkes derovre ieetvæk paa Vers."

„Nei, er det muligt?" svarede Vægteren, som slet ikke følte sig vel tilmode.

„En Tyv kan det ikke være," vedblev Byskriveren, „thi de ere klogere end som saa. Men vi maae see efter! Staa blot paa Vagt imidlertid, at Ingen slipper ud, og vent mig dernede!"

Hermed lukkedes Vinduet igjen.

„Hr. Actuar!" stønnede Natvægteren i sin dybe Hjertens-Angest ind til Bastionen, „Hr. Actuar!" og, da Ingen svarede ham, forbandede han i sit stille Sind baade Hr. Rosenwald, hans Drikkepenge og sig selv.

Localoplysninger.

„Kom med!" sagde nu Byskriveren, som i Slobrok og Tofler var traadt ud af sit Huus. Men Natvægteren, maaskee ikke lidet stolt af det Indfald, der var faret ham igjennem Hovedet, sagde: „Høiædle Herre, spar Deres kostbare Skridt, og gaae ikke ind imellem de mange Skrubtudser og Slanger i det vaade Græs; jeg vil reentud bekjende, at det var mig selv, som var der bagved paa Bastionen, for at probere mine tilkommende Nytaarsvers."

„Vægter," svarede Byskriveren og saae ham stivt i Øinene, „for en Dumrian har jeg altid anseet Ham, men ikke for en Spitsbub. Hvad der lød sig høre derovre fra Bastionen, var hverken Nytaarsønsker eller Vægtervers. Paa Øieblikket tager Han sin Lanterne og lyser for mig, og mærker jeg, at Han spiller under Dække med denne Declamator, saa bliver Han imorgen den Dag viist ud af Byen. Punktum!"

„Naar jeg bare ogsaa har Nøglen her hos mig," sagde Natvægteren og ragede i sine Lommer.

„See til Ham! Først vil Han i dette Øieblik selv have været derinde, og nu har Han ikke Nøglen hos sig. Marsch, foran!"

De gik.

„Der har vi det!" sagde Byskriveren forbittret, da han fandt Laagen aaben. „Herhid med Lygten!" vedblev han, da han tilligemed sin Ledsager var kommen ind paa Bastionen. Snart var ikke en Plet tilovers, som ikke var bleven undersøgt. Men Ingen fandtes. Da begyndte Modet at voxe hos Natvægteren. „Hvem har nu Ret, Hr. Byskriver?" spurgte han.

„Han idetmindste ikke!" svarede Hr. Kyrum. „Hvem der just ikke er klattret op her i det gamle Taarns Ruiner, han kan dog vel være klattret ned derfra, hvad?"

„Jeg veed ikke af Noget," bemærkede Vægteren.

„Og jeg," vedblev den Anden, „jeg kan ikke overbevise Ham. Men tag Han sig blot iagt, det vil jeg raade Ham. Punktum!"

Natvægteren, da han igjen var bleven alene, brød forgjæves sit Hoved med at udfinde, hvem dog vel Vice-Actuaren kunde have talt med paa Vers paa den gamle, censomme Bastion. Meget bedre kom Byskriveren paa Spor efter denne Omstændighed; men han vidste nu igjen ikke, hvem Taleren havde været. Saaledes beviste Begge paany den gamle Sandhed, at al menneskelig Viden er kun Stykkeværk.

Elskovsnød.

Sammenhængen af Tingen var følgende: Byskriver Kyrum besad tvende Døttre, der som Børn tilligemed flere Jævnaldrende havde opført Comedier efter en af de utallige Børneboger. Men Pigerne vare efterhaanden allerkjæreste voxede ud af Børne-Comedierne, ligesom af Børneskoene. Ubemærket var man gaaet over til mindre barnlige Comedier, og det kunde nu alt være omtrent i et halvandet Aars Tid, at Therese og Mariane havde indlagt sig en ganske overordentlig Ære som første Elskerinder ved det derværende Privattheater. Men da begyndte den blotte, tarvelige Theaterkjærlighed lidt efter lidt at blive dem utilstrækkelig. Thi havde de endelig fægtet sig igjennem fem lange Acters Møisommeligheder til det skjønne Øieblik, da Theaterfaderen eller Onkelen lagde deres Haand i en smuk, ung Mands Haand, saa var ogsaa strax det Hele forbi, og naar de kom hjem om Aftenen, saa vare de ligesaa nær som før. Da nu Vice-Actuar Rosenwald var et ret velskabt Menneske, som just ikke var faldet paa Hovedet, saa gjettede han engang, da han netop igjen, ved en Forestilling paa Privattheatret, havde modtaget Therese Kyrums Haand, hendes hemmelige Tanker, og medens han fulgte hende hjem, androg han da paa, at forvandle den flygtige Theaterkjærlighed til en ægte og oprigtig, evig Kjærlighed. Og see engang, den gjensidige, paa den sædvanlige, saa meget yndede Maade afsluttede Overeenskomst imellem Begge manglede snart slet intet Andet, end Byskriverens Samtykke. Men Dette var det rigtignok svært at erholde. Thi Hr. Kyrum havde en ganske særdeles Modbydelighed for Vice-Actuarier. En Mand uden tilstrækkelig Gage — pleiede han at sige — ansaae han kun for en halv Mand, og hvem, der vilde frie til en af hans Døttre, maatte denne Halvhed aldeles ikke kunne forekastes. I „Ressourcen", hvor man gjerne udtalte sig over Statens og huuslige Anliggender, havde Hr. Kyrum mangen en Gang erklæret Dette, ja

endog anført en Vice-Actuar som Exempel paa en saadan Halvmand.

Ubegribeligt.

Rosenwald vidste alt Dette ligesaa godt som Therese, derfor meente Begge, at man her ikke maatte falde med Døren ind i Huset, men hellere være betænkt paa efterhaanden at undergrave hans Grundsætning. For det Første blev det en afgjort Sag, at Rosenwald skulde opgive sin Utilbøielighed for den sort tilrøgede „Ressource" idetmindste paa Concertdagene og skulde producere sig der som Whistspiller, naar man netop manglede en fjerde Mand. Til Erstatning for denne, rigtignok ikke ringe Opoffrelse lovede Therese, ogsaa undertiden at ville besøge Ressourcen.

Den næste Concertdag blev Begyndelsen gjort, og dermed vedblev man en heel Maaned. Byskriveren berømmede ogsaa sin Datter Therese adskillige Gange i hendes Fraværelse, fordi hun dog nu endelig, paa hans gjentagne Opfordringer, havde sat sig ud over, eller rettere sagt ind i den Smule Tobaksrøg og Os af Talglys. Om Vice-Actuaren yttrede han sig ligeledes meget fordeelagtigt og meente, at han kjendeligt udmærkede sig fremfor alle andre Vice-Actuarer. Det Slags Folk vilde gjerne kroe sig og kjendte ikke meget til den priselige Dyd, som kaldes Beskedenhed. Men Hr. Rosenwald derimod, han spillede kun da Whist med, naar den fjerde Mand manglede. Kun mere Øvelse, og han vilde vistnok snart blive en dygtig Medspiller.

Dog, den sidstnævnte Formodning traf desværre ikke ind. Thi, da Hr. Rosenwald's Tanker sædvanligviis spadserede ud over Kortene hen til Therese, saa gjorde han gjerne saa mange Feil i Spillet, at de Øvrige bleve fortrydelige og Hr. Kyrum en Dag, da man netop igjen søgte en fjerde Mand, udbrød: „Men om ogsaa den gode Rosenwald skulde komme her, saa frabeder jeg mig ham til vort Parti. Ubegribeligt, hvor et saa fornuftigt Menneske kan være saa ganske en Klodrian i dette ene Punkt!"

Therese skjændte paa den Elskede, at han ikke havde taget Sagen bedre iagt. Som god Whistspiller vilde han vistnok oftere være bleven indbuden til Byskriverens. Men under disse Omstændigheder maatte han nu tage tiltakke med de smaae Breve, som han paa Concertdagene altid vidste at indverle mod lignende Omheds-Documenter fra sin Side, uden at noget Menneske fik et Nys derom.

Forandringer.

For at bruge en bekjendt Talemaade, saa stødte Hr. Kyrum saagodtsom med Næsen paa den Erkjendelse, at begge hans Døttre ikke vare Børn længer. Hvorsomhelst han kom hen med Therese og Mariane, det være sig paa Spadseretoure eller i selskabelige Forsamlinger, der geraadede hele Stadens unge elegante Mandskab i Brand og Oprør. Altid paatoge de unge Personer sig deres skjønneste Høitidsminer, naar de talte med Byskriverens Døttre, og iligemaade stillede de deres Ord saaledes, at man strax kunde trykke dem. Naar de Kyrum'ske Pigebørn traadte ind i Klubhaven, saa fløi, ligesom greben af en Stormvind, en Mængde Hatte i et Nu af Hovedet paa de unge Mennesker.

Hr. Kyrum behøvede blot et Øieblik at vende Ryggen til, for enten at tænde sin Pibe eller tale et Ord med en Bekjendt, og strax samlede der sig en heel Garde om hans smukke Døttre. I Førstningen lagde han ikke Mærke dertil, eller holdt det endog for en rosværdig Opmærksomhed, som man egentlig viste Byskriveren selv i hans Døttres Personer. Men endelig indsaae han dog, at ikke et Menneske bekymrede sig om ham eller hans graae Haar. Thi, alene med hans Døttre for Øinene, traadte de unge Herrer ham snart paa Liigtornene, snart rendte de ham endog omkuld, for kun at komme desto hurtigere i Pigernes Nærhed. Og hvor han gik og stod, der maatte han høre snart et raslende Skrabud, snart et hjerteskærende Suk. Pigerne selv gererede sig ordentligt som store Personer, der kunde blive gifte, hvilken Dag de selv vilde.

„Det er jo rigtignok en Sandhed" — tænkte han da, „at Therese allerede er sytten og Mariaue sexten Aar gammel. Men paa den anden Side er det til at undre sig over, at de endnu bestandigt spille paa Børnetheatret." — Fordybet i sine Acter, havde han nemlig ikke faaet et Ord at vide om de Forandringer, som allerede for længe siden vare foregaaede med Privatskuepladsen, og troede derfor Pigerne endnu fastsiddende i deres Børnecomedier. For nu at see til, hvorvidt de vel havde drevet det i slige Roller, besluttede han engang, hemmeligt at bivaane en af deres Forestillinger. Til Lykke for Therese spillede hun og Hr. Rosenwald slet ikke med paa denne Dag. Men Mariane havde en Rolle, saa fuld af Kjærlighed og Ømhed, og udførte den saa fortræffeligt, at Faderen ved Skuespillets Ende selv hentede hende fra Theatret og neppe var i Stand til at fremføre et Ord af Vrede.

Hjemme fulgte nu efter en lang, heftig Formaningstale den Beslutning, at fra nu af skulde al videre Deeltagelse i Privatcomedierne, hvor Frøknerne Kyrum havde feiret saa mange Triumpher, være dem forbuden. Til Skræk for alle mandlige og til Glæde for alle qvindelige Medspillende blev ogsaa denne Beslutning haandhævet i sin hele Strenghed. Da nu Byskriveren overhovedet meente, at han tilsidst maatte blive reent fortumlet i Hovedet over de hyppige Anstrengelser med snart at see tilhøire efter Therese, snart tilvenstre efter Mariane, saa tog han dem siden den Tid aldrig med i Selskab, men befalede dem, at lade sig nøie med deres Hjem og med Haven, som hørte dertil.

Declamatorier.

Therese bar disse haarde Slag af den i hendes Faders Skikkelse optrædende Skjæbnes Haand med langt større Heltemod end den yngre Søster. Men den Sidste havde heller ikke, uagtet en Utallighed af Tilbedere, faaet nogen erklæret Elsker, som Therese, hvis Hjerte med hver Dag bankede Vice-Actuaren stærkere imøde. Byskriveren anede ikke det mindste af alt Dette. Tvertimod fremstillede han altid den ældre Søster som et Mønster for Mariane, fordi denne aldrig kunde indsamle Hilsener nok fra Vinduet af, medens Therese virkelig opførte sig, som om der ikke vare andre Mænd til i Verden end hendes Fader. Men rød blev hun rigtignok altid, naar Hr. Kyrum saaledes udhævede hende, thi Mariane vidste ret god Besked med de natlige Conversationer, som Vice-Actuar Ro-

senwald nogle Gange om Ugen havde med Therese. Han stod da altid paa den gamle Bastion ligeoverfor sin Elskedes Sovekammer. I Forstningen, inden Therese havde lovet, engang at aabne Vinduet om Natten, havde han maattet skrive en Mængde Breve; ogsaa havde den første Sammenkomst blot været pantomimisk. Alligevel havde de Elskende holdt det ud saaledes i to stive Timer. Ved den anden Sammenkomst lød allerede et Par omhedsfulde Sukke og ved den tredie et sagte Levvel. Saaledes bleve de natlige Underholdninger efterhaanden snaksommere. Byskriveren laa i et fjerntliggende Kammer af den vidtløftige Bygning, og nød en saa kostelig Søvn, at han ikke hørte et Ord, omendskjøndt disse Sammenkomster allerede for længe siden vare blevne ganske høirøstede og undertiden udartede til ordentlige Declamatorier.

Et saadant havde netop igjen fundet Sted den omtalte Nat.

Drømmen.

Men at Byskriveren denne Gang fik Ørene op, gik til paa følgende Maade. Han pleiede nemlig ikke let at forsømme nogen Henrettelse i en Omkreds af sex Mile. Omendskjøndt han netop af Fyrsten selv var bleven paalagt en Forretning, som udfordrede stor Hast, saa kunde han dog heller ikke denne Gang bekæmpe sin Tilbøielighed til at reise til en Halshugning sex Mile fra Seeberg. Reise-Orlov havde han under slige Omstændigheder rigtignok ikke kunnet udbede sig. Men han havde dog bestemt sig til Touren, selv med Fare for et betydeligt Ansvar; Vognen var allerede bestilt til næste Morgen tidligt. — Men om Natten faldt han nu fra den ene ængstlige Drøm paa den anden. Tilsidst fremstillede Henrettelsen sig endog iforveien. Men da Hovedet allerede var faldet, faldt hans Blik paa hans egen Paaklædning og see! han var da klædt aldeles som den Henrettede i en bodfærdig Synders Dragt. Tillige blev han sat paa den Skammel, hvor hiin havde siddet, og man bandt ham for hans Øine. For nu at undvige Sværdet, som han kunde skimte igjennem et Hul i Øiebindet, havde han i en Fart villet vende sit Hoved bort, men var ved denne Leilighed stødt saa haardt imod Sengestolpen, at han holdt dette Stød for det dræbende Hug af Skarpretteren selv.

Den Glæde, der betog ham ved hans paafølgende Opvaagnen, over at Alt kun havde været en Drøm, fortrængtes rigtignok af den Tanke, at Drømmen dog altid, i hans farlige Stilling, kunde have noget at betyde. Men han sagde ret snart til sin egen Beroligelse: „Drømme, de komme blot af Blodet. Man bør aldrig videre agte paa dem, Punktum!" Dog, nu hørte han paa eengang pathetiske Ord udenfor, hvilke han antog for en ny Bedaarelse. Han troede nemlig, det var den Geistlige, der maaskee skulde berede ham til Døden. Men snart forjog han dette Beviis paa sin barnagtige Frygt, da Fyrsten, hvad han end vilde gjøre ved ham for den forestaaende Reise, dog i intet Tilfælde kunde straffe ham paa Livet. Talen vedvarede imidlertid. Han aabnede ganske sagte Vinduet og troede neppe sine egne Øren, da han tydeligt hørte Digtet „Jeg mindes Dig" og endnu et andet af lignende Indhold declameres ovre paa Bastionen. „Hvem der?" raabte han ud i Luften. Forgjæves. Vel hørte Declamationen øieblikkeligt op, men noget Svar kom

der ikke. Derpaa slog han Ild, tændte Lys og ilede dermed ind i de Værelser, der vendte ud til Gaden, for at indhente Oplysning hos Natvægteren.

Ingen Beviser.

Som Byskriveren formodede, var den natlige Declamator virkelig klattret ned af den gamle Bastion, og det ikke uden Livsfare. Men omendskjøndt den forbittrede Fader, efter at have forladt Natvægteren, med Furiefart rendte ind i sine Døttres Sovekammer, saa laae dog Begge allerede igjen i en saa uskyldig Søvn, at herved hans Vrede aldeles blev tæmmet. Thi saa meget kunde han da regne sig til paa sine Fingre, at et Forhør tilforladeligt ikke vilde have ført ham et Skridt videre. Det var vel ogsaa ret tænkeligt, især naar den Declamerende, som han først havde formodet, havde været et undløbet Galehuuslem, at Monologen derovre fra Bastionen ikke havde fundet Gehør i hans Døttres Sovekammer. Med saa Ord, ved saa svage Beviismidler, som her stode til hans Raadighed, holdt den gode Jurist det for tjenligst, at lade Sagen beroe for det første. Men iblandt Alle, som han havde mistænkt, var den virkelige Gjerningsmand den sidste. Thi paa Stemmen havde han ikke kjendt ham, fordi Actuaren havde fulgt saa gode Mønstre i Declamameerkunsten, at en barbarisk rørende Hylen fuldkomment havde skjult hans fortræffelige Organ. Desuden gjorde han, efter Byskriverens Mening, en hæderlig Undtagelse fra de øvrige unge, brødløse Honoratiores i Staden Seeberg. Medens de Andre fulgte begge hans Døttre overalt som deres Skygger, og der slet ingen Ende var paa den Forbigaaen og Hilsen op til Vinduerne, undveg Hr. Rosenwald med Forsæt de to Skjønheder overalt, og sneg sig sædvanligviis forbi Byskriverens Bolig tæt ved Muren, uden at kaste et Blik iveiret. Derfor var da ogsaa hans Kjærlighedshistorie med Therese den største Hemmelighed i hele Byen. Thi Mariane holdt allerede af den Aarsag reen Mund, fordi hun tænkte, at hun vel ogsaa, ligesaagodt idag som imorgen, kunde komme til at trænge til en lignende Taushed af Søsteren. Hvad Natvægteren angaaer, da var han, som bekjendt en doven Kumpan, og havde siden ikke gjort sig den ringeste Uleilighed med behørigt at tænke over Hensigten med Vice-Actuarens Drikkepenge.

En Reisecompagnon.

For dog at have nogen Fyldestgjørelse, tilraabte nu Hr. Kyrum sine Døttre: „Ud af Fjedrene med Jer; man skal ikke altid bie til det sidste Øieblik, Punktum!"

Da de derpaa begyndte langtsomt at røre sig, gav han nøie Agt paa, hvo af dem der slettest vilde spille den Sovende. Forgjæves. Ligesom paa Privattheatret spillede Begge ogsaa denne Rolle saa mønsterværdigt, at derved hans sidste Haab, at kunne tage idetmindste een af dem i Forhør angaaende den natlige Declamator paa Bastionen, gik aldeles til Grunde.

En Lykke, at Byskriveren ikke pleiede at bære længe paa sin Uvillie.

Da Vognen to Timer senere endelig holdt foran Huusdøren, var han igjen fuldkommen munter og oprømt.

„Men, kjære Fader," spurgte Mariane

halvt grædefærdig, idet hun steg ind, „hvorfor skal vi med og see paa det Skuespil?"

„Det skal jeg udførligt forklare Jer, saasnart vi blot ere komne bort fra den afskyelige Steenbro. Hør engang Kudsk, Han holder udenfor Doctor Kalpurnius's Huus. Han vil gjøre os Selskab."

Doctoren.

Pigerne bleve betydeligt lange i Ansigtet ved denne Efterretning. Iſærdeleshed saae Therese suurt derved; thi Doctor Kalpurnius anglede stadigt efter hendes Haand. Med Grund frygtede hun for, at det var en Bihensigt med denne Reise, leilighedsviis at disponere hende til at modtage Lægens Haand. Thi hendes Fader havde nu engang det Princip: Penge og en Titel. Begge Dele besad Dr. Kalpurnius, og Byskriveren oversaae gjerne, at han som Læge slet ikke havde noget særdeles Ry i Staden, men derimod spotviis blev kaldet Arvedoctoren, fordi Doctortitelen ved Hjælp af Familiens Penge var gaaet over fra Bedstefaderen til Faderen og endelig til Denne. I Fortrolighed sagt, saa skulde, efter hans Mening, nærværende Reise bringe ham i Omtale som en lærd, med Tiden fremskridende Læge. Han havde nemlig ladet sig indrette en voltaisk Søile for at anstille galvaniske Forsøg med den Halshuggede, ogsaa var der allerede gjort Bestilling hos en Aviscorrespondent i Winzenheim paa en ret tiltrækkende Fremstilling af Sagen for det upartiske Publicum.

Da han, efter en Mængde Complimenter angaaende Pladsen i Vognen, endelig havde taget Plads hos Mariane paa Forsædet, sagde han: „I Sandhed, jeg glæder mig særdeles til den forestaaende Retfærdigheds-Act imorgen. Jeg har nu saa længe tragtet efter at anstille mine lærde Forsøg med Hovedet af en Halshugget, men hertillands ere mine Forhaabninger desangaaende altid blevne til Vand formedelst en vis — jeg kunde gjerne sige — falsk Skaansel og Menneskelighed."

„Basta, Hr. Doctor," svarede Byskriveren hidsig; „slige Ting er det lettest at bedømme, naar man forstaaer sig lidet eller intet derpaa. Retfærdighed skal dog vel ikke uden videre opoffre virkelige, levende Mennesker for Deres elendige Galvanisme?"

„Det just ikke, men — —" faldt Doctoren ham i Talen.

„Hold dog op med deres Menner!" vedblev Byskriveren, og Doctoren, ihukommende sine Hensigter paa Therese, blev saa stille som en Muus.

Den belovede Oplysning.

Da de vare komne udenfor Porten, var Hr. Kyrum allerede god igjen og sagde: „Kjære Børn, I spurgte mig før, hvad I skulde bestille ved Henrettelsen? — See paa den! Vort Hjem er dog, reent ud sagt, altfor ufrugtbart paa slige Skuespil."

„Skulde Det netop ikke være godt, kjære Fader?" spurgte Mariane.

„Vistnok, mit Barn," svarede Byskriveren, „om ikke for andet, saa dog fordi slige Høitideligheder sædvanligviis foraarsage Retten uhyre Forberedelser og meget, ubetalt Skriveri. Men desuden af den Grund, at dog" — her hostede han lidt — „Ondskaben hos os ikke ret hyppigt voxer til Galgen og til Steile og Hjul, men gemeenlig ikke driver

det videre end til Tugthuus og Gabestok. Derfor er det, som man veed, at jeg ikke lader nogen Henrettelse her i Nærheden gaae forbi. Og saaledes skulde Enhver tænke og handle. Frembyder ikke Tingen os alle de skjønneste og fortræffeligste Synspunkter. Den Retskafne og Skyldfrie siger: See, saadant Noget kan ikke vederfares mig i hele mit Liv. Den Rige glæder sig over, at han ikke er i den arme Synders Sted, og den Fattige, den Hjælpeløse faaer et Fingerpeg om, at Døden, om end ikke strax, saa dog engang vil komme og befrie ham for Livets Besværligheder. Den Ulykkelige, som endnu haaber paa en bedre jordisk Tilværelse, seer tydeligt, hvor meget bedre han er faren end Den, for hvem Skarpretteren nys har afskaaret dette Haab tilligemed Hovedet, og et saadant Skuespil minder bedre end alt Andet Gavtyve og lignende Skjelmer om, at Krukken gaaer saalænge tilvands, til den kommer hankeløs hjem. Maaskee har derfor ogsaa en saadan Act allerede bragt mangen en Døgenigt, der ikke kan modstaae sit, ved Folketrængselen under Henrettelsen kun altfor begunstigede Hang til fremmede Uhre og Pengepunge, — til det Løfte, aldrig meer at betræde slige farlige Veie, naar hans tidligere Tyverier maatte forblive uopdagede. — Desforuden er det høist interessant, at iagttage den stakkels Synder ret nøie. Jeg for min Part har allerede ofte bemærket sjeldne Talegaver og Skuespillertalent hos slige Folk. Og Dette gjør altid stort Indtryk paa de Omstaaende, hvorfor da ogsaa Enhver heri kan see et Exempel paa, hvorledes Anstanden ved saadanne Leiligheder ikke bør sættes tilside. Thi, hvad jeg ogsaa bemærkede nyligt, strengt taget er intet Menneske ganske sikkert for en saadan Hændelse: Man erindre blot den franske Revolution og Modrevolution. Punktum. — Med den Misdæder, hvis sidste Øieblikke vi ville være Vidner til, er det samme Tilfældet. Han har sikkert ikke meent, at den Tjeneste, hvortil den regerende Fyrste af Winzenheim kaldte ham, skulde afkaste en saa blodig Løn. Formodentlig veed De, Hr. Doctor, hvem det egentlig er, der skal henrettes?"

„Ikke det Ringeste," svarede Dr. Kalpurnius; „ogsaa interesserer hans Liv mig meget mindre end hans Død og især mindre end det Liv, som min Galvanisme skal indblæse hans afhuggede Hoved."

„Alligevel," vedblev Byskriveren, „er ogsaa denne Misdæders Historie yderst lærerig. Den beviser atter Sandheden af det gode, gamle Ordsprog: skarpe Knive faae lettest Skaar, hvilket vore vittige Hoveder næsten aldeles synes at forglemme. Punktum. — Som bekjendt roste for kort Tid siden alle Aviser Fyrsten af Winzenheims gode Villie, idet han i Betragtning af den Nytte, som de i Fortiden brugelige Hofnarre havde ydet Fyrsterne og disses Undersaatter ved deres i Spøg indklædte Sandheder, havde besluttet sig til, igjen at indføre den af Brug gaaede Narretitel ved sit Hof. Der fandtes et, efter hans Mening, hertil tjenligt Subject i en relegeret Student, som i hele sit Liv hellere havde spillet Narren, end et ordentligt Menneske. Men allerede inden den tredie Dag havde han sagt Fyrsten en saadan Portion Bitterheder, at denne havde faaet en Sygdom paa Halsen derover. Da anklagede Fyrsten ham for Høiforræderi, og denne Herres særdeles fortræffelige Hjerte var ene og alene Skyld

i, at denne utidigt spottende Nar ikke blev levende parteret eller idetmindste lagt paa Steile og Hjul.

(Fortsættes.)

Thorvaldsen*).

"Endnu i min fulde Virkekraft, uden legemlig eller aandig Alderdomssvaghed, gad jeg forlade dette Liv" — havde Thorvaldsen ofte sagt. Hans Ønske blev opfyldt. Liig Pindar, Grækernes mest ophøiede, dristigt flyvende Digter, saaledes døde ogsaa Thorvaldsen, Nutidens mest ophøiede, dristigt flyvende Billedhugger, i Skuespilhuset, midt under en poetisk Nydelse — en Kunstner i Kunstens Tempel. Saaledes var hans Liv et skjønt, et velsignet, et lykkeligt indtil det sidste Øieblik, physisk og psychisk sundt, hvad der for vor Tids Kunst allerede er af en dybere Betydning, end man maaskee overhoved skulde troe. Den Opgave, at udvikle et skjønt Liv, som et Kunstværk, ligetil Oldingsalderen, og det med Bevidsthedens Klarhed, med Varme i Følelsen, med Mildhed i Daad og i Tænkemaade — denne Opgave har Thorvaldsen, liig Goethe, løst paa en storartet Maade. Nu er han hjemfaren og i ham en af de sidste af de Mægtige, som i vort Aarhundrede beherskede Kunstens Rige og skabte en Glandsperiode, som kun faa Tider og Folk have at opvise. Blot Cornelius er endnu tilovers. Beethoven, Tonernes Behersker, Goethe, Kongen i Tankens hele vidtstrakte Gebeet, Schinkel, Bygningskunstens Reformator, og nu Thorvaldsen — de have Alle forladt os. Heroernes Tid er forbi; vi Epigoner ere blevne tilbage, for at sætte dem Billedstøtter, for at skue op til dem og at maale, uden at kunne finde Maalet.

Thorvaldsen har som Kunstner gjennemvandret den hele Mythos, den græske og den christelige; han har levet sig ind i den første og efterdigtet, ikke efterlignet den; i christelig Aand har han følt, tænkt og fremstillet den sidste. Som Phidias i den græske Kunsts Blomstringstid, saaledes staaer Thorvaldsen i vor Tid høit og mægtigt over alle sine Kunstfæller, formedelst hans Værkers Skjønhed, Characteerfylde og ophøiede Ro; han har forstaaet at optage i sig de græske Mesterværkers Adel og Kydskhed og, med Aandens Rigdom, som med Følelsens Dybde og Inderlighed, at belive dem til fuldkomment nye og eiendommelige Skabninger. Som Phidias fandt sin Modsætning i den blødagtige Praxiteles, saaledes Thorvaldsen i Canova, — i Canova, som endnu staaer paa Grændseskjellet imellem det attende Aarhundredes Maniereerthed og Bestræbelsen efter en ædlere Form, som i sine yndige, gratiøse og sandseligt pirrende, men ofte indtil Koketteri sødlige og characteerløse Skikkelser hverken aabenbarer den sunde, kraftfulde Naturlighed, ei heller nogen dyb Energi, — som former bløde Qvindeskikkelser, men hvis Heroer kun opvise store Dimensioner og kramp-

*) Vi opfylde gjerne et Ønske, som er fremsat i en os tilhændekommen Privatskrivelse fra **Dr. Norbert Mielichhofer**, en bekjendt Kunstdommer og Criticus i Wien, idet vi meddele de Ord, hvormed han har indledet en Skizze af Thorvaldsens Liv i det af Dr. **Frankl** redigerede „Kunstblad", der udkommer som Bilag til de Wiener „Sondagsblade."

agtigt udprægede Athletlemmer, istedetfor sand Kraft og utvungen Heltestorhed. — Mærkværdigt er det herved, at Thorvaldsen grundede sin Berømmelse i Rom ved Siden af og efter Canova.

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

— At kunne optage Prospecter, er et Ønske, som næres af Mange. Den Tegne-Underviisning, som bestaaer i at øve Haand og Øie, ved at afcopiere Kobbere, Lithographier eller Tegninger, fører ikke til noget Resultat, hvilket de mange Tusinder, som i Ungdommen have anvendt saa stort et Antal Timer derpaa, kunne bevidne. At tegne efter Klodser eller deslige, er vistnok langt hensigtsmæssigere, men ogsaa her møder en stor Ufuldkommenhed: Læreren kan ikke corrigere anderledes, end ved at gjøre opmærksom paa Feilene; vil han forklare, hvori Feilene bestaae, da ville Eleverne ikke kunne fatte det, fordi de mangle de præliminaire Forkundskaber, som ligge til Grund for ethvert Slags Tegning, ligesaa lidt som nogen Elev kan fatte en Correctur i Sproget, naar han er aldeles ubekjendt med Grammatiken. Vel har man opfundet flere, ret interessante Instrumenter til, paa en mechanisk Maade, at afbilde Gjenstande; men den i Tegning Kyndige veed, at der hører Kundskab til at benytte slige Instrumenter rigtigt. Man kan desuden ikke let føre dem med sig paa Reiser eller Spadseretoure, hvorimod saa megen Øvelse i Haanden, at den kan styre en Blyant, og saa megen Kundskab, at den kan styre den rigtigt, kan Enhver føre med sig overalt. Uden at de nødvendige Kundskaber bibringes, blive saamange Timer anvendte paa at erhverve en mechanisk Færdighed i Haanden, der kun, gjennem en tankeløs Tidsfordriv uden Interesse eller Nytte for Livet, fører til, at al Lyst til Tegning omsider ophører. Men Kundskaberne ere desuden af den Beskaffenhed, at de aabne Øiet for Naturens største og mangfoldigste Skjønheder og lære os at erkjende det Guddommelige ogsaa i Naturens Udvortes; ved dem ville Kunstværker, gjennem Forstanden, hæve den dunkle Følelse til klar Bevidsthed, og det physiske Øie vil, hvorsomhelst i Livets Forhold, bringes til at see skarpere og rigtigere. Naar følgelig Tegne-Underviisningen bliver ledsaget af og bygget paa theoretiske Kundskaber, da maa den nødvendigviis føre til Resultater af en høi practisk Vigtighed.

Hovedaarsagen nu, hvorfor disse Forkundskaber endnu saa sjeldent ere Gjenstand for den almindelige Tegne-Underviisning, kan maaskee fornemmelig søges deri, at man anseer Sagen for altfor vanskelig, vidtløftig og — kjedsommelig. Men Erfaringen har derimod viist, at, naar Eleven blot veiledes til at gribe Tingen rigtigt an, saa vinder den snart en høi Grad af Interesse, og at det Fornødne lader sig lære i en forholdsviis meget kort Tid. Ved at gjøre denne Paastand have vi dog kun Dilettanter for Øie: den egentlige Kunstner kommer naturligviis ikke uden langvarig og anstrengt Flid sit store Maal nær.

Hensigten med disse Bemærkninger er, at henlede Publicums Opmærksomhed paa Trangen til og det Fortjenstlige i et Forsæt af Hr. Kobberstikker **Petersen**, hæderligt bekjendt af mange Arbeider i sit Fag, hvoraf flere have været at see paa Maleri-Udstillingerne, idet han nemlig agter at foredrage, i en populair Form, Læren om Kunsten at optage Prospecter*). Vi tvivle ikke paa, at ret mange Dilettanter — af begge Kjøn — ville benytte denne gunstige Leilighed til paa en let Maade at blive deelagtiggjorte i en Kundskab, der vil laane deres Yndlingsbeskæftigelse en forhøiet Interesse og Værdi, og tillade os kun til Slutning at anføre Hovedmomenterne af hvad der vil blive Gjenstanden for disse Foredrag:

Naar man vil optage et Prospect, da ere Conturerne — Omridsene — det Første, som skal gjøres. At fremstille Disse, saaledes som de falde i Øiet, og at fremstille alle Gjenstandes Størrel-

*) En trykt Veiledning hertil, i 9 Lectioner, ledsaget af 11 Tavler, er for et Par Aar siden udkommen fra Hr. **Petersens** Haand.

ser i det rigtige indbyrdes Forhold, lærer Linie-Perspectiven.

Naar Linierne ere tegnede, da skal Lys og Skygge angives rigtigt (ikke saaledes, at det er godt, naar det er fiint og pænt og net schatteret, hvori saamange Lærere og Elever sætte Formaalet for deres Bestræbelse). Derom handler Lys- og Skygge-Perspectiven.

Hvad enten en Tegning skal udføres med een eller med alle fornødne Farver, saa falde Farverne anderledes i Øiet, end de ere i Naturen. Dette oplyses i Luft-Perspectiven og Læren om Coloriten.

For af de materielle Farvestoffer at blande enhversomhelst Farve, maa man vide, hvorledes de gjensidigt indvirke paa hverandre og forandres. Dette læres i Farve-Optiken.

Det for Dilettanten Fornødne af disse Discipliner troer Hr. **Petersen** at kunne udvikle i et Cursus paa 24 Timer, hvilket efter nærmere Bekjendtgjørelse vil tage sin Begyndelse i Løbet af denne Maaned.

— De to sidste Leveringer af „Dansk Pantheon", den 24de og 25de, have bragt os tvende lige fortræffelige Portraiter af Professorerne **Hetsch** og **J. L. Heiberg**, ledsagede af kortfattede Biographier. Naar vi sige, at disse Portraiter ere udførte med sædvanlig Omhu efter de fra dette Aars Kunst-Udstilling almindeligt bekjendte Malerier af **D. Monies**, saa troe vi, at de ikke trænge til nogen videre Anbefaling.

— **H. P. Holst's** romantiske Drama, „Gioacchino", er allerede udkommet paa Reitzels Forlag, og vil Publicum saaledes let kunne overtyde sig om, at det ikke netop er den pragtfulde sceniske Udstyring eller det musikalske Element, denne Digtning skylder sin store Lykke, men at den er rig paa de Tankens og Formens Skjønheder, som vanskeligere opfattes eller nydes under den theatralske Fremstilling, hvor det ene Indtryk følger saa hurtigt ovenpaa det andet.

Repertoire.

Mandag: **Gioacchino.**
Tirsdag: **Den Stundesløse. Divertissement.**
Torsdag: **Møllen i Marly. Napoli.**
Fredag: **Oscar. Pariserdrengen.**
Løverdag: **Brama og Bayaderen. Adolph og Henriette.**
Søndag: **Gioacchino.**

☞ Efter Forlydende agter Forstanderen for det kongelige Theaters Dandseskole, Hr. Solodandser **François Lefebvre**, i den tilstundende Vinter at give Voxne og Børn Underviisning i sin Kunst i lignende „Séances" som dem, hvori han ifjor samlede en talrig Kreds af dannede Elever under sin Veiledning. Men hvad der vil laane hans „Séances", der allerede dengang vandt et saa stort og velfortjent Bifald hos Deeltagerne, en forhøiet Tiltrækning, er den Omstændighed, at Hr. **Lefebvre** iaar agter at optage i Underviisningen den i Paris og flere Stæder en vogue værende Dands „Polka", ganske efter den samme Musik og med de samme Pas, som i den førstnævnte Stad have gjort den til den mest brugelige og mest yndede Dands i det høiere, dannede Selskabsliv.

Efter "le Charivari." *Em. Bærentzen & C.º lith. Inst.*

Pigen: "Jeg siger det til Möder, at Du igjen har taget noget af det Röde, som hun kommer paa Kinderne."

Ny Portefeuille 1844.

Efter "le Charivari." Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

Hvad? Sidder Du her og sover, medens Din Kjæreste dandser Polka med sin lange Fætter?

Ny Portefeuille 1844.

Die Jahrszeiten.

Von **Henrik Hertz.**

übersetzt von **F. Bresemann.**

(Fortsetzung.)

2.

Der Sommer.

Es haucht der kühlende Frühlingswind
Nicht mehr im Wipfel der Buchen lind;
Die liebliche Milde der Luft entweicht,
Je höher die Sonne am Himmel steigt.

In der Erde liegt eine unendliche Kraft,
Die weit sich und unerschöpflich verbreitet;
Sie ist es, welche die Quellen leitet
Zu den Wurzeln der Pflanzen mit reichlichem Saft,
Die Quellen, den Wurzeln die nährende Amme,
Rauschen dahin in verborgener Flucht
Und treiben Zweige mit Blättern und Frucht
Hervor aus des Baumes frischem Stamme.
Ein einzig Korn, in die Erde gestreu't,
Ein Setzling, des Gärtners Fleiß überlassen,
Entwickelt eine Kraft, die Niemand kann fassen,
Keimt wunderbarlich und wächst und gedeih't.
Das Korn, das sich in die Erde verlor,
Jenes Korn — Wer stärkt seine Schwäche? —
Durchbricht die harte, die hemmende Fläche,
Wächset und treibet Blumen in Flor.
— Solch unerforschliche Kraft und Stärke
Enthüllt die Natur in ihrem Werke.

Doch diese Kraft, in die Erde gelegt
Und in die nährenden Quellen der Säfte,
Sehnt sich noch nach der Wärme Kräfte,
Der Sonne, die stark und mild sie erregt.

Da sinkt herab der Sonnenstrahl
Und legt sich wärmend über das Thal,
Durchdringt die dampfende Erde und glüh't,
Wo still die Pflanze am Wege blüh't,
Erfüllt das Wasser und schwängert die Luft,
Die träumend sich wiegt in der Blumen Duft.
Ein Ziefer nur badet auf strahlendem Rain
Die Flügel im heißen Sonnenschein.
Die Vöglein verlassen die blumigen Matten
Und wohnen und bauen in kühlendem Schatten.

Nun scheint das Herz der Natur zu schlagen
Den volleren Pulsschlag: Mit heißer Gluht
Wird nun der Strahl über's Land getragen,
Und wärmere Dämpfe entquellen der Fluth.
Aus Wolken, die schwer und niedrig ziehen,
Sieht man die schlängelnden Blitze fliehen,
Als wollte die Liebe, fruchtbar und warm,
Die Welt umfah'n mit der Allmacht Arm.

Und die Erde, erregt von der Sonne Macht,
Entfaltet nun ihre herrlichste Pracht.
Es woget und wallt das Korn im Thal,
Vergoldet vom wärmenden Sonnenstrahl.
Die Früchte erröthen an Ast und Zweig,
Die Rose glühet am grünen Gesträuch;
Und Pflanzen und Kräuter auf Wiese und Flur
Gedeih'n in der herrlichen freien Natur.

Mit diesem Bilde, das vor uns steht,
Betrachten wir, wie es dem Menschen ergeht.

Wenn der Frühling entschwunden mit holdem Schein,
Dann stellt der reifere Sommer sich ein,
Eine Zeit, die sprudelt von Kraft, eine Zeit,
Wo Geist und Körper des Menschen sich nähren,
Wenn überströmend die Kräfte gähren,
Und reifen in mannichfaltigem Streit.
Das Korn, im Frühling des Menschen gelegt,
Das hat zur Vollendung der Sommer gepflegt;
Ein Feuer von oben, ein himmlisch Erregen
Durchdringt seinen Geist, durchglüh't seinen Muth;
Kein Schranken hemmt sein kräftiges Blut,
Ein Hinderniss macht ihn nur mehr verwegen.
Zu jeder That ist sein Geist angefacht,
Durch Schwert, durch Wort, oder Schrift vollbracht.
Begeistert für Alles, was schön ist und gut,
Versenkt sein Geist sich in wache Träume,
Durchfliegt der Vorzeit Thaten und ruh't
Bei neuen Bildern, vergänglich wie Schäume,
Fliegt durch die Wolken mit freudigem Muth
Und schwärmt durch der Sterne unendliche Räume.

Die Zeit ist mächtig, fruchtbar und reich,
Doch mannichfaltig versucht; die Blitze
Ziehn durch des strahlenden Tages Hitze,
Droh'n mit Aufruhr und Krieg zugleich.
Die lieblichen Engel der Unschuld halten
Nicht mehr bedeckt die entblößte Brust.
Der Mensch verbirgt seinen Schmerz, seine Lust,
Verbirgt sich verschämt in des Kleides Falten.
Was Mann und Weib noch bisher nicht gedacht,
Das ahnen sie jetzt, das können sie schließen:
Es liegt in uns eine versuchende Macht,
Die bietet Trotz dem besseren Wissen.
Die Liebe waltet, die Eifersucht wacht,
Und bleiche Schelsucht und Hass und Neid
Gebieten in dieser herrschsüchtigen Zeit —
Wer mag uns die Räthsel des Lebens erschließen?

Es liegt in dem Sommer ein heftiges Streben
Im Reich der Natur, wie im Menschen-Leben;
Es reizet die Kraft sie beide zum Streit —
Bis erscheint eine stillere friedliche Zeit.

(Die Fortsetzung folgt.)

Grevinde de Genlis.

Grevinde de Genlis, denne yndede og frugtbare franske Skribentinde, fødtes i Aaret 1746 i Omegnen af Aulun. Som Mdmsl. de St. Aubin skaffede hendes Skjønhed og hendes musikalske Talent hende Adgang til de høieste Cirkler, hvor hun uddannede sin Jagttagelsesevne og sin Verdenskundskab. Der erhvervede hun sig ogsaa den fine Verdenstone, som forskaffede hendes Skrifter de høiere Stænders Bifald. Grev de Genlis, der aldrig havde seet hende, men af en Hændelse læste et af hendes Breve, blev saa henrykt over dettes Stiil, at han tilbød den fattige Frøken sin Haand. Den unge Grevinde de Genlis erholdt nu, som Niece af Md. de Montesson Adgang til Huset Orleans og blev

Em Bærentzen & Co lith Inst.

Mme DE GENLIS.

Ny Portefeuille 1844.

1782 Gouvernante for Hertugens Børn. Som Saadan skrev hun: Théatre d'education, Adèle og Théodore, Veillées du Château og Annales de la vertu, Opdragelsesskrifter, paa hvilke Forfatterindens Kald og Stilling snart henledede den almindelige Opmærksomhed. Foruden Opdragelsesvæsenet tog hun ogsaa levende Deel i Huset Orleans' øvrige Forhold. Man læser i hendes Skrifter, at hun elskede Revolutionen, at hun jevnlig saae Petion og Barrere hos sig og selv bivaanede adskillige Jacobinermøder. Men i Aaret 1791 forlod hun Frankrig; hun drog til London under Petions Ledsagelse, for ikke at møde Hindringer paa Reisen. Aaret efter, i Septemberdagene, kaldte Hertugen af Orleans hende tilbage til Paris, hvor hun dog snart, som den unge Hertugindes Førerinde og som Faderens Fortrolige, faldt i Mistanke. Hun gik derfor med Prindsessen til Nederlandene, hvor hun giftede sin Adoptivdatter, den skjønne Pamela, med Lord Fitzgerald. Herfra fulgte hun med General Dumouriez, hos hvem Hertugen af Orleans' Sønner befandt sig, til St. Amand, men da hun ikke billigede denne Generals Plan, at marschere mod Paris og omstyrte Republiken, begav hun sig i April 1793 med Prindsessen til Schweitz, hvor hun levede i et Kloster, nogle Mile fra Zürich, indtil Prindsessen tog til Freiburg, til sin Tante, Prindsessen af Condé. Med sin eneste tiloversblevne Pleiedatter, Henriette Sercey, kom Grevinden i Juli 1794 til Altona, hvor hun levede i klosterlig Eensomhed for Videnskaberne. Paa et Landgods i det Holsteenske skrev hun den bekjendte Roman, Chevaliers du Cygne, som er fuld af republikanske og frimodige Yttringer, og som senere i en meget forandret Skikkelse udkom i Paris (1805). Men da Bonaparte var traadt i Spidsen for Regeringen, vendte hun tilbage til Frankrig, hvor hun af ham tildeeltes en Bolig og en Pension af 6000 Frcs. Napoleon brød sig iøvrigt kun lidt om hende, og, da hun dog vilde gjøre Noget for sin Pension, sagde han, hun kunde hver Maaned skrive ham til, hvilket hun da ogsaa gjorde, dog kun om literaire Gjenstande. — Hendes mange Værker (omtrent 90 Bind) udmærke sig ved en behagelig Skrivemaade og ædle Grundsætninger. De Fleste ere oversatte i fremmede Sprog. Sammenlignet med andre berømte Skribentinder, da naaer hun ikke Fru Staël i Kraft, Høihed og virkelige Kundskaber; overtræffes af Md. Cottin i Opfindelsesevne, Characteerskildring og Udmaling af Lidenskaberne, og staaer selv tilbage for Fru de Flahault-Souza, med Hensyn til en naturlig, levende Fremstilling af Enkelthederne. Det er især den historiske Roman, som Grevinde de Genlis har beriget; mindst har hun udmærket sig som Digterinde.

Reisen til Henrettelsen.

Af **Fr. Laun.**

(Fortsættelse.)

En Ledsager.

„Ih, for Pokker," raabte Byskriveren, „er den Herre tilhest der foran ikke vor Vice-Actuar Rosenwald?"

„Det lader næsten saa," svarede Therese, til hvem Faderen havde rettet sit Spørgsmaal.

„Hvor mon han vil hen?" vedblev Byskriveren.

Therese trak hertil paa Skuldrene saa naturligt, som om hun slet ikke havde nogen Anelse derom.

„Hr. Vice-Actuarius, kjære Hr. Vice-Actuarius!" raabte Byskriveren ud af Vinduet paa Vognen.

„Hvad seer jeg?" svarede Hr. Rosenwald, og red hen til Vognen, „er det Dem, Hr. Byskriver? Dem havde jeg snarere formodet ved Deres Skrivebord, beskæftiget med den bevidste Forretning, som Fyrsten har overdraget Dem."

„Tys!" udbrød Byskriveren, „denne Stræng ville vi ikke berøre."

„Og De med, Hr. Doctor?" vedblev Rosenwald. „Tænk Dem engang, mine Herrer, jeg har da faaet det Indfald, at ville bivaane den Henrettelse, som imorgen skal finde Sted i Winzenheim."

„Herligt!" raabte Byskriveren, „det har vi ogsaa isinde. Saa kan De gjøre os Selskab. Det træffer sig jo i Sandhed, som om det var aftalt."

„Ja, i Sandhed," svarede Actuaren med nedslagne Øine, og begge Pigerne bleve blodrøde i Ansigtet.

„En smuk Philisterhest, De der rider!" sagde Kyrum. „Jeg havde den allerede i Kikkerten, inden jeg fattede den Beslutning, at tage min Familie med."

„Ja, nu seer jeg det først," udbrød Rosenwald, „De har jo Deres Døttre, de unge Frøkener, med." — Den Hilsen, hvormed Skjelmen ledsagede denne Opdagelse, som han først nu lod til at have gjort, fandt en meget kold Besvarelse.

„Til at ride," sagde Byskriveren, „er denne Tour dog temmelig lang. Da vi nu begge holde meget af at ride, Hr. Vice-Actuarius, saa tænkte jeg, De kunde, naar De blev træt, sætte Dem ind i Vognen i mit Sted, og jeg kunde saa imidlertid ride Deres Brune."

„Som De befaler!" svarede Rosenwald med en Mine, som viste, at han ikke ugjerne sandt sig i sin Skjæbne. — Han bad Byskriveren blot at kalde paa ham, da han bestandigt vilde holde sig i deres Nærhed.

Formaninger.

„Børn," sagde Byskriveren til sine Døttre, „rigtignok vil jeg ikke forstyrre Jer Fornøielsen paa Reisen med Skjænd, men det var dog virkelig ikke smukt af Jer, at I gjorde saadanne sure Miner, da jeg tilbød Vice-Actuaren en Plads i vor Vogn; — Kanskee var I allerede stødte over, at han ikke strax bemærkede Jer? Men Folk, der ere alvorlige, som denne unge Mand, have sædvanligviis ogsaa alvorlige Ting i Hovedet og kunne vel oversee Eet og Andet. Punktum. — Jeg mærker ellers nok, at den vakkre Mand er Jer ikke tilpas, fordi han ikke er paatrængende med sine Hofligheder, som saamange Andre, men først tænker paa Udkomme for sin tilkommende Kone, inden hans Tanker gaaer ud paa at oplede en saadan. Du isærdeleshed, Therese, lagde din Modbydelighed altfor tydeligt for Dagen."

„Kjære Fader!" udbrød Therese bønligt, idet hun følte en vis Skamfuldhed over sin Forstillelse.

„Nu, nu," tilføiede han smilende, „lad det nu være godt. Doctorer kunne vi rigtignok ikke Alle være."

„Aa, jeg beder!" stammede Lægen rødmende. Thi hans Blik, som vilde forespørge hos Therese, om hun virkeligt ogsaa satte saa megen Priis paa en Doctor af hans Slags, traf paa et Par dybt sænkede Øielaag og en Mine, som røbede den virkelige Fortrædelighed endnu langt tydeligere, end forhen den forstilte.

„Mærker De ikke nok, Doctor, at hun føler sig truffen?" sagde Hr. Kyrum leende. Men Therese vidste slet ikke, hvorledes hun i dette uheldige Øieblik skulde give sit smukke Ansigt et passende Udtryk.

En ringe Aarsag.

Byskriverens allerede hyppigt meddeelte Iagttagelser af henrettede Personers Levnetsløb interesserede begge Piger ligesaalidt, som Arvedoctorens høist udførlige Godtgjørelse af sine galvaniske Kundskaber og især deleshed af de Prøver, han havde anstillet med at gjøre døde Frøer levende igjen. Pigebørnene yndede just ikke Frøerne i levende Live og fandt det i høi Grad latterligt, at man vilde martre dem paany tilbage i Livet, naar de engang vare gaaede alt Kjødets Gang. Og hans Forhaabninger om de forestaaende Experimenter med Narrehovedet interesserede de livs- og elskovslystne Piger heller ikke. For Mariane var denne, tildeels høist modbydelige Underholdning dobbelt til Besvær, fordi hun ikke, saaledes som Therese, havde en Hest travende ved Siden, hvis Hovslag, om end særdeles umelodiske i og for sig, dog klang som en Art Sphærernes Musik i den Sidstnævntes Øren.

„Men," udbrød Byskriveren nu, „nær havde jeg forglemt min Aftale med Vice-Actuaren!" — Derpaa kaldte han ad Denne og spurgte, om det nu vel var ham beleiligt?

Byttet fandt Sted og Byskriveren beviste strax sin Færdighed i Ridning derved, at han jagede afsted som et Lyn.

Hr. Rosenwald havde naturligviis complimenteret Mariane fra Forsædet ind i Fonden af Vognen, og selv indtaget Halvdelen af hiint, saaledes at han sad ligeoverfor Therese. Ufeilbarligt havde han under sit Ridt været betænkt paa en passende Underholdning i den Situation, han havde ivente, en Underholdning, der var beregnet paa Doctorens Nærværelse. Men, som der vitterligt nok tidt opstaae store Virkninger af de mindste Aarsager, saa blev Therese's næsten chinesiske Fod Skyld i, at der laa ham ligesom en Laas for Munden. Allerede oftere havde han i bedre Tider ført hende hjem fra Privattheatret, og, omendskjøndt han senere kun havde havt de ovenomtalte natlige Underholdninger med hende fra Bastionen af, saa havde han dog ingenlunde glemt hine lykkelige Tider, da hendes Arm berørte hans. Men med Thereses lillebitte Fod, som nu stod ganske tæt ved Siden af hans, var han endnu i sit hele Liv ikke truffen sammen, og der steg derfor en saa mægtig Glød op igjennem hans Legeme, at hans Tales Strøm derved aldeles udtørredes.

Kjærligheds-Hemmeligheder.

Til Lykke var den gode Mariane saa medlidende, at gjøre Doctoren opmærksom paa

Egnens Skjønheder. Thi saa maatte han vedvarende vende sine Blikke ud af Vognen til den høire Side, hvor begge sade, og imidlertid mødtes Therese's og Rosenwald's Øine saa velgjørende, at deraf udsprang en ny Talekilde, som dog, ihvor skjøn og venlig Parret end fandt den, ikke engang mægtede at drive det til en almindelig Kildes sagteste Rislen. Ved samme Leilighed bleve de skriftlige Forsikkringer om vedvarende Kjærlighed fra begge Sider formeligt udvexlede, en Formelighed, som de havde brugt ved enhver af deres Sammenkomster, selv ved de natlige fra Bastionen og over til Vinduet. Der blev Udvexlingen dog noget besværligere, især for Rosenwald, som altid ved at indvikle en Boldt deri, maatte søge at give sit Brev den nødvendige Vægt, for saaledes at kunne kaste det ind af Vinduet, hvorefter da den samme Boldt, indviklet i et andet Brev, blev kastet tilbage igjen. I Førstningen gik rigtignok nogle Breve tabte ved denne noget usikkre, kunstige Postforbindelse, saa at Vice-Actuaren maatte umage sig ned i den smalle Gyde. Saa vanskeligt det nu end var, i de mørke Nætter at gjenfinde de emballerede Boldte dernede, saa havde han dog ikke en eneste Gang forfeilet sin Hensigt. Længer hen indtraf Sligt ikke mere, da Begge ved behørig Øvelse havde faaet Maalet fuldkommen i deres Magt.

Men trods al de Elskendes Kunst, at holde deres Flamme hemmelig, saae Doctoren dem dog i Kortene og tænkte da ved sig selv: „Ei hvad, kan det ikke blive den Ene, saa bliver det vel den Anden." Hertil kom den isnende Kulde, som Therese stedse havde viist ham, og saaledes faldt han da paa den Tanke, aldeles at opgive hende og vælge Mariane til sin Gemalinde. Hr. Kyrum, meente han, maatte det være ligemeget, hvilken af sine Døttre han fik afsat til ham.

Besynderligheder.

„Et rart Dyr, Deres Brune!" sagde Hr. Kyrum, da man holdt Middag i en Landsbykro. „Naar De ikke havde noget derimod, Hr. Vice-Actuar, saa kunde jeg have Lyst til, at gjøre hele Reisen paa Ryggen af den."

„Ganske som De vil, Hr. Byskriver!" svarede den Lykkelige, „det er mig en Glæde, om jeg derved kan være Dem til Behag."

Men Mariane havde i den sidste Tid gjennemskuet Doctoren og frygtede Intet saameget, som Fortsættelsen af den forrige Underholdning med ham. Thi — meente hun — Enhver er sig dog selv nærmest, og om hun end gjerne, for Søsterens Skyld, havde paataget sig den sure Forretning, at underholde et uudstaaeligt Menneske, saa vilde hun dog derfor ikke stedse være et Offer. Hun sagde da nu: „Men kjære Fader, skulde De, som er saa lidt øvet i at ride, ikke blive altfor trættet deraf?"

„Hvor kan Du troe?" faldt Therese ind, „gaaer Fader ikke ofte flere Mile vidt uden at blive træt?"

„Og desuden," tilføiede Byskriveren, idet han gav den ældre Datter Ret, „saa sidder man ligesaa mageligt paa Dyrets Ryg, som i sin Lænestol."

„Det mener jeg med," sagde Doctoren; „som Læge tør jeg vel paastaae, at et saadant Ridt er meget bedre for Hr. Byskriverens Constitution, end at sidde i Vognen."

„Som Læge siger De det, Hr. Doctor?"

spurgte Mariane. „Erindrer De da ikke, at Fader blot behøver at forkøle sine Fødder en Smule, for at faae den skrækkeligste Hovedpine? Og idag blæser det dog virkelig saa koldt, som om det var Efteraar."

„Deri, Frøken, maa jeg vistnok give Dem Ret," svarede Dr. Kalpurnius forlegen. Men han hjalp sig imidlertid snart ved at tilføie: „Men Hr. Byskriveren behøver jo kun at betjene sig af Filtskoene, som ligge dernede i Vognen."

„Ja vel, kjære Hr. Doctor!" udbrød Therese.

„Saa?" gjensvarede Mariane, der godt kjendte sin Faders svage Side, altid at ville see net ud. „Vilde Du see Fader saaledes ride i Filtskoe som en Bjørn, til et almindeligt Skuespil for Folk?"

„Aa, hvorfor ikke, allerkjæreste Frøken?" spurgte Doctoren i en overdreven sød Tone.

„Jeg indseer det virkelig heller ikke, ligesaalidt som meget Andet," sagde Therese, idet hun betragtede Søsteren med en betydningsfuld Hovedrysten.

Men Faderen sagde: „Og dog er den Sag klar nok. Om ogsaa Mariane aldrig før har havt Ret, saa har hun det vistnok denne Gang. Det bliver da derved, H. Rosenwald, jeg overlader Dem fra nu af igjen Deres Hest og tager tiltakke med min Plads i Vognen. Punktum!"

Therese og Actuaren begrebe slet ikke, hvorledes den ellers saa godmodige Mariane paa eengang kunde vise et saadant Barbari imod dem. De kunde ogsaa umuligt begribe det, da de forhen, medens de sade ligeoverfor hinanden i en Fylde af Salighed, ikke havde havt Tid eller Øine eller Øren, til i ringeste Maade at blive vaer, hvilket besynderligt Omsving Lægens Ømhed havde taget fra Therese til Mariane.

Under Maaltidet befandt sig, med Undtagelse af Byskriveren, hvem Ridtet — som han forsikkrede — havde givet den herligste Appetit, Mariane endnu allerbedst, fordi hun sad i den størst mulige Afstand fra Dr. Kalpurnius, og Denne, ved at sidde hos Therese, saameget mere var henviist til at underholde hende, som hendes anden Nabo, Vice-Actuaren, af Frygt for at gaae for vidt, slet ikke aabnede Munden, uden i Forretnings-Anliggender med Byskriveren, hvori han for denne Gang fandt herlige Afledere for sin Forlegenhed.

Kjærligheds-Yttringer.

„Saa see dog til at forliges!" sagde Hr. Kyrum om Eftermiddagen i Vognen til sine Døttre, som altid havde Noget at kives om.

„Hun vil slet ikke sidde stille med sine Fødder," klagede Therese, som sad ligeoverfor Mariane.

„Min Gud!" udbrød Mariane, „jeg veed slet ikke meer, hvor jeg skal gjøre af mine Fødder."

Doctoren blev luerød i Bevidstheden om, at have grebet noget for vidt om sig i Vognens lavere Regioner.

Therese søgte at adsprede sig ved at see ud af Vognvinduet, men det bedste Middel dertil, hvilket hendes Øine søgte derudenfor, var hverken at see eller høre. Rosenwald's Fortvivlelse over at være forviist fra det Selskab, der havde været saa velgjørende for hans Hjerte, havde allerede jaget ham ind i den nære Skov.

Doctorens nye Kjærlighed til Mariane var imidlertid, efter Nydelsen af et Par Glas slet Viin, bleven endnu fyrigere. Medens derfor Byskriveren hjemfaldt til sin sædvanlige Middagsluur, tog Kalpurnius Marianes Haand eller kneb hende i Kinderne. Dertil fortrak sig hans Ansigt til en saadan Ømheds-grimasse, at den stakkels Pige i sin Plage holdt Torklædet for, strøg den fremmede Krebsesklo fra sin Kind og utaalmodigt udbrød: „Man sidder her virkelig som i Skjærsilden!"

„Deri har De fuldkommen Ret," sagde Doctoren leende.

Nu saae Mariane til Søsteren, som vilde hun sige: „Mærker Du da endelig ikke, at jeg ved min Godhed for Dig har faaet den gamle, hæslige Patrons hele afskyelige Kjærlighed paa Halsen, og at jeg ikke igjen kunde udsætte mig for en saadan Situation, som den i Vognen imorges?"

Therese forstod hende og rækkede, til Tegn herpaa, den stakkels Korsdragerinde smilende sin Haand til Forsoning. Kun Doctoren mærkede Intet af alt Dette. Han troede, at Therese kun vilde føle, om Mariane virkelig var saa varm, og sagde: „Ja, i Sandhed, Deres allerkjæreste Søster har en saadan Gløidhede i sin Haand, som om hun havde varmet sig ved mit Hjerte."

Da sænkedes Marianes Blik, og et hende meget ubehageligt Rosenskær overtrak hendes hele Ansigt.

Doctoren, som aldeles miskjendte den Uvillie, der var den sande Aarsag dertil, tydede denne Rødme ganske til sin Fordeel og syntes netop i Begreb med, at ville aflægge en formelig Kjærligheds-Tilstaaelse, da Byskriveren paa eengang, uden selv at ville det, drog det hele Vognselskabs Opmærksomhed paa sig.

Hvad var det da?

Hr. Kyrum aflagde atter en Prøve paa, at han isøvne var næsten mere veltalende, end som vaagen. Han talte nemlig med sin Datter Therese og gav formeligt sin Velsignelse til hendes ægteskabelige Forbindelse med Dr. Kalpurnius.

Therese var, ifølge Dennes senere Bestræbelser hos hendes Søster, dobbelt skamfuld derover; ogsaa Lægen syntes betuttet. Alligevel gjaldt det for en af de største Forbrydelser, at forstyrre Byskriveren i hans Middagssøvn. Men Hr. Kyrum behandlede dette, for Therese yderst ubehagelige Thema med saa uendelige Variationer, at hun, tilmed da Doctoren kun slet skjulte sin egen, stedse tiltagende Forlegenhed med en enfoldig Latter, slet ikke mere vidste at hjælpe sig, men ruskede den Sovende i Armen, med det Udraab: „Men Fader, kjære Fader, min Gud, hvad er det dog De sidder og siger?"

Efterat nu Byskriveren efterhaanden havde summet sig og derpaa siddet en Stund ganske taus og med en vild Stirren, sagde han: „Nei, er Du da bleven reent splittergal, Pige? Hvorfor maa jeg ikke have Ro til at sove?"

„Ro, kjære Fader," svarede Therese, „saa meget De vil. Men De taler isøvne om Ting, som De vistnok ikke vilde komme med, naar De var vaagen."

„Om hvad for Ting?" spurgte han med kjendelig dæmpet Stemme.

„Om Noget, som jeg slet ikke kan gjentage for Dem," svarede Pigen.

„Hm!" brummede Byskriveren, nu tilsy-

neladende mere ærgerlig over sin Søvn, end over Forstyrrelsen; thi det var ikke første Gang, at hans Sladderagtighed isøvne havde viist ham fra Skyggesiden.

„Hvad var det da egentlig, jeg sagde?" hviskede han noget derefter Doctoren i Øret, medens begge Pigebørnene havde meget at sige hinanden i Londom.

Da Denne nu med et taabeligt Smiil trak paa Skuldrene, saa troede Hr. Kyrum virkelig, at have talt noget aldeles Upassende, og blev derover saa knarvurren, at der nu slet ikke længer var noget Udkomme med ham.

(Fortsættes.)

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

Det kongelige Theater.

I den sidste Uge har Theatret, med meget Held, søgt at skaffe sig Publicums Søgning ved „Gioacchino" og ældre Stykker. Hr. **Holst's** interessante og livfulde Digtning vedbliver, uagtet de hurtigt paa hverandre følgende Opførelser, at have en Tiltrækningskraft, som er istand til at fylde Huset, og giver, ligesom tidligere „Elverhøi", et meget kraftigt Beviis for den glædelige Sandhed, at Kjøbenhavns Skuespilbesøgere ikke blot lade sig i Masse lokke til Theatret af Stykker, hvori Effectsted paa Effectsted fremkalder drastisk Virkning og stormende Bifaldsyttringer, men ogsaa kappes om at faae Adgang til saadanne, som, ved skjønne Enkeltheders delicate Sammensmeltning til et harmonisk Heelt, give en ædlere Nydelse. Fremstillingen har, fra Hovedpersonernes Side, vundet i Runding, — Noget, som vi for Resten ikke anføre til stor Ros for Den eller Dem, hvis Sag det er at lede Opførelsen, thi ved Prøverne burde vel Fastheden egentlig have været saa vidt opnaaet, at endog den første Forestilling, ogsaa med Hensyn til Hovedpersonerne, kunde have havt den fulde Bestemthed og Aplomb, saa at Spillet, ved gjentagne Opførelser, kun i Kraft og poetisk Opsving kunde vinde i nogen mærkelig Grad. Derimod synes det som Masserne have tabt lidt af den Livlighed, der ved Stykkets to første Forestillinger bidrog saa betydeligt til at udbrede Friskhed og Duft over hele Maleriet. Fru **Heiberg** siger endnu sin Monolog i anden Act paa den Maade, vi have anseet for urigtig og derhos svækkende hendes Spils Virkning. Vi ere imidlertid langt fra at troe, at en Kunstnerinde, der ved enhver af sine Præstationer beviser, at hun under sin Rolles Indstudering er fuld af Opmærksomhed for at finde det rigtige Udtryk, ikke, hvis hun havde fundet sig overbeviist af vore Yttringer, vilde have taget Hensyn til dem, alene fordi de fremkom i en offentlig Kritik, ja vi kunne ikke troe det, da vi ikke have fremsat en blot skjødesløst henkastet Dadel, som maa krænke Kunstneren, fordi den kun røber en Utilfredshed, der ikke er sig sin egen Grund bevidst, men, for at bevise, at ogsaa vi havde tænkt over det omhandlede Sted, have udtalt en Mening om, hvorledes det burde foredrages. Vi ere derfor overbeviste om, at Kunstnerinden enten, efter Overveielse, maa have fundet en anden Fremsigelsesmaade uforeenlig med hendes Udkast af Characteren, eller, efter at have prøvet den af os foreslaaede Nuancering, overbeviist sig om, at hendes Fremstillingsmidler ikke tillade hende at optage den i Udførelsen.

Operaen har i afvigte Uge leveret en Opførelse af „Figaros Bryllup", i hvilken saavel Md. **Rung** udmærkede sig ved den Sjælfuldhed og Smag, hvormed hun sang Grevindens Parti, som Mad. **Stage** (Susanne) ved en særdeles vakker Udførelse af Rollen og et ligesaa correct som livligt Sangforedrag. Til denne gode Udførelse sluttede sig med meget Held Jfr. **Marcher**, der sang Pagen med en ualmindelig Stemmefylde og Vivacitet i Foredraget. Derimod gav Udførelsen af de mandlige Hovedroller Grund til stor Klage over Uefterretteligheb. Hr. **Hansen**, som tidligere har givet Figaro særdeles tilfredsstil-

lende, forsømte ikke alene meget Rollen, men forraadede endog en paafaldende Usikkerhed i Syngepartiet, hvilket er dobbelt utilgiveligt, da det ligger vansteligt for hans Stemme, og kun ved ham kan skee sin Ret, naar han behandler det med største Flid; Hr. **Ferslew** animerede Souffleuren saa stærkt til at føre Ordet for sig, at man stadigen hørte det, og det undertiden tydeligere fra den usynlige Hjælper, end det lød fra Scenen. Hr. **Schram** kan ikke, med sin bedste Villie, gjøre Fyldest i Bartolos Parti, men denne Aften var han, især i sin Arie, længere fra sit Maal end ved de tidligere Forestillinger. Med Hensyn til Syngepartiet giver Hr. **Faaborg** Bazile fortræffeligt, og har deri en Fortjeneste, som vi desværre sjeldent have Leilighed til at fremhæve hos ham: han udtaler Ordene særdeles tydeligt. For at en følgende Forestilling af denne herlige Opera skal kunne blive vore Operister til Ære, som den kan være, vil en omhyggelig Gjennemgaaelse af Værket, baade i Henseende til det Sceniske og det Musikalske, være aldeles nødvendig.

Da „Vestalinden" ikke, uagtet de deri Spillende alle ere disponible, i lang Tid har været givet, synes det som denne Opera er bleven henlagt til evig Hvile. Vi ansaae det for meget urigtigt, at man fremdrog et gammelt, og i mange Partier forældet Værk, om hvilket man med Vished kunde vide, at det ikke egnede sig til en saadan Opførelse af vort Personale, at der af den derpaa anvendte Flid og de store Bekostninger, det maatte fordre for at komme til en, fra Udstyrets Side, blot anstændig Forestilling, vilde udkomme et tilfredsstillende Resultat. Har man imidlertid sat sig ud over et saadant Hensyn, skjønne vi ikke rettere, end at det havde været bedre, om man havde anvendt fortsat Omhu for at hæve Fremstillingen, som, med alle dens Mangler, dog ikke var saa forulykket, at den jo ydede en musikalsk Nydelse, og kunde yde Mere — end saa pludselig at vende sine egne tidligere, ivrige Anstrengelser Ryggen, som Noget, der var aldeles ufortjenstligt, og mindst burde man have gjort dette, hvis man endnu, som vi ikke kunne tvivle om, tænker paa at bevare den store Opera for Scenen, thi den fortsatte Flid, for at bringe Udførelsen af „Vestalinden" mere og mere til hvad den burde være, maatte nødvendigviis have en gunstig Indvirkning paa Forberedelsen til nye Værker af denne Art, saavelsom paa deres Modtagelse af Publicum. Anseer man det imidlertid for umuligt, hvad vi ikke ville være saa uhøflige at antage — forudsat at Capelmesterens Iver og Dygtighed finde den tilbørlige Anklang — at bringe Udførelsen af „Vestalinden" ud over det Standpunkt, hvorpaa den ved den sidste skjødesløse Forestilling befandt sig, da ville vi paa ingen Maade bestride, at man har havt gyldig Grund til at overgive den til Forglemmelse, men i saa Fald tillade vi os ogsaa at troe, at der ikke vil hvile nogen heldigere Stjerne over et næste Forsøg i den store Operas Opførelse.

At virkelig „Vestalinden" er af anseet som for bestandigt henlagt, synes at finde Bekræftelse i den Omstændighed, at Dandsen deri er bleven optagen i et Divertissement, hvori den imidlertid ikke vinder et saa levende Bifald, som den fandt i Operaen og virkelig fortjener, baade fordi den i sig selv er meget smuk, og fordi den udføres fortræffeligt, fornemmelig af Jfr. **Fjeldsted**, der ikke til at udfolde sit Talent for serieus Dands har fundet nogen skjønnere Leilighed, end der af Hr. **Lefebvre** er givet hende i Dandsens første Deel, der dog ikke aflokker Tilskuerne et saa stort lydeligt Bifald, som dens anden Deel. I samme Divertissement optraadte, i en smuk Pas de deux med Jfr. **Nielsen**, en ung Dandser, Hr. **Funck**, og viste meget lovende Anlæg, som skjænkedes Opmuntring. I „La Lithuanienne" har Jfr. **Nielsen** første Gang fundet Leilighed til at vise, at hun ogsaa kan udføre Characteerdandse og det med en af Gratierne beherstet Livlighed, som henriver Tilskuerne til stormende Applaus. Denne hende særdeles klædende og meget effectfuldt componerede Dands, som, efter Opfordring, blev gjentaget, gjorde en saadan Furore, at den sikkert ofte vil blive anvendt som et Trækmiddel for Forestillinger af ældre Stykker, og erhverve den indtagende Dandserinde et større Repertoire af Soloer, der have en mimisk Characteer.

I den i Tirsdags givne Forestilling af „Den Stundesløse" glimrede fornemmelig Hr. **Phister** ved sin lunefulde og correcte Udførelse af Oldfux. Især er hans Scene som Tydskeren af en høist comisk Virkning. Den mageløse Sikkerhed, hvorved det bliver ham muligt, uden mindste Søgen eller Anstød, at opramse en Mængde af tildeels aldeles usammenhængende Substantiver, og paa nogle Steder at give dem saadanne bestemte Tryk, at der bliver et Slags Betydning og Vægt i Sammelsuriet, er forbausende og beviser, hvilket Herredømme en Kunstner, der har Agtelse for sit Kald, er istand til at erhverve sig over Rollens Ord. Jfr. **Petersen** udfører Pernille med megen Sikkerhed og et spillende Lune; kun

kan hun ikke altid modstaae Fristelsen til at give sine Replikker Effect ved en noget for piquant Nuancering. Hr. **Rosenkilde** har mange ypperlige, af et ægte holbergsk Lune oversprudlende Steder i sin Vielgeschrey. Hist og her sporer man vel nogen Mangel paa Fasthed, men hvor der saa tydeligt føres Beviis for, at Rollen har været underkastet et omhyggeligt Studium, tør man ikke ansee det for en Følge af ufuldstændig Memorering, men nødes til at føre Alderens uforbederlige Svaghed det til Regning.

Hoftheatret.

Den, som af en dramatisk Fremstilling, dens Stof være af hvilken Art det være vil, allerførst fordrer Natur og Menneskefremstilling, forædlede ved Skjønhed, vil blive sat i største Overraskelse ved første Gang at see det italienske Operaselskabs Forestillinger, thi med den forudfattede, høist naturlige Tanke om, at hans Fordring vel maa være alle Forstandiges, og at de Spillende nødvendigviis maae ville have det, de foretage sig, anseet for Noget, der skal tages for Alvor, vil han umuligt være istand til at bringe det, der virkelig foregaaer, i endog den løseste Forbindelse; han vil ikke kunne begribe, hvorledes det gaaer til, at Huset runger af Bifaldsraab og at Sangerne dog til det alleryderste parodiere Følelsernes og Lidenskabernes Udtryk. Har han derimod seet en saadan Forestilling og — ligesom formodentlig alle Enthousiaster for de italienske Sangere — vel vidende, at han maa gjøre Afkald paa Nydelsen af den dramatiske Kunst, alene kommer for at nyde en fortræffelig Udførelse af et reent musikalsk Værk, da maa han ganske vist gribes af Begeistring, thi han finder her Virtuoser, som ere lige udmærkede ved Dygtighed og Skole, og en musikalsk Udførelse, som, baade ved Sikkerhed og et sjeldent smagfuldt Foredrag, har fuldeste Krav paa Beundring. Imidlertid ere vi ikke tilbøielige til at finde os tilfredsstillede med en Operas theatralske Udførelse, hvor vi savne det dramatiske Element; vi have uforbeholdent yttret det, naar Talen var om vore egne Sangere, og kjende ikke noget Hensyn, som skulde bevæge os til ikke ogsaa at udtale det her, hvor Talen er om de fremmede. Paa den anden Side ere vi ogsaa af den Formening, at De, der virkelig ville lade Musiken være dem nok, gjerne, for at nyde den med større Tilfredshed, uden at aftvinges Opmærksomhed for noget den aldeles Uvedkommende, som ovenikjøbet er uskjønt, saae at de Syngende sloge en stor Deel af i hvad der kaldes Spil, og lode det blive ved et Par Grader under det, som Hr. **Torre**, med hvem vi bedst kunne komme tilrette i denne Henseende, gjør i „Saffo“. Maaskee vilde begge Parter derved blive saa aldeles fyldestgjorte i deres Ønsker, at den italienske Opera, med dens mange Fortrin i musikalsk Henseende, ikke blev blot en Modesag, men en Yndlingsnydelse for Alle. Vore Sangere spille for lidet og hvad de gjøre, er for en stor Deel ikke naturligt, men kun maniereert; de maae derfor stadig stræbe efter at tilegne sig Rollens Aand, at leve sig ind i Characteren, saa at deres Fremstilling og Foredrag ikke bliver en kold og mat, ikke til Hjertet talende, af blotte Fagter bestaaende Ageren; de italienske Sangere — vi sige ikke: spille for meget, thi ved Spil forstaae vi her Noget, hvori der er Sandhed og Sjæl, og have aldeles ikke noget imod, at det er gjennemstrømmet af en Alt begeistrende Ild og Kraft, — men svulste for meget; de mangfoldige, ikke plastisk skjønne, hverandre jagende Bevægelser vise en voldsom ydre Bestræbelse for at tilveiebringe noget Udtryksfuldt og Imposant, men da de ikke, som hos Md. **Forconi**, frembringes af Følelse, blive de uden den tilsigtede Virkning og gjøre en aldeles modsat. De, der ville forsvare Alt, hvad Fordom og Mode paalægge dem at hylde, ville maaskee sige: „Det er Italienere, og Italieneren gjør mange og stærke Bevægelser!“ Godt! lad dem gjøre saa mange og saa stærke Bevægelser, som Følelsen vil affordre dem, kun ingen uskjønne og tomme, der ikke udtrykke andet, end at man ved dem vil udtrykke Noget, som der ikke gives noget mimisk Udtryk for, eller som man aldeles ikke føler. Vi ere overbeviste om, at dersom Md. **Dérancourt**, som øiensynlig ikke er begavet med ægte Følelse, og just derfor overdriver mest, vil aflægge Størstedelen af sine betydningsløse Bevægelser, og det øvrige Personale, som, med Undtagelse af Hr. **Zopegni**, ikke sjeldent forraader et virkeligt dramatisk Talent, vil indskrænke sig til det i Sandhed Udtryksfulde, maa Selskabet snart sætte sig i almeen stor Yndest, thi Kjøbenhavn har neppe nogensinde været gjæstet af en Sangerforening, der i høiere Grad er egnet til at vække levende Beundring. Opførelsen af **Paccinis** „Saffo“ har allerede tilstrækkeligt viist, at vi kunne vente usædvanlige musikalske Nydelser. Denne Musik kan vistnok ikke ansees for noget Mesterværk, dertil ere Charactererne ikke alene, selv efter italiensk

Maalestok, for lidet vedligeholdte, men med virkelig skjønne Partier, som f. Ex. den grandiose Qvintet i anden Acts Finale, det skjønneste Nummer i Operaen, afvexle hyppige Reminiscenser og mange Trivialiteter, som f. Ex. Triumphmarschen i første Acts første Scene, som kun er en plat, støiende Parademarsch. Imidlertid gjør den ypperlige musikalske Udførelse Operaen, hvis Text ogsaa er taaleligere, end italienske Texter til alvorlige Operaer i Almindelighed ere, særdeles underholdende, om man end intet Sted, uden i Qvintetten, gribes af Følelsen af, at den skal være tragisk. — Sgra **Dérancourt**, som synger Titelrollen, er i Besiddelse af en særdeles smuk, ikke usædvanlig stærk, men behageligt klingende Sopran, hvorover hun, ved en god Skole, har opnaaet et Herredømme, som gjør, at hun med stor Lethed og megen Sikkerhed er istand til at udføre de vanskeligste Perioder og Passager. — En i sit Slags endnu fortræffeligere Stemme har Altistien Sgra **Bertrandi**, som synger Climene; den har et betydeligt Omfang, er stærk og velklingende i Dybden, klangfuld og frisk i Høiden og fyldig i Mellemtonerne; dertil er den saa omhyggeligt dannet i en udmærket Skole, at Kunstnerinden overgaaer alle de Altister, vi her i Mandsminde have hørt. Ogsaa er Sgra **Bertrandis** Foredrag, endskjøndt det undertiden lider ved Maneer, meget skjønt. Igjennem den Overdrivelse i det mimiske Udtryk, for hvilken hun, ligesaalidet som de andre Artister er fri, fremglimter desuden meget ofte et ikke ubetydeligt dramatisk Talent. Vi tvivle derfor ikke om, at Kunstnerinden snart vil blive Publicums Yndling og i enhver Henseende gjøre meget stor Effect, dersom hun blot vil aflægge den voldsomme Jagen derefter. — Tenoristen, Signor **Baldanza** har en i de høiere Toner forbausende stærk og kraftfuld Stemme, der især gjør en ypperlig Virkning i det lidenskabelige Foredrag, men dog ogsaa med megen Blødhed og Ynde gjengiver reent cantabile Musikstykker, hvori Signor **Baldanza** dog maa vige for **Rossi**, hvis dybe Følelse virkede saa henrivende. — Hr. **Torre** har i Alcandro et Parti, hvori han virker fortræffeligt med sin malmfulde Stemme, der har vundet særdeles meget i Uddannelse. Tillige er hans Udvortes i denne Rolle imposant og hans Bevægelser ere — i en Dragt, som for de fleste Skuespillere er meget vanskelig at behandle, endskjøndt den er meget malerisk — saa gode, at han kun behøver at bruge færre og indskrænke sig til de virkelig udtryksfulde, for at være en meget heldig Fremstiller af Rollen. — Vi sagde ovenfor at De, som forsvare endog det Maadeligste, naar det er sat under Modens Beskyttelse, maaskee ville besmykke Overdrivelsen ved at sige: „Det er Italienere!" Dem ville vi bede at betragte Signor **Michele Zopegni**. Han er ogsaa Italiener, men overdriver han? Nei, han staaer rolig og stille som en Muur og lader sig ikke rokke hverken af Glæde eller Bedrøvelse. Hvordan vilde det gaae ham, hvis han var en Begynder ved det kongelige Theater? — Det fortjener at bemærkes, at Hr. **Fuchs** ved en med megen Smag og Følelse udført Clarinetsolo i tredie Act, blæst med en fyldig Tone, høstede et meget levende Bifald.

Repertoire.

Mandag: **Wilhelm Tell.**

Tirsdag: **Møllen i Marly. Califen i Bagdad. Alferne.**

Onsdag: **Oscar! Waldemar.** (Uden Abonn.)

Torsdag: **Hakon Jarl.**

Fredag: **Califen i Bagdad. Toreadoren.**

Løverdag: **Gioacchino.**

Søndag: **Barselstuen. Adolph og Henriette.**

En Treklöver.

Octobersolen stille sank.
Alt kaster Maanen, lys og blank,
Sit Blik paa Landeveien.
Forstummet er nu Fuglens Sang;
Kun lyder gjennem Skovens Hang
En Tone fra Skalmeien.

Men Vinden spiller lystigt op,
Den i de høie Poplers Top
Har valgt sig fri Passage.
Og under Hestetramp og Larm
Paa Veien sees en gylden Karm,
En Hofmands Eqvipage.

Med Tjener for og Tjener bag
Han gynger gallaklædt i Mag
Paa bløde Fløielshynder;
Sit Blik han ud i Aftnen slaaer,
Dog i hans Miner klart det staaer:
Den Glands ei stort han ynder!

Paa Veien staaer en gammel Moer,
I hendes Træk kun Sorgen boer,
Og Savn i hendes Hjerte.
Pas paa! Bag Mandens Ordensbaand
Boer vist en mild og kjærlig Aand,
Som lindrer Armods Smerte.

Jovist! hvad agter han en Myg!
Han skal jo hen, med krummet Ryg
At staae i Slottets Sale,
Hvor Alt er Virak, Buk og Smiil —
Det Andet er, end lytte til
En kjedsom Klagetale!

Et koldt og fornemt Øiekast
Han gav, og jog saa bort i Hast.
At Godheds milde Blikke
Tidt styrke kan, liig Duggens Bad,
Der mildt forfrisker Blomst og Blad,
Det vidste han vel ikke. —

Nu kommer der en anden Karm;
Der sidder En, og paa hans Barm
Er hængt en deilig Stjerne;
Ah, det er Herredsfogden! Han,
Det vædder jeg, er nok den Mand,
Som hjælper Næsten gjerne.

Men hvad er det, han kaster ned?
Ak! kun et Blik af Bitterhed,
En streng Tilsideskotten —
Saa galloperer han sin Vei.
Den Gamle takker Gud, hun ei
Blev kastet i „Caschotten".

Bagefter gaaer, med Kinden rød,
En fattig Bondeknøs; lidt Brød
Han holder under Armen.
Han ved den Gamle stille staaer,
En Taare ham i Øiet gaaer,
Den Taare kom fra Barmen.

„Moerlil!" han siger mild og rørt,
„Tag her mit Brød, det er kun tørt —
„Jeg har ei Meer at give,
„Og skjøndt jeg selv er hungrig nu,
„Skal det mig være kjært, hvis Du
„Derved kan mættet blive." —

Et pudsigt Kløverblad! Til det
I Skov og Mark man ei saa let
Et lignende skal finde.
De To bar Stjerner udenpaa,
Den Tredie, — ja han bære maa
Sit HædERstegn derinde.

H. W. Bille.

Paër.

Fernando Paër, født 1774 i Parma, er en af den nyere Tids bedste Opera-Componister, som, sammensmeltende tydske Elementer med italienske, staaer omtrent midt imellem Mozart og Rossini. Hans Lærer var Neapolitaneren Ghiretti i Conservatoriet della pietà. I sit 18de Aar gav han sin første Opera „Circe" i Venedig med stort Bifald; efter flere Reiser i Italien blev han i Aaret 1798 ansat som Componist ved National-Theatret i Wien og skrev Aaret derefter sin Opera „Camilla", som opførtes paa alle tydske Scener og begrundede hans Berømmelse. I 1802 kaldtes han i den afdøde Naumanns Sted som Capelmester til Dresden, hvor han med sin Kone, født Riccardi, en udmærket Sangerinde, debuterede i „Intrigo amoroso". Napoleon drog Begge til Warschau, hvor de gave Concerter for ham, og siden til Paris, hvor Paër siden 1806 har beklædt den første Capelmesters Post. Han har skrevet circa 40 Operaer, blandt hvilke vi kun skulle udhæve: Il matrimonio improviso, L'Oro fa tutto, I due Gobbi, Camilla, Achilles, Il morto vivo, den lystige Skomager, I Fuorusciti, Sophonisbe, Dido, Sargino (den populaireste af alle) Griselda og Agnes; desuden en Mængde skjønne Serenader, Arier, Cantater, Kirkestykker, Exercices pour la voix, Duetter, Canzoner etc. etc. Hans Operaer ere rige paa behagelige Melodier og udmærke sig ved en levende, effectfuld Instrumentation: de alvorlige mangler det vel ofte paa Dybde og fuldendt Characteristik, men de comiske og sentimentale maae stedse ansees som mesterlige.

Reisen til Henrettelsen.

Af Fr. Laun.

(Fortsættelse.)

Trusler.

„Ere vi da nu ikke snart paa Stedet?" spurgte Byskriveren Kudsken, idet han strakte Halsen ud af Vognen, thi Veien begyndte at blive meget knortet og Aftendæmringen brød allerede frem.

„Ih min Gud!" vedblev han, da han ikke fik noget Svar, „hvor kjører Han os dog hen? Vi ere jo ganske komne af fra Landeveien!"

„Hvad?" raabte Kudsken, idet han muntrede sig efter en Søvn.

Byskriveren gjentog nu sine Ord eftertrykkeligere og Kudsken udbrød: „Ja, Hille en

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

PAËR.

Ny Portefeuille 1844

Ulykke, vi ere komne fordømt langt bort fra Veien."

„Er Han da ikke en — en — en —" vedblev Hr. Kyrum og befriede dermed sit Hjerte, som siden hans Talen isøvne havde været meget betynget, for en uhyre Mængde Skjældsord.

„Naa naa, Herre," sagde endelig den Udskjældte, som knurrende var stegen ned fra Bukken og havde nærmet sig Vogndøren, „nu har jeg Nok af de Dele. Et eneste Ord endnu og jeg rider væk med mine Heste og lader den gamle Æske staae, hvor den staaer."

En frygtelig Vending.

„Karl," overfusede Byskriveren ham i sin Forbittrelse, „veed Han, hvem Han har for sig?"

„Meget godt, Herre; men derfor er jeg dog ikke bange for at tage Bladet fra Munden. Herrens Arme rækker ikke en Fingersbred ud over Hans Byes Gebeet. Men jeg tager, saasnart jeg er kommen tilbage, over paa et nærliggende Riddergods, hvorhen allerede alt mit Toi iforveien er transporteret. Feiler have vi Alle; derfor kan En vel ogsaa engang imellem falde i Søvn i Utide."

Denne bestemte Tone fik Byskriveren til at stikke Piben ind, og Kudsken blev imidlertid staaende og saae sig ganske roligt omkring.

„For Deres Skyld!" sagde han endelig ved Synet af de to bedende Pige-Ansigter, „thi Hr. Byskriveren, som nu snart ikke kan krumme et Haar paa mit Hoved, og den anden Herre der, som for kort Tid siden paa en himmelskrigende Maade har cureret min gode Kone i Graven, de skulde ikke faae mig til at kjøre et Skridt videre."

„En ugudelig Skjælm!" sagde Byskriveren halvhøit, da Vognen atter var i Gang. Men Lægen bad ham, for Guds og deres fælles timelige Velfærds Skyld, at holde sin Vrede skjult i sit Bryst.

De slemme Conjuncturer.

„Jeg veed heller ikke, hvor Vice-Actuaren dog kan være bleven af!" sagde Hr. Kyrum. „Rigtignok var han langt iforveien for os. Naar han nu idetmindste maa være kommen til Winzenheim og have bestilt os Qvarteer der. Thi ved den Tilstrømning af Folk, som idag finder Sted der, løbe vi let Fare for, dersom vi komme for seent, at maatte blive paa Gaden. — Overhovedet, hvad resikere vi ikke Alt her om Natten paa denne slette Vei. Himlen see i Naade til os, at vi blot ikke vælte og komme til Skade. Men Det vilde ikke engang være det Værste! Betænk blot de nuværende Conjuncturer og de mange brødløse Mennesker! Det gaaer jo altsammen ud paa Rov og Mord! Paa Skovveie, som disse er allerede mangen En omkommen, og Natten er jo ligesaa sort, som Vice-Actuarens Støvler."

„Ak Gud!" sagde Mariane ærgsteligt, „gid dog den afskyelige Hofnar var, hvor Peberen groer!"

„Det var fornuftigt talt!" svarede Byskriveren spottende, idet han paa eengang forglemte alle Farer over en, i hans Øren aldeles upassende Yttring. „Fy skam Dig! Derhen ønskede Spitsbuben sig udentvivl ogsaa. Nei, nei, lad ham skee, hvad Ret er, ikke mere og ikke mindre. Punktum!"

Therese var den eneste, som ikke ret deelte de Øvriges store Angest, fordi Fryg-

ten for den fraværende Actuar ikke lod hende komme saa vidt.

Tilskikkelsen.

„Hør engang, De derinde i Vognen," raabte nu Kudsken, „der kommer der fra Siden af en heel Trop Mennesker tilhest over imod os, og det vil slet ikke smage mig. Men Pokker tage mig, om jeg veed, hvordan vi skal slippe væk!"

„Der har vi Skjæbnen!" udbrød Byskriveren.

„Himlen være os naadig!" klagede Doctoren. „Det skjønne volta'ske Batteri, jeg har med! Er der ikke en eller anden Plads i Vognen, hvor vi kunde gjemme det?"

„Blot fornuftig, Hr. Doctor!" sagde Byskriveren. „De rede Penge maae vi vel først see til at bringe i Sikkerhed. Hiint Jux spørger Folk nok ikke om! Vi skulde hellere see at skjule os selv. Jeg for min Deel udleverer strax paa Stedet, hvad jeg har hos mig." —

Begge Pigerne vare saa beklemte, at de ikke kunde give nogen forstaaelig Lyd uden deres af Dødsangest udpressede Sukke.

„Lad os stige ud!" sagde Byskriveren; „vi ere i Stand til bedst at skjule os i det nære Buskads."

Dog i samme Øieblik sprængte netop en Rytter hen til Vogndøren, strakte en Pistol frem og raabte: „Holdt, Kudsk!" — „Hvem er De, min Herre?" var derpaa det første til Byskriveren rettede Spørgsmaal. „Naa, ud med det!" vedblev den Spørgende, da Hr. Kyrum nølede, og nu gav Denne sig tilkjende.

„Du kjører med os!" sagde derpaa den Bevæbnede til Kudsken, og nu boiede man af fra Veien til en ganske anden Kant af Skoven.

En farlig Stilling.

En eneste fælles Veeklage opfyldte det Rum, som indesluttede de Ængstede. Dr. Kalpurnius begyndte hjertelig at forbande sin Ærgjerrighed og havde nu gjerne givet baade Batteriet, og hvad han ellers havde med sig, for Tilladelsen til at tage Reißaus, blot iført de allernødvendigste Klædningsstykker. Therese og Mariane, som maaskee dog i Bevidstheden om deres Yndigheder gjorde Regning paa at slippe derfra med Livet, skjælvede ved Tanken om at komme til at holde Bryllup med en forhadt Mand i en Røverhule. Men Byskriveren gjorde sig de allerfrygteligste Tanker, thi det forekom ham, at Banden, efter at have lært hans Function at kjende, opflammedes til en ganske særdeles iilsom Bortførelse af Vognen. Først for kort Tid siden havde hans Aarvaagenhed opdaget en Tyvebande i Seeberg og derpaa overleveret den til Tugthuset. Hvad om den, der huserede her stod i Forbindelse med hiin og man nu vilde lade ham undgjælde for den andens Afstraffelse. Hans Indbildningskraft havde længe ikke i den Grad givet efter for Frygten som nu. Alle Pinsler, som indenlandsk og udenlandsk Røverpak nogensinde havde udøvet mod uskyldige Mennesker, følte han allerede paa sit eget Legeme. Hvad de ellers pleiede at gjøre, for at bringe skjulte Skatte for Lyset, saae han allerede anvendt paa sig af Hævn og forbandede derfor Hofnarrens Naragtighed, som Moder til hans egen Naragtighed, at ville reise til den forestaaende Henrettelse.

Og ikke engang nogen Raadslagning, der

kunde lindre den almindelige Nød, var tænkelig, da der udenfor hver Vogndør red en Mand saa tæt ved, at den Enes langt nedhængende Knebelsbart, bevæget af Vinden, engang nær havde strøifet Marianes Kind.

Dr. Kalpurnius besluttede sig endelig til at gjøre den Vogter, der red ved hans Side af Vognen, alleslags Forslag. Men Denne gav ikke en Lyd til Svar. Derpaa henvendte Mariane nogle Forestillinger til sin ridende Nabo. Men ogsaa Dette førte ikke til Noget, omendskjøndt hun talte nok saa smukt for sig, som Doctoren eller hendes Fader.

Udsigter.

Denne ængstelige Kjørsel kunde vel have varet to hele Timer: da standsede Toget. De to Sidevogtere rede bort og Den, der først havde tiltalt dem, kom igjen hen til Vognen og sagde: „Nu ere De frie og kunne fortsætte Deres Vei. Vi have kun bortført Dem saa langt, for at De ikke skulde blive til Hinder for den Grændsehandel, som vi drive her. Tilgiv os denne Forholdsregel. For vor egen Sikkerheds Skyld turde vi saameget mindre undlade Dette, da vi hørte, at Byskriveren fra Seeberg var iblandt Dem."

Paa Glæden over at slippe heelskindet ud af denne Qvide fulgte Uvillien over den saa haarde Behandling underveis.

„Formodentligt," svarede hertil Contrebandierernes Øverste, „har Deres Tiltale været i det tydske Sprog, hvilket største Delen af mine Folk og navnlig Deres Ledsagere ikke forstaae."

Byskriverens tidligere Haabløshed blev først ret aabenbar ved den Snaksomhed, som den paafulgte Redning meddeelte ham. Ogsaa Doctoren blev meget veltalende og sagde: „Gud skee Loo, at den Angest er overstaaet! Egentlig, tør jeg nok sige, var jeg meget mere bange for Deres end for min Skyld. Hvem der som jeg udsætter sig for Døden hver Dag ved Sygesengen, han bliver ligegyldig i slige Omstændigheder, det forsikkrer jeg Dem."

„Døden, kjæreste Hr. Doctor, „svarede Byskriveren, „ja, naar det endda kun blev derved. Men hvad om det ugudelige Tyvepak havde lagt Ild under En i levende Live?"

Begge Pigebørnene lode sig mindst forlyde med Noget. De rækkede imidlertid hinanden ret hjerteligt Haanden og hviskede hinanden mange Ting i Øret, hvorover de kom til at lee.

Den fælles Glæde over den uformodede Redning gik dog tilsidst tilgrunde ved den langvarige Kjørsel. Vel haabede de samtlige, at Vice-Actuaren nok havde bestilt dem et godt Qvarteer i Winzenheim. Men, ikke engang at kunne sove rigtigt ud efter en saa udmattende Reise!

Dette vilde dog i hvert Fald blive dem umuligt. Førend Kl. 2 eller 3 om Morgenen kunde de ikke vente at naae deres Bestemmelsessted, og Høitidelighederne ved Henrettelsen skulde vistnok begynde betids den følgende Dag.

Byskriveren ærgrede sig især over, at han ikke turde vælte Skylden for det Altsammen paa Kudsken. Men det Klogeste var dog, at beholde sin Ærgrelse for sig selv, at ikke den desperate Karl nu i det tykkeste Mørke skulde spænde Hestene fra Vognen og lade Selskabet blive siddende.

Et besynderligt Tilfælde.

„Kunde man ikke springe i Flint!“ udbrod Byskriveren, da de endelig holdt udenfor Winzenheim ved den tillukkede Port og denne først efter lang Banken oplukkedes.

Med Portens Oplukning var dog endnu kun Lidet vundet. Enhver af de fire Ankomne maatte udholde en skarp Examen, inden Indladelsen blev bevilget. En besynderlig Hændelse var Foranledningen dertil. Om Eftermiddagen havde nemlig en forvoven ung Mand med støvede Støvler, som han kom fra Reisen, trængt sig ind i Fyrsten af Winzenheims Slot. Her havde han med stor Fremfusenhed begjæret Audiens hos Fyrsten, omendskjøndt man sagde ham, at Hans Durchlauchtighed endnu ikke havde afspiist.

Og Aarsagen til en saa upassende Paatrængenhed havde ene og alene Hofnarren været, for hvis Dage der den næste Morgen paa en voldsom Maade skulde sættes en Grændse. Den Fremmede havde anholdt om den Fangnes Frihed, og da Dette var blevet ham afslaaet, havde han om Aftenen vovet et Foretagende imod Fængslet, og virkeligt allerede bragt Fangen ud af et tilgittret Vindue og ved Hjælp af en Stige ned paa Gaden, hvor de lykkeligviis endnu bleve opdagede.

„Skulde man tænke det,“ — udraabte Byskriveren ved Overveielsen af disse Omstændigheder — „at menneskelig Slethed kunde gaae saa vidt? — Den Fremmede sidder vel da nu ogsaa i Lænker og Baand?“

„Ganske vist,“ svarede Portbetjenten, „man har strax indespærret ham i Slotstaarnet som Statsfange.“

„Men Henrettelsen gaaer dog vel for sig imorgen?“ spurgte derpaa Dr. Kalpurnius.

„Ja vistnok!“ var Portskriverens Svar; „et uhyre Antal af Tilskuere ere allerede ankomne fra alle Kanter. Ikke en Plads mere i Gjæstgivergaarden.“

„Ei!“ sagde Byskriveren, „for os er der allerede gjort Bestilling. Vi ere sikkre nok.“

Utidige Sorger.

„Nu, der kan man dog see,“ vedblev han, medens de kjørte videre, „hvad for Ulykke et eneste Bruushoved kunde stifte her i Verden, naar det vise Forsyn ikke lagde sig derimellem. Ikke en Sjæl vilde være bleven henrettet imorgen. De mange Fremmede, deriblandt ogsaa vi, vilde have gjort en, ved de nuværende høie Havrepriser, saa bekostelig Reise ganske forgjæves og spildt den ubetalelige Tid, hvis den Spitsbubs Anslag paa Hofnarren var lykkedes. Hvor ofte afhænger dog de vigtigste Hændelser her i Verden af de ubetydeligste Omstændigheder. Punktum! Skriv Det smukt op i Jeres Dagbøger, Pigeborn, naar I kommer hjem; thi saadant Noget kan den nuværende fordærvede Ungdom ikke ofte nok gjenkalde i sin Erindring. — Iøvrigt,“ vedblev han efter en kort Pause, „er jeg saa sulten som en Ulv!“

„Det er heller intet Under!“ svarede Dr. Kalpurnius. „Siden Middag ikke faaet en Bid i Munden, og saa kjørt omkring til langt ud paa Natten under tusinde Lidelser paa Sjæl og Legeme!“

„Ufeilbarligt,“ sagde Byskriveren, i den falske Forudfølelse af, snart at skulle komme til Ro, „har Vice-Actuaren lagt Beslag paa to Værelser for os. Jeg tænker derfor som saa, at De, kjære Doctor, og jeg og han, vi

blive sammen i det større; det mindre kan da mine to Pigebørn beholde."

„Hvad Sengene angaaer," vedblev han henvendt til de Sidstnævnte, „det kan jeg altid sige Jer forud, Børn, dermed vil det ikke see synderligt godt ud. Men lad dem end være nok saa miserable, for denne Gang ville vi sikkert sove de Par Timer indtil imorgen, som om vi laae i Abrahams Skjød."

Uventet.

Men denne hele Regning var i egentligste Forstand gjort uden Vert. I Gjæstgivergaarden „Lampretten" fandt de Nysankomne ikke blot ingen Lampretter, men ikke engang et Stykke Brød mere, hvilket Verten forsikkrede dem med Huen i Haanden, da de allerede ved Huusdøren spurgte ham derom.

„Ja," sagde Manden, „naar man dog hver ottende Dag kappede Hovedet af et Par Folk, saa kunde endda en retskaffens Gjæstgiver betale sine tunge Skatter, og derved vilde den hele brødløse Næringsstand her i Byen bringes paafode."

„Men hvad skulle vi da faae at spise?" spurgte Byskriveren høist modfalden.

„Hvad De behager," svarede Verten; „kun jeg for min Part kan ikke skaffe Dem en Bid."

„Min Gud!" raabte Hr. Kyrum i en ynkelig Tone, „tilsidst faae vi endog Lov til at gaae sultne tilsengs i denne Rede!"

„Ingenlunde," gjensvarede Verten, fornærmet over Udtykket „Rede", — „thi af Senge er der heller ikke en eneste tilovers."

„Er der da ikke," spurgte Byskriveren, „i Eftermiddags ankommen en Rytter her, som har bestilt Bolig for os?"

„Ryttere nok, men af Bestilling veed jeg ikke et Ord."

Da udstødte Byskriveren et tungt Suk og løftede sine Blikke til Himlen, medens han modløst lod Armene synke.

„Hvor har da Vice-Actuarius Rosenwald sit Qvarteer; vi høre til ham," sagde Dr. Kalpurnius.

„Rosenwald!" udraabte Verten haanligt. „Af hans Bekjendtskab skulde De mindst rose Dem, ellers kunde De saare let, ligesom han, faae frit Qvarteer — i Slotstaarnet."

„Er da det Menneske af en Vert splittergal?" udbrød Byskriveren heftigt opfarende.

„Ikke saa ganske," sagde Verten, „men hvad skal man vel troe om dem, som ere i Selskab med ham, der fik det Indfald at ville bortføre Delinqventen?"

Byskriverens Mund blev ved disse Ord staaende vidt aaben og Thereses Øine fyldtes med Taarer.

„Hvad man dog maa høre nutildags!" udraabte Doctoren.

„Ja vel, skulde et fornuftigt Menneske kunne tiltroe et andet fornuftigt Menneske Sligt?" Saaledes talte Byskriveren, da det efter flere Erkyndigelser virkeligt befandtes, at det var Actuaren, som havde villet komme den i en Hofnars Person lidende Menneskehed til Hjælp. Indtil om Aftenen, da hans Angreb paa Fængslet fandt Sted, havde Hr. Rosenwald virkelig opholdt sig i Vertshuset „Lampretten" og der bestilt Værelser og Mad for Selskabet. Men den paafølgende Begivenhed havde været et Fingerpeg for Verten, ikke at lade et Par Værelser, der vare bestilte af en saa stor Taabe, staae ledige til ingen Nytte, da der var en saa stærk Conflux af Gjæster.

Optagelsen.

„Men hvor skal vi da hen?“ spurgte Hr. Kyrum ængsteligt.

„Hvor De finder for godt; kun i mit Huus er der ikke en Krog tilovers.“

Det Trøstesløse i en saadan Stilling begyndte at gjøre Byskriveren blød indtil Hoflighed. Han sagde derfor: „Kjære Hr. Vert! De vil dog vel nok vide at skaffe en Smule Plads i Deres Huus for Honoratiores, som vi ere; Denne her er nemlig den berømte Læge, Doctor Kalpurnius og jeg er Byskriver Kyrum, Begge fra Seeberg.“

„Ellers til enhver anden Tid,“ svarede Verten, „men idag er det mig umuligt. Det hedder nu engang idag: een Nar, Hofnarren nemlig, gjør mange Narre, og de som komme sidst, de holde sig i visse Maader selv for Nar og maae bøde for de Øvrige.“

„Hr. Vert!“ vedblev Byskriveren, „De er saadan en kjær, moersom Mand; blot et Par ganske smaae Lukaf'er for os!“

„Gjør det dog, kjære Hr. Vert!“ sagde Mariane og slog sine mægtig store, sorte Øine op paa ham, og dem kunde intet Menneske modstaae, maaskee Contrebandierer undtagne.

Verten svarede: „Godt, Frøken, for Deres Skyld, for at gjøre Dem og den anden lille Frøken til Behag, vil jeg aftræde mit eget Sovekammer og indqvartere mig med begge Herrerne der i Skuret, hvor der endnu ikke er Andre, end en Orme-Doctor med sit Apothek.“

„Hm, hm,“ brummede Dr. Kalpurnius og slog Rynker paa Næsen.

„Hvad?“ spurgte Verten ham strax til hans store Forskrækkelse, men tilføiede derpaa: „Jeg gjentager det, at jeg blot gjør det for de to Frøkeners Skyld. Thi selv Svinestalden har idag menneskelig Indqvartering og, foruden et vist lille Gemak, hvorpaa det hele Huus, som billigt er, kan gjøre Fordring, finder De ikke en eneste Plet i Huset ubeboet. See her, disse Herrer her havde ogsaa hellere villet sove end oppebie Morgenen ved Piben.“

Om Forladelse!

Virkelig sad i ringe Afstand et Parti unge Mennesker omkring et rundt Bord, af hvilke de to vare udrustede med et Par uhyre lange Tobakspiber, sandsynligviis Reliquier fra deres nyligt overstaaede Studenterdage. Piberne hang dem ned fra Munden lige til Gulvet og indtoge hele Forstuens Brede, saaledes at Enhver, som skulde forbi dem ind i Gaarden, maatte skræve hen over disse rygende Dampmaskiner. Til sin Ulykke gav den fortrydelige Hr. Kyrum, idet han blev lyst ind i Gaarden af Verten, ikke Agt paa dennes store Skridt, ligesaa lidt som paa Tobakspiberne selv. Deraf kom det da, at han imod sin Villie paa en saare eftertrykkelig Maade gav sin Nærværelse tilkjende for en af de Smøgende, som var indviklet i en dyb Samtale, idet han nemlig med sin anseelige Fod traadte ham Piben ud af Munden.

Hans egen Fortrydelse over denne tilfældige Begivenhed lod ham ikke falde paa den Tanke, at den Anden vel kunde have Grund til at være endnu fortrydeligere derover, og han udstødte derfor en Lyd af Uvillie.

„Om Forladelse, pleier man idetmindste at sige i saadanne Tilfælde,“ raabte den Fornærmede i Vrede efter ham; men nu gik de to unge Piger forbi, og enhver Tanke om

Vrede eller Pibe forjoges paa Stedet; de havde paa eengang givet hans ungdommelige Natur en ganske anden Retning. Da de derpaa bleve viste op ad en Sidetrappe til Vertindens Kammer, henvendte han sin hele Opmærksomhed paa dette glædelige Tilfælde.

(Fortsættes.)

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

Det kongelige Theater.

„Oscar!" Lystspil i tre Acter af **Scribe** og **Duveyrier**, giver et meget slaaende Beviis paa, hvormeget et grundigt Studium af den dramatiske Kunsts Technik og af Theatret giver Skuespilforfatteren forud for det blotte raa Anlæg, som altfor ofte, i Tillid til sit Instinct, begynder at producere førend det, igjennem Studier og Jagttagelser, har erhvervet sig den Indsigt i Kunstens Natur og den Øvelse i at behandle Stoffet, hvorved det alene bliver muligt at frembringe Noget, som, uanseet dets Indhold, allerede ved Formen vidner om Producentens Dannelse for det Fag, han har valgt sig, og om hans Dygtighed til i et Stof at finde, fremhæve og, uden Anvendelse af Midler, der sætte selve Gjenstanden i Baggrunden, klart belyse de Partier, som bedst egne sig til at frembringe den Virkning, han vil opnaae. Ovennævnte lille Stykke er baseret paa meget utilfredsstillende Forudsætninger. Alt hvad der er foregaaet før dets Begyndelse — at Oscar, ved Læsning af den franske Modeliteratur, faaer Lyst til at begaae en Forbrydelse; at han søger Leilighed til at være sin Kone utro, alene fordi han anseer det for en capital Forbrydelse; at Stevnemødet kommer istand og bliver afbrudt paa de af Forfatterne angivne Maader; at den unge Ægtemand siden er bleven Formynder for den Pige, han har villet forføre og som ikke kan være meget yngre, end han selv; og at han, i Egenskab af Formynder, har et saa ubegrændset Herredømme over hendes Skjæbne, at han uden videre kan disponere over hendes Haand til Fordeel for hvem han vil — alt Dette er tildeels urimeligt, tildeels aldeles umuligt, og derpaa hviler dog hele Stykket. Men Forfatterne have, ved den Tact, Smag og Behændighed, hvormed de vide at behandle Materialet, forstaaet paa denne løse Grund at opføre en lille Bygning, som fængsler Interessen ved den lette Structur, den behagelige Form og det gode gjensidige Forhold i de friske, spillende Farver, hvormed det svage Bindingsværk er dækket. Den ene piquante, lattervækkende Scene følger rask paa den anden; Dialogen falder ikke i det Brede og tynger eller standser derved Handlingens livlige Gang, men er tvertimod enten vittig i sig selv eller bliver vittig ved Situationerne; Charactererne ere, uden at være fade, saa flygtigt skizzerede, at de ikke aflede Opmærksomheden fra „les incidens" — Følgen er, at Tilskuerne more sig i Øieblikket, glemme at drøfte Motiverne under Nydelsen og finde bagefter, at, om de end vare noget brøstfældige, maa man undskylde det, fordi der dog kom Noget ud af, at Tingen saaledes var sat paa Skruer. I hvilke ganske andre Former vilde Ideen ikke have gestaltet sig, hvis den var kommen i Hovedet paa et Talent, som, — i den gængse, oprindelig tydske, Tro, at med Talentet for Fremstilling ere ogsaa alle Fremstillingsevnerne givne, hvorfor det blot har uden videre at gaae løs paa Udarbeidelsen — ikke var kommen ud over Dilettantismen og derfor savnede den Færdighed i at vende, dreie og forme Stoffet saaledes, at det giver sig fanget under Theatrets Fordringer og netop af denne Undergivenhed faaer sin fulde Effect. Det Lascive, hvori Imbrogliet er rodfæstet, vilde være traadt frem som en Hovedsag, hvorimod det nu meget behændigt er blevet holdt udenfor Stykket, saasnart det, flygtigt berørt, blot har gjort det Forhold, hvori Personerne ved Stykkets Begyndelse staae til hverandre, saa tydeligt, at Tilskuerne kunne følge Forviklingernes Gang; og Forfatterne vilde ikke have været istand til at tilveiebringe — hvad ene kan tilveiebringes ved øvet Dygtighed i at bringe et Stof i en godt anlagt Plan — den Oeconomi i Personantallet og Dialogbehandlingen, som saa væsentligt bidrager til at gjøre det Hele livfuldt og piquant. Vi ansee dette Stykke,

med alle de Mangler, vi have fremhævet, og netop formedelst disse Manglers heldige Dækning ved Udførelsen, for et meget interessant lille Arbeide, der afgiver et Mønster paa en delicat og kunstfærdig Behandling. — De to Dameroller blive især fortræffeligt udførte. Jfr. **Ryge** spiller Juliette med megen Fiinhed og i en ypperlig Conversationstone. Uden skarp Betoning udhæver hun særdeles godt de mange smaa Pointer, Forfatterne have lagt i hendes Rolle, og giver den derved en meget behagelig Livlighed. Dertil er hendes Holdning smuk og Armbevægelserne, hvormed hun er saa sparsom, at de næsten alle have Udtryk, naturlige og gratiøse. — Som Manette glimrer Jfr. **Petersen** ved en ligesaa smagfuld som ægte fiinkomisk Udførelse. Hendes bestemte, i denne Rolle meget let givne Nuanceringer vise, at hun har et beundringsværdigt Talent til at opdage Forfatterens Intention og gjøre den klar for Publicum. — Hr. **Wiehe** sen. tilfredsstiller ikke ganske som Oscar; der er i hans Fremstilling noget Paataget, som i sig selv er meget passende, da han derved, ifølge en rigtig Opfattelse af Rollens for den blotte Routinier forborgne Indre, vil characterisere Oscar som en noget enfoldig Verdensmand, men som han ikke endnu har været istand til at gjøre sig saa personligt, at det ikke bærer Præg af at være paataget. Imidlertid finde vi netop i Hr. **Wiehes** Udførelse af denne Rolle det mest overtydende af de mange Vidnesbyrd, han har givet for sin, den sande Kunstner betegnende, utrættelige Virksomhed for bestandig end mere at uddanne sine aandige og legemlige Evner; thi hvilken Forskjel er der ikke imellem hans Spil i denne Rolle i Sommer og nu? Dengang havde han blot paaheftet sig den; nu er den ham dog i Massen temmelig egen; det altfor Stærke og Kantede er dæmpet og det Vaklende har fastnet sig. — Hr. **Nielsen** giver med megen Sikkerhed Gideon Bonnivet og udbreder over Rollen en vis characteristisk Behagelighed, hvorfor vi — endskjøndt Characterer af denne Art ikke i ham have nogen af Naturen udkaaret Fremstiller — ikke vide hvorledes man, da Stykket fordrer let Conversationstone af alle de Spillende, vilde med vort Personale faae den bedre besat. — Hr. **Gundersen** savner kun et til Faget mere passende Ydre for at være særdeles vel placeret i Therignys Rolle, thi han siger den meget godt og slutter sig ved sin Holdning heldigt til Ensemblet.

Da „Pariserdrengen" først bragtes paa den danske Scene, under meget ugunstige Omstændigheder, anførte man, som en af Aarsagerne til det lidet Bifald, Fremstillingen vandt, at dette Stykke hørte til den larmoyante Genre og var blot beregnet paa at røre. Efter vor Mening har man stor Uret i at ansee det Rørende i Stykket som Hovedsagen eller endog blot det stærkest fremtrædende Element. Skeer Opførelsen sin fulde Ret af Skuespillerne, bliver det Tilskuerne klart — og maa være det endnu mere i Paris, hvor Meget, som altid her vil blive uforstaaeligt eller dog uden egentlig Betydning for det store Publicum, af Hvermand er bekjendt som characteriserende — at der i „Pariserdrengen" fornemmeligt er lagt an paa Skildring af Sæderne i høist forskjellige, Paris ganske egne, sociale Livsforhold. Det har neppe været Forfatternes Hensigt især at vække Interesse ved de rørende Situationer, der kunne komme ud af den gamle, paa alle Theatre forslidte Historie om en, af en rig Forfører bedragen, fattig Pige; dertil have de holdt Offeret altfor meget i Baggrunden; men de have — nærmest foranledigede ved den berømte **Bouffé's** Talent til, ligesom i sin Tid Hr. **Rosenkilde** hos os, uagtet han er „en gammel Karl", at udføre Drengeroller med en uovertræffelig Naturlighed — villet give et Billede af den viltre, kjække parisiske Gadedreng, der af Naturen er begavet med et lyst Hoved og et ædelt Hjerte, og bringe ham i Conflict med den fornemme Verden, til hvis Repræsentanter de toge en rig Modedame, en adlet General fra Keisertiden, som ogsaa engang har været parisisk Gadedreng, og dennes Søn, der, født til et berømt Navn og stor Formue, er opdraget til Toneangiver i de elegante Circler og anseer en smuk Borgerpiges Forførelse for et blot Amusement. Disse fire Personer ere grebne ud af Livet og det er lykkedes Forfatterne, ved at finde Situationer, hvori de Handlendes Characteer og Sæder bringes til at yttre sig stærkt, i faa, men raske og betegnende Træk at give et godt Billede af dem. Den til Stoffets Udvikling valgte Fabel medfører vel et Par rørende Scener, men i sin Heelhed maa Stykket sikkert ansees som en heldig Skildring af parisiske Sæder. — At Drengen oprindeligt er bleven til for at udføres af en Skuespiller, som ikke alene er en Mand i sin modne Alder med megen Menneskekundskab, men ogsaa en Kunstner, der har Geni og Midler til paa den mest overraskende Maade at løse de sværeste Opgaver, har gjort, at Rollen, som desuden har baade en komisk og en alvorlig Side, der begge skulle falde sammen i Hovedscenerne, er bleven saa vanskelig, at der ikke

let vil findes en Skuespiller, der paa engang er i Besiddelse af det drengeagtige Ydre, det store Herredømme over sine physiske Midler og den dybe psychologiske Indsigt, som fordres til at give den sin hele Effect. Man har derfor paa næsten alle Theatre, hvor man ikke kunde lade et Stykke urørt, som i Paris var et saa overordentligt Trækplaster, overdraget denne Rolle til en Skuespillerinde. Derved har man faaet noget Piquant, men intet Sandt, og Stykkets rette tilsigtede Virkning gaaer ganske tabt, naar der ikke er Sandhed og Natur i denne Rolles Fremstilling. Hr. **Wiehe** jun., som har gjort en særdeles lovende Debut i den, er meget ung, men end ikke han har noget heldigt Ydre for den; dertil er han for høi. At han i sin Alder og som Begynder skulde være i Besiddelse af de store Evner og den Fasthed paa Scenen, Rollen forresten nødvendigt betinger, for at blive et interessant og fuldstændigt udmalet Characteerbillede, vilde være meget urimeligt at forlange, men desto større Ære gjør det ham, at han, endog med Hensyn til den rigtige Opfatning af Rollens Indre, Meningen i Replikkerne og Nuancerne i Dictionen, staaer over alle dem, vi her, med Undtagelse af **Francisque**, have seet paa dansk, fransk og tydsk. Bedst gav han i det Hele de alvorlige Steder, hvori der var en Hjertelighed og Følelse, som henrev Tilskuerne til levende Bifald. Hvad vi imidlertid ansee som den egentlige Talentprøve for Begyndere i saadanne Roller, er Behandlingen af det Slags Smaarepliker, som ikke ved nogen Instruction, hvor god og omhyggelig den end er, kunne faae Naturlighed, og denne Prøve bestod Hr. **Wiehe** som en Mand, af hvem der er noget Anseeligt at vente. Hvad han især maa bevogte, er hans Bevægelser, thi baade her og i „Statsmand og Borger" — hvori hans Fremstilling, i Forbigaaende sagt, ikke, efter vor Mening, gaaer nær saameget fra det Indre, som i „Pariserdrengen" — viser han et Hang til med for store Skridt og for vidtudstrakte Armbevægelser at occupere hele Theatret, og saa rigtigt det end er, at Skuespilleren bruger hele Scenen, bør det dog ikke skee uden Øiemed, thi ellers frembringes kun derved en meget forstyrrende Uro i hans og hans Medspillendes Spil. Imidlertid er dette en Feil, han, ved Øvelse og stadig Agtpaagivenhed paa sig selv, let vil kunne rette. Hans Talestemme er sonor og har allerede temmelig megen Styrke, og i anden Act viste han, at han kan lægge Udtryk i sit Ansigt — naar Følelsen river ham med sig; men ogsaa i rolige og muntre Scener fordres mimisk Udtryk. — Udførelsen af Elisa var det første Forsøg af en Begynderinde, Jfr. **D. Petersen**. Rollen har i sig selv et altfor monotont Anstrøg til at en ung Pige, som maaskee aldrig har betraadt et Theater, deri kan finde Leilighed til at give noget afgjørende Beviis for sin Kaldelse, og mindst naar en let forklarlig Ængstelse øiensynlig behersker hende i den Grad, at hun ikke er istand til at tilvinge sig det fornødne Herredømme over Stemmen og Bevægelserne. Alt hvad man efter denne Rolles Udførelse kan sige om Debutantinden er, at hendes Holdning var ret tækkelig, og at hun synes at have et Taleorgan, som af Naturen er boieligt og velklingende, thi saaledes lød det i de faa Replikker, hun fremsagde med nogen Frihed. — I Generalen har Hr. **Nielsen** en af sine ypperligste Roller. Med et meget characteristisk og ædelt Udseende forener han en Kraft og fra en sund, ægte Følelse udstrømmende Varme, som overalt give den, med megen Sikkerhed fastholdte og mesterligt, baade i de lunefulde og de alvorlige Partier, nuancerede Characteer stor Sandhed og en indtagende Elskværdighed, men som, naar Heftigheden bryder frem, dertil lægge noget saa Imponerende i Fremstillingen, at den fravrister Publicum ofte gjentagne, stormende Bifaldsyttringer. — Hr. **Wiehe** sen. viste ogsaa i Amédées som i alle sine Roller, at han bestandig søger at give Elskerne en bestemt Characteer og gjennemfører sit Udkast med megen Conseqvens. Det vilde med hans smukke Foredrag af Replikker, hvori der kan lægges et erotisk Udtryk, være ham meget let at gjøre Rollen hvad man kalder taknemmelig i første Act, hvis han blot gav den et stærkere Præg af en ulykkelig Forelsket, men han holder, med en rosværdig Bestemthed fast ved Skildringen af en ung fornem Vellystling, der ikke endnu ret for Alvor kan tænke sig Muligheden af, at den forførte Pige, ved et rask, usædvanligt Skridt af ham, kan blive hans Kone. — Hvor Lunet sprudler saa rigt som hos Hr. **Rosenkilde**, har man visnok ikke noget imod smaa pudseerlige Tilsætninger i en Rolle, der ikke af Forfatteren er skildret med større Bestemthed end Bizots, men billigen kunde man vel vente, at han inden han stod paa Scenen blev saavidt enig med sig selv om, hvad han vilde lægge til, at han ikke undertiden kom til at standse mere end tilbørlig for at søge om det. — Mad. **Winslow** giver den gamle Bedstemoder, som kunde være en ret vakker lille Characteerrolle, i en yderst trættende Syngetone, som hun endog fører over paa aldeles indifferente Smaarepliker, hvorved de tabe al Sandhed.

Hoftheatret.

De to sidstankomne Medlemmer af det italienske Operaselskab: Sgr. **Sesto Benedetti**, Tenorist, og Sgr. **Vincenzo Torre**, Bassist, ville uden Tvivl snart blive erkjendte for at være de heldigste Acquisitioner, der ere gjorte i denne Saison. Begge optraadte i **Donizettis** „Elisir d'amore", det af Componistens hos os hørte Værker, som, ved den utvungne, elskelige Livlighed og melodiøse Ynde, der er udbredt over alle dets Partier, sikkert maa ansees som det fuldendteste. Sgr. **Benedetti** har en udmærket skjøn, bøielig og klangfuld Stemme, der ganske fortræffeligt egner sig for Udførelsen af cantabile Musikstykker, som fordre et følelsesfuldt Foredrag. Allerede i første Scene vandt han et meget stærkt Bifald, som mere og mere tiltog og flere Gange lønnede hans Soloer i Duetten med Dulcamara, men især lød med stor Enthousiasme efter den med henrivende Følelse sungne bekjendte Romance i anden Act. Det er at vente, at hans Optrædelse ei n anden Rolle vil udfolde hans Talent endnu bedre, saameget mere da en paa enkelte Steder fremtrædende Usikkerhed viste, at han ikke havde alle sine Evner til Disposition, og Rollen, som maaskee ikke ligger for ham, hvorvel den klæder ham langt bedre end **Rossi**, satte ham i en saa stor Forlegenhed, at hans Bevægelser vare aldeles uvilkaarlige og ofte udtrykte hans personlige Ængstelse. Nu og da, navnlig i Scenen efter at han har faaet Elskovsdrikken og under Duetten med Markskrigeren, sporedes imidlertid Anlæg til Spil, og under alle Omstændigheder synes han at være fri for den Svulst og Overdrivelse, hvorved Forestillingen af „Saffo" gjøres saa parodisk. — Sgr. **Vincenzo Torre** har en i en god Skole dannet, meget stærk, malmfuld og velklingende Stemme, der med Lethed udfører Coloraturer; hans Foredrag er smukt og Pronunciationen udmærket tydelig. Ogsaa han vandt ofte et meget levende Bifald. Han bevæger sig paa Scenen med megen Frihed og Livlighed, men savner en smuk Holdning. — Mad. **Forconi** havde, inden Forestillingen, udbedet sig Publicums Overbærelse og maatte endydermere, efter første Act, lade anmelde, at hendes Upasselighed nødsagede hende til at udelade Rondeauen. Dersom denne Upasselighed er mere end forbigaaende, vil den være Selskabet til stort Tab, thi det sjeldne dramatiske Talent, hun, uagtet den meget hyppige stærke Detoneren, atter ved denne Forestilling aabenbarede i sin Sang som i sit Spil, gjør hende unegtelig til den interessanteste Person i Foreningen. Hvilken uimodstaaelig Tryllekraft der ligger i et ypperligt dramatisk Foredrag, viste sig paa en høist frappant Maade i hendes Duet med Dulcamara, thi uagtet hun heller ikke i den var fri for at begaae musikalske Synder, rev hun dog, ved sit spillende Lune og den lette, men ikke destomindre rask frembrydende Livlighed, Alle saaledes med sig, at hun aftvang de hidtil lunkne Tilhørere et Udbrud af enthousiastisk Beundring. — Sgr. **Paltrinieri** modtoges med stormende og længe vedholdende Yttringer af Publicums Glæde over Gjensynet. Hans glimrende Udførelse af Dulcamara, baade i dramatisk og musikalsk Henseende, har tidligere vundet en saa levende Erkjendelse, at vi kunne indskrænke os til at meddele, at han spillede og sang med samme Virtuositet og gratiøse Lune, som da han sidst optraadte i Partiet. — Det italienske Operaselskab burde for Resten finde sig fast overtydet om, at det væsentlig ene og alene kan regne paa Interesse ved en muligst omhyggelig musikalsk Udførelse, og derfor ikke vove at byde Publicum en saa skjødesløst forberedet Forestilling, som den det i Onsdags gav af „Elisir d'amore"; Souffleurens ivrige Deeltagelse i Udførelsen var end ikke istand til at forhindre meget mærkelige Pauser. Hvor stort Talent end hver enkelt Sanger kan have, saa stort er det dog ikke, at man her ikke skulde behøve at tage den største Flid og Omhu til Hjælp.

Repertoire.

Mandag: **Figaros Bryllup.**
Tirsdag: **Oscar! Divertissement. Pariserdrengen.**
Onsdag: **Gioacchino.** (Uden Abonn.).
Torsdag: **Napoleons Befaling. De Danske i Paris** (Juliette Md. Levini som Gjæst.)
Fredag: **Pigen i Lyon. Toreadoren.**
Løverdag: **Oscar!** Pas de deux. **Alferne.** La Lithuanienne.
Søndag: **Møllen i Marly. Fra Diavolo.**

Die Jahrszeiten.

Von **Henrik Hertz**.

übersetzt von **F. Bresemann**.

(Fortsetzung.)

3.

Der Herbst.

Ist endlich des Sommers Lauf erfüllt,
Dann folgt der Herbst ihm ruhig und mild,
Ein herrlich Geschäft ist ihm aufgetragen,
Er bringt die Frucht aus des Streites Tagen,
Beut Armen und Reichen ein Scherflein dar
Und blickt mit Ernst zurück auf das Jahr;
Er mahnet warnend den Menschensohn:
So wie die Aussaat, so auch der Lohn.

Die Erde ist nun besänftigt; die Luft
Athmet kühl; die Bäume stehen
Von Früchten beladen — die Ernte ruft.
Das Heu auf der Flur, das die Schnitter mähen,
Liegt und trocknet mit lieblichem Duft.
Man pflückt die Äpfel mit röthlichen Wangen,
Die lächelnd herab von den Zweigen hangen.
Nun wird auch das reife Korn bestellt:
Es liegt in Schwaden schon auf dem Feld;
Man bringt es zu Hocken in Garben und Schof,
Das Heu in Feimen. In Scheuer und Hof
Ist Jeder geschäftig und auf dem Platz,
Zu ordnen bedachtsam seinen Schatz.
Des Himmels Segen — aus manchen Gefahren
Errettet, aus Sturm und aus Wetters Macht
Unter das schützende Dach gebracht —
Gilt es jetzt, mit Klugheit zu wahren.

So auch im Herbst des Menschen Leben.
Eifrig erjagt er das Glück — mit Muth
Kämpft und ringt er nach irdischem Gut,
Sucht die Schätze des Wissens zu heben.
Doch Was er hoffte, Was er erstrebt,
Was er mit Sorgen und Mühe beladen,
Suchte auf dornverwachsenen Pfaden,
Wofür er gewirkt, wofür er gelebt,
Wonach er getrachtet in weitester Fern' —
Zeigt ihm jetzt nahe ein rettender Stern.
Nun ist ihm deutlich sein irdisches Streben,
Besser versteht er die Räthsel im Leben;
Und wie der Landmann mit dem Ertrag
Einer geringeren Ernte zufrieden,
Als er gehofft — unter sicherem Dach
Sich erfreu't der gesegneten Habe:
Ist auch er mit der mindern Gabe,
Die ihm der Herbst des Lebens beschieden,
Glücklich errettet aus Ungemach,
Im begrenzten Kreise zufrieden.

Frühling und Sommer, aus Täuschung gewoben,
Zeigen uns Vieles als herrlich und schön,
Das, wenn der Herbst den Schleier gehoben,
Wir in geringerem Lichte seh'n.
Doch Was der Mensch im Gedränge des Lebens
Ausgesä't und zu wirken gesucht,
Wuchs und reifte ihm nicht vergebens,
Bringt ihm einmal gesegnete Frucht.

Heil ihm dann, wenn er unverdorben
Kann bewahren, Was er erworben.

Ernstlich gemahnt es den Menschensohn:
Wie die Aussaat, so auch der Lohn.
— Doch wir die leiden, entbehren und ringen,
Oft des launigen Zufalls Spiel,
Suchen umsonst eine Welt zu umschlingen,
Suchen vergebens das endliche Ziel,
Wo die letzten Sphären erklingen.

Nur nach einer Richtung im Leben
Kann der Mensch mit kräftiger Hand
Für die Heimath, für Volk und Land
Und Staat und Kirche wirken und weben.

(Der Beschluss folgt.)

Strenger Befehl.

Zur Mutter kam mit Herzensbangen
Die schöne Chloe, die verstohlen Damon liebt.
Die Mutter sieht sogleich die rothgeküssten Wangen,
Und in der Kunst zu fragen sehr geübt,
Fragt sie so lange hin und wieder,
Bis endlich Chloe ihr die reine Wahrheit giebt.
„Zehn Küsse," spricht sie scheu und schlägt die Augen nieder,
„Gab auf der Wiese Damon mir." —
„Ei, Damon sollte sich was schämen!"
Spricht Chloes Mutter drauf zu ihr:
„Du darfst von Damon gar Nichts nehmen,
Nicht die geringste Kleinigkeit,
Nicht Bänder, Blumen, oder Lieder,
Und Was nur Damon sonst Dir beut —
Geh, gieb ihm gleich die Küsse wieder!"

F. Bresemann.

Reisen til Henrettelsen.

Af Fr. Laun.

(Fortsættelse.)

Morderne.

Flugten fra Laden, hvorhen det saare ulige Kløverblad nu styrede sine Skridt, var i Sandhed kun lidet behagelig. Fra den ene Side hilstes deres Næser af Ormedoctorens Apothek — han selv laa og snorkede ved Siden deraf; — fra den anden Side af den stramme Lugt af en Gedebuk, som nu, opvakt af sin Søvn ved de Indtrædendes Larm, brød ud i lydelige, bittre Klager, især da Verten, for at gjøre Plads, forkortede den Strikke, hvormed den var befæstiget.

Gaardhunden gav nu ogsaa sit Mishag tilkjende over denne Forstyrrelse, og den Smule Straa, som forefandtes, var for længe siden ordnet til et fælles Leie, uden at de Mødige endnu vare komne til Ro.

Men neppe havde Trætheden neddæmpet de Reisendes utilfredsstillede Hunger og hjulpet dem til at falde i Søvn, førend Allarmen begyndte paany. „Hjælp, Hjælp!" skreg Doctoren; „Mordere! Mit Blod flyder i Strømme! Jeg døer!"

Skadeserstatning.

Saa slemt var det dog heller ikke. Alle kom ved hans Skrigen paa Benene, og man opdagede, at Gedebukken havde revet sig løs og, formedelst et uheldigt Sammentræf med Ormedoctorens Flasker, kastet nogle af dem omkuld, hvorpaa den syntes selv at være falden ovenpaa Doctor Kalpurnius. Det

formeentlige Blod bestod ikke i andet end Olien af en sønderbrudt Flaske, som nu udbredte en saadan Stank i det hele Rum, at Byskriveren ikke kunde holde ud længer derinde.

Men den kæmpevorne Laborant traadte nu hen for Døren og sagde: „Først maa jeg vide, hvem der skal erstatte mig Skaden."

„Og mig da!" skreg Doctoren i Harme og med et rasende Blik paa Verten, „den stinkende Olie har ikke blot fordærvet mine Klæder, men er ogsaa falden mig paa alle ædle Dele."

„Stinkende Olie!" udbrød Ormedoctoren, „jeg handler kun med fine Olier, som jeg nok skal vide at taxere. Hvem erstatter mig Skaden?"

„Ei, saa hold Han sig til den forbandede Gedebuk, som er Skyld deri!" raabte Byskriveren.

„Saa?" indfaldt Verten. „Hvad har De at disponere over min Gedebuk, min Herre? Er det Takken for, at jeg har forbarmet mig over Dem og skaffet Dem et Natteleie? Kort og godt, for at gjøre en Ende paa Sagen, saa see til at affinde Dem med Ormedoctoren."

„Hvem er en Ormedoctor?" foer Denne nu forbittret op.

„Naa, naa," svarede Verten, „et Ord er jo ingen Piil, og saafremt I kan trække Hovmods-Ormen ud af disse Herrer, er Titulaturen vel heller ikke saa ganske urigtig."

Ormedoctoren taug, og den skadefroe Vert vidste intet Bedre at gjøre, end at aabne en Luge og stikke Hovedet udenfor, for at skjule sin Latter.

Den physiske Kraft gik her, som sædvanligt, af med Seieren. For blot at undgaae Peststanken, som Hr. Kyrum udtrykte sig, affandt han sig med Laboranten, og Denne, som med sin egen fuldvægtige Person havde spærret Døren, skød nu Slaaen fra.

I sin Uvillie yttrede rigtignok Byskriveren en Conjectur, som i Sandhed havde meget for sig. Efter hans Mening havde Ormedoctoren, for at faae nogen Affætning, selv sønderbrudt Olieflasken og med egen Haand kastet Gedebukken, som her maatte tjene som Syndebuk, over paa Doctor Kalpurnius, — og Dette yttrede han just ikke i den hofligste Tone. Men Ord syntes nu ikke længer at have nogen Klang i Ormedoctorens Øren, saasnart Pengenes Klang overtonede dem.

Ubehageligheder.

„Hvorhen nu?" spurgte Byskriveren sig selv ude i Gaarden. Ikke et Menneske hverken at høre eller see. Selv de forhadte Smøgere fra Forstuen syntes at have fundet et Tilflugtssted. En mere skjæbnesvanger Nat havde han aldrig oplevet i sit fra Børneaarene af altid eensformige Liv.

Dette overtænkte han netop ganske mismodig, men den Steenbænk, hvorpaa han sad, blev ham for kold, til at han kunde udholde det længe der.

„Og alle disse navnløse Lidelser," sagde han ved sig selv, „for en forbandet Nars Skyld, hvem Forsynet i visse Maader tillader endnu i hans Dødsstund at holde ordentlige Folk for Nar. Ubegribelige Tilskikkelse!"

Imidlertid stod Verten i det andet Hjørne af Gaarden og viskede saa godt som muligt Olien af Doctorens Klæder, medens Denne endnu bestandigt mumlede om Skadeserstatning. Men Laboranten, som var tilstrækkeligt

vant til slige Lugte, lagde sig igjen i al Mag til at sove i Laden.

Eventyr.

En stærk Larm i et af de øvre Stokværker tiltrak sig saameget snarere Byskriverens Opmærksomhed, som Therese og Mariane formodentlig befandt sig der. Efter en kort Pause lød en Stønnen fra det ene Vindue, og strax derefter nedklattrede derfra et Fruentimmer paa en Stige.

„Gud i Himlen!" raabte den Flygtende, thi allerede var der En efter hende paa samme Vei. Men paa Nødskriget kjendte Byskriveren sin ældste Datter.

„Men hvad er der paafærde, mit kjære Barn?" spurgte han, og ved disse Ord trak Thereses Forfølger sig strax tilbage igjennem Vinduet.

Foranledningen til denne Hurlumhei var følgende: Smøgerne i Forstuen vilde være blevne altfor tørre i Struberne, havde de ikke taget deres Tilflugt til flydende Varer. Men til Ulykke var der i den lange Nat medgaaet altformeget af dette Slags. Dertil havde Punschen, som de drak, i den Grad indvirket paa deres Anskuelser af Verden og de menneskelige Indretninger, at de bildte sig ind, at ethvert Foretagende maatte staae dem frit for. Under slig en Forudsætning faldt de paa den Tanke, at opsøge Pigebørnene, som de saa sildigt paa Aftenen havde seet gaae op ad en Sidetrappe i Gaarden. Tillige lød fra Vinduerne, som vendte ud til Gaarden, saa søde Toner ned til dem, at de tilskreve de to Piger dem. Nogle af de unge Mennesker bemægtigede sig derfor en Stige, paa hvilken de stege op og begjærede, at Vinduerne skulde aabnes.

De andre exalterede Ynglinger vare imidlertid komne op ad Trappen til Døren, som de havde sprængt, medens deres Kammerater spildte deres Ord udenfor Vinduet. Men da Disse bemærkede Hines Held, ilede de tilbage og stormede op ad Trappen, hvor de paa en temmelig uhøflig Maade søgte at lære deres Venner, Terroristerne, Mores.

Medens der nu udspandt sig en Kamp imellem begge Partier, lykkedes det Therese at naae Vinduet, hvor Stigen stod. Hun aabnede det og greb Flugten. Men en af Terroristerne, som blev dette vaer, lod nu Strid være Strid og ilede efter hende; dog bragte den faderlige Stemme nede fra Gaarden ham snart paa andre Tanker.

„Gud være lovet!" raabte Therese og sank i Faderens Arme, „men red nu blot Mariane!"

Forbindtligheder.

„Bi kun!" udbrød nu Verten, idet han satte det Fad Olie tilside, som han havde vredet af Doctorens Klæder, og ilede derpaa op i Huset, bevæbnet med en mægtig Knortestok, han havde fundet i Gaarden.

Næsten i samme Øieblik steg en Mand ud af Vinduet paa Stigen, og langede derpaa ind efter et qvindeligt Væsen, som han bar ned i Gaarden og hen til Therese.

Mariane var det, mere død end levende.

„Hvad er det for nogle Optoier, min Herre?" spurgte Hr. Kyrum den Fremmede i en vred Tone. Men Mariane tog hastig Ordet og erklærede, at hun maatte være

denne Herre overordentlig forbunden, thi ham alene havde hun at takke for, at hun var undsluppen det skrækkelige Optrin derovenpaa.

„Det var kun min Skyldighed, intet videre," sagde den unge Mand og gik.

Imidlertid blev Larmen stedse heftigere, indtil endelig Terroristerne bleve slagne paa Flugten. Hertil havde, som det siden viste sig, den mandhaftige Vertinde medvirket mest, ved den forenede Kraft af en skingrende Stemme og dygtige Ørefigen.

Omklædning.

Paa Grund af sine egne Lidelser havde Doctor Kalpurnius endnu ikke kunnet tage nogen Notits af, hvad der ellers var forefaldet. Først efterat Byskriveren af sine Døttre havde erfaret Sammenhængen og det Passerede allerede var blevet fuldkomment opklaret, nærmede han sig.

„Hvad er dog det for en afskyelig Lugt, De medbringer?" spurgte Therese og holdt sig for Næsen.

„Ak Gud!" svarede han, „det er jo netop min Ulykke; tænk Dem blot!" — og nu fortalte han sit grusomme Uheld. Virkeligt vare hans Klæder saa gjennemtrængte af stinkende Olie, at Byskriveren erklærede, saameget han endog satte Priis paa Æren af hans Selskab, saa var det dog umuligt at holde ud deri, med mindre han skaffede sig en anden Dragt.

Til Ulykke var Indkjøbet af en ny Dragt, hvortil han nu maatte beslutte sig, ikke at bevirke paa sædvanlig Maade, da de derværende Skræddere ikke havde færdige Klæder i Forraad, og at forsyne sig hos en Marschandiser fandt han i flere Henseender betænkeligt. Tilsidst var det da Verten, som hjalp ham ud af Kniben. Og da, som bekjendt, Nød bryder alle Love, saa maatte det oversees, at de borgede Klæder vare rummelige nok til at skjule to slige Doctorer som han — en Omstændighed, der dog igjen opveiedes af deres altfor store Korthed.

Æreserklæring.

Ordsproget siger: En Ulykke kommer sjeldent alene. Dette maatte den gode Doctor sande. Neppe kunde han, i sin nye Pynt, henvende sine Tanker paa de sædvanlige Gjenstande for samme, forend han bemærkede, at hans galvaniske Apparat var forblevet i Laden.

Desværre fandtes det ikke der uagtet lang Søgen, og den derved i sin gode Søvn forstyrrede Ormedoctor, hvis Sager man ogsaa havde visiteret, truede med at klage, hvis man ikke vilde gjøre ham Afbigt og en Æreserklæring under fire Øine.

Hvad endog Dr. Kalpurnius havde at indvende herimod, saa raadede Byskriveren dog dertil, idet han paastod, at man allerede var gaaet meget for vidt ved egenmægtigt at have visiteret Karlens Sager. Thi hvor de juridiske Beviismidler mangle, der tor man, endogsaa med fuldkomneste Ret, ikke reise Beskyldning imod Nogen.

Doctoren var næsten utrøstelig, især da han paa Forespørgsel hos Byens Læge erfarede, at Galvarismen slet ikke hørte hjemme der, eller ialtfald stod paa et saare lavt Trin.

Skyggesiden.

Henrettelsen var for nær, til at vor Doctor til rette Tid havde kunnet blive hjulpen med det behørige Apparat fra en af sine lærde

Correspondenter i Nabostæderne. Hans Klæder vare fordærvede, Hovedformaalet for hans Reise var forfeilet og det andet Formaal, der gik ud paa Therese, var ogsaa allerede blevet saa vaklende, at han var geraadet paa den Idee, i Thereses Sted at ægte Mariane, der jo ogsaa var en Datter af den rige Kyrum.

Naar nu ogsaa dette Anslag mislykkedes ham? Denne Tanke piinte ham i den Grad, at han forholdt sig ganske stille og kun Tid efter anden gabede efter Kaffeen, som slet ikke endnu vilde komme.

Hans dybt bedrøvede Tilstand og Tanken om, hvilken Bekostning han kunde have sparet, naar han havde ladet denne fortvivlede Reise fare, kom Mariane meget tilgode, som ellers vistnok maatte have døiet en god Portion Ømhed fra hans Side.

Overhovedet var hidindtil Mariane den eneste, som havde nogen Satisfaction af denne Reise. Som her havde endnu aldrig noget Menneske erklæret sig for hende, trods Alt, hvad hendes Speil daglig forsikkrede hende. Først var der skeet et formeligt Angreb paa hende, som, med al den Angest, det havde foraarsaget hende, dog havde godtgjort, hvilken Udmærkelse man lod hendes Yndigheder vederfares. Derpaa var der kommen En, som havde fornummet hendes Hjertens Angest og bragt hende i Sikkerhed.

Skyggesiden ved begge Expeditioner laa rigtignok i den Omstændighed, at begge Partier havde Rusen at takke for en Deel af deres Begeistring for det smukke Barn. Men har da ikke enhver Ting, tænkte Mariane, sin Skyggeside, og bør man betragte Alt netop fra Skyggesiden?

Ogsaa frikjendte hun tilsidst, saa vidt muligt, sin Beskytter for den Beskyldning, at have været beruset. Prøvestenen for hans Nykternhed, meente hun, havde jo Stigen været, hvoraf han havde baaret hende ned med temmelig faste Skridt. En fiin, velvoxen Mand var han. Det beviste hans Ydre og Manerer. Intet var paa ham at udsætte, uden at han havde baaret Hatten for dybt ned over Øinene. Til Lykke ingen uforbederlig Feil!

Misundere.

Den arme Therese led derimod meget. Eduard Rosenwald, der hidtil i hendes Faders Øine ikke havde havt anden Plet, end Ordet „Vice“ foran sin Titel, — hendes Eduard, det vakkreste Menneske i den hele Christenhed, han skal nu med Eet begaae en saa utrolig dum Streg!

Dertil kom endvidere, at hendes Fader, deels af Sult deels af Mangel paa Søvn, var bleven en god Portion mindre elskværdig end sædvanligt, og at hun, siden Moderens Død, havde havt den Poenitens-Forretning, at bringe hans Haar og Pidsk i Orden. Hun behøvede blot at røre ham med sin bløde Haand, saa skreg han over den skrækkelige Riven og paastod i sit onde Lune, at Hofnarren nu snart vilde være et af de lykkeligste Mennesker paa Guds grønne Jord, fordi han med Hovedet ogsaa mistede Trangen til at lade sit Haar bringe i Orden.

Byskriverens lydelige Klager over hans Hoveds Behandling, der foregik i Gaarden, lokkede den ene Reisende efter den anden til Vinduerne, og rimeligviis var der flere end

een, som misundte ham den Lykke, hvorpaa han satte saa liden Priis.

Pige-Speculationer.

„Infame Spitsbub!" brummede Doctor Kalpurnius i Skjægget, da nu hans uægte Collega kom ud af Laden med en stor Potte og gik over Gaarden forbi ham.

Men et eneste Blik af den Fornærmede fik Fornærmeren saaledes til at gyse ved Tanken om en bekostelig Injurieproces, at han saae skamfuld ned for sig og var glad ved at slippe for saa godt Kjøb derfra.

Snart efter gjenlød Huus og Gaard af Skrig og Længselssuk efter Kaffe. Men Vertinden havde, efter Nattens Besværligheder og navnlig det sidste Slag, sovet for godt om Morgenen til at kunne i rette Tid tilfredsstille Gjæsternes Trang, og Kokkepigen havde naturligviis ogsaa havt sine Fatiguer. Kun to Personer forholdt sig rolige: en ung Mand, som fra et af de øvre Vinduer uden Ophør lorgnerede Mariane, og Denne selv, som syntes, at denne Opmærksomhed fortjente Gjengjæld. Tillige opfyldtes Pigens skjønne Bryst af tvende Ønsker, nemlig, at den unge Lorgneur maatte være den samme, der som hendes Redningsmand havde havt Hatten saa dybt ned over Øinene, og dernæst, at det dog for Guds Skyld ikke maatte være ham, hvem hendes Fader ved Ankomsten havde traadt Piben ud af Munden og som derefter havde lagt Gjerningsmanden paa Hjerte, at man efter slige Experimenter pleiede idetmindste at sige: „om Forladelse!" At hun i dette Tilfælde aldrig vilde kunne ægteskabelig forenes med ham, derfor borgede hende Faderens bekjendte Hævngjerrighed.

Vel maa man forundre sig over den dristige Slutning, at en ung Mands Lorgneren skulde lægge det Ønske for Dagen, at ægte hende, men unge Pigers Slutninger i slige Tilfælde ere sædvanligt meget dristige.

Retfærdighedspleie.

I dette Moment lod en Nyhed af en egen Art Gjæsterne for en kort Stund forglemme deres Torst. Der fremtraadte nemlig Affendinge fra den derværende Justits for at tage Ormedoctoren i Forvaring som en Mand, der havde gjort sig skyldig i allehaande anseelige Tyverier og ifølge sikkre Beviser havde havt det Forsæt, paa denne Dag at anstille utilladelige Visitationer og Confiskationer i Husene, som den forventede Henrettelse nok vilde blotte for Bevogtere. Et om Natten opfanget Brev satte paa eengang en Pind for dette Forsæt.

Lydeligere end forhen gjentog nu Dr. Kalpurnius sin forrige dristige Tiltale, idet Ormedoctoren fortes af Retsbetjentene over til Laden, hvor de vilde forsikkre sig hans medicinske og øvrige Eiendele.

Kalpurnius fulgte bagefter og kom snart tilbage med det volta'ske Batteri, som, efterat Retsbetjentene paa hans Forestilling havde udpresset Tilstaaelsen af den Anklagede, var forefundet tilligemed flere andre Tyvekoster.

Trængsler.

Efter Bortforelsen af Misdæderen fik Kokkepigen igjen sin Nod. Hendes Forestilling, at hun dog umuligt kunde gjore Mirakler, nyttede til Intet. Da faldt hun i sin Fortvivlelse paa den Tanke, at benytte den Potte med Wiener-Decoct, som Ormedoctoren

havde ladet tilbage paa Ilden, og dermed at tractere de utaalmodige Gjæster som med et ganske nyt Slags indenlandsk Kaffe.

Denne Idee lykkedes over Forventning. Nogle af Gjæsterne fandt Decocten af en saa behagelig Smag, at de kom ind i Kokkenet og efter mangfoldige Lovpriisninger anmodede Kokkepigen om dog endelig at meddele dem, hvorledes denne delicate Kaffe tilberedtes.

Men Følgerne indfandt sig desværre kun altfor snart, saa at inden kort Tid næsten alle mandlige og qvindelige Gjæster i største Utaalmodighed stormede hen til det eneste Sted i Huset, hvor de kunde vente Lindring i deres Qvaler.

Og dette Sted var — tillaaset. En Person, som følte Virkningerne af den sidste Nats Sviir, havde lukket sig inde der, og stønnede gudsjammerligt. Paa de Betrængtes voldsomme Banken forsikkrede han kun, at det var ham aldeles umuligt at lukke op. Herimod truede man ham udenfra med, at han skulde lukke op, det vilde ellers gaae ham ilde. Men han syntes at være i en Tilstand, hvor alle andre menneskelige Plager forekom ham en Bagatel i Sammenligning med hans nuværende Pine, og han taug derfor bomstille.

Endnu galere.

Den almindelige Nød formindskedes kun lidet, da man endelig havde hentet en Øxe, slaaet Døren ind og kastet Patienten ud. Meget mere opstod nu en Tilstand, der truede at ende med Mord og Drab. Ingen vilde vente, en eneste ung Mand undtagen. Dog han rasede netop, om end ikke for sig selv, paa det allergrummeste mod alle de Øvrige, saa at Nogle, der vare Døren nærmest, kastedes langt bort, og Flere, hvoriblandt Byskriveren, endog stødtes omkuld. Og alt Dette gjorte hiin nye Hercules ene og alene, for at skaffe en ung Pige i et menneskeligt Anliggende den samme Forrang, som hun allerede, fremfor alle øvrige Piger under Solen, indtog i hans Hjerte.

Det lykkedes ham ogsaa. Iøvrigt var det den samme Person, som før havde lorgneret Mariane saa længe og tidligere havde baaret hende ned fra Vinduet. Men til al Ulykke var det ogsaa ham, som om Natten havde opirret Byskriveren saa heftigt med de uskyldige Ord: „om Forladelse".

Nyt Vanheld.

Den almindelige Misfornøielse kastede sig nu med en saadan Heftighed over den unge Mand, der hed Ludvig Pietsch, at han, for sin Person, gjorde frivilligt Afkald paa den nærmeste Vacance og søgte sin Lykke andetsteds. Men paa Flugten blev han med en af sine Knapper hængende ved Dr. Kalpurnius's Kjoleskjød, som han rev af fra den Kjole, Denne forhen havde laant af Verten. Og da Doctoren til Ulykke ikke med Sikkerhed kunde udfinde den egentlige Gjerningsmand under al den Hurlumhei, maatte den Stakkel endnu bære Omkostningerne ved Skadeserstatningen.

Efterhaanden blev dog nu den bevidste Ulempe afhjulpen ved høist mangelfulde Arrangements. Enhver vendte tilbage til sit Værelse, og da den sidste Ubeqvemmelighed havde forjaget Enkelte aldeles fra Huset, erholdt vore Reisende nu ogsaa et eget Værelse indrømmet.

(Fortsættes.)

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

Det kongelige Theater.

„Hakon Jarl" er uimodsigeligt det danske Nationaltheaters herligste tragiske Værk. Den geniale, ligesaa klare og poetisk sande, som storartede Skildring af Tiden og den ypperligt gjennemførte Tegning af de mange Characterer, der alle ere paatrykte et stærkt, bestemt, temporelt Præg og dog saa fortræffeligt holdte ud fra hverandre, at hver enkelt fremtræder i Maleriet med en forbausende Individualitet, gjør Skuespillerne dette mærkværdige Værks Fremstilling til en Opgave, der er høist vanskelig at gjøre fyldest i dens Heelhed, men tillige særdeles taknemmelig, da den giver god Leilighed til at vække Beundring ved genial Opfatning og kunstnerisk Udførelse. Man skulde derfor formode, at Pligten mod Digter og Publicum ikke engang behøvede manende at tiltale de Rollehavende, for at der fra alle Sider til et saadant Værks Fremstilling vilde fremkaldes den nødvendige Omhu for Forberedelsen og enhver Spillendes alvorlige Opmærksomhed for sin Rolle under Opførelsen. Naar Dækket gaaer op i det eneste danske, i det af Staten understøttede Theater, har man vel, Stykkets Værd og Art uanseet, fuld Ret til idetmindste at vente en Forestilling, der ved Correcthed bærer Vidnesbyrd om, at en tilbørlig grundig Udenadslæren af enhver Rolle og en nøiagtig Prøveafholdelse have tilveiebragt saa megen Fasthed, at en god Opførelse, uden Afbrydelse ved Noget, som den blotte Flid aldeles kan forjage, ikke skal kunne blive en blot Tilfældighed, en Raritet, som man maa kalde det et Held at have faaet at see; men fuldest Ret har man til at gjøre sig denne Forventning, naar Dækket ruller op for et Værk, der har en saa stor Fordring paa Fremstillernes Ærbødighed som „Hakon Jarl." Denne visnok høist billige Forventning blev imidlertid meget skuffet ved Stykkets sidste Forestilling, den 15de d. M. Vi ville ikke bebreide Hr. **Nielsen**, at han ikke formaaer at give et saa gigantisk og poetisk Billede af Hakon som **Ryge**; denne Kunstner opfattede ikke alene Roller af denne Art særdeles heldigt, men var tillige af Naturen saa overordentlig rigt begavet med physiske Midler til deres glimrende Udførelse, at de maatte ligge langt lettere for ham end for Hr. **Nielsen**, som derimod har mange andre Roller, hvori han kan staae ligesaa uopnaaelig som **Ryge** i Hakon. Men hvad vi bebreide ham alvorligt — og, hvis vi ikke ansaae Sikkerhed i enhversomhelst Rolle for ueftergivelig, vilde vi sige: saameget mere, da han savner saa meget af det, der var **Ryge** givet, og altsaa maa finde sig levende opfordret til at anvende Alt, hvad Flid og Kunst stille til hans Raadighed — det er den store Usikkerhed i Memoreringen, der ogsaa i denne Forestilling kom stærkt tilsyne hos ham. Man kalde ikke denne Feil, som forstyrrer al sand Kunstnydelse i Skuespilhuset, Distraction; en Kunstner, som er besjælet af Varme for sit Kald og Agtelse for Publicum, kan umuligt henfalde til Distraction, naar han staaer paa Skuepladsen, for, i Paasyn af en stor og ærefrygtbydende Forsamling, at fremstille en Personlighed, som, hvis den skal have Gyldighed ved Sandhed og inderlig Sammenhæng, gjør ham det til Pligt i ethvert Øieblik at beherske sin egen Personlighed. Og om det end, hvad vi aldeles ikke kunne indrømme, var rimeligt, at en dannet Mand, der har gjort det til sit Livs Opgave at bevogte og overvinde sig selv, kunde henfalde til Distraction under Forretninger, der ere ham saa høist vigtige, at de maae lægge Beslag paa hans hele, udeelte Opmærksomhed, da vilde Distractionen ganske vist yttre sig paa en ganske anden Maade end ved at omdreie og forvende Udtrykkene saaledes, at man deri snarere maa finde et slaaende Beviis for en ikke almindelig Aandsnærværelse til at dække Hukommelsens Mangler. Desuden har Hr. **Nielsen**, til Overflod, ved den flydende Fremsigelse af lange Declamationsnummere, tilstrækkelig beviist, at han meget godt kan være correct, og ikke endnu er i den Alder, da han maa frasige sig Kunstnernavnet, som ofte tages forfængeligt, men ikke med Rette kan tilkomme Den, der enten ikke vil eller ikke kan give sine Præstationer Heelhed. Vi kunne derfor ikke i denne slemme, selv for den mindst dannede Tilskuer mærkelige Usikkerhed finde andet end — vi nødes til at tale ligefrem, da Hr. **Nielsen** nu absolut maa blive correct, men ikke har været at formaae dertil ved alle de milde Bebreidelser, der fra mange Sider ere fremførte — den al virkelig kunstnerisk Fremstilling nedbrydende Feil: ikke at lægge den sidste, fuldendende Haand paa Memo-

rering og Indøvelse af Rollen i Characteren, hvoraf Følgen maa være, at der i Udførelsens Moment opstaaer en Søgen, Famlen og Vaklen, under hvilken Traaden tabes. Hvorledes denne Usikkerhed baade sætter de Medspillende i største Forlegenhed og trækker den Paagjældendes Fremstilling, selv om den umiskjendelig er anlagt efter en heldig Opfatning af Rollen, ned til det aldeles Betydningsløse, derpaa gav Hr. **Nielsens** Udførelse af Hakon desværre flere afgjørende Beviser. **Iffland** siger til Skuespilleren i Tragedien: „Foredraget af selve Ordene maa overalt være tydeligt og reent. Digteren maa høres heelt, ellers er hans Værk forhutlet. — Vellyden, der er væsentlig nødvendig i enhver Art af Foredrag, bestaaer i fuldkommen Tydelighed, som ikke taber en eneste Stavelse, uden derfor at falde i det Raa og Haarde." Denne Fordring, hvis Rigtighed for Resten er saa indlysende, at vi ikke behøvede at støtte den paa en **Ifflands** Autoritet, lades, paa Grund af Usikkerhed, meget ofte uopfyldt af Hr. **Nielsen**, som dog med et mageløst bøieligt og sonort Organ forener en ualmindelig kunstnerisk Dannelse, og desuden, som Instructeur, maa staae aldeles udadlelig i denne Henseende. Ofte høres, endog i Smaarepliker, dunkelt og vagt ansatte Ord, uklare Vocallyd, Stavelsers Afsnuppen og Texten fremmede, meningsløse Ord. Dette er imidlertid ikke Alt; denne Ubestemthed gaaer, som er naturligt, over paa Characteerudførelsen og berøver den kunstnerisk Heelhed og Consequens. Hvormange Steder kommer saaledes Hr. **Nielsen** ikke i Hakon til at give sine Replikker et Udtryk, som hans Studium af Rollen umulig kan ville vedkjende sig? Der gives Mange, som ikke gaae i Skuespilhuset med større Fordring end at amusere sig taaleligt, og af Disse ville vel Nogle synes, at vi have yttret os for haardt. Vi svare: det er ikke saadanne Tilskuere, Kunstneren ønsker sig, naar han præsterer noget Stort og Udmærket; deres Bifald kan ikke være ham den Hyldning, han gjør Krav paa og har fuldeste Krav paa, naar han leverer et genialt opfattet, gjennemtænkt og udført poetisk Billede; de vise netop ved denne Skaansomhed, at de ikke forstaae at vurdere en stor Kunstner, som vi, selv af denne mangelfulde Fremstilling, have soleklare Beviser for at Hr. **Nielsen** kunde være. Hans Hakon er, saaledes som han sidst gav den, en af Usikkerhed lemlæstet Statue, hvis Torso er saa skjønt og kraftigt formet, at vi maae troe, Kunstneren kan give os den hele imposante Figur, og da det er den, vi indbydes til at beskue, have vi Ret til at gjøre ham Bebreidelser, naar vi see Forsømmelse gjøre vor Forventning Afbræk. Overalt, vi ville henstille Paakjendelsen af: hvorvidt vor Anke er af Vigtighed og med Retfærdighed kan fremsættes, til Den, som allerbedst formaaer at afgjøre det, til Hr. **Nielsen** selv, ved at spørge ham: hvad han vilde sige, naar han saae en Kunstner, der var kaldet til at give det Høieste, levere et Stykværk, blot fordi han forsømte Anvendelsen af et reent materielt, men aldeles uundværligt Middel. — Karker er vel en Træl og skal ikke ifølge Characteren tale smukt, men derfor maa han ikke tale absolut slet, i en Tone og Jargon, der udelukke al Nuancering og Tydelighed, og som aabenbart mere maa tilskrives Skuespillerens Individualitet end nogen bestemt Opfatning af Characteren. Hr. **Holm** fremsiger den hele Rolle, endogsaa i Hulen, hvor dog Spillet, saa at sige, paatrænger sig Fremstilleren, i en saa slet Oplæsningstone, med en saa forsømt Udtale af de enkelte Ord og med en saa falsk Accentuation, at der ikke kan være nogen Tvivl om, han savner den Dannelse for Kunsten, man, som blotte Rudimenter, i det allermindste har Grund til at vente hos Den, der fremtræder offentlig som Menneskefremstiller. Med Hensyn til ham vil det derfor være aldeles unyttigt at føre nogen Anke; man kan blot ønske, at see denne interessante Rolle besat med en Dygtigere. — Hr. **Holst** giver Olaf med megen Følelse og ungdommelig Kraft; kun maatte man ønske, at han, ved træffende Nuancering og en fastere Tone vilde ganske hæve sig ud af den Monotoni, han hist og her, ved et vel declamatorisk Foredrag, henfalder til; især vilde en mere mandig Fasthed være af god Virkning i Scenen med Hakon. — Hr. **Kragh** har et ypperligt Udseende som Bergthor, og hans malmfulde Stemme giver hans Foredrag, som er friere end i Almindelighed, en Kraft, der er af herlig Virkning. — I Hr. **Wiehe** jun.'s Udførelse af Einar Tambeskjælver aabenbarer sig et umiskjendeligt Talent, som fortjener varm Opmuntring, men vi have atter her Anledning til at gjøre ham opmærksom paa, at han bør holde tilraade med sine Bevægelser, der ere for mange, for stærke og for store. Den naturlige ungdommelige Heftighed gjør ham det synligt lettere at spille Rollens første, end dens anden Deel, dog viser hans Spil i denne, at han rigtigt har opfattet den i Einars Følelser under Kampen indtraadte Forandring, og at han bestræber sig for at fremstille den ved en roligere Holdning og Tone. — Fortræffeligt i enhver Hen-

seende udfylder Mad. **Nielsen** sin Plads i det store poetiske Maleri. Hun er ganske Thora, den djærve, stolte og trofast elskende nordiske Qvinde. Høihed og Varme, Kraft og Følelse gjennemtrænge hendes hele Væsen og udtale sig bestemt og skjønt i ethvert af hendes Blik, som i de saa, men godt anvendte Bevægelser og i det ædle Foredrag, der ikke er nuanceret af en smaalig Beregning paa Effect, men af Characterens levende, undertiden djærve Fremtræden. Alle Rollerne i dette Mesterværk givne i en saa kunstnerisk Aand, med en saadan Bestemthed i Udtrykket og Sikkerhed i Foredraget — det vilde blive en uovertræffelig Forestilling, som vilde gjøre et dybt Indtryk paa Publicum, der ved levende Interesse for Opførelserne af dette Værk viser, at Smagen for det sande Skjønne og Store, langtfra at være svækket eller endog forsvundet, endnu er saa almeen, at kun en lunken Behandling af saadanne Digtninger vil være istand til at frembringe Ligegyldighed for deres Fremstilling.

De holbergske Stykker, der have et stort Personantal, gives i Almindelighed meget mangelfuldt. Udførelserne af „Den politiske Kandestøber" og „Jacob von Thybo" have saaledes i en Række af Aar aldeles ikke været vor Nationalskueplads til nogen Ære; enkelte store Rollers meget maadelige, næsten fuskeragtige Udførelse og et særdeles mat Ensemble overvælde deri næsten saa ganske det virkelig Fortræffelige, at disse Stykker kun have skjænket den holbergske Muses sande Beundrere liden Glæde. En heldig Undtagelse er „Barselstuen". Aarsagen dertil er, efter vor Mening, at de fleste prægnante Roller deri udføres af det qvindelige Personale, og dette er ikke alene, for Øieblikket, det mandlige overlegent i Talent for Characteerfremstilling, men viser tillige en langt priseligere Omhu for Correcthed, og morer sig rimeligviis desuden saa meget ved engang at finde den sjeldne Leilighed til at lade Lunet spille i en aldeles fremmed Individualitet, at det ret con amore optræder i dette Stykke. Allerede ved Barselqvindens Overantvordelse til en Skuespillerinde er gjort meget for at sikkre denne ypperlige Comedie en bedre Udførelse end der tilforn blev den tildeel, og at denne Skuespillerinde er Md. **Larcher**, som ikke blot giver Rollen med den tilbørlige Alvor, men ogsaa med megen Elskværdighed og Fiinhed, har i en høi Grad hævet Fremstillingeu af de to Acter ved at give den Naturlighed og Runding. Den Maade, hvorpaa denne, om ikke udmærkede, dog altid meget tækkelige og routinerede Skuespillerinde afpasser sin Tone efter de forskjellige Visitter, fortjener Erkjendelse. — Enkelte vage Steder fraregnede, hvilke man billigen maa skrive paa den tiltagende Alders Regning og som saameget lettere kunne undskyldes, da de kun nu og da svække hans eget Spil, men ikke bringe de Medspillende i nogen Forlegenhed, giver Hr. **Rosenkilde** Corfix, en af den holbergske Comedies vanskeligere Characterer, fortræffeligt. Der er saa megen „goodnatured humor", saamange lunefulde Nuancer, ægte comiske Træk og lykkelige Characteerudtryk i hans Spil, at man ikke kan andet end gotte sig over det. Lunet dækker de enkelte Smaafeil og hæver de mange godt tænkte Steder saa tydeligt, at Rollen i dens Heelhed — især da han ikke, om det endog undertiden brøster ham paa Evne til at give Alt den tilbørlige Runding, falder ud af Characteren — er en meget heldig Præstation. — Vi have tidligere gjort opmærksom paa, at Hr. **Phister** ved sine Rollers gjentagne Udførelse jevnligen meget tydeligt lægger for Dagen, at han besjæles af en Iver, som characteriserer den store Skuespiller, der inderligst føler sin Opgaves Vanskelighed og derfor sieldent tilfredsstiller sig selv, den nemlig: ved enhver Forestilling at stræbe efter Billedets endnu klarere og fuldstændigere Udmaling. Et af de mest slaaende Beviser derpaa har han givet i sin Troels. Hans tidligere Udførelse af Rollen har vundet et fortjent levende Bifald; men ikke destomindre har han saa ombyggeligt arbeidet paa end mere at afrunde sit Spil og tilegne sig den hele tænkte Personlighed, at den sidste Fremstilling betydeligt overgik de tidligere med Hensyn til en conseqvent holdt og dog let og naturlig Characteerudvikling. Dette større Herredømme over Rollen gav ogsaa Lunet friere Spil og gjorde ved denne Forestilling hans Troels til et af ægte holbergsk Aand gjennemtrængt Mesterværk, fuldt af Natur og en comisk Kraft, der saaledes er behersket af Smag og Agtelse for Sandhed, at den ikke noget Øieblik kommer ind paa Overdrivelsens Gebeet. — De qvindelige Roller gaves i det Hele fortræffeligt, med megen Fasthed og Lune. Jfr. **Jorgensens** med stor Salvelse docerende Else David Skolemesters; Mad. **Winslows** med megen Alvor, og netop derved særdeles comisk optrædende Ane Kandestøbers; Jfrne. **Ryges** og **Petersens** svadsige Søstre, og Md. **Nielsens** hoffærdige Ingeborg Blytækkers ere bestemt tegnede Figurer, der interessere ved Livfuldhed og comisk Styrke. Fru **Heibergs** Stine Isenkræmmers er dristigt tænkt, men Udførelsen synes

os lidt for grel. Af det mandlige Personale leveres i Smaarollerne meget Maadeligt og Halvfærdigt. DHr. **Knudsen, Schwartzen** og **Pætges** gave især deres ikke utaknemmelige eller tørre Roller uden Lune og Sandhed.

Den afvigte Uge har bragt vort Theater noget ganske Nyt: en dansk Gjæst. Md. **Levini**, som oftere i norske Blade og danske Provindsialaviser er omtalt med Ros, optraadte i „De Danske i Paris" som Juliette, en af de mange Roller, hvori Fru **Heiberg** ved Ynde og elskeligt Lune har vakt Enthousiasme. Gjæsten, som naturligviis ikke kan bedømmes efter samme Maalestok som Begynderen, havde derved stemt Forventningen høiere end at hun kunde fyldestgjøre den. Mad. **Levini** har et tækkeligt Udvortes og et behageligt, muntert Udtryk i sit Ansigt, men savner den Ungdommelighed, som ikke let kan undværes til Rollens tilfredsstillende Udførelse; hendes Taleorgan er velklingende og tydeligt, men Dictionen er feilfuld og har ikke den til en interessant Fremstilling af Juliette nødvendige Livlighed. Derimod udmærker hun sig ved et særdeles smukt Sangforedrag; hendes Stemme er, især i de dybere Toner, klangfuld og bøielig, hun synger reent og med Følelse og Smag. Hendes Udførelse af den bekjendte Romance: „O hvor gjerne saae jeg ikke", vandt derfor et fortjent, meget levende Bifald. Vi maae meget beklage, dersom Theatret for en halv Snees Aar siden har havt Leilighed til at vinde Md. **Levini**, men har forsømt det, thi der er ingen Tvivl om, at det i hende vilde have faaet en ikke blot særdeles anvendelig Skuespillerinde, men endog en Yndling af Publicum. Endskjøndt hendes Udførelse af Juliette ikke, som Gjæsterolle betragtet, har nogen Betydenhed, er det dog vist, at den viser, hun er langt mere begavet end de Medlemmer, Skuepladsen tidligere har modtaget af de omreisende Skuespillerselskaber, for hvilke hun maa være en sjelden Prydelse.

Hoftheatret.

Hr. **Benedetti** har ved sin Udførelse af Edgardo i „Lucia di Lammermoor", **Rossis** Glandsparti, efter Fortjeneste vundet et saa enthousiastisk Bifald, at endog de største Forventninger, han ved sin første Optrædelse i „Elisir d'amore" vakte, kunne siges at være overgaaede. Som Edgardo udviklede han endnu mere sin Stemmes intensive Kraft og Skjønhed i et overordentlig smukt dramatisk Foredrag, der besjæledes af dyb Følelse. I ethvert af hans Syngenummere aabenbarede sig den rigt begavede, i en ypperlig Skole uddannede Sangkunstner, og den stormende Fremkaldelse var denne Gang en retfærdig Erkjendelse af et sjeldent Talents udmærkede Præstation. — Meget beklageligt er det, at Md. **Forconis** Udførelse af Lucia, som for Resten aldrig har hørt til hendes Glandspartier, lod saa meget savne, at man neppe tør have Haab om at hun, der saa fordeelagtigt udmærker sig fra det øvrige Selskab ved et stort dramatisk Talent, nogensinde mere vil blive istand til at henrive Publicum ved Foredraget af et betydeligt Parti. — Asthon er ikke en af Hr. **Paltrinieris** heldigste Roller; baade i Spillet og Sangen synes han i den at være udenfor sin rette Sphære. — Hr. **Vincenzo Torre** synger Raimondos Rolle særdeles smukt, men agerer den hæsligt. — Ægteparret **Zopegni** er i enhver Henseende to høist ubehagelige Figurer paa Scenen.

Repertoire.

Mandag: **Capriciosa.**
Tirsdag: **Wilhelm Tell.**
Onsdag: **Alferne. Califen i Bagdad.** Pas de deux. **Nei.** La Lithuanienne. (Uden Abonn.)
Torsdag: **Gioacchino.**
Fredag: **Fra Diavolo. Divertissement.**
Løverdag: **Eiaghs Sønner**, originalt Drama i 4 Acter. (Første Gang). Rollebesætning: Lord Argyle, Than for Campels Stamme, Hr. Kragh; Annot, hans Datter, Mdm. Hansen; Inis, hendes Søster, bestemt for Klosteret, Jfr. Ryge; Donald Mac-Eiagh, Than for Eiaghs Stamme, Hr. Holst; Allan, hans Broder, Hr. Wiehe; Colkitto, Than for Concars Stamme, Hr. Hvid; Lochiel, Harpespiller, Argyles Fortrolige, Hr. Pætges; Eynold, Evan-Duc, Ryno, Folk af Campels Stamme, DHr. Ravnkilde, Albrecht, Schneider; To Tjenere hos Argyle, DHr. Møller og Petersen; En Bjergskotte, Hr. Gundersen.
Søndag: **De to smaae Savoyarder** (Piedro Jfr. Marcher, Joseph, Jfr. A. Petersen) **Waldemar.**

Em. Bærentzen & Co lith. Inst.

Ny Portefeuille 1844.

Foyeren i den store Opera i Paris.

En Aften ved Strandbredden.

Efteraarsbillede.

I Hvile Sundet laa, dets Bølger
Mod Stranden gik i sagte Dands,
Og paa den blanke Flade hvilte
Den hele Aftenhimmels Glands.

Hver Sky, som gjennem Luften seiled,
Lig Svanen paa den stille Flod,
Med sine maanelyse Kanter
I Bølgespeilet ogsaa stod.

Og hver en Stjerne klar, som tindred
Igjennem Skyens aabne Rift,
Den bar det stolte Hav paa Barmen
Som Tegn paa hæderlig Bedrift.

Det var et Billede af Livet:
Snart skjultes Alt i Dunkelhed,
Snart atter tusind Diamanter
Fra Himmelbuen funkled' ned.

Men det Gevandt, som løst omflagred
Det guldbesatte Firmament,
Omsider faldt, som naar man blotter
Et Mesterværk, der nys er endt;

Thi lidt og lidt forsvandt i Osten
Hver Sky, som holdt ved Himlen Vagt,
Og blottede den natblaa Hvælving
Med al dens Herlighed og Pragt.

Da smilte Maanen fra sin Throne,
Smuk som en Dronning i sin Glands,
Omgiven af sit Hofgesinde:
Den hele lyse Stjernekrands. —

Men Jorden slumred nu; den havde
Afkastet nys sin Sommerdragt,
Og om sin kolde Barm beskedent
Et simpelt Løvfaldsteppe lagt.

Igjennem Løvet suste Vinden;
Der var en Veemod i dens Klang,
Som om den savnede med Længsel
Den foraarsklædte Blomstervang.

Og mellem disse Skjønheds-Rester
Steg Fiskerleiets Hytter frem,
Det var kun Hytter — men derinde
Var vist Tilfredsheds stille Hjem.

Bag disse Hytter hæved Skoven
Sin kæmpemæssige Gestalt;
Omkring dens Skuldre havde Natten
Sin mørke Kappe kastet alt.

Som Gubber stod de gamle Bøge,
Berøvet Vaarens friske Duft,
Og saae med alvorsfulde Miner
Ud i den klare Aftenluft.

Men allerlængst mod Horizonten,
Saafjernt som Øiet kunde naae,
Fortoned' sig de dunkle Kroner
Som var det Sydens Bjerge blaae.

Og over disse Aftengrupper,
Som Natten gav sit første Kys,
Udbredte Maanen fra sin Kuppel
Et straalende, et magisk Lys.

H. W. Bille.

Fyrst Poniatowski.

Den polske Fyrsteslægt af dette Navn nedstammer fra det gamle italienske Huus, Torellierne, Efterkommere af Greven af Guastalla og Montechiarugolo, og stiftedes i Begyndelsen af det 17de Aarhundrede af Joseph Salinguerra V. ved hans Formæling med Arvingen til det polske Lehn Poniatow, som gav Slægten sit Navn. — Joseph Anton, Fyrste af Poniatowski, Marschal af Frankrig, født 1762 i Warschau, en Neveu af den ulykkelige polske Konge Stanislaus II. August, var en Søn af Starosten Andreas Poniatowski, som i Aaret 1756 ophøiedes til tydsk Rigsfyrste og døde 1773 som keiserlig Feldttøimester i Wien. Den unge Poniatowski var allerede Oberst og keiserlig Fløi-Adjutant i den østerrigske Hær, da Omstændighederne i 1789 bevægede ham til at vende tilbage til Polen, hvor han dristigt medvirkede til Hærens nye Organisation og i Feldttoget 1792 commanderede som Generalmajor imod Russerne. Men da Kongen selv sluttede sig til det russiske Parti, forlod Poniatowski tilligemed flere Officerer Tjenesten, dog tog han i Aaret 1794 under Kosciuszko paany Deel i den polske Uafhængigheds Forsvarskrig. Efter denne Kamps ulykkelige Udfald levede han i nogen Tid indgetogen i Wien, men fra 1798 paa sine Godser ved Warschau, hvilke Preussen havde givet ham tilbage, og afslog her de fordeelagtige Tilbud, han gjentagne Gange modtog fra Rusland. Nølende og først efterat Napoleon havde tilsagt Polens Gjenoprettelse, sluttede han sig i 1806 til de polske Patrioters Bestræbelser og blev Krigsminister for det nydannede Hertugdømme Warschau, hvis Tropper han i 1809 med Udmærkelse commanderede mod Østerrigerne. Efter paany at have virket som Krigsminister, erholdt han, ved Aabningen af Feldttoget mod Rusland 1812, Commandoen over et Corps paa 36000 Mand Polakker og deeltog med stor Berømmelse i de vigtigste Begivenheder under hiin skjæbnesvangre Kamp lige indtil Slaget ved Leipzig. I dette Slag fægtede han med udmærket Bravour paa den franske Hærs høire Fløi og udnævntes af Napoleon til Marschal af Frankrig. Dækningen af Tilbagetoget overdroges ham. Som en af de Sidste blandt den slagne Hærs Flygtninger og allerede saaret, fandt han, den 19de Octbr. 1813, sin Død i den opsvulmede Elsterflod, idet han

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

PONIATOWSKI.

Ny Portefeuille 1844.

tilhest vilde redde sig ved Svømning over til den venstre Bredde. Først den 24de October fandt man det stærkt angrebne Lig af en Fyrste, som havde været anseet for en af sin Tids skjønneste Mænd. To Dage efter stededes hans Lig til Jorden med de ham tilkommende Æresbeviisninger, men i 1816 blev det, med Keiser Alexander den Førstes Tilladelse, bragt til Krakau og bisat i Domkirken. Paa det Sted, hvor hans Lig blev fundet i Floden, sees et simpelt Mindesmærke. Han efterlod sig en naturlig Søn, Joseph Poniatowski, født 1790, der som Officeer befandt sig i den franske Hær ved Erobringen af Algier i 1830 og senere antoges i Søns Sted af Faderens Søster, Fyrstinde Tyszkiewicz, som døde 1834 i Tours.

Reisen til Henrettelsen.

Af **Fr. Laun.**

(Fortsættelse.)

Hvem ellers?

Doctoren, som imidlertid havde faaet sin stærkt beskadigede Kjole en Smule udbedret i Kokkenet, kom nu ogsaa op i Værelset og sagde: „Besynderligt! Jeg har nu erfaret Meget siden igaar, det kan Hr. Byskriveren bevidne. Men, naar mit Haab om en fremtidig, nærmere Forbindelse med Deres høitagtede Familie (en Feberkulde gjennemfoer ved disse Ord de tvende Piger, mod hvilke han endnu aldrig havde udtalt sig saa bestemt), hvis dette Haab ikke skulde slaae feil, saa beklager jeg mig, efter hvad jeg har hørt, ingenlunde over de udstaaede Lidelser, men føler mig tvertimod høilig belønnet derfor. De veed jo, Hr. Byskriver, hvor længe jeg ret inderligt har ønsket at anstille Forsøg med en Halshugget og at see mit Navn gjennem en Avis, saa at sige, udødeliggjort en Smule, men at det hidtil ikke vilde lykkes mig. Idag begunstiges jeg nu paa en overordentlig Maade af Lykken, thi, efter Alles Sigende, vil Dødsdommen blive exeqveret ikke blot paa een, men endog paa to."

„Hvem er da vel den Anden?" spurgte Byskriveren med en tvivlende Hovedrysten.

„Hvem ellers," udbrød Doctoren glad, „hvem ellers vel, end Vice-Actuar Rosenwald!"

Tvist imellem Faculteterne.

„Kjære Doctor," sagde Byskriveren, idet han reiste sig med Uvillie, „lad Dem dog ikke binde sligt Nonsens paa Ærmet."

„Men jeg forsikkrer Dem, Hr. Byskriver, hele Winzenheim taler derom."

„Hele Winzenheim er ravgalt, naar det kan troe slige Taabeligheder."

„Hr. Byskriver," svarede Doctoren i en fornærmet Tone, idet han overdrog en Deel af den almindelige Galskab paa sig, „det kunde dog vel være, at Hans Høihed, den regerende Fyrste, engang vilde statuere et Exempel."

„Ei," udbrød Juristen hidsig, „man turde dog vel lære Hans Høihed, at statuere Exempler! Saa hurtigt, som de Herrer Læger bære sig ad, kan dog Gudskeelov Ingen ad Rettens Vei ustraffet berøve noget Menneske Livet."

Besvimelse.

Denne formeentlig fornærmelige Yttring mod Lægestanden havde nær vakt Doctorens Vrede, men han holdt sig klogelig i Tømme og taug, i Betragtning af sine Hensigter paa Kyrums Datter. Desuden fik han paa Stedet Andet at bestille. Thi Therese laa, siden Efterretningen om Vice-Actuarens Skjæbne, afmægtig i Søsterens Arme.

„Hvad var det dog, mit kjære Barn?" spurgte Faderen, da hun var kommen til sig selv igjen.

I dette Øieblik fremmed for al Forstillelse, vendte hun sig til ham og spurgte med skjælvende Stemme: „Er det virkelig sandt, at Rosenwald — —?"

„Vistnok ikke, min kjære Datter."

Therese hævede sit Blik imod Himlen med et saa elskeligt Udtryk af Glæde og Taknemmelighed, at Byskriveren selv maatte trykke hende til sit, blandt Acter og Documenter halvt hentørrede Hjerte. „Desværre," udbrød han med Uvillie, „desværre gives der Folk, som hellere see samtlige deres Medmennesker halshuggede end levende, kun for at have den usle Fornøielse, at læse deres Navne i en Navnekrogs-Avis. Men Det krummer dog ikke et Haar, hverken paa vort eller Vice-Actuarens Hoved, det kan jeg forsikkre Dem, Hr. Doctor!"

Næser.

Saa opirret Dr. Kalpurnius end var over dette Udfald, saa optog han det dog, for Marianes Skyld, tilsyneladende godt, og henvendte sig til Denne, medens Faderen saae til en anden Side, med et undskyldende Skuldertræk, som den godmodige Mariane, i Følelsen af, at hendes Fader før var gaaet vel vidt, lod vederfares Retfærdighed.

Imidlertid spurgte Therese sin Fader, med sin hele Angest afpræget i Toner og Miner: „Men hvad kan der vel blive af Rosenwald?"

„Et fornuftigt Menneske, haaber jeg," svarede Byskriveren, „hvad jeg, rigtignok med Urette, alt antog ham for at være. Anlæg dertil har han idetmindste. Men den saakaldte Følsomhed forfører de unge Mennesker. Men lad ham først, saaledes som jeg, have slidt en tyve, tredive Aar i et Embede, saa er der vist ikke et Spor tilbage af denne Sygdom. Han har endnu havt altfor lidt Omgang med Tyve og Mordere og lignende Kjeldringer; ellers havde han vistnok ikke begaaet en saa erkedum Streg med Hensyn til denne Hofnar; Punktum!"

„Saa vil han da vel igjen vende tilbage i sine forrige Forhold?" spurgte Therese noget beroliget.

„Ei, tilforladeligt!" svarede Faderen. „Saadan en Duodez-Fyrste, som denne her, hvis Lande næsten samtlige ligge ved Landeveien, vil sandelig ikke kunne berøve ham hans Embede, da han Intet har foretaget imod den lille Høiheds Person. En Næse, den kan han nok vente sig, hvis man forklager ham for vor Regering — en dygtig Næse. Men der er Ingen, som døer af Næser, det vide vi Embedsmænd saare godt, som af skyldig Respect endog have et eget Rum i Archivet for de allerhøieste Næserescripter."

Hr. Ludvig Pietsch.

Hvor underlig blev ikke Mariane tilmode, da det i det Samme bankede paa Døren, og paa Raabet: kom ind! den samme Mand viste sig, som ved den forrige voldsomme Protection, han havde skjænket hende, havde paadraget sig saameget Fjendskab, eller med eet Ord: Hr. Ludvig Pietsch.

Byskriveren mistede Veiret ved dette Syn. Endelig, efter at have taget en vældig Priis af sin Snuusdaase og derpaa slaaet den til med stor Heftighed, spurgte han den unge Mand, som nærmede sig meget ydmygt: „Hvad godt, hvad?"

„De er — —?" begyndte den Anden.

„Jeg er," faldt Kyrum ham i Talen, „jeg er imorges bleven kastet omkuld af Dem, og kan nu, som jeg troer, med Rette gjøre Fordring paa et „om Forladelse", som De igaaraftes i Utide forlangte af mig. Punktum!"

Men Hr. Pietsch lod sig ikke saa let slaae af Marken; han begyndte sin Tiltale paany saaledes: „De er, som jeg hører, Hr. Byskriver Kyrum fra Seeberg; De agter at see den forestaaende Henrettelse og ønskede vistnok gjerne en ret beleilig Plads dertil?"

Hr. Pietsch fremførte denne Tale saa hurtigt og høirøstet, at hans Modstander hverken kunde afbryde eller overskrige ham, skjøndt begge Bestræbelser fremlyste af hans levende Gestus.

„Ja, Henrettelsen vil jeg see, men ikke Dem," fik han endelig sagt," forskaan mig derfor — —"

„Hr. Byskriver!" begyndte den unge Mand paany.

„Adieu, og dermed Punktum!" udbrød Hr. Kyrum og vendte ham Ryggen.

Men den unge Mand stod som fastgroet. „Hr. Byskriver," gjentog han, „jeg kommer for at bede om Deres Tilgivelse, især for igaaraftes, thi hvad der til Ulykke foregik imorges, skete dog i Hovedsagen kun for Deres Datters, Deres elskværdige Datters Skyld. Jeg fandt hende en Afmagt nær, og naar jeg derover forglemte mig selv i den Grad, at jeg endog ingen Notits tog af den Lidendes Fader, saa kan Dette dog nok undskyldes. Thi, at De blev stødt omkuld derved, var kun Tilfældets Værk og ikke min Skyld."

„Saa Du var virkelig saa syg, stakkels Barn?" spurgte Hr. Kyrum og klappede Pigen paa Kinden.

„Ganske vist!" svarede hun, og nu troede Pietsch at have Spillet vundet, thi denne Bekræftelse af hans Nødløgn antog han for et Beviis paa, at Mariane vilde ham vel.

Endnu lykkeligere blev han, da hun erklærede ham for sin Skytsengel under Nattens Farer.

Byskriverens Ansigt trak sig ret kjendeligt fra det Lange over i det Runde, og efterat han havde mønstret den unge Mand noget, spurgte han ham temmelig venskabeligt: „Men hvad er nu egentlig til Tjeneste? De vilde forskaffe os en god Plads til at see Henrettelsen, ikke sandt?"

„Netop. De er fremmed her; jeg derimod har Slægtninge her. Hos Disse kan jeg tilbyde Dem et Par Vinduer til Skuespillet."

Iversyge.

Et lydeligt Hm!, som her undslap Dr. Kalpurnius og røbede hans Jalousi paa Hr. Pietsch, ledte den almindelige Opmærksomhed hen paa ham, hvem man hidtil slet ikke havde bekymret sig om.

„Gjorde vi ikke bedst i," spurgte han Byskriveren, „om vi besteg en af de Tribuner, der ere opreiste for Tilskuerne?"

Men Hr. Kyrum beregnede som en klog Vert, at han da maatte betale tre Pladser, hvilke han ellers kunde bekomme for Intet, og svarede derfor: „Nei, bedre er dog bedre! Jeg tager med Tak imod Tilbuddet. Men Hr. Doctoren kan jo gjerne tage Plads paa et saadant Stillads."

„Ja vel," tilføiede Hr. Pietsch, „Hr. Doctoren maa ingenlunde genere sig."

„Aa, det pleier just heller ikke at være min Vane," bemærkede Kalpurnius fortrydelig over, at den unge Mand ikke vilde nøde ham. Dog hans Iversyge overvandt tilsidst Delicatessen, saa at han selv tilbød sig at ledsage Familien Kyrum.

„Vi ere Reisefæller," sagde Byskriveren, da det syntes at have nogen Vanskelighed med at indrømme hans Forlangende, og nu var der ikke længer Noget iveien.

Erklæring.

Underveis gav det sig i Samtalens Løb saa temmeligt tilkjende, at den nye Bekjendt virkelig besad de Hovedegenskaber, hvilke Byskriveren forlangte af sine tilkommende Svigersønner; han havde nemlig en Formue, tilstrækkelig til at leve af, og dertil var han fuldkommen uafhængig.

Med stor Fortrydelse fornam Doctoren Dette, især da den unge Mand øiensynligt bestræbte sig for, at vinde Marianes Bifald — en Bestræbelse, der ovenikjøbet gik frem med Syvmilestøvler og ikke i den Kalpurnius'ske Sneglegang.

Dette foranledigede derfor ogsaa den ældre Prætendent til strax uden alle Omsvøb at erklære sine Hensigter paa Mariane. Men Byskriveren rystede til hans store Forskrækkelse paa Hovedet, og sagde: „Hr. Doctor! Deres forrige Frieri gik øiensynligt ud paa min ældre Datter, og nu falder det Dem paa eengang ind, at anholde om den yngre! Oprigtigt tilstaaet, vækker Dette nogen Tvivl hos mig; derfor tænker jeg, at maatte tage Sagen under moden Overveielse."

Tvist.

„Oho, Hr. Byskriver," udbrød Doctoren, i Forudfølelsen af det uheldige Udfald af hans Giftermaals-Forhaabninger, „jeg har just ikke Lyst til at tigge om denÆre, at blive deres Svigersøn. Den forestaaende Henrettelse idag skal, hvormeget De endog smiler derover, give Aviserne Stof nok til, som det sømmer sig, at tale om mig, — mig, der hidtil har savnet Anerkjendelse. Mine Forsøg paa det afhuggede Hoved, eller rettere paa begge Hoveder, — thi endnu bestandigt taler Folket om to, og vox populi har altid Ret, — disse mine Forsøg skulle, som jeg haaber, føre til de mest glimrende Resultater; med faa Ord, om føie Tid vil jeg nu være en Mand, der med Held tør melde sig som Frier i ethvert Huus."

„I Guds Navn!“ svarede Byskriveren fortrydeligt. „Men hvad De nu endelig vil være, det maa De blive snart, thi ellers turde det blive for seent!“

Medens de tvende Gamle saaledes i nogen Afstand fra de Andre geraadede i Strid, traadte allerede de tre Unge i fortræffelig Enighed ind i Huset hos Pietsch's Slægtninge, og ventede der de stridende Parter.

Dr. Kalpurnius syntes efter det Forefaldne en Tidlang ubestemt, om han skulde følge Byskriveren til de Øvrige, hvilket han endog yttrede, for at erholde en gjentagen Indbydelse. Men Hr. Kyrum sagde ganske tørt: „Gjør De, hvad De vil, Hr. Doctor, kom med eller lad det være. Deres frie Villie skal slet ikke lide nogen Indskrænkning.“

Dette bestemte den forbittrede Doctor til virkeligt at fjerne sig, skjøndt han allerede var kommen paa Trappen.

Tilnærmelse.

Hos sine Slægtninge havde Pietsch allerede truffet alle Forberedelser til en Frokost, hvis Soliditet kom Byskriveren, efter Aftenens Savn, meget tilpas og hævede den unge Mand til et ret høit Trin i hans nyligt tilkæmpede Gunst. Hertil bidrog endnu den Omstændighed ikke lidet, at Ludvigs Onkel, Verten i Huset, var en af Byskriverens Ungdomsvenner, hvem Denne nu ganske uformodet traf paa.

„Der er jo endnu slet ikke truffen nogen Anstalt til Synderens Fremstilling i Halsjernet,“ bemærkede Hr. Kyrum utaalmodigt, ved at see ud af Vinduet.

„Man seer det kun fra Forhuset, hvor vi siden ville begive os hen,“ svarede Verten; „det ligger just ligeoverfor Raadhuset. Men vi ville imidlertid ikke overile os. Høitideligheden begynder først Kl. 10, og endnu er den ikke engang eet Qvarteer,“ tilføiede han, idet han trak sit Lommeuhr frem.

Den fortrolige Samtale imellem de tvende Gamle var meget gunstig for Ludvig og Mariane, hvilket Førstnævnte med en saadan Snuhed benyttede sig af, at — Hvo skulde vel have troet det? — han, hvem Byskriveren i Begyndelsen havde gaaet saa haardt paa Klingen, allerede inden kort Tid troede at kunne gjøre temmelig sikker Regning paa Dennes Samtykke til hans Giftermaal med Mariane.

Da Byskriveren følte sine, af Nattens Trængsler udtømte Kræfter styrkede paany, begyndte han: „Det er mig ret kjært, min gamle Ven, at jeg saa uformodet har seet Dig igjen, og ikke mindre kjært, at jeg faaer en saa god Plads til at see paa Henrettelsen. Denne og Synderens Forhold derved forekommer mig især interessant. Mine Døttre have endnu aldrig seet noget Lignende, og det er et Spørgsmaal, om de nogensinde ville komme dertil, naar de først blive gifte i Hjemmet. Thi — entre nous — hos os derhjemme er man sædvanligviis glad, naar de arme Syndere knibe ud itide. Det veed ogsaa den Skjelm af en Slutter kun altfor godt.“

En Saaret.

Lidt efter reiste der sig en stor Larm nede paa Gaden. Alle ilede til Vinduet, og see, det var Dr. Kalpurnius, som af to Personer blev ført ind i Huset. Byskriverens

Medlidenhed seirede nu over hans Uvillie; han gik ham selv imøde paa Trappen og spurgte, hvad der saa pludseligt var hændet ham.

„En ny, stor Ulykke," svarede han. „Jeg havde i dyre Domme kjøbt mig en Plads paa et Stillads; da opstaaer med Eet en Uro blandt mine Naboer, og idet jeg seer mig om og paabyder Rolighed, bliver Trængslen stedse stærkere, Gelænderet knækker og jeg tilligemed flere Andre styrte ned. En Guds Lykke var det dog, at jeg kom til at staae paa Benene. Men desværre holdt jeg mig ikke længe saaledes, thi ved Springet havde jeg forvredet min Fod. En Saarlæge, maa jeg bede, i største Fart en Saarlæge, at jeg ikke ganske skal gaae glip af Frugten af denne Reise."

Uhret staaer.

„Faae vi da nu snart Synderen at see i Halsjernet?" spurgte Byskriveren ham, da han netop var kommen til Sæde i en Lænestol.

„I Halsjernet?" gjentog Doctoren forbauset. „Det maa snarere nu være aldeles forbi."

„Aa, umuligt!" udbrød Huusverten og trak sit Uhr frem, men opdagede nu til sin store Forskrækkelse, at det endnu stedse viste paa eet Qvarteer til 10 og følgelig allerede forhen havde staaet. At den første Act af Skuespillet virkelig var forbi, syntes at bekræftes af den Mængde Mennesker, der nu strømmede i urolige Bølgninger fra Torvet ud til Retterstedet.

„Saa staaer da ogsaa Pokker i det!" raabte Byskriveren i høieste Uvillie over den gamle Ven, ved hvis Skyld han var gaaet glip af hiint Skuespil.

„Nu, nu," sagde Denne, „forseet er forspildt. Imidlertid, for at ikke ogsaa Henrettelsen skal undgaae os, saa ville vi strax begive os afsted. For gode Pladser har Ludvig allerede sørget."

Saa inderligt end Dr. Kalpurnius hadede denne sin Medbeiler, saa henvendte han sig dog i dette vigtige Tilfælde til ham med den Bøn, ogsaa at udvirke en Plads for ham, hvorfra han da strax kunde lade sig bringe op paa Skafottet. Pietsch lovede ham det.

Men Fruen i Huset, som paa Byskriverens tidligere Forlangende og med hendes Ægtefælles levende Samtykke ogsaa vilde tage Deel i det, hende ellers saa forhadte Skuespil, havde ikke saa snart bragt sin Paaklædning istand, som den hentede Saarlæge havde bragt Doctorens Fod i Led igjen.

Saa hæsligt bedraget for at see den første Act af Skuespillet, frygtede Byskriveren allerede stærkt, at han ogsaa, formedelst Vertindens utilgivelige Forfængelighed, skulde blive snydt for Henrettelsen.

Desto gladere blev han, da hans Frygt viste sig uden Grund; thi Delinqventen besteg netop Skafottet, ligesom Selskabet havde indtaget sin Plads.

(Sluttes i næste Nummer.)

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

Det kongelige Theater.

I et Brev, underskrevet „Mange", har Red., foruden en skarp, men ikke paa Grunde støttet, og derfor i egentligste Forstand grundløs Anke imod vor Dom om Fru **Heibergs** Spil i „Gioacchino", modtaget følgende Tilretteviisning angaaende Hr. **Nielsens** Udførelse af Hakon Jarl: „Vistnok havde den ærede Anm. Aarsag til at formode, at Mange vilde finde den om en saa udmærket Kunstners momentane Usikkerhed udtalte Dadel for haard, og det meget for haard. Hvor saare let kan det ikke i en saa stor, anstrengende og vanskelig Rolle hændes, at et Ord ikke strax er Skuespilleren paa rede Haand. Hr **Nielsen** spillede netop den Aften Hakon med stor Varme og Styrke, og jeg for min Deel bemærkede ikke i de fire sidste Acter den mindste Standsning eller Fortalelse, som kunde give Grund til nogen Anke, hvorimod jeg oftere fandt Hr. **Nielsens** Spil endnu heldigere end **Ryges**, hvis Ypperlighed i denne Rolle jeg for Resten gjerne indrømmer. Jeg kan derfor ikke andet end mene, at den saa haardt udtalte Dadel ikke er aldeles retfærdig."

Det skulde gjøre os meget ondt, om vi virkelig havde viist nogen Uretfærdighed imod en Kunstner, hvis Geni vi altid ville yde vor fulde Anerkjendelse, hvad vi ogsaa, og det netop allerkraftigst i den Artikel, „Mange" gjør os til Brøde, have givet Enhver, der vil læse rigtigt og ikke lægge Andet i Ordene end deres rette, klare Mening, tilstrækkeligt Beviis for. Vi vove imidlertid at mene, at denne Bebreidelse ikke vil blive gjort os af Nogen, der har begrebet Skuespillerens Opgave og derfor ikke lader det være nok med af ham at fordre en Præstation, som den kan leveres af Enhver, der er udstyret med de fornødne physiske Midler, Følelse og nogen Routine, men derimod bekjender sig til den for Dramaets Fremstiller og dennes Bedømmer ene saliggjørende Tro: at Skuespilleren, for at faae retfærdigt Krav paa Kunstnernavnet, maa ligesaavel som Digteren give et selvstændigt Kunstværk, ved at fremstille en af Denne udkastet Characteer fuldstændig, i aandig Livsfylde og, for at bruge den skarpsindige **Rötscher's** træffende Udtryk, som „et frit Rundbillede". Den, der bliver staaende ved at passe den af Digteren skabte Individualitet til sin egen Individualitet, saa godt det vil lade sig gjøre, og saaledes tilveiebringer en uægte Personlighed, som er Noget af ham selv og Noget af Poesiens Skabning, men derfor ikke heelt hverken det Ene eller det Andet, han kan ikke kaldes Kunstner; det Bifald, han tilvender sig hos Massen, som ikke, uden det gjøres meget grovt, er istand til at gjøre sig klart, at hvad der bydes den som et Heelt er sammenklinede, hverandre fremmede Dele, langt mindre formaaer at skjelne tydeligt imellem Rollen og dens Udførelse, det Bifald vinder han ene og alene igjennem Digteren, og det ved at lemlæste de af Denne fremmanede Gestalter, just da han giver sig ud for at give dem høiere Aand og Forklarelse. Og allerede for Skuespilleren, der hører under denne artistiske Kategori, der er en blot Routinier, som ikke svinger sig høiere end til det Standpunct, hvorpaa Tilskuernes store Masse staaer, er en nøiagtig Memorering nødvendig, thi ellers gaaer det Sammenklinede fra hverandre, endog for den Udannedes Øie, saa at der end ikke bliver Skin af Menneskefremstilling tilbage; men absolut uundværligt er et fuldkomment Herredømme over Ordene for Kunstneren, der vil stille den af Digteren skabte Characteer udenfor sin Personlighed og gjøre den fri, levende og selvstændig. Dette troe vi, at Hr. **Nielsen** har gjort sig til Maal, og vi ere, af de Præstationer, hvori han virkelig, ved at have gjort sig Digterens Ord mundrette og være Herre over sine Bevægelser, behersker Betingelserne for sin Opgaves kunstneriske Løsning, overbeviste om, at han er istand til at være en stor Kunstner. Den Stilling, han indtager ved Skuepladsen, gjør, at han ogsaa selv maa gjøre Fordring paa at ansees derfor, og have vi derfor med Alvor paatalt yngre Skuespilleres Efterladenhed i Noget, som den blotte Flid kan tilveiebringe, og hvis Savn tilintetgjør endog Skinnet af Kunst, vilde det i Sandhed være meget uretfærdigt, dersom vi hos ham, som derved virkelig kan give Publicum Det, som al Fremstilling burde være og som han fordrer sin Udførelse erkjendt for: et Kunstværk, lode en saadan Efterladenhed hengaae upaatalt. „Mange" mener, at det saare let kan hændes i en stor, anstrengende og vanskelig Rolle, at et Ord ikke strax er Skuespilleren paa rede Haand. At det kan hændes endog den omhyggeligst memorerende Skuespiller, er uimodsige-

ligt, men at det saare let kan hændes Kunstneren—Den, som ikke blot veed sin Rolles Ord, men er trængt ind i dens Aand og ved Studium har faaet et aldeles klart Begreb om alle de Nuancer og Overgange, hvorved han vil give Billedet Fuldstændighed og Afrundethed—det er en aldeles urigtig Mening. Den, som lærer sin Rolle paa Ramse eller fremstiller den i den af Routinieren fra hundrede andre Forestillinger for et vist Fag hentede Form, han er meget lettere udsat for at tabe Traaden, som da ene fastholdes af en sikker Hukommelse, end Kunstneren, som føres igjennem Rollen ved den af ham gjennemtrængte Characteers af hverandre udviklede, bestemte Yttringer, der paa engang fremgaae af det Foregaaende og lede til det Følgende. Dette er i og for sig selv aldeles klart, men til Overflod bevises det af Erfaringen. Hos ingen af dem blandt vore Skuespillende, som med Conseqvens gjennemføre en Characteer, har man Grund til at anke paa Usikkerhed; Ordet kommer i rette Tid og lyder bestemt, med den Betoning, Fremstilleren, det være for Resten efter en rigtig eller urigtig Opfatning, vil give det. Ja, det maa man sige til vort Theaters Ære, selv dets mange Routiniers gjøre sig yderst sjeldent skyldige i ufuldstændig Memorering. Men hvorfor skulde vi da bære over med en saa let rettelig og saameget Stort nedbrydende Feil hos Hr. **Nielsen**? Fordi den i en Række af Aar, uagtet den fra mange Sider er bleven bemærket, er taalt uden energisk Paatale? Denne Grund er ikke nogen Modgrund værd. Fordi han i den omtalte Forestilling gjorde sig mindre skyldig i Usikkerhed, end i mange tidligere, f. Ex. i de første Opførelser af „Den hjemkomne Sømand“ og af „Gioachino“? Dertil give vi samme Svar. Fordi han, Usikkerheden uagtet, gav mange Steder i Hakon fortræffeligt? Nei, netop derfor bør den paatales og det saameget alvorligere, da hverken tidligere Anker eller Følelsen af Opgavens høie Vigtighed have formaaet ham til at give, hvad han, uden denne store Feil, vilde kunne have givet: Mere end mange skjønne Steder ɔ: et stort Heelt; efterdi han har viist, at han er istand til, correct og med fuldkomneste Herredømme over Ordet, Udtrykket og Følelsen, som en sand Declamationskunstner at fremsige lange Digte, der meget mindre fastholde Tankegangen end Udviklingen af en conseqvent tegnet Characteer, og endelig da han er den Eneste af de Skuespillere, som ere i Kraftens Alder, hvem en jevnlig Usikkerhed kan lægges til Last. Om vi end af nogen Usikkerhed i den ommeldte Forestilling havde taget Anledning til at fremføre alvorlig Paatale, vilde det neppe have været at forarges over, men det have vi ikke; denne Forestilling var fra Hr. **Nielsens** Side virkelig, for Den, som fulgte den med den Opmærksomhed og Kunstkjærlighed, Kunstneren maa sætte Priis paa hos Tilskueren, mere mangelfuld end, i Forhold til Opgaven, mange af Hr. **Nielsen** i enkelte Partier forsømte Characteerudførelser. Allerede i første Act kom han i en stor, ham selv synligt consternerende Forvirring i Scenen med Gudrun, hvilken Scene skal aabenbare Tilskuerne et meget characteristisk Træk i Heltens Billede og fremhæve et af Motiverne til Almuens senere Frafald. Denne Consternation virkede mærkeligt paa den følgende Scene med Thorer, Jostein og Carlshoved, og slappede meget Udtrykket af den Fasthed og den paa roligt Overlæg grundede Bestemthed, som deri fornemmelig skal træde frem. Den paafølgende Anraabelse var som en meget skjønt udført, indskudt Solo, men Slutningsreplikken savnede den forunderlig-dybe Betydning, **Ryge** saa mesterligt gav den. Scenen med Bergthor havde ikke den Værdighed, Hr. **Nielsen** sikkert, naar han er fuldkommen frigjort for Ængstelsens Baand, kan lægge deri. Denne Usikkerhed i første Act har „Mange“ indirecte indrømmet og saaledes ogsaa, at Udførelsen ikke frembød et kunstnerisk Heelt, som kunde kaldes en heldig Præstation. Men ogsaa i de andre Acter forekom der mange vage og ubestemte Steder i Foredraget og enkelte Ord bleve nu og da mærkeligt dreiede under Fremsigelsen; kun i Scenen med Olaf greb Hr. **Nielsen** i det Hele med den rette Kraft og Kjækhed fat paa Ordene, hvorfor den ogsaa stod som et glimrende Vidnesbyrd om hans Geni, men derfor tillige som en af ham selv fremkaldt, mægtig Anklage mod hans Flid. Vi have endnu en Grund, og vi ere overbeviste om, at Kunstforstandige ville erklære den for en meget god Grund, til fornemmelig at føre Anke over denne Aftens Udførelse. Man forestille sig ikke, at den ægte Kunstner arbeider sig ind i sin Rolle ved dens Fremstilling paa Scenen; vel kan Begeistringen stige under Udførelsen, men Kunstværket, som allerede maa være gjort færdigt i Kunstnerens Phantasi, ved hans Studium og igjennem Øvelsen af de physiske Midler til den objective Fremstilling, kan og skal ligefra den dramatiske Persons Optrædelse være tilstede og have Bestemthed og Afslutning; Characteren udvikler sig rigtignok mere og mere, men i ethvert af Udviklingens Momenter maa den have den til Momentet svarende fulde Gyldighed. Derfor kan

det snarere undskyldes, om Kunstneren i Slutningen af en stor og vanskelig Rolle — ikke er usikker, thi det er uundskyldeligt — men taber Noget af sin Styrke, end at han i Begyndelsen, der tillige indeholder Expositionen, lader det mangle paa den tilbørlige Omhu. Og nu var Hr. **Nielsens** Spil netop især mangelfuldt i første Act, altsaa da han havde havt Leilighed til i Ro og med Eftertanke at indvie sig til det store Værk, han havde at udføre. Den, som er besjælet af Varme for Kunsten, og derfor, villig til at yde det virkelige Kunstværk sin levende Beundring, ikke kan finde sig tilfredsstillet ved skjønne Fragmenter, naar man lover ham et harmonisk Heelt, han vil meget let kunne fatte, at vor Dadel ikke i mindste Maade har noget at skaffe med personlig Uvillie. Vi have været og skulle fremdeles altid være beredte til, med Enthousiasme at erkjende det Ædle, Store og Fuldendte, Hr. **Nielsen** — som ikke er en Begynder, der har Krav paa Overbærelse, men en øvet, genial Skuespiller, der skal fordre Høiagtelse — bringer os til Nydelse. Naar „Mange" for Resten finder Hr. **Nielsens** Spil, som det sidst var, heldigere end **Ryges**, see vi deri kun et Vidnesbyrd lagt til de utallige, som allerede haves for Sandheden af Digterens Ord:

„— schnell und spurlos geht des Mimen Kunst,
Die wunderbare, an dem Sinn vorüber,
Wenn das Gebild des Meißels, der Gesang
Des Dichters nach Jahrtausenden noch leben.
Hier stirbt der Zauber mit der Künstler ab,
Und wie der Klang verhallet in dem Ohr,
Verrauscht des Augenblicks geschwinde Schöpfung,
Und ihren Ruhm bewahrt kein dauernd Werk."

Vi høre ikke til dem, der ubetinget beundrede **Ryges** Helteroller; tvertimod finde vi, at Hr. **Nielsens** Helte, og især de nordiske, som f. Ex. hans uovertræffelige Axel, hans djærve Harald Haardraade, hans overgivne og kjække Einar, ere langt mere eiendommeligt og poetisk tænkte end de fleste af **Ryges** vare, hvortil kommer, at Hr. **Nielsen** staaer meget høiere end Denne med Hensyn til Smag, men **Ryges** Hakon var et kolossalt Værk, som ikke let vil blive overtruffet paa den danske Skueplads og aldrig kan udslettes af Erindringen hos dem, som ere berettigede til at afgive en Dom om dramatiske Fremstillinger. Der er ingen Tvivl om, at Hr. **Nielsen** selv har indseet, at han ikke ved at give Rollen efter et saa simpelt Anlæg i en saa mægtig Masseagtighed kunde forskaffe sig den Opmærksomhed, hans Forgænger fremkaldte; derfor har han, meget klogt og derhos i kunstnerisk Aand, fortrinsviis fremhævet den Side af Characteren, der mindst kom tilsyne saaledes som **Ryge** havde stillet den; hans Hakon har noget mere Individuelt: Heftigheden, Forbittrelsen og i det Hele Lidenskabeligheden kommer mere til Aabenbaring. Et beundringsværdigt, storartet Billede kan ogsaa udvikle sig af dette Anlæg, men det betinger endnu mere end **Ryges** Opfatning en conseqvent Fastholden af Characteren og en omhyggelig Udmaling, og netop dette er det, vi have savnet i Udførelsen. Vi ville af Hjertet ønske, at vi aldrig i Fremtiden maae faae Aarsag til at fremkomme med en Anke af denne Art, men derimod mangen Anledning til at overbevises om, at en saa genial Mand, i Følelsen af at

„Dem Mimen flicht die Nachwelt keine Kränze,"

har gjort sig til Valgsprog Digterens følgende Ord:

„Drum muß er geizen mit der Gegenwart,
Den Augenblick, der sein ist, ganz erfüllen,
Muß seiner Mitwelt mächtig sich versichern,
Und im Gefühl der Würdigsten und Besten
Ein lebend Denkmal sich erbaun."

— Endelig har Operaen bragt nogen Afverling i Repertoiret ved Optagelsen af et ældre Syngestykke: „Fra Diavolo", som for Resten ikke kan kaldes det heldigste Valg imellem den Masse, der er at tage af, thi to Artister, der ret egne sig for Hovedrollerne, hvis fortræffelige Udførelse tidligere bidrog væsentlig til Stykkets Lykke, findes ikke for Øieblikket i vort Sangpersonale. Hr. **Faaborg**, som giver Fra Diavolo og hvis Dragt og Maske ere ret heldigt valgte, baade med Hensyn til hans egen Personlighed og Characteren, anvender umiskjendelig Flid for ogsaa som Skuespiller at gjøre sin Rolle fyldest, men den lette Tone og elegante Holdning, hvorved den skal faae det Piquante, der alene kan gjøre den interessant, ere hos ham øiensynligt noget Paataget. Partiet synger han med Virtuositet og en smagfuld Anvendelse af forte og piano; derimod lader han ikke sjeldent savne Liv i Foredraget. — Zerline hører ikke til de Roller, der ere Mad. **Stage** klædelige, hvilket hun selv synes at føle i den Grad, at hun ikke bevæger sig deri med den Sikkerhed og Livlighed, hun ellers, ved stor Opmærksomhed paa alle Enkeltheder og Omhu for ved Udførelsen at drage størst mulig Fordeel af alle sine Evner, veed at tilegne sig. Saaledes stod hun under næsten hele Qvintetten i første Act med Armene lagte over hinanden: en ligegyldig Stilling, vi ikke ere vante til at see hos hende, som i Almindelighed følger Sangen med passende Be-

vægelser. Ogsaa over Foredraget af hendes Vise til Fra Diavolo var der udbredt megen Kulde, tildeels fordi hun ikke henvendte Sangen til ham, men gik ned i Forgrunden og rettede den ligefrem til Publicum. I det Hele savnede hendes Spil Colorit, endog i den for Skuespillerinden saa taknemmelige anden Act. — Det maa alene tilskrives Hr. **Phisters** uheldigt valgte Dragt og Gang, om hans Udførelse af Englænderen ikke fra alle Sider er bleven erkjendt for noget langt Ypperligere, med Hensyn til det naturlige Spil saavelsom til den herligt vedligeholdte Dialect, end det holdningsløse Smørenpaa og den elendige Jargon, hvormed denne Rolle hidtil har været udstyret. Hans Declamation i Visen var alene mere værd end hele den tidligere Udførelse. — Hr. **Sahlertz** udførte sin Rolle særdeles godt, især i anden Act, og sang Partiet med megen Følelse. — De to Rovere gaves med Sikkerhed og Lune af DHr. **Hansen** og **Schram**. Forestillingen savnede meget den Friskhed og livlige Tone, der maa være udbredt over denne Syngespilart, for at den skal tiltale Publicum.

En meget heldigere Forestilling gav Operaen i **Rossinis** grandiose Musikdigt „Wilhelm Tell", der fra Hovedpersonernes Side nød en glimrende Udførelse. Fornemmelig udmærkede sig: Hr. **Hansen** ved den Kraft, Varme og Følelse, hvormed han baade spillede og sang Hovedrollen; Hr. **Faaborg**, som sang fortræffeligt og hvis Bevægelser vare paafaldende friere og ædlere end sædvanligt; Madame **Simonsen**, som sang sit Parti med megen Bravour og Følelse, og Jfr. **Marcher**, hvis Udførelse af Gemmy er livfuld og smuk, baade fra Sangens og Spillets Side. Ogsaa de mindre Roller udføres med megen Omhu og i det Hele særdeles heldigt; kun mene vi, at Hr. **Schneider**, som synger Melchthals Parti med megen Kraft og Varme, har opfattet Rollen urigtigt, naar han gjør denne af hele Egnen tilbedte og ærede Mand til en godmodig, jevn og meddeelsom Olding, istedetfor til en ved sin fromme, ædle Værdighed Ærefrygt bydende Patriark.

Hoftheatret.

„Marino Faliero" en af **Donizettis** Operaer, som hverken udmærker sig i sin Heelhed eller ved enkelte storartede Partier, er allerede tidligere opført her af det italienske Selskab, men uden at have tilvendt sig den Yndest, som den sidste, i musikalsk Henseende ypperlige Udførelse allerede har skjænket og sikkert vil bevare den. I Elenas Parti udvikler Mad. **Dérancourt** høist glimrende sine store musikalske Evner. Med en forbausende Lethed beseirer hendes omfangsrige, velklingende Stemme de største Vanskeligheder, og med stor Kunst veed hun at moderere den, uden at Tonerne tabe i Fylde, samt at anvende dens hele usædvanlige Kraft, uden at den bliver skrigende. Hun har i dette Parti vakt en stor Begeistring, modtaget stormende Bifald og nydt den Ære at blive fremkaldt under en sand Jubel. Spillet er heelt maadeligt, uden Sandhed og Skjønhed, men dog taaleligere end i Saffo, da hun har aflagt mange af de modbydelige overdrevne Bevægelser. — Hr. **Napoleone Torre** udfører fortræffeligt Marino Faliero med Hensyn til den musikalske Deel og skiller sig, paa enkelte Overdrivelser nær, langt fra ikke ilde ved den dramatiske Deel. — Hr. **Vincenzo Torre** har atter i Israeles Rolle vakt usædvanlig store Forventninger. Hans Foredrag er smagfuldt, sikkert og ofte gjennemtrængt af Varme og dramatisk Characteer. Hr. **Baldanza** er den mindst heldige af de fire Hovedpersoner; hans Sang savner Udtryk og Inderlighed, hvilket ikke kan erstattes ved Anvendelsen af Kraft, og hans Comportement er meget uskjønt. Den første Forestilling leed, hvor omhyggeligt end Fleertallet af Hovedpersonerne havde indstuderet deres Partier, mærkeligt af Usikkerhed, hvilken Mangel Hr. **Baldanza** endnu ikke til den anden Forestilling havde seet sig i Stand til at overvinde.

Repertoire.

Mandag: **Wilhelm Tell.**
Tirsdag: **Eiaghs Sønner.**
Onsdag: **Frieren og hans Ven.** (Prindsessen af Blamont Chanory Md. Westergaard. Debut). La Cracovienne. **Rataplan** (Rataplan Md. Levini). Uden Abonn.)
Torsdag: **Don Juan. Skatten.**
Fredag: **De to smaae Savoyarder. Waldemar.**
Løverdag: **Figaros Bryllup.**
Søndag: **En Aften 1722. Den politiske Kandestøber. De Danske i China.**

Die Jahrszeiten.

Von Henrik Hertz.

übersetzt von F. Bresemann.

(Beschluss.)

4.

Der Winter.

Der Herbst ist vorüber, der Winter gekommen;
Mit diesem scheint es, als ob die Kraft,
Die im Innern der Erde wirkt und schafft
Und treibt und ernährt, ein Ende genommen.

Dem Schmetterling gleich, der mit leichtem Sinn
Auf Flügeln entschwebt, die das Aug' entzücken,
Flattert' vor unsern bewundernden Blicken
Der Frühling über die Erde dahin.
Was war seine Nahrung? — Der nächtliche Thau.
Was war sein Athmen? — Das Lüftchen der Au.
Nur kurz seine Lust und sein Leben war,
Und sterbend er Sommer und Herbst gebar.

Herbst und Sommer, die hinter uns liegen,
Sogen den langen sonnigen Tag
Die Nahrung der Erde in kräftigen Zügen,
Flogen, wie Larven, dem Frühling nach.

Nun kommt der Winter und schließt den Kreis.
Da spinnen sich Wiese und Hain und Flur,
Da spinnt sich ein die erstarrte Natur
In gewaltige Puppen von Schnee und Eis.
Das Land, so weit nur das Auge strebt,
Hüllt sich in Decken, aus Schnee gewebt.
Die letzten Blätter der Bäume fallen;
Die Zweige bezieh'n sich mit blanken Krystallen;
Die Luft ist betäubt vor Kälte; vom Meer
Rollen nicht länger die Wellen daher.
Das Meer, so stolz und so ungebunden,
Hat sich still und geschmeidig gefügt,
In feste Massen sich eingewunden,
Die brausenden Wogen in Schlummer gewiegt.
Den Bach, indem er die Wellen schlägt,
Haben Frost und Kälte gebunden
Und eine Brücke darüber gelegt.

Rings hüllt die Natur in Schweigen sich ein.
Die Ströme der Luft scheinen still zu stehen,
Obwohl gewaltig die Stürme gehen;
Der Thau gefriert auf hartem Gestein;
Die Sonne durchwandelt matt ihr Reich,
Strahlt nicht mehr mit der blendenden Pracht,
Und über der stillen schlummernden Nacht
Leuchtet der Nordschein falb und bleich.

Gemäßigtern Schrittes wandelt die Zeit
Fort zu den Hallen der Ewigkeit;
Die träumende Erde wandelt ihr nach,
Doch matter schlägt ihres Herzens Schlag.

Matter nur schlägt es, doch stockt es nicht;
Denn aus Nacht und aus Dämmerung bricht

Wieder hervor des Tages Helle,
Aus der Kälte — des Lebens Quelle.
Aus der Puppe von Schnee erstehet
Wieder — ein Bild der Unsterblichkeit —
Der Schmetterling des Frühlings und wehet
Mit lindem Flügel uns Kühlung; er beut
Freundlich Blumen und Sonnenschein,
Kehrt aus dem Süden im Norden ein.
Wieder rollen des Meeres Wogen,
Wieder tanzet der Bach im Thal,
Blumen duften ohne Zahl,
Und purpurn kommt die Wolke gezogen.
— Vollbracht ist der Kreislauf. Da steht das Jahr
Wieder, wo es im Anfang war.

Im Lenz prangt jegliches Jahr di Natur,
Ein einzig Mal blüh't er dem Menschen nur.
Nur einmal darf er den Frühling umarmen,
Ein einziges Mal nur im Sommer erwarmen.
Der Herbst hat kaum ihm Früchte gebracht,
So fühlt er auch schon des Winters Macht.
Die Jahre lähmen den kräftigen Gang,
Die Augen ermatten, die Hände beben,
Und aus der gewölbten Brust erheben
Nicht mehr sich Hymnen und Jubelgesang.
Die Töne, sonst so brausend und wild,
Erklingen nun leise, ruhig und mild —
Leiser singet in seiner Brust
Der Gott — des Lebens verschwundene Lust.

Und still und stiller wird's um ihn her,
Von der Welt erwartet er jetzt Nichts mehr;
Seine Rechnung mit ihr ist abgemacht,
Im Busen fühlet er ihre Leere.
Was half ihm Reichthum, was half ihm Pracht,
Was half ihm vergängliche Macht und Ehre?
— Und wie allmählich um seine Scheitel
Der Schnee des Winters sich dichter häuft,
Sein Leben, das hier auf Erden nur eitel,
Der Ewigkeit entgegenreift:
Stirbt täglich mehr um ihn her die Welt.
Des Leibes Psyche spinnet sich ein
Mit der nahen Hoffnung dämmerndem Schein,
Die ist es, welche ihn aufrecht hält.

Wenn jedes Jahr die Natur sich erneu't:
Wir erneu'n uns im Frühling der Ewigkeit.
Die tiefe Nacht, die umhüllet den Tod,
Flieh't vor dem himmlischen Morgenroth.
Aus Gräbern steigt eine Hoffnung empor,
Die über das Thal der Vergänglichkeit schreitet
Und auf ein besseres Leben deutet,
Geht ein unsterblicher Frühling hervor.

Dr. Gall.

Johan Joseph Gall fødtes i Aaret 1758 i Tiefenbrunn, en Flække i Storhertugdømmet Baden, hvor hans Fader var Kræmmer. Efter at have studeret Lægevidenskaben etablerede han sig i Wien som practicerende Læge, og her tildrog han sig henimod Slutningen af det forrige Aarhundrede almindelig Opmærksomhed ved sine philosophisk-medicinske Skrifter, men især ved sine anatomisk-physiologiske Undersøgelser af Hjernen og Nervesystemet. Hans Opdagelser og Anskuelser, bragte i System

Em. Bærentzen & C° lith. Inst.

Dr. F. J. GALL.

Ny Portefeuille 1844.

under Navn af den gall'ske Organ- og Hjerneskal-Lære, bemestrede sig længe baade Lægers og Ikkelægers Interesse, men de have ikke kunnet staae Prove for en uhildet videnskabelig Domstol og kunne vel nu kun betegnes som et høist mærkeligt historisk Factum i Videnskabens Udvikling. Allerede i Skolen havde han bemærket, at nogle Drenge, som, trods hans ufortrødne Opmærksomhed, overgik ham i Udenadslæren, udmærkede sig ved store Øine; det samme Phænomen troede han ogsaa at bemærke hos ovede Skuespillere, og heraf drog han nu den dristige Slutning, at Hukommelsen maatte have sit Sæde, sit Organ paa dette Sted af Hovedet. Vel opgav han siden den Idee, men kom dog endnu engang tilbage til Grundtanken: at de aandige Anlæg, som medfødte Evner, have deres Sæde paa bestemte Steder i Hjernen, og at deres større eller mindre Udvikling aabenbarer sig igjennem en, af den indre Hjernesubstans betinget, større eller mindre Udvikling af Hjerneskallens enkelte Partier. Til dette Resultat kom han, ved at samle og omhyggeligt sammenligne forskjellige Kranier med Hensyn til deres betydeligste Fremragenheder, ved at studere Menneskets og Dyrenes Livsvirksomhed og sammenligne disses Hovedskaller med hines, ved at undersøge deres Nervesystemer og Hjernemasser, o. s. v.; men hans forudfattede Idee var ham den ledende Traad under alle disse Arbeider, og ved at forfølge den, indviklede han sig i en vildsom Labyrinth, hvor baade den sunde Fornuft og den videnskabelige Forskning fandt sin Grav. Vi kunne her ikke gaae i en noiere Detail, men maae indskrænke os til at udhæve, at han, paa en aldeles vilkaarlig Maade, ledtes til at opstille 20—30 forskjellige Aandsvirksomheder, som hver for sig skulde være knyttet til et bestemt Sted i Hjernen og paa dennes ydre Bedækning. Gall fremsatte i Førstningen ikke sin Lære i Skrifter, men i mundtlige Foredrag, paa Reiser i Tydsklands større Stæder og ved dets Universiteter, drog derpaa til Paris, hvor han i nogle Aar virkede i Forbindelse med sin Ven, Dr. Spurzheim, og hvor han med afvexlende Held holdt offentlige Forelæsninger. Her døde han som practicerende Læge i Aaret 1828 paa sit Landsted Montrouge, efter at have nedlagt Resultaterne af sine Grandskninger i flere Værker, skrevne i det franske Sprog.

Reisen til Henrettelsen.

Af Fr. Laun.

(Slutning.)

Uovereensstemmelser.

Efterat Byskriveren havde forklaret de Øvrige meget af hvad der foregik, sagde han ganske høit: „Denne arme Synder vil slet ikke behage mig. Sandelig, hans Hjertes Ondskab fremskinner kun altfor tydeligt af hans Ansigtstræk. See engang, om den Forstokkede skal værdige den Geistlige, der tiltaler ham, saa meget som et Blik! Jeg gyser ved Tanken om det Sted, hvor denne Skjelm vil og maa komme hen; thi han farer sikkert den korteste Vei til Helvede."

„Herre!" raabte en af den Fordømtes forrige Svirebrodre, der stod i Byskriverens Nærhed, „behag at menagere Dem eller pak Dem snarest muligt herfra. Den stakkels Knos var min Perleven, og et slet Menneske var

han ingenlunde. Baade jeg og med mig Enhver, som kjendte ham, ynkes derfor over, at det skulde komme saa vidt med hans dumme Ubesindighed. Dersom De, min Herre, stod der i hans Sted, saa skulde vi faae at see, om De ikke vilde være ligesaa forbløffet som han, thi forbløffet er han, og andet ikke."

Byskriveren blev bleg ved denne Tiltale, især da de Omstaaende, som havde hørt den, tilkastede ham lutter vrede Blikke.

Kalpurnius kunde ikke skjule sin Skadefryd derover. Han var nemlig bleven meer og meer arrig paa sine Reisefæller, fordi han af Ludvigs fortrolige Forhold til Mariane let kunde mærke, at hans Plan med Hensyn til den Sidstes Haand var meget nær ved at strande, og han ikke ret vel kunde sadle om til Therese igjen. Virkelig kjendte Denne, siden Rosenwald var geraadet i Ulykke, slet ingen Hensyn længer, men erklærede reentud, da Faderen opfordrede hende til at være opmærksom paa Delinqventen og hans Skriftefader, at hun bekymrede sig ikke det Ringeste om det Hele, og overhovedet ikke om Andet end om Rosenwald, saavelsom at hun først da vilde blive rolig, naar hun vidste denne sin Elskede i Frihed igjen.

Forandring.

„Arme, stakkels Pige!" udraabte Faderen, da han erindrede sig hendes tidligere, tilsyneladende absolute Ligegyldighed mod Vice-Actuaren, og meente, at hun nu var gaaet aldeles fra Sands og Samling. Sukkende vendte han sig bort fra hende og til Gjenstanden for den almindelige Opmærksomhed, og med et ængsteligt Blik til de Omkringstaaende, hviskede han sin Ungdomsven i Øret: „Men vil ogsaa den lille, uanseelige Knos af en Skarpretter kunne gjøre sine Sager godt? Som Landsherre vilde jeg for min Deel først og fremmest see paa, at have en ret dygtig Skarpretter."

Doctoren lavede imidlertid sit galvaniske Apparat tilrette, saa at han, naar Hovedet var faldet, øieblikkeligt kunde ile ned paa Skafottet og begynde sin Forretning.

Dog neppe sad den stakkels Hofnar, med tilbundne Øine og i det nærværende Øieblik langt fjernet fra alle Narrerier, paa Skammelen, fra hvilken han med Skriftefaderens Bistand skulde forflyttes lige ind i Himmelen, og neppe havde den lille Skarpretter fremtaget sit store Sværd, medens ikke saameget som et Aandedræt hørtes blandt de Tilstedeværende, førend man til almindelig Glæde hørte Raabet: „Pardon, Pardon!"

Forbittrelse.

Men Byskriver Kyrum, i sin Forbittrelse over de Udgifter, som denne unyttige Reise havde forvoldt ham, gav nu sin Tunge frit Løb, idet han udbrød: „Ufornuftige Menneske af en regerende Fyrste, er det at udøve Retfærdighed eller Naade? Naar Narren fortjente Døden, saa afsted med Knegten og dermed Punktum! Skal Du først pine den stakkels Djævel til dette Punkt, for derpaa at skjænke ham et elendigt Liv, om hvilket han maaskee slet ikke meer veed, hvad han skal foretage sig dermed! Ikke at tale om andre stakkels Djævle, der, ligesom jeg, have spildt deres sure Sved og deres kostbare Tid for at faae Henrettelsen at see og nu kunne reise hjem med lange Næser."

Efter disse Ord blev Byskriveren dog

ganske forskrækket. Han kom nemlig til at tænke paa de forrige fjendtlige Miner og meente, at hans lastende Yttringer om et fyrsteligt Hoved kunde, indenfor denne Regents Grændser, paadrage ham store Ubehageligheder. Men Ingen bekymrede sig nu længer om ham. Samtlige Fremmede vare allerede stegne ned; blot hans Ledsagere, og blandt disse Dr. Kalpurnius, der var nær ved at fortvivle over en saa hæslig Streg i hans Regning, befandt sig endnu paa Stilladset.

Idet Doctoren steg forsigtigt ned, raabte han med funklende Øine tilbage til Byskriveren, som af Ærgrelse endnu ikke havde flyttet sig af Stedet: „De skal komme til at tænke paa mig, gode Herre!"

Godt Raad.

„Hør Gamle!" sagde Pietsch's Onkel betænkeligt til Byskriveren, idet de stege ned: „Du har sandelig forløbet Dig i Din Tale."

„Ja vel, det er den fordømte Ungdomshidsighed, der endog i min gamle Alder løber af med mig. Jeg gyser ordentlig, naar jeg tænker paa Følgerne."

„Hvad der er det Værste," vedblev Hiin, „det er, at denne Patron, som truede Dig med Hævn, netop nu gaaer op paa Slottet. Om han skulde angive Dig! Vel er Fyrsten ikke ond af sig, men han er hidsig. Sandelig, saa gierne jeg end beholdt Dig længer her, saa er det dog bedst, at Du som snarest fortrækker. Thi er Du engang kommen i Vognen, saa er Du allerede saagodtsom halvt over Landsgrændsen. Lad nu min Neveu føre Dig og dine Døttre til mit Huus, imidlertid afgiør jeg din Gjeld i Vertshuset og skikker Jeres der efterladte Sager med Vognen over til Jer."

„Denne Reise vil jeg mindes i alle mine Levedage!" udbrød Byskriveren, idet han forknyt sank om i en Stol, da de vare komne ind i Huset.

„Jeg ikke mindre!" sagde Therese, idet en Strøm af Taarer styrtede ud af hendes Øine.

Den faderlige Vrede.

Pietsch og Mariane vare ogsaa i en forunderlig Stilling. De Andres Smerte gjorde nemlig et stort Skaar i den Lykke, de ellers vilde have følt i deres med hvert Øieblik skjønnere fremspirende Kjærlighed.

„Fader!" begyndte Therese i sin Hjertens Uro forglemmende alle Hensyn; „jeg maa ud, for at erkyndige mig om, hvad der er blevet af Rosenwald; før skal intet Menneske faae mig bort fra denne ulyksalige By."

„Men," forestillede Faderen hende, „mit kjære, gode Barn, forhen, da Vice-Actuaren kun var os bekjendt fra den bedste Side, da havde Du en Art Modbydelighed for ham, og nu, da han har gjort denne erkedumme Streg, gaaer Du hen og forlieber Dig i ham?"

„Nei, nei," svarede hun, „det er ikke saa. Jeg bedrog Dem kun med min Forstillelse. Rosenwald og jeg ere for længe siden forenede med hinanden — for evigt!"

„Saa?" udbrød Byskriveren, „og det uden mit, din Faders Vidende? Tilsidst var det vel endog denne samme Hr. Rosenwald, som iforgaars Nat holdt Prædikener udenfor os paa Bastionen?"

„Ham var det," svarede Therese, „jeg vil ikke længer dølge eller skjule Noget."

„Vanartede Barn, viid da, at jeg aldrig vil give mit Samtykke til en Forbindelse, der er afsluttet saaledes bag Ryggen paa mig."

„Stakkels, kjære Therese!" udbrød nu Mariane med en deeltagende Omfavnelse.

„Ogsaa Du," raabte Byskriveren, „har forskyldt min Vrede, thi uden din Medvirkning kunde denne strafværdige Forbindelse umulig holdes hemmelig." Og med disse Ord tilkastede han baade hende og Hr. Pietsch et saa vildt Blik, at ogsaa dette Par havde god Grund til at blive angest og bange.

Efterretninger fra Slottet.

Da den vredladne Gamle for et Øieblik havde forladt Værelset, besvoer Mariane sin Elsker, at gaae op paa Slottet for at inddrage nøiagtige Erkyndigelser angaaende Rosenwald. „Blot i største Hast," tilføiede hun, „thi efter alt Anseende ville vi snart være underveis."

Kjærligheden gav Hr. Pietsch Vinger. Han var tidligere tilbage igjen end Vognen fra Vertshuset, paa hvilken Byskriveren ventede med saadan Angest, at han vridende sine Hænder gik op og ned, og udbrød: „Hvem der dog engang var vel ude igjen af denne fordømte Narrerede! Thi skal jeg blive opholdt her, saa kan det endnu godt hænde sig, at jeg kommer i den sorte Gryde derhjemme."

Desværre medbragte Ludvig ingenlunde trøstelige Efterretninger. Det syntes at gaae meget skjævt med Rosenwalds Anliggende. Dog havde Fyrsten endnu ikke ladet ham forhøre af Justitsen. Iøvrigt havde Ludvig virkelig truffet Dr. Kalpurnius i Slottet og hørt, at Denne rigtignok havde anklaget Byskriveren for usømmelig Omtale af Fyrsten og af dette Beviis paa sin Hengivenhed mod Denne taget Anledning til at udbede sig en Skadeserstatning for de med den forfeilede Reise forbundne Omkostninger.

Død eller levende.

Endelig rullede Vognen til Byskriverens store Glæde for Døren. Allerede stod han med begge sine trøstesløse Døttre nede ved Vogntrinet og omfavnede hjerteligt sin gamle Ven. Men neppe havde han løftet sin ene Fod, førend nogle Mand af Slotsvagten traadte om Hjørnet. Den medfølgende Underofficeer skubbede Karlen, som vilde hjælpe ham ind, tilside og stødte ham selv langt ind i Vognen.

„Mine Døttre maa jeg dog have med!" raabte Byskriveren, da han hørte, at Vogndøren blev slaaet i.

„Nu ikke," svarede Underofficeren. „Hans Durchlauchtighed har befalet, at Hr. Byskriver Kyrum — og ham har jeg vel den Ære at træffe i Dem — strax skal bringes op paa Slottet."

„Undskyld mig," udbrød Stakkelen dødsbleg, „men jeg har ikke et Øieblik at spilde."

„Siger Intet," svarede Underofficeren smilende, „min Ordre lyder paa, at bringe Dem op til vor naadige Herre."

„Kan umuligt lade sig gjøre," indvendte Hr. Kyrum, „mine Embedsforretninger hjemme taale ingen Opsættelse."

„Jeg bryder mig kun om min Ordre og ikke om Deres Forretninger; De maa derop, død eller levende."

Det hjalp ikke, at Fangen med Rysten og Bæven fremtog sin Pung for at række

Underofficeren den, thi Denne trak blot paa Skuldrene og befalede Kudsken at kjøre til Slottet.

Nei!

Alle sine Levedage havde Hr. Kyrum været mere behjertet paa Raadhuset imod de Anklagede end imod Fornemme eller Andre, der havde Magt over ham. Heller ikke ved Indtrædelsen i Fyrstens Kabinet fornegtede han denne sin Characteer. Fyrsten talte en Tidlang intet Ord; derpaa sagde han: „De kan let tænke, Hr. Byskriver, hvorfor De staaer her for mig. For Dem, som en Øvrighedsperson, passer det sig allermindst at udlade sig, som De har gjort, og jeg maa absolut have Fyldestgjørelse. Strax efter Deres Tilstaaelse vil jeg skrive til Deres Konge. Indtil da vil jeg holde Dem her i anstændig, men sikker Forvaring. Deres Fangenskab skal iøvrigt blive gjort Dem saa let, som muligt, ja jeg glæder mig endog til, at nyde Deres interessante Selskab, indtil det er forbi."

Hertil svarede Byskriveren i største Betuttelse, at det vel aldeles var gaaet ham af Minde, om han over sit forfeilede Reisemaal havde ladet nogen usømmelig Yttring falde, dog vilde han gjerne, om saa var, strax gjøre underdanigst Afbigt.

Men Fyrsten sagde: „Nei, straffes skal De og det efter Deres egen Landsherres Skjønnende. Hvad De har yttret om mig, maa endnu engang fra Deres Mund gaae over i Protocolforerens Pen, for at Deres Fyrste af selve Acterne kan udfinde Størrelsen af Deres Brøde."

Med disse lidet trøstelige Ord lod Fyrsten ham gaae.

Commissionen.

Byskriveren var ude af sig selv. Tilstod han Sagen, som den forholdt sig, og hans Konge erfarede den, da saae det slemt ud, først formedelst den utidige Reise i og for sig, dernæst formedelst Overilelsen; thi Kongen var en meget hidsig Mand. Tilstod han ikke, saa skulde han sættes fast. I hvert Fald altsaa vilde Kongen faae Underretning om den saameget imod hans Befaling stridende Reise, og hans Embede kunde da let gaae i Løbet. For derfor idetmindste at opbyde alle Midler, opsatte han strax en Forestilling, der, som han senere udtrykte sig, havde baade Næb og Kløer.

Men ved at overrække Skrivelsen til Fyrsten, spurgte Denne ham, om den angik deres Tvist, og da Hr. Kyrum bekræftede dette, gav han ham den hofligt tilbage, uden at læse den, idet han sagde, at den Commission, som vilde blive nedsat i Sagen, maatte dømme desangaaende og derpaa i sin Tid indberette Resultatet til ham.

Ved det Ord „Commission" løb det koldt ned ad Ryggen paa Byskriveren. Han vidste, hvor lang Tid deslige Foreninger anvendte paa de ubetydeligste Sager og saae sig allerede Aaret ud siddende her paa Slottet, medens hans fede Embede hjemme var kommet i fremmede Hænder.

Geheimeraaden.

Medens den bestyrtede Kyrum havde opsat den tilbageviste Forestilling, havde Fyrsten gjort Bekjendtskab med Therese og Mariane. „Veed De vel," sagde Fyrsten nu til ham, „at Deres Døttre aldeles have fortryllet mig? Nogle allerkiæreste Piger! Hvad vilde De vel sige til, om jeg stiftede et Ægte-

skab imellem den Ældste og min Geheimeraad? Han har seet dem hos min Søster, hvor de netop befinde sig, og er ganske ude af sig selv over saamegen Ynde og Elskværdighed. Mig er Sagen i visse Maader omfindtlig, da han allerede er udnævnt til Præsident for den bevidste Commission og saaledes det Forhold, hvori han søger at komme til Deres Familie, turde lægge Hindringer iveien for hans Upartiskhed. Dog, jeg hører ham allerede selv i Forsalen med de unge Frøkener."

Nu begyndte Haabets varmende Straaler atter at qvæge Byskriverens Bryst. Nu har det ingen videre Nød, tænkte han. Jeg behøver blot at holde mig til min tilkommende Svigersøn.

En Bekjendt.

Byskriveren maatte dog sætte sine Briller paa, idet han ikke vidste, om han turde troe sine egne Øine, da han nu saae Therese synke ned for hans Fødder og ved hendes Side en Mand, der paa et Haar lignede Vice-Actuar Rosenwald.

„De seer her," sagde Fyrsten, „Rosenwald, min gamle Universitetsven, og siden igaaraftes min Geheimeraad. Allerede paa Academiet var han ikke sjeldent min advarende Engel, ofte ogsaa siden. Men tilsidst var han det, da jeg fik det Indfald at holde mig en Hofnar. Vor Tid, meente han, passede sig ikke meer for den i sin Tid ret nyttige Indretning. Men heri lod jeg mig ikke overtale. Følgen viste, at han havde Ret. Siden lod min gode Rosenwald slet ikke høre fra sig. Men igaar kommer han iilsomt for at raade mig til at afstaae fra den besluttede Henrettelse. Hans Heftighed vakte min Vrede, jeg holdt fast ved den Narren tilkjendte Straf. Da forsøgte Rosenwald paa at lade ham undslippe, men blev greben under Forsøget. En kort Samtale med ham sidenefter og vi bleve enige. Dog havde Misdæderen, ogsaa efter Rosenwalds Anskuelse, fortjent at lide Dødsangesten. Med Rosenwald, som kun for et Syns Skyld blev holdt fangen her, tilbragte jeg hemmeligt hele den sidste Nat. Da aabenbarede han mig sin Tilbøielighed for Deres Datter, og jeg tilbød ham en Ansættelse hos mig. Allreede havde jeg isinde i denne Morgenstund at anholde hos Dem om Frøken Therese i hans Navn, da lod en vis Doctor Kalpurnius sig melde, — en høist ussel Person, som jeg snart mærkede. Dog bevægede hans Angivelse af Deres om mig brugte Yttringer mig til den Trusel, hvormed jeg nu troer at have hævnet mig tilstrækkeligt paa Dem. — Nu Forsoning og Forglemmelse af det Forefaldne, og Deres Velsignelse for dette Par, som her staaer og venter derpaa!"

En Affærdigelse.

Hr. Kyrum gjorde villig, hvad Fyrsten forlangte. Han var altfor glad og rørt over denne Udgang paa Sagen, til at hans forhen udstødte Trusel mod Thereses Giftermaal med Rosenwald skulde være faldet ham ind.

Ved Taffelet herskede megen Glæde og Munterhed, især da ogsaa Pietsch og hans Fader befandt sig derved og hiins Forlovelse med Mariane ligeledes kom i Stand.

Kalpurnius blev nu fremført.

„Hr. Doctor!" tiltalte Fyrsten ham, „ansee De Deres korte Fangenskab her som en velfortjent Tugtelse. Et Forræderi som det, De har udøvet imod Deres Medborgere,

kan vel undertiden skade den Forraadte, men vanskeligt være Forræderen til Nytte. Denne kostelige Lære er Alt, hvad jeg tænker at medgive Dem i Reisepenge. Iøvrigt bliver den forhenværende Hofnar ført ud af mit Land, og jeg henstiller nu til Dem, om De vil følge ham, for strax at være tilstede, naar maaskee andetsteds den Dom skulde blive fuldbyrdet paa ham, som han her er sluppen for."

Tænderskærende ilede Dr. Kalpurnius nu bort fra den Kreds, hvis Munterhed var ham saa stor en Krænkelse.

Løfter.

Tilbagereisen den næste Dag var meget glædelig. Paa Doctorens Plads sad Ludvig Pietsch og Rosenwald red paa den Side af Vognen, hvor Therese sad, thi denne Gang foretrak Byskriveren Søvnen for Ridtet.

Hjemme forsikkrede han, at han aldrig meer i sit Liv vilde gaae et Skridt for en Henrettelses Skyld, — han havde faaet mere end Nok af den sidste.

Men paa begge Pars Bryllupsdag sagde han, idet han siddende i sin Lænestol greb Therese og Mariane ved Haanden. „Det var dog ikke saa galt, at jeg dengang reiste med Jer til den forbandede Hofnars saakaldte :enrettelse, thi derved er jeg dog bleven Jer qvit. Slige Varer ere vanskelige at gjemme paa! Ikke som om jeg just vilde føre store Besværinger over Jer — men hvorlænge vilde det vel have varet, inden Mariane, ligesaa godt som Du, min kjære Therese, havde havt sin Declamator derovre paa Bastionen!"

Natvægteren.

„Men," sagde Byskriveren, „den Esel af en Natvægter, som spillede under Dække med den nuværende høifyrstelige Geheimeraad — et Fandens Spring for en Vice-Actuar — ham maa jeg dog plukke en Høne med, thi Orden opretholder Verden — og Byen med. Derfor skal det heller ikke vare længe, inden han er ude af Tjenesten."

Men Huusfolkene meldte Dette til Natvægteren, og saa indfandt han sig da en Dag netop lige for den unaadige Hr. Byskrivers Middagshvile og lod sig først ganske rolig overfuse. Men derpaa overrakte han et ziirligt forgyldt Blad, som indeholdt en rørende Gratulation, hvormed han i den Grad henrev den Gamles af Vinen opvarmede Hjerte, at Denne sagde: „Tilgivet og forglemt, Vægter! Men skulde jeg nogensinde igjen høre et Declamatorium derovre fra Bastionen, saa —"

„Ja, strenge Hr. Byskriver, saa maa De gjøre med mig, hvad De behager."

Men nu, da Natvægteren havde faaet nøiagtig Besked angaaende Sammenhængen med Rosenwalds natlige Færd paa den gamle Bastion, vidste han ogsaa, at de unge Herrer i Seeberg ikke vilde give sig af med en saa kjedelig Tidsfordriv, efterat begge de smukke Sommerfugle vare bortfløiede fra Byskriverens Residens.

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

Det kongelige Theater.

Enhver offentlig Skueplads burde være en Kunstanstalt, det kongelige Theater erklærer sig at ville være det, understøttes meget gavmildt af Staten for at være det, og kan ogsaa, med et saa skuespillystent og for det sande Gode modtageligt Publicum, virkelig være det. Men en Kunstanstalt maa ene ved Kunsten søge at vinde og vedligeholde Publicums Interesse og Søgning. Og kan nu det kongelige danske Theater, for Dieblikket, siges at gjøre det? Selve dets Direction vil neppe vove at besvare dette Spørgsmaal bekræftende. Fornemmelig at skaffe sig Kunder ved for Pengene at give overvættes Meget i den størst mulige Blanding af allehaande, hverandre i deres Art fremmede Sager, maa vistnok, i Kunstens Rige, kaldes den platteste, den det erklærede Formaal mest modarbeidende Bestræbelse. Og er det ikke den, som især, ja man kunde næsten sige, ene udtaler sig tydeligt af det Repertoire, Nationalskuepladsen opstiller i denne Saison? Dets fleste Forestillinger ere en saa forunderlig Sammenmængning af de allerforskjelligste Ingredienser, at man ikke formaaer at finde noget Princip gjennemført deri, med mindre man vil antage den Beslutning: ikke at ville basere Det, som bør fremgaae af et Princip, paa noget Princip, for ogsaa at være et Princip. Om Directionen virkelig havde sat sig den Opgave: at ville afvænne Pu-

blicum med at see ordentlige, med Kunstsands valgte og i Kunstaand udførte, Forestillinger, den kunde ikke af de literaire og artistiske Fonds, der staae til dens Raadighed, efter meget Hovedbrud, sammensætte et til Opnaaelsen af et gunstigt Resultat bedre egnet Repertoire end den leverer, navnligen til dens Søndags- og Onsdags-Forestillinger. Man vil maaskee sige: Directionen nødes til at sammenkluddre saadanne Forestillinger; det sees bedst deraf, at de fornemmelig give fuldt Huus. Vi kunne ikke indrømme, at der ikke ogsaa endnu kan opnaaes fuldt Huus ved Forestillinger, som ere Nationalskuepladsen værdige, og det saameget mindre, da Erfaringen vilde være imod os, thi ogsaa de faa Forestillinger, som bestaae af et enkelt eller et Par gode eller godt spillede, til hinanden passende Stykker, have Tilløb og det uagtet de blive indskudte imellem Forestillinger, som ere beregnede paa at trække ved en sammenmænget Masse. Den eneste Undtagelse gjør Operaen, og at den ikke for Øieblikket trækker, har, efter vor og Fleres Formening, for en stor Deel sin Grund i Noget, hvilket vi nedenfor skulle berøre og som netop maa advare Directionen, hvis den ellers, hvad man bør tiltroe den, har Lyst til at holde paa Comedien og Tragedien, imod at oversvømme Theatret med Skrabsammen-Forestillinger. Men maatte vi end indrømme, at kun Meget og den størst mulige Forskjellighed nu kan lokke Tilskuerne til Skuespilhuset, hvor nødsagedes vi da til at søge Aarsagen til at en saa stor Sløvhed for Kunst havde faaet Magt over et Publicum, som beviislig i naturlig Tact og Smag kun overgaaes af les habilués i de fire første Parisertheatre og Burgtheatret i Wien? Alene i Theatrets Bestyrelse, som, istedetfor at bevare Skuepladsen et saadant Publicum, svækker dets Sands for det Sande og Skjønne. Det er en gammel Erfaringssætning: „skal Kunsten ikke gaae under, men hæve sig til størst mulig Forklarelse, maa Publicum ikke danne sig sit Theater, men Theatret danne sig sit Publicum"; og ikke mindre erkjendt rigtigt er Det: „en Kunstanstalt skal ene søge Vinding ved Kunsten; denne er ei alene mindst bekostelig, men — hvis Anstalten er, hvad den bør være, i Besiddelse af Evne til at opfylde sin Bestemmelse — istand til bestandig at give Nyhedens Tillokkelse, hvorimod alle Midler, som ligge udenfor Kunsten, meget hurtigt blive forbrugte, saa at der ideligt maae opjages nye, der føre længer og længer fra Maalet, og tilsidst fordre større pecuniair Kraftanvendelse, end de formaae at tilveiebringe." Disse to Sandheder bør enhver Theaterbestyrer, som vil opretholde Kunsten paa Scenen og ikke tilsidst see en tom Kasse af fuldt Huus, stadig have for Øie; mangfoldige Erfaringer bevise, at Tilsidesættelse af dem kan ødelægge den med gode Midler bedst forsynede Skueplads saaledes, at den ikke ved virksom Dygtighed igjen lader sig bringe i Anseelse og Yndest. Hvad er Skyld i, at de tydske Skuepladse befinde sig i den sletteste pecuniaire og æsthetiske Forfatning? Ene Det, at Bestyrerne, udygtige til at give Digternes og Fremstillernes Kunst Gyldighed for Publicum, have grebet til alle de for Fuskeren lettest erholdelige Midler til for en Tid at friste den blotte raa Nysgjerrighed, at de ved blændende Pragt, kras Effect, grel Afvexling og Anvendelsen af Pirremidler og Kunstlerier, som ere den dramatiske Digtning og Fremstilling aldeles uvedkommende, have svækket Publicums Interesse og Skuepladsens artistiske Kræfter. Man begynder nu at klage høit over Følgerne af, at man saaledes har speculeret paa mere at tilfredsstille Øiet end Aanden; det dannede Publicum siger, at Kunsten er i Forfald, Directionerne, at det ikke mere er muligt at tilveiebringe nye Trækmidler. Hvad er der at gjøre, hvor det er kommet saa vidt? Den eneste Udvei er: igjen at vende tilbage til den ikke nær saa bekostelige Kunst, men dette vil for en lang Tid medføre Tab og fordre Opoffrelser, som Bestyrelserne ikke kunne bære, thi vel kan Theatret, upaatalt af Massen, fjerne sig fra sit Maal, men det tør ikke vente, at Massen strax vil følge det, naar det, tvunget af Nødvendigheden, seer sig nødt til igjen at vende tilbage, og det saa meget mindre da det, ved at tilsidesætte Løsningen af sin Opgave, selv for en stor Deel har tilintetgjort Midlerne, hvorved det alene kan gjøre den interessant for Mængden: thi paa engang at gjenføde Kunsten i en saadan Forklarelse, at den kan være sig selv nok, vil aldrig lykkes, naar man nylig har traadt den under Fødder og opbudt Alt, for at svække Følelsen for den. Hvor Corruptionen er bleven saa stor, maa man derfor, med Udsigten til Opløsningen for Øiet, indskrænke sig til at kæmpe for den længst mulige sygelige Tilværelse, og det er ogsaa kun det, de tydske Skuepladse gjøre. Bestyrelserne fjerne sig mere og mere fra Skuepladsens Idee under en fortvivlet Kamp for at trække Tilskuere til de tomme Theatre, og Midlerne blive bestandig kostbarere; de af Staten understøttede Anstalter slæbe sig igjennem med større og større, stedse med mere Grund af Folket bestridte, Tilskud; de private gaae fra en Directeur, der er ruineret, over til en anden, der vil blive

ruineret; alle savne Anseelse og Interesse fra Publicums Side. — I Tydskland er imidlertid en Directions Stilling af Naturen langt misligere end i Danmark. Berørelserne imellem de forskjellige tydske Theatre ere saa mange og saa inderlige, at Directionerne for en Deel tvinges til at følge Strømmen. I Danmark existerer derimod kun eet Theater, og det er monopoliseret, saa at det har alle literaire og æsthetiske Kræfter inden Sprogets Grændse til sin Disposition. Dets Bestyrelse tvinges ikke ind paa en Kunsten fordærvelig Bane; den kan. i en saa stor, velhavende, kunst- og fornøielseslysten Stad som Kjøbenhavn, følge de Principer, som en kunstforstandig Bestyrer af en Anstalt, der igjennem Kunsten kan have den kraftigste Indflydelse paa Folkedannelsen, ene bør vedkjende sig; fjerner den sig fra dem, da er det ene, fordi den forledes eller drives dertil. Derfor har den Deel af Publicum, som veed hvad Theatret kan og bør vær, dobbelt Grund til alvorlig Anke, naar det oversvømmes med Fuskerier og smagløst sammenlappede Forestillinger, hvori kun Meget skal gjøre Fyldest for Godt. Det vil ikke være vanskeligt, hverken at give Mængden Afsmag for Opførelsen af store Stykker eller at svække Personalets Evne dertil, naar man idelig regalerer med fire, fem sammenskrabede Bagateller. Det er ikke blot os, som i den Omstændighed, at Operaen saa yderst sjeldent kommer paa Scenen, finder en af Grundene til at den, som tidligere har været Publicums Yndling, nu modtages med Kulde. For at den, uden Sangernes jevnlige Øvelse ved offentlig Fremtræden, skulde være istand til at gjøre sin Sjeldenhed til en tiltrækkende Egenskab, maatte den staae langt høiere, end vort Theater for Øieblikket formaaer at sætte nogensomhelst Kunstart. Bestyrelsen bør, ligesaavelsom Fremstillerne, stedse have Opmærksomhed for den Virkning, det Præsterede gjør paa Publicum; har den det, vil den sikkert komme til den Overbeviisning, at det gehaltløse Repertoire, der i denne Tid occuperer Scenen, snart maa fortrænge Kunsten, Digterens som Skuespillerens, og Dette kan dog umulig være hverken dens Interesse eller dens Ønske.

— I det vakkre lille Syngestykke: „De to smaa Savoyarder", udførte Jfr. **A. Petersen** med meget Held Joseph. Hun vedligeholder særdeles godt den Jargon, hvori Rollen skal gives og i flere Scener var der baade Lune og Følelse i hendes Spil; kun var det ønskeligt, om hun kunde udbrede mere Tækkelighed over sin Fremstilling, navnlig med Hensyn til Bevægelserne. Ikke saa heldig var Jfr. **Marcher** som Pietro; hendes Spil vidnede om megen Flid, men Udtalen var mangelfuld og Udtrykket savnede Inderlighed og Naivetet. For Resten havde Ensemblet ikke den Livlighed og Bestemthed, som ene kunne indtage for saadanne Smaastykker.

I det høist plumpt sammensatte Lystspil „Frieren og hans Ven" debuterede Md. **Westergaard** som Prindsessen af Blamont-Chauory. Efter en første Optrædelse og det i en Rolle, som giver saa liden Leilighed til egentlig Characteerudvikling, tør man ikke fælde nogen afgjørende Dom. Mad. **Westergaard** sagde sine Replikker i en god Tone og med rigtig Accentuation, men, hvad der just ikke vidner om, at hun har søgt Billedet i Livet, brugte stadigt Formerne: vi have, vi ere o. s. v., hvilke ere aldeles fremmede for Udtalen endog i de mest dannede Kredse. Et meget vigtigt Reqvisit for denne Art Roller mangler hende: et udtryksfuldt, talende Physiognomi, derimod har hun en god Holdning. — Fru **Heiberg** udførte ganske fortræffeligt Hertuginden. — Naar Hr. **Nielsen** giver alle sine Roller saaledes som Generalen, især i første Act, der spilledes med en Sikkerhed, Adel og mandig Elskelighed, som strax maatte vinde ham enhver Tilskuers levende Interesse, da vil han bestandig have Fordring paa, at endog den strengeste Kritik kan udtale sig om ham med Beundring. — I Hr. **Phisters** Grandet er den store Kunstner umiskjendelig; Rollen bliver, saaledes som den er anlagt, udført med stor Consequens, men — det er aldeles ikke Forfatterens Grandet, ikke den butte, fremfusende, løierlige Fruentimmerforagter, han nødvendig maa være for at Forfatterens eneste fine Indfald: Grandets Beseirelse ved Hertuginden, skal blive af Virkning. — Vi have megen Respect for Hr. **Wiehes** Anlæg af Nerval, men Udførelsen var meget for grel.

I „Rataplan" udførte Md. **Levini** Titelrollen saa særdeles maadeligt, at vi blot kunne sige: det er en Gjæst, af hvem vi ikke oftere ønske at besøges.

Hoftheatret.

Naar det italienske Selskab ikke kan glæde ved en udmærket musikalsk Udførelse, er der aldeles Intet, der kan give det Krav paa Interesse, thi Spil maa man ikke søge i dets Forestillinger. „Don Pasquale", et maadeligt Stykke med en ikke just henrivende Musik, som i Paris har giort stor Lykke, er derfor her en meget uheldig Præsta-

tion. Md. **Forconis** Mangel paa Evne til at udføre Syngepartiet nedstemmer hendes Spil saa meget, at hun end ikke derved kan give Forestillingen nogen Livlighed, og Hr. **Paltrinieri** staaer langt under sin Opgave baade som Sanger og Skuespiller. Ogsaa vidner Udførelsen om en stor Ligegyldighed for en omhyggelig Forberedelse.

— Paa Universitetsboghandler Reitzels Forlag er udkommet 2det Oplag af **Johan Herman Wessels** „Samlede Digte, udgivne af **A. E. Boye**, 1ste Deel, indeholdende, foruden en Fortale og endeel literair-historiske Oplysninger om **Wessels** Skrifter: „Kjærlighed uden Strømper", de tvende Priisdigte „Nøisomhed" og „Søvnen", samt 26 poetiske Fortællinger, der saagodtsom alle skrive sig fra det i sin Tid af **Wessel** udgivne og forfattede, humoristiske Ugeblad „Votre Serviteur". — Det kan naturligviis ikke falde os ind, her at ville levere nogen Critik over **Herman Wessel**, næst **Holberg** maaskee den mest populaire danske Digter; ligesaalidt have vi følt os kaldede til, med minutiøs Nøiagtighed, Ord for Ord og Bogstav for Bogstav at sammenholde denne nye Udgave med de ældre, for om muligt at opdage en eller anden lille Afvigelse og derpaa at gjøre os vigtige med at udhæve den: vi gribe kun Leiligheden til at henlede det bogkjøbende Publicums Opmærksomhed paa et priisbilligt Værk, hvis Fremtrædelse i en ny og luttret Skikkelse skyldes vor fortjente, flittige Literator **A. E. Boye**. Hans Navn alene maa være Borgen for, at Texten er optrykt med den critiske Correcthed, som er en Frugt af Flid, Dygtighed og Kjærlighed til den paagjældende Forfatter. Saadanne omhyggelige Udgaver af populaire Skrifter, som med en smuk Udstyrelse forene en lav Priis, ville, naar de tilbørligt understøttes af Publicum, være det sikkreste Værn mod uvidende literaire Styverfængeres ublue Prellerier, og tillade vi os derfor paa det bedste at anbefale dette 2det Oplag, hvis 2den og sidste Deel, med oplysende Anmærkninger og Digterens Biographi, med det Første vil forlade Pressen.

— „Fabler for Børn," af **H. V. Kaalund** og **J. T. Lundbye**. Imp. Octav. Boghandler Philipsens Forlag. — Det er characteristisk for Nutiden, at Literaturen, for at tilkæmpe sig et videre Terrain og saaledes sprede sine Frugter blandt en større Kreds, har optaget en Mode, der skriver sig fra de første Aarhundreder efter Bogtrykkerkunstens Opfindelse; ligesom den kloge Handelsmand, for at udvide sine Forretninger, træder i Forbindelse med en Compagnon, der kan indskyde sin Part i den fælles Drifts-Capital, saaledes har Literaturen slaaet sig sammen med Kunsten: de drive nu Forretningerne under eet Firma, og Frugten af denne Samvirken er en livligere Omsætning, et større aandeligt Nøre, en mere almindeligt udbredt Sands for de Skatte, Kunsten og Videnskaben gjemme i deres Skjød. Det er ikke længer blot ABC'er og andre Børne-Bøger, der udstyres med illustrerende Billeder; ogsaa vi Ældre føle os tiltrukne, naar vi see en Roman, et Digt, en Journal prydet med hensigtssvarende og smukt udførte Tegninger: i den Henseende ere vi Alle Børn og behøve ikke at skamme os derved. — Skjøndt den Bog, hvis Titel vi have sat i Spidsen for disse Linier, nærmest er bestemt for Børn, vil det dog neppe fortryde nogen Ældre at kaste et Blik paa de 50 af lithographerede Vignetter ledsagede Smaadigte, den indeholder, og man vil uden Tvivl snart komme til den Overbeviisning, at dette Arbeide maa kunne yde Ungdommen en forædlende og underholdende Adspredelse i Vinterens lange Aftener, og at det saaledes vil være en meget passende Julegave for de Smaa. Om man end kunde ønsket flere af disse Fabler et mere positivt Indhold — Noget, som vi troe den barnlige Verden især sætter Priis paa, saa anbefale de sig dog i det Hele taget ved deres sunde, klare Tanker, deres gemytlige Tone og ved et simpelt og smukt Sprog. De flygtigt skizzerede, med en let Haand henkastede Vignetter, lithographerede af **Kittendorff** i den Bærenzen'ske Kunstanstalt, ere tildeels ligesaa heldigt opfattede, som naturtro gjengivne. Fra Bogtrykkerens Side er Bogen udstyret med al Elegance. Prisen er 9 Rbß indb.

— I Henhold til vor tidligere Anmeldelse af den af Universitetsboghandler A. F. Høst foranstaltede Godtkjøbs-Udgave af **Oehlenschlægers** øvrige Skrifter, i samme Format og til samme Priis som Tragedierne, undlade vi ikke at meddele, at af denne Udgave er i disse Dage udkommet det første Bind, indeholdende Digterens herlige, storartede Værk: „Nordens Guder". Smukt udstyret og 19 Ark stor, koster Bogen dog kun 1 Rbd. Angaaende de nærmere Betingelser for Subscription paa Fortsættelsen henvise vi til den udgivne Prospectus, som haves i alle Boglader.

Repertoire.

Mandag: **Et Glas Vand.**
Tirsdag: **Eiaghs Sønner.**
Onsdag: **Møllen i Marly.** Pas de deux. **Recensenten og Dyret. Bellmann.** (Uden Abonn.)
Torsdag: **Wilhelm Tell.**
Fredag: **Don Juan. Califen i Bagdad.**
Løverdag: **Doctor Robin. Waldemar.**
Søndag: **Elverhøi.** (Md. Westergaard Karen, Debut.)

Et Gjensyn.

Paa mørke Grathehede der gik en blodig Dands,
Den unge Sol sig speiled' i slebne Vaabens Glands.
Mod Danske kæmped' Danske, det var en Dag saa lang,
Og blege Død holdt Høstfest, blandt Hyl og Sværdeklang.

Først kæmped' de i Rækker, med Øxe, Spyd og Sværd,
Saa valgte hver sin Fjende, let var vel Valget her,
Saa kæmped' de paa Jorden, sig i hverandre beed,
Og endnu Blikket myrded', naar matte Haand sank ned.

Og munter jubler Lærken høitoppe under Sky.
Hør blot hvor Luren gjalder, see hvor de Feige flye!
Stridshingsten vrinsker, steiler, mens over Liig den gaaer,
Og Heden drikker Blodet af faldne Kæmpes Saar.

Viborgerbonden kaster sit Skjold og Hjelmen bort,
De tynge kun i Striden og hjælpe dog ei stort,
Saa knuger Haanden Øxen, idag har Bonden Fest,
Og Herremanden lønner den, der kan tærske bedst!

Og kan ei Bonden sidde som Gjæst i Ridders Sal,
Saa kan han med ham kæmpe, paa en og samme Val,
Og skrives hans Bedrifter end ei i gylden Bog,
Et Fædreland har Bonden, saa godt som Ridder dog.

Svends ti Gang tusind Kæmper saae Solens Morgenglød,
Halvpartens Blod ved Middag alt farved' Lyngen rød,
Og da den imod Aften sank ned i Vesterhav,
Saaredte Volmars Helte den sidste Mand sin Grav.

Hvem er hiin mørke Kriger, i Kamp Berserken liig?
Han slaaes kun for at dræbe, ei for at værge sig.
Han leer imens han myrder, han kjender Skaansel ei,
Han leer ad Faldnes Bønner og saaer kun Liig paa Vei.

See hvor hans Øie lyner, see Smilet om hans Mund,
Et saadant tegner Satan sit værste Offer kun,
Den hule Kind fast skjules af Skjæg og filtret Haar,
Han fælder som en Høstmand, der mellem Rugen gaaer.

Ja Svend! ifald Du Mange som han blandt Dine saae,
Da vilde vel din Skjæbne et andet Udfald faae.
Og blev der da paa Grathe end færre Grave ei,
Knap havde dog til Leire Kong Volmar fundet Vei.

„O skaan mig, bolde Kæmpe! jeg er ei Mand for Dig!
Min Haand slet fører Sværdet, og Hjelmen trætter mig.
Jeg er saa ung, saa bange; jeg beder, naadig vær!
Histhenne staae der Fiender, de passe for dit Sværd!"

Han kæmper for at myrde, kun Blod hans Løsen er.
„Du tappre Helt! søg Naade hos Gud, men ikke her."
Og Staalet klang mod Staal, da i Pandsret Sværdet foer.
Den unge Kriger vakler og synker om paa Jord.

Det sukker under Hjelmen, to Ord hans Øren naae,
De lød saa svagt og stille, dog lytted' han derpaa,
To sagte Ord — og Kæmpen, som myrded' nys af Lyst,
Staaer skjælvende og blegner — blot for en Qvinde-røst.

Rask hæver han den Faldne, hun hviler i hans Arm,
Svagt banker mod hans Harnisk den unge Qvindes Barm,
Og da han løfter Hjelmen, to Oine mørkeblaae,
Som Vaarens skyfrie Himmel, den Vilde stirrer paa.

To Oine næsten brustne, men godt forstaaer han dog
Det hemmelighedsfulde, det rige Sjælens Sprog.
Og Slagets vilde Larmen var taus mod denne Røst,
En Himmel laa i Blikket, et Helved i hans Bryst.

Blot Qvinden Gud har givet et Blik saa klart, saa ømt,
Det tolker hver en Glæde, som hendes Sjæl har drømt.
Det eier Manden ikke, kan tidt det knap forstaae,
Thi kun den klare Himmel kan Solen gløde paa.

Det tolker hver en Lykke, men hver en Smerte og,
Det er, o smukke Qvinde! din Elskovs bedste Sprog,
Det tolker hvad der dybest og skjult i Hjertet boer,
Naar Sjæl til Sjælen taler, naar Læben fattes Ord. —

End Slagets vilde Engel omkring paa Sletten fløi,
En Krone gjaldt jo Kampen, var Prisen da for høi?
Paa Heden tørres Blodet snart af Enhver, som faldt,
Og er med Blod og Taarer en Krone ei betalt?

Endnu gik Dandsen vildsomt blandt Suk og Seierssang,
End plukked' Sværdet Roser, som ud af Hjertet sprang,
„Nu muntert danske Drenge! lad see I skynde Jer!
Det lider stærkt mod Aften," man skreg i Volmars Hær.

Som Sorg paa Glædens Grave, taus stod den Kæmpe vild,
Nys rasende, nu stille, nys haard, nu blød og mild,
Nys funklede hans Oie, det funkler endnu klar,
Meer ømt maaskee og venligt, thi Glandsen Taarer var.

Forsigtigt bar han hende, kun langsom var hans Gang,
Langt bort hvor Hjeilen fredlig paa Kæmpehøien sang,
Der redte han i Lyngen i Hast et Hvilested;
Der lagdes hun i Mosset, der knælte Kæmpen ned.

Endnu engang hun Blikket saa mat, saa ømt opslaaer,
Det var som Solens Hilsen, naar den bag Havet gaaer,
Vor Verden den forlader, ta'er Afsked først med Alt,
Han var jo hendes Verden, paa ham kun Blikket faldt.

Og han, med Graad i Oiet, ved hendes Side laa,
Hans Taare var som Duggen, naar Aftnen falder paa,
Hver Blomst ved Solens Afsked, hvert Straa sin Taare har,
Hvorfor da ei hans Oie, hun ham jo Solen var.

Hun taler: „O! jeg vidste nok at vi saaes igjen,
Fra Hjemmet drog min Længsel mig hen til Dig, min Ven!
Fra Hjem, fra Fader, Moder, jeg vilde blot Dig see,
Du var mig Fader, Moder, Du var mig meer end de.

Saa bange jeg Dig søgte paa hver en Sti, hver Vei,
Min Fod skar Steen og Torne, jeg mærkede det ei.
Paa Heden har jeg slumret, budt Storm og Uveir Trods,
Thi mens jeg sov derude, min Drøm forenede os.

Os skilte Livets Forhold, de førte hver sin Vei,
Men Sjælene, som elske, dem skiller Livet ei.
Derfor igjen vi mødes, jeg har ei Ønsker fleer,
Hvi græder Du min Elskte? Du skal ei sørge meer."

Hun greb hans Haand og førte den sagte til sin Mund,
Hun saae paa ham saa kjærligt i Livets sidste Stund,
Saa smilte hun og døde, hans Læbe taug dertil;
Den skjalv som naar man kæmper og Graaden tvinge vil. —

Nu hvile de fra Striden, endt er den lange Dyst,
Nu synker Solen langsomt til gamle Havmands Bryst,
Nu ringer Kirkeklokken, rundt om fra hver en By,
Og Lærken slaaer sin Trille som Aftensang i Sky.

Lydt jublede de Kæmper, som Seiren vundet har,
Lydt jublede Kong Volmar, thi hans nu Kronen var,
Lydt jubled' og de Ravne med vilde Glædesskrig,
Imens de fløi til Sletten og mætted' sig af Liig.

Men Svend, den store Konge, som nys paa Purpur laa,
Han ligger nu paa Heden, imellem Lyng og Straa.
Paa Purpur før han hvilte, nu paa en nok saa god,
Paa Purpur, han har farvet af eget Hjerteblod.

Nys Tusind for ham knælte; endnu de bøie sig,
Og reises aldrig mere, de knæle her som Liig.
Han ligger blandt sin Skare, forstummet er hans Røst,
Valravnen slaaer med Vingen og hakker af hans Bryst.

Til Arnens Fred fra Slaget har Krigeren sig vendt,
Hvor Ravnens Værk begynder, der Menneskets er endt.
Alene der han dvæler, ei noget Hjem han har,
Et Liig laa i hans Arme, dets Grav alt kastet var.

O! dette Ord: alene, det dræber hver en Lyst!
Alene skal Du gjemme hver Smerte i dit Bryst,
Alene skal Du kæmpe Dig gjennem Verden hen,
Alene skal Du vandre fra Verden bort igjen.

Dog ene var han ikke, thi Tanken kalder frem
Saa mangt et svundet Billed, han lever op i dem,
Han drømmer, sværmer, elsker, som i hans Ungdoms Aar,
Han beiler og forkastet fra Brudens Slot bortgaaer.

Men der var ingen Lykke, ei Fred i Tanken meer,
Som halvtudslettet Billed han kun sin Fortid seer.
Forbi er Haab og Sværmen, forbi er Drømmens Lyst,
Hans Elskovsgjenstand hviler som Liig kun ved hans Bryst.

Det larmer over Sletten, rovlysten nærmer sig
En Skare for at plyndre de faldne Kæmpers Liig.
Dem gjør ei Egeløvet for Kamp og Saar betalt,
For dem er Seiren Intet, men Seirens Bytte Alt.

Han leer ad deres Komme, med Spot han paa dem seer,
Hvad er der vel i Verden, som han kan frygte meer?
En Grav har Sværdet dannet, end er dets Værk ei endt,
For Graven skal der reises et Hædersmonument.

Fuldmaanen svagt kun lyser, i Sky den svøber sig,
Man hører Sværdeklirren, man hører svage Skrig.
Da Skyen var forsvunden, var og den Kamp forbi,
Syv Liig laae omkring Graven, men Tvende laae deri.

Carit Etlar.

Terracina.

(Reise-Episode.)

De pontinske Sumpe! Hvilket Indbegreb af snigende giftig Taage, af onde Dunster og Feberrystninger! De blotte Ord skizzere allerede tilstrækkeligt for Indbildningskraften denne forladte Egn af Italien i hele sit Øde; — men aander man midt i Atmosphæren selv, hvor Ordet bliver til Virkelighed, til Kjød, feberblegt og opdunset paa ethvert af de faa Ansigter, man faaer at see, da formaster Tanken sig, midt i sin poetiske Ruus, til at ønske en god Jernbane, for saa hurtigt som muligt at komme over dette Stykke af Hesperien. Og dog er Synet langtfra hæsligt: Egnen har i den tidlige Morgenbelysning endog noget Grandiost, ved sin dybe, tause Eensomhed, ved de vilde Bøfler, som phantastisk vælte sig langt ude i Sumpene, og de utallige fugtige Diamanter, som glimre paa ethvert Straa, men — som sagt, det er Aqua tofana, og derfor afsted!

Hvor uendelig yndigt bliver igjen Alt, naar man nærmer sig Terracina! Her gjør Hjertet Afbigt for enhver Jernbane-Idee: en saadan Natur maa, som en Nektar, nydes i langsomme Drag, just saa langsomme, som vor fortræffelige Veturin Giuseppe foreskrev sin Vogn, der førte os til Neapel, og nu ved Aftentide stundede mod Enden af sin anden Dags Reise.

Bedækkede med klassisk Støv gyngede vi forbi de høie, sydlige Aloe- og Kaktus-Planter, medens hist og her en Palme bøiede sig frem, for at see, hvilke Gjæster der kom i Besøg; paa vor venstre Side kastede Aftensolen sin Glød hen over de brune Fjelde, og flammede paa Ruinerne af Theodoriks Borg, høit oppe paa Spidsen af den høieste Klippe. Det middellandske Hav udbredte pludselig sin friske Pragt for vore Blikke, og rullede de blaae, aldrig lænkede Bølger mod den deilige Kyst.

Medens vi tabte os i Synet af al denne Skjønhed, var Giuseppe steget ned af Vognen, og retsom en Huusfader, der har faaet Børnene stille ved Legetøi, begav han sig nu til med Opmærksomhed at eftersee Vognhjulene og derefter Bagagen, som var surret bag paa; Kaleschen fik et fornuftigt Ryk af hans Haand, og endelig saae vi hans Ørenringe blinke foran Hestene, som raslede stærkere med deres Bjelder, og jevnlig afviftede en Spyflue

ved Hjælp af det grønne Løv, han havde plantet hist og her i Seletøiet. Tilsidst stak han sin romerske Næse ind af Vinduet til os, ligesom for at see, hvad vi bestilte. I en saadan Vogn seer det snurrigt nok ud; den ligner vel en almindelig Kareth, men paa hvert af Sæderne kan tre Personer mageligt have Plads, og foruden de mangfoldige Poser og Smaarum, som ere anbragte paa alle Sider, og hvoraf aldrig Noget er ledigt, er der tillige udspændt et Næt under Loftet til fælles Brug. Dette Næt, som bugnede over os, rigere end St. Peters Fiskergarn, indeholdt et Virvar af Smaapakker, Sy- og Tobaksposer, Piber og Apelsiner, og i Midten af Altsammen en stor levende Hane, der gispede af Hede og blev bragt som Present fra Velletri til Terracina.

Hanens Eierinde sad ligeover for mig; hun var en ualmindelig kraftig Kone, men bleg efter en uheldig overstaaet Barselseng, og holdt den fine Mund bestandig aaben for at drage Aande, da hun, paa Grund af Tobakslugten, havde tilstoppet Næsen med aromatiske Blade. Den lille Mand, der ledsagede hende, var allerede til Aars og halv graa, og hans sammentrykte Ansigt, med et Par store glimrende Øine, gav ham Lighed med en Fugl. Han iagttog ængsteligt enhver af hendes Miner, og paa hele Reisen, igjennem Byerne og paa Landeveien, sad han tillige bestandig paa Udkig efter spæde Børn; saae han Et, maatte Vognen holde, han foer ud som en Falk, og bragte den Lille, mangen Gang med Vold, til sin Kone, som ligesaa ivrigt lagde Glutten til sit nøgne fulde Bryst, for at lindre den spændte Pine, hvori hun befandt sig. Naturligviis takkede hun Madonna og alle Helgene, da Vognen rullede ind i Terracina, hvor hun havde sit Hjem.

Ved at betragte Giuseppes forfærdelige Skjæg, kort før vor Ankomst, foer jeg med Haanden over min egen Hage, og min første Forretning i Terracina var at opsøge en Barbeer. Da det var Løverdag og nær ved Ave Maria, var der en livlig Bevægelse i den lille By, og især var Huset med Mambrims Hjelm udenfor ligesom beleiret. Ved at kaste et Blik ind af Døren, saae jeg alle tre Stole besatte, og paa en af dem gjenkjendte jeg til Nød, igjennem et Hav af Skum, Giuseppes brede Pande og lidt af Næsen, som endnu ikke var gaaet under, medens Øinene blinkede som et Par Smaafisk, kastet op paa det Tørre. Der ventede desuden adskillige Aspiranter, og mine Udsigter vare altsaa kun maadelige, saameget mere, som selv den ringeste italienske Bonde ikke blot skal rages, men ogsaa kæmmes, klippes og krølles. Og dog var der ingen Tid at give bort, naar jeg før Solens Nedgang vilde see den deilige Udsigt fra Theodoriks Borg ud over Havet. Desstørre var derfor min Glæde og Forundring, da jeg skraaes over for fik Øie paa et andet Barbeerskilt, og saae Manden selv staaende ledig i den aabne Dør. Han var lang, mager og fattigt klædt, og vaagnede op ligesom af en Dvale, da jeg hurtig trængte mig forbi ham ind i Stuen.

I det rummelige dunkle Værelse stod kun en eneste Rørstol midt paa det øde Steengulv; det øvrige Bohave var et lille knuust Speil, som hang over et Bord, hvorpaa der stod en romersk Metallampe med to Væger. I Baggrunden brændte en døsig Lue fra et Olieglas foran et Madonnabilled med stærke røde Far-

ver. Og nu Barberen selv, — hvor forskjellig fra en Mester Gert, fra en Figaro! Taus og mørk trak han langsomt Bordskuffen ud, aabnede endnu langsommere Kniven, og faldt i Tanker over den udfoldede Serviet. Det blev mig for piinligt: min Nysgjerrighed var desforuden pirret, og da man ikke gjerne taler, naar man først er indsæbet, spurgte jeg, for tillige at oplive ham, hvorfor han havde saa lidt at bestille, da det dog lod til, at der kunde være alle Hænder fulde baade for ham og hans Gjenbo. Det hjalp; han ordnede hastig Linklædet om min Hals, og medens Blodet pludselig skjød sig op i hans Kinder, sendte han et Dolkeblik igjennem Vinduet over til Gjenboen.

„Eccellenza", sagde han med hæs Stemme, idet han indsæbede mig, „det onde Øies Magt er stor, men kan dog løses! — Vil Eccellenza beholde Haarene under Hagen?" Jeg virrede med Hovedet; — „Netop idag," vedblev han efter et Ophold, „for to Aar siden, begyndte min Ulykke. Du hellige Guds Moder! jeg husker det altfor godt; det var St. Ubaldus, og min Stue sortnede den Dag af Skjæg, som skulde betjenes. Han derovre!" — atter et Dødsblik — „Gid Kniven brænde i hans Haand! — stod dengang her, her Eccellenza! som min Svend, som min usle Tjener! — Aftenen tilforn var den rige Negretti pludselig død, og just som jeg vilde til at lukke, kom der Bud om at Liget skulde rages. Hvad var naturligere, end at jeg bød Svenden at gaae; men han vilde ikke: han var syg, sagde han, men det var en usel Løgn! Bange var han, den Kryster! bange til Liv og Sjæl for den Døde! Jeg sagde ham det i hans Ansigt, men det hjalp ikke; tilsidst blev jeg kjed af det Hele, jeg søgte min sletteste Kniv ud, og gik med Galde i Blodet selv hen i Liighuset. — St. Ubaldus kan være mit Vidne, at jeg under vor Trætte ikke talte foragteligt om den Afdøde, ihvorvel han aldrig havde været mig god, — men mit Blod var kommet i Bevægelse, og Ordene fløi mig fra Tungen. — At jeg tog den ringeste Kniv med mig, skete heller ikke af Haan imod Liget, men Hvem vil vel gjerne spolere sin bedste Eiendom? — — Da jeg traadte ind i Huset, var mit Sind endnu ikke roligt, og det var med en vis Modbydelighed, at jeg tog imod det nye fine Klæde, som skulde bruges ved Arbeidet, og som siden, efter Skik og Brug, bliver Ens Eiendom: det er det samme Klæde, Eccellenza i dette Øieblik har om Halsen. — Jeg blev alene med Liget, og de fire Voxlys, som brændte ved Hovedet og Fødderne, knittrede fugtigt og uhyggeligt. Han havde været saa barsk og buldrende for faa Dage siden, og nu laa han der saa taus og stille med Crucifixet i de blege Voxhænder. — Det er en egen Følelse, Eccellenza, at see sin Uven henligge saa magtesløs, men Himlen veed, at det dog var med et Suk, at jeg begyndte at indsæbe hans iiskolde, mørke Hage; ikke heller sparede jeg paa min gode Sæbe fra Neapel. Da det var gjort, tog jeg Kniven og barberede ham. En Levende i en saadan Stilling vilde gjøre Arbeidet suurt nok, men med en Død behøves ikke mange Hensyn: en Rift meer eller mindre føles jo ikke, og jeg gik derfor rask tilværks, og brugte den sløve Kniv saa godt jeg kunde. Men det var ligesom forhexet! Skjæget var som Staaltraad i en Karte, og vilde ikke gaae af. Jeg anstrengte mig, saa at Sveddraaberne løb mig

ned i Øinene, men uden Nytte; — jeg holdt op et Øieblik og hvilede, men en ængstelig Fornemmelse drev mig til at tage fat paany, for at faae Ende paa Tingen. Med fordoblet Kraft anbragte jeg Kniven, og da — jeg troer den blev levende i min Haand — gled den til Siden, og gik dybt ind i Kjødet paa den venstre Kind, og endnu førend jeg kunde trække den ud, og imedens jeg laa bøiet over Liget, og mit Ansigt ikke var en Haandsbred borte fra den Dødes — slog Negretti sine store brune Øine op, og gav mig et Øiekast — nei! det var ikke som et Menneskes Blik, det var grueligt og til at blive rasende over, det hænger endnu som et Slør imellem mit Øie og Alt, hvad jeg seer paa! — — Hvad der skete siden, fik jeg først længe efter at vide; da jeg atter kom til min Bevidsthed, havde jeg været dødssyg i fire Uger. Negretti var kommen tillive igjen, og hans Familie raabte paa et Mirakel og sendte mig, som et Redskab i Madonnas Haand, 25 Scudi. Ak, hvad hjalp det mig? Hvad havde Alverdens Guld hjulpet mig! Gid jeg aldrig havde seet ham og hans Penge, eller han aldrig mere Dagens Lys! — Under min Sygdom indsmigrede Skurken derovre sig hos mine Kunder, og hviskede dem Ord i Øret, som engang vil faae ham til at brænde i Helvedes Afgrund. — Da jeg igjen krøb ud af Sengen, lod han sig ikke see mere, og min Stue stod tom; man undveg mig, til min Forundring, hvor jeg kom hen, eller snakkede mig efter Munden som et Barn, — ak! min Herre, tænk Dem, den Elendige havde udspredt, at jeg var gal, at jeg havde Anfald af Vanvid, og at Ingen kunde være sikker paa sit Liv hos mig; og for at ødelægge mig i Bund og Grund aabnede han Stuen ligeover for mig: — jeg gal! vanvittig! Ja — man kunde blive det! Gud holde sin Haand over mig!"

Han taug, og de sidste Ord udbredte en saa dyb Smerte over alle hans Træk, at enhver Frygt hos mig maatte vige for den inderligste Medlidenhed. Der var heller ikke Spor af Forvirring i hvad han havde sagt, men kun Overtro, som Krænkelser og Mangel havde paatrykt et sygeligt Præg. Da han vendte sig bort fra mig for at aftørre et Par tunge Taarer, der hindrede ham i at arbeide, saae jeg nu først, at en Mængde Mennesker var samlet udenfor, hvoraf Nogle trykkede Næsen flad mod Ruden og stirrede ind, og Andre søgte at gjøre Tegn til mig, ved at pege paa Panden og lade Fingeren fare hen over Halsen; det foruroligede mig ikke, tvertimod opsteg den Tanke hos mig at overvinde al Svaghed, og benytte mig af Omstændighederne, for om muligt at hæve den Ulykkeliges Mod. Jeg lod ham i Mag ende sin Dont, modtog siddende Vaskevandet af hans Haand, og efter at jeg roligt havde betragtet mig i hans lille Speil, bad jeg ham endog med velberaadt Hu at borttage med Kniven nogle tilbageblevne Haar: han gjorde det hurtigt og med aabenbar Glæde og Taknemmelighed. Efter endt Toilet lagde jeg en god Betaling paa Bordet, og idet jeg med et Haandtryk spaaede ham, at det onde Øies Magt nu vilde være hævet, gik jeg ud til de forundrede Bønder, der gabede paa mig som paa en anden Daniel. Med faa Ord roste jeg deres Barbeer, omtalte hans sunde gode Forstand med en Vægt og Bestemthed, som lod dem formode, at jeg var Læge, slog lidt paa Misundelse og Bagvaskelse, og havde den Glæde, da jeg dreiede

om Hjørnet, at see hele Flokken i Samtale med Manden, selv i hans Dør.

Hvad der senere er bleven af min stakkels Barbeer, veed jeg ikke. Da jeg vendte tilbage fra Neapel til Rom reiste jeg igjennem Bjergene, og besøgte ikke oftere Terracina.

Ludvig Bödtcher.

Goethes Herkomst.

I Anledning af det for Goethe i hans Fædrenestad opreiste Monuments Afdækning, meddeler en tydsk Journal følgende Oplysninger om Digterens Herkomst, hvilke Assessor Dr. Pfeiffer allerede i Aaret 1829 har uddraget af det Frankfurter Stad-Archivs Documenter og af de derværende Kirkebøger: I Midten af det 17de Aarhundrede levede i Artern, i Grevskabet Mannsfeld, nu det kongl. preussiske Regerings-District Merseburg — en smuk og venlig lille By — Grovsmedemesteren Hans Christian Goethe. Ham fødte hans ægteviede Hustru, foruden flere andre Børn, en Søn den 7de Septbr. 1657, som i Daaben fik Navnet Fridrich Georg. Drengen synes ikke at have fundet Behag i Faderens grove Haandtering, og han valgte sig derfor en, der udfordrede ringere legemlig Anstrengelse, nemlig Skrædderprofessionen. Ifølge Skik og Brug begav han sig, efter overstaaet Læretid, paa Vandring, besøgte Rigets fornemste Stæder, tilbragte halvfjerde Aar i Frankrig, hvorpaa Skjæbnen førte ham til den keiserlige Valg- og Kroningsstad, Frankfurt am Main. Her tog han Arbeide og lærte at kjende Jfr. Anna Elisabetha, Datteren af den Frankfurter Borger og Skræddermester Sebastian Lutz, (kjødelig Søn af Daniel Lutz, Indvaaner af Holzhaltleben i Thüringen, som den 29de August 1664 havde giftet sig med Elisabetha, kjødelig Datter af den derværende Borger og Skræddermester Kilian Wenzel); imellem de unge Mennesker udspandt sig snart en inderlig Forstaaelse, og den 18. April 1687 ægtede Goethe sin Elskede, efterat han af Raadet havde erholdt Borgerret i Staden og var optagen som Mester i Skrædderlauget. Hans Hustru skjenkede ham flere Børn. Dog skulde hans ægteskabelige Lykke ikke vare længe. Allerede i Aaret 1700 berøvede Døden ham hans Ægtefælle. Fridrich Georg Goethe levede nu en Tidlang som Enkemand. Til den Tid hedte Besidderen af Gjæstgiverstedet „Weidenhof" Johannes Schelhorn. Denne døde i 1704, og hans efterladte Enke, en født Walter, fortsatte Vertskabet. Skræddermester Goethe vidste at erhverve sig den velhavende Enkes Tilbøielighed, og den 4de Mai 1705 giftede han sig med denne Kone, Cornelia Schelhorn, en Datter af Skræddermester Georg Walter, født den 27de Sept. 1668, hvorpaa han strax opgav Skrædderhaandteringen og optraadte som Gjæstgiver. I 25 Aar henlevede Begge et lykkeligt Ægteskab med hinanden, omgivne af flere Børn, som de, under gunstige Forhold, kunde give en mere omhyggelig Opdragelse. Endelig døde Faderen den 13de Februar 1730, i en Alder af 73 Aar; hans Hustru fulgte ham først d. 28de Marts 1754. Af dette andet Ægteskab fødtes, foruden flere andre Børn, den 31te Juli 1710 en Søn, som i Daaben fik Navnene Johann Kaspar. Drengen røbede Lyst til Videnskaberne, og da Faderen besad Midler til sin Søns Uddannelse, sendte han ham, efter udstaaet Skoletid, til Universitetet, hvor Johann Kaspar studerede Retsvidenskaben og hvorfra han snart kom tilbage med Doctorhatten. Hans udmærkede Kundskaber og sjeldne Virksomhed hævede ham til den høie Værdighed af keiserlig Resident og virkelig Raad i hans Fædreneby. Han forblev ugift til sit 38te Aar. Til denne Tid førte hans Forretninger ham hyppigt i Huset hos Byfogden Johann Wolfgang Textor, Dr. juris utriusque, der ogsaa var keiserlig Raad. Dennes 17aarige, blomstrende Datter, Jfr. Katharina Elisabetha, fængslede Goethes Blik og indgød ham Lyst til at træde i ægteskabelig Forbindelse med hende. Faderen samtykkede og Brylluppet feiredes paa det Høitideligste den 20de August. Efterat dette Ægteskab havde bestaaet i 34 Aar, døde Johann Kaspar Goethe den 27de Mai 1782 i en Alder af 72 Aar. Hans Ægtefælle fulgte ham i Graven først den 13de Sept. 1808, ogsaa i en meget høi Alder, nemlig 77 Aar. Den Førstefødte af dette Ægteskab var Digteren Johann Wolfgang von Goethe, født Torsdagen den 28de August 1749 og døbt Dagen derpaa.

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

Det kongelige Theater.

Det er en stor Sjeldenhed, at et nyt Stykke kommer paa Scenen, uden at dets Skjæbne for Publicums Domstol er bleven forudsagt og gjort til et Byrygte, der i de fleste Tilfælde lover Uheld og Fordømmelse. Forfattere, Componister og Oversættere beklage sig med Grund meget derover og give i Almindelighed Theaterpersonalet Skyld for den Indiscretion, som er Aarsagen dertil. Det er sandt, man hører ofte Medlemmer af Theaterpersonalet, og det endog saadanne, der neppe kunne kaldes competente Dommere med Hensyn til de Roller, som anbetroes dem, men kun vegetere ved Publicums Overbærelse, udtale sig i større og mindre Kredse, ikke sjeldent til dem aldeles ubekjendte Personer, med stor Ufkaansomhed om uopførte Stykker, og ligesom det fortjener høilig at dadles af Enhver, saaledes burde det alvorlig straffes af Directionen, thi, som det meget rigtigt hedder i „Kjøbenhavns Theaterblad": „Skuespilleren er ifølge sit Kald den dramatiske Forfatters Allierede og Bundsforvandte, ikke hans aabenbare Modstander; han skal, naar det gjøres fornødent, snarere være hans Defensor for Publicums Domstol, end hans offentlige Anklager." Men at man gjør Personalet stor Uret ved at tilskrive det alene Udbredelsen af Rygter om uopførte Stykker, bevises allerede af den Kjendsgjerning, at Stykker, som allerede tilstrækkeligt have faaet deres gode eller slette Renommée i Publicum, ofte endnu ere fremmede for dem, som skulle spille i dem, hvorfor disse saaledes ogsaa komme til igjennem Rygtet at danne sig det første Begreb om det Arbeide, de ville blive kaldte til at fremstille. I mange Tilfælde maa Skylden derfor søges udenfor Personalet, og da enten hos Forfatteren, som beklager sig over, at Rygter sættes i Omløb, eller hos Directionen, som burde forebygge at det skeer. „Hos Forfatteren?" vil man sige, „hvordan skulde det falde ham ind, at udbrede ugunstige Forventninger om sit Stykke?" Vi sige ikke, at han vil det, kun at han gjør det, og just ved at arbeide paa at vække de allergunstigste Forventninger derom. Der gives nemlig enkelte dramatiske Digtere, som neppe have faaet et Arbeide bragt i Kladden, førend de løbe fra et Theeselskab til et andet for ikke blot at oplæse det, men, som de beskedent sige, at høre Meninger og modtage Raad. Det er allerede en meget mislig Sag, ved Læsning at ville give Folk, som de ere flest, et klart Begreb om et Værk, der først ved theatralsk Fremstilling vil kunne faae sin fulde Virkning, og, naar nu denne Læsning, der i Regelen er saa maadelig, at den vilde gjøre endog det fortræffeligste Stykke til en kjedsommelig Underholdning, ovenikjøbet afbrydes med Beskrivelser over det, som ikke kan beskrives, men kun fremstilles ved Skuepladsens artistiske Midler, med Interpellationer, de forlangte Raad og Discussioner om Besætning, Ordning og Costume, saa maa man ikke undres over at Selskabet, om det end af Høflighed gjør Digteren endeel Complimenter, fatter en vrang Mening om Stykket og leilighedsviis udbreder den videre. I dette Tilfælde, som, for originale Stykkers Vedkommende, ikke er sjeldent, hviler Brøden paa Forfatteren, og han gjør stor Uret, hvis han siden, naar han faaer Grund til at erkjende, at den maa være begaaet, lægger Skylden paa Personalet istedetfor at erkjende, at den netop kun ligger i hans ubesindige Jagen efter at bringe et dramatisk Værk til Beundring af Lægmand uden Theatrets Medvirken. — Men nu Directionen? Det er dog utænkeligt, at dens Medlemmer skulde ville give Anledning til ugunstige Forventninger om de Stykker, den antager, og saaledes foranledige deres Fald, som dog nærmest bliver dens Skam. Ogsaa her gjælder det: den vil ikke, men gjør det. Alene det, at et Stykke antages til Opførelse paa det kongelige Theater, burde give Publicum Sikkerhed for, at det i det mindste ikke for dets Domstol vilde blive fundet aldeles forkasteligt. Ikke desto mindre gives der hyppigt Stykker, der, som f. Ex. „Skinnet bedrager", „Dronningens Regiment", „Tordenskjold i Dynekilen" o. s. v. ere saa aandløse i Indhold og slette af Bygning, at Publicum nødvendig maa ledes til at troe, at Directionen enten savner den tilstrækkelige Smagsdannelse, eller ved at vælge Stykker tager ganske andre Hensyn, end Kunstdommeren tør vedkjende sig. Dette kan naturligviis ikke bidrage til at vække Forventning om, at der i de af den antagne Stykker, under enhver Omstændighed, maa være Noget, som giver dem Krav paa en agtelsesfuld Modtagelse. Men hvad der gjør Forventningen absolut ugunstig, ere de, uagtet Censorernes ofte stærkt documenterede laxe Kunstanskuelser, jevnligt inden et Stykkes Opførelse omløbende Rygter om nedsættende Meninger, der ere udgaaede fra Directionen. Man hø-

rer jo næsten aldrig, at et Stykke er antaget, uden tillige at blive sat i Kundskab om en Mængde Controverser og Beretninger som f. Ex.: Hr. A. har reentud erklæret sig imod Antagelsen; — Hr. B. har fundet det meget maadeligt; — Hr. C. har fordret det ganske omarbeidet; — det er kun antaget ved Hr. D.'s Indflydelse; — det har før været indleveret, men er blevet forkastet; — det er kun i égard af Forfatteren det er antaget; — Directionen har bestemt, at der ikke skal anvendes nogen Bekostning derpaa, da det ikke kan holde sig; — ja, man har endog flere end een Gang hørt: det er rigtignok antaget, men man arbeider paa at faae Forfatteren til at tage det tilbage. Saadanne Beretninger, der desværre ofte gives af Velunderrettede, ere vistnok et Stykke endnu farligere end Kritiken af Personalet, og om dette ogsaa, saavelsom De, der høre til Directeurernes fortrolige Kredse, hjælper til at give dem Udbredelse, kunne de dog paa ingen Maade lægges det til Last, hvortil man imidlertid er meget tilbøielig, naar man begynder at mærke, at de have gjort en slem Virkning. At Publicum slaaer Lid til saadanne Rygter og derved faaer en Fordom, som vanskeligt lader sig overvinde, imod et Stykke, hvilket det ikke kjender det mindste til, det bør man ikke forarges over, thi Publicum hører dem jo fornemmelig udgaae fra Personer, hvem det fortrinsviis maa tiltroe Sagkundskab. Skadeligt er dette Ombæreri imidlertid i høieste Grad; det har allerede foranlediget saamange Optrin, der ere baade imod Kunstens og Kassens velforstaaede Interesse, at Directionen sikkert bør føle sig alvorligt opfordret til at hindre det, deels ved at den i Fremtiden stræber at vinde Tillid for de af den antagne Stykker, idet den udelukker det aabenbart Talentløse og i kunstnerisk Henseende Feilfulde, deels ved at den, ved skarpe Forholdsregler, baade i sin egen Midte og iblandt Theaterpersonalet qvæler den krähwinkelske Lyst til at afsløre og udbrede Theatrets Mysterier for Uindviede. Ville Forfatterne da ikke selv erkjende det Fornuftige i, først at lade deres for Skuepladsen bestemte Arbeider komme til Publicums Kjendskab fra Skuepladsen, saa lad dem selv bære Skylden for den Skade, enhver anden Kundgjørelsesmaade maatte bringe dem.

Hvad der har foranlediget os til at berøre disse Forhold, er at Forfatteren af Dramaet „Eiaghs Sønner" ved dem har været nærved at see sit Arbeide, som hos ikke forud indtagne Tilskuere maa fremkalde Interesse og varm Opmuntring, paadrage ham en ufortjent haanende Opposition, istedetfor den Glæde, han maa have gjort Regning paa at nyde af det. Før dets Opførelse hørtes saa almindeligt: at en Censor havde aldeles forkastet det, at Directionen ikke holdt det for Møie værdt, at give det et ordentligt Udstyr, at nogle af de Rollehavende havde fordret sig fritagne for deres Partier, at andre vare utilfredse med dem, at Ingen, formedelst et tungt Sprog, kunde lære dem udenad, og hvad Andet, man pleier at løbe med for at gjøre sig vigtig med sin Kundskab om Theaterforhold, saa at det i Publicum var en afgjort Sag, at „der skulde pibes". At denne Prophéti ikke gik i Opfyldelse, men tvertimod, som det undertiden gaaer, frembragte et Bifald, der var stærkere end det vilde være blevet, dersom Stykket var kommet til Opførelse uden den, det maa, efter vor Mening, ikke saameget tilskrives dets mange gode Egenskaber, der ikke ere saa fremstikkende, at de vilde have været istand til at nedslaae en saa stærk og almindelig Fordom, som netop dets, saa at sige, eneste slette Egenskab, nemlig den altfor store Anstrengelse for at tilveiebringe drastisk Virkning. Havde Forfatteren ikke i de to første Acter revet Publicum med sig ved gjentagne kraftige Forsøg paa at imponere ved stærke Optrin og til Overmaal billedrige Effectrepliker, vilde den langt bedre behandlede tredie Act — det vistes tilfulde af det meget sparsommere Bifald, som denne nød — og den fjerde Act, som i enhver Henseende, kun ikke i heftige Scener, staaer under de Foregaaende, neppe have afvendt Stykkets ufortjente Fald. Men som en Følge heraf, maa man ikke gaae strengt irette med et begyndende Talent, fordi det, maaskee anende hvad det vilde faae at bekæmpe, har grebet til de mest hensigtsmæssige Midler for, saa hurtigt og sikkert som muligt, at bemægtige sig Mængdens Interesse. Hvad der udmærker dette Stykke, og udmærker det meget, er dets gode theatralske Bygning. Naar man strax i dets Begyndelse seer begge de paa Scenen værende Personer gaae ud for at give Plads for to andre og saaledes seer Scenernes Forbindelse at brydes meget utheatralsk, skulde man ikke vente, i det Følgende at finde en saa ualmindelig Færdighed i at sammenkjæde Scenerne let og naturligt. Forfatteren har forstaaet at tilrette, bøie og forme sit Stof saaledes, at han af det har faaet en Fabel, der ikke blot stadigt spænder Forventningen, men ogsaa fremfører en Række Situationer, som vel ikke alle ere nye, men dog, baade i sig selv og ved Behandlingen, egne sig godt til at gjøre stærk Virkning i Fremstillingens

Øieblik. Skade, at Fortjenesten for Opfindelsen af dem svækkes noget derved, at det ikke er lykkedes ham, at finde en heldig Udvei til at løse den godt knyttede Knude, thi Donalds pludselige Sindsforandring er, ifølge Folkecharacteren, saavelsom efter Alt hvad der er foregaaet og hvad man i Stykket har hørt og seet af ham, ikke naturlig. Det er af stor Effect, naar den dramatiske Digter under Fablens Udvikling veed at skuffe Forventningen og give Handlingen en uventet Gang, men de deraf for Tilskuerne opstaaede Overraskelser blive dem først ret interessante, hvis han desuagtet er istand til at lede til en Opløsning, der er let og fremstiller sig som en nødvendig Følge af Indviklingen. Charactererne ere godt udkastede, men, saavidt vi skjønne, efter at have fulgt een eneste Opførelse med megen Opmærksomhed, er det kun lykkedes Forfatteren, tilfredsstillende at udføre Allan, Inis og Annot, som i deres store indbyrdes Forskjellighed ere consequent holdte og have megen indre Livlighed. En uheldig Skildring er derimod unegtelig Argyle, der ikke under hele Stykket bliver stillet i nogen anden Belysning end den, hvori han er sat i dets første Scene; selv Datterens Død bringer ikke noget nyt Characteertræk tilsyne hos ham. Det vilde sikkert være til Fordeel for Stykkets Virkning, om denne monotone Rolle til de følgende Forestillinger blev ikke ubetydeligt forkortet ved Udeladelsen af endeel af de gjentagne Forbandelser, som desuden vel ere stærke, men næsten alle temmelig trivielle. Stykkets svage Side finde vi især i Sproget, som i alle Personernes Mund overstrømmes af Billeder, hvoraf ikke faa allerede i mange tidligere Stykker ere blevne saa afslidte, at de kun ere platte, og endeel andre ene udmærke sig ved det Falske og Søgte. Vi kunne naturligviis ikke mene, at den dramatiske Digter ikke maa smykke sit Sprog med Billeder, men alene, at de bør være nye, træffende, passende for den talende Person, og ikke fremstille sig som et Surrogat for Følelsernes og Lidenskabernes rene og sande Udtryk, og dette er, maaskee netop fordi Forfatteren har villet gjøre det saa meget godt og har troet, ikke at kunne noksom udmale Alt, hyppigt skeet i dette Stykke. Den Dom, vi, efter den eneste Opførelse, der hidtil har fundet Sted, med Sikkerhed tør tillade os om dette Arbeide, er: det viser en meget talentfuld dramatisk Forfatter, som har stor Sands for det Theatralske og et ikke almindeligt Anlæg for Characteerskildring, men som endnu regeres mere end tilbørligt af Higen efter at opnaae drastisk Virkning, og ikke anvender den nødvendige Omhu for at give Udtrykket Sandhed og Objectivitet.

Udførelsen vidnede fra alle Sider om stor Flid. Hr. **Wiehe** sen., ved hvem Elskerrollerne ere blevne henførte under Characteerrollernes Rubrik, gav med megen Bestemthed og poetisk Aand et ypperligt Billede af den unge, dristige og fine dybe Følelser sig ubevidste Skotte. Mere glimrende end han har Ingen i Mandsminde paa det danske Theater viist, hvorledes den utrættelige Flid, der ledes af Kunstbegeistring og Skarpsindighed, formaaer at beseire Hindringer, som Naturen selv lægger Begynderen i Veien. Det kraftfulde, men tillige meget bøielige Taleorgan, den gode Holdning, den Sikkerhed i Nuancering, som overalt i denne Rolle træde Tilskueren imøde, lade ikke ane, at denne Kunstner for faa Aar siden, i høiere Grad end de fleste af dem, der endnu staae paa samme Trin, som de dengang indtoge, savnede de physiske Fremstillingsmidler. — Ikke blot med megen Varme og Kraft, men ogsaa med en særdeles heldig Stræben efter tilbørligt at motivere Overgangene i Følelserne, spillede Jfr. **Nyge** Inis. I anden Act henrev hun ved et Udbrud af Harme, hvori der var stor Sandhed saavelsom en usædvanlig Styrke, og i fjerde Acts første Scene, som er meget vanskelig, da den ikke fra Forfatterens Side er tilstrækkeligt motiveret, bevarede hun fortræffeligt den ædle Qvindelighed paa samme Tid, som hun gav den heftigste Kjærlighed det mest levende Udtryk. — Donald er bedst skildret i Scenen i anden Act og denne udførtes af Hr. **Holst** med megen Energi. I femte Act var han meget voldsom, men det maa for en Deel tilskrives Forfatteren, som ved Situationen og Replikernes Indhold har udæsket Skuespilleren til den yderste Anstrengelse af Stemmen og det stærkeste mimiske Udtryk. — Hr. **Kragh** gav Argyle, en meget utaknemmelig Rolle, med stor Flid og udtrykkede heldigt, i gode Nuancer, den bestandige Uro og dybe Anger. — Annot, der af Forfatteren er godt skildret som det muntre, aabenhjertige Naturbarn, havde ikke i Md. **Hansen** fundet nogen heldig Fremstillerinde. — En meget maadelig Udførelse, som kun gik Routinens brede Landevei, blev den humoristiske og snedige Lochiel tildeel ved Hr. **Pätges**, hvem desuden ingen Clanhøvding vilde have valgt til, som Skjald, at forherlige Fædrenes Bedrifter. — Det sceniske Udstyr var paa en Maade usømmelig glimrende: man tænke sig, Thanens Døttre vare paa det kosteligste udstafferede med rige Prindsessedragter og i Allans Fængsel havde

han kostbare Floielsgardiner hængende under Loftet; det Sidste dog formodentlig kun, fordi der ikke havde været Tid til at faae en Hvælving bragt istand, hvorvel det ikke kunde koste stort Arbeide, naar man tager Hensyn til Materialet, den nodvendig maatte gjøres af.

— I Torsdags havde Mslerne **Frederique, Julie** og **Hedda Berwald,** Døttre af kongelig svensk Hofcapelmester **Johan Berwald**, samlet et særdeles talrigt Publicum til deres første musikalske Soiree i Hotel d'Angleterre — et Phænomen, som nuomstunder hører til Sjeldenhederne her i Staden. Kjøbenhavn er i den nyere Tid i den Grad bleven besøgt, for ikke at sige hjemsøgt, af musikalske Kunstnere og Kunstnerinder, at man just ikke maa undre sig, om der har viist sig nogen Slappelse i Publicums Interesse; thi det gjælder om de aandige Nydelser ligesaa godt som om de materielle, at Overmættelse fører til Ligegyldighed og Afsmag — et nedslaaende Beviis for den menneskelige Naturs Ufuldkommenhed. Men De, som have svælget i de mange og forskjelligartede raffinerede Nydelser, hvorpaa Nutidens moderne Virtuoser have budet dem til Gjæst, De, som have kildret deres Øren ved Sydens leslende Melodier og beruset sig i det forførerisk, vildt sprudlende Tonevæld, der er udsprunget af den nyere Kunstretning, — Dem bringer vor simple, men dybe og inderlige nordiske Musik en Lægedom, som luttrer Sandsen, styrker Følelsen og forædler Hjertet. Denne velgjørende Indflydelse er sikkert bleven følt af Enhver, der havde det Held at bivaane den ovennævnte musikalske Soiree; den lagde sig for Dagen i en vis mild og festlig Stemning, som lidt efter lidt bemægtigede sig de Tilstedeværende, og den udtalte sig lydeligt gjennem et levende Bifald for de tre unge Kunstnerinders Udførelse af deres nationale Sange, hvoraf flere efter Opfordring bleve gjentagne. Mslerne **Berwald** ere af Naturen udrustede med behagelige, omfangsrige Syngestemmer, som i Udtryk og Klang frembyde denne oftere bemærkede Familielighed, der maa have sin Grund i en Overeensstemmelse i den organiske Bygning, og det vilde saaledes blive meget vanskeligt, at characterisere hver især. De ere Alle uddannede i en omhyggelig Skole, som har indpodet deres Foredrag Smag og Elegance og laant dem Evnen til med temmelig Lethed at overvinde techniske Vanskeligheder; og, naar vi ovenfor især have udhævet deres nationale Sange, saa ville vi dermed ingenlunde paa en indirecte Maade have antydet, at det skulde brøste disse unge Damer paa Kræfter til ogsaa at foredrage moderne Opera-Arier, thi derpaa afgav deres Udførelse af den **donizettiske** Arie og Duetten af „Norma" ret tilfredsstillende Beviser; men vi tillade os alligevel at mene, at Publicums Yndest sikkrest og varigst vil kunne fængsles ved den førstnævnte Art af Sangstykker, saameget mere, som disse i Nutidens skandinaviske Sympathier finde en mægtig Understøttelse. Føies hertil, at ogsaa disse med al deres Ukunstlethed vidunderligt gribende Sange bedst staae i Samklang med Kunstnerindernes hele ydre Optræden, med deres dybe Beskedenhed, deres indtagende, naturlige Ynde, saa troe vi neppe at komme til at staae ene, naar vi udtale det Haab, at denne Art af Sange maa blive det overveiende Element i den Række af Soireer, Rygtet alt har bebudet, ligesom de vare det i den første. — Vi troe ikke at begaae nogen Uretfærdighed, naar vi sige, at Accompagnementet paa Flygelet lod Adskilligt tilbage at ønske, navnlig ved de større Nummeres Udførelse.

— Af literaire Nyheder, som kunne ventes inden Juul, nævne vi: Tvende nye Eventyr: Grantræet og Sneedronningen, af **H. C. Andersen**, som en Fortsættelse af de sidst udgivne nye Eventyr (Den grimme Ælling, Toppen og Boldten m. fl.); og en ny Udgave af samme Digters „Billedbog uden Billeder", forøget med den Suite, der allerede findes trykt i den svensk-danske Nytaarsgave „Hertha".

Repertoire.

Mandag: **Eiaghs Sønner.**
Tirsdag: **Gioacchino.**
Onsdag: **Kongens Drømmer. Aprilsnarrene.** (Mdm. Westergaard, Fru Bittermandel, Debut). **Divertissement.** (Uden Abonnement).
Torsdag: **En Aften 1723. Den politiske Kandestøber.**
Fredag: **Eiaghs Sønner.**
Løverdag: **Herren seer Dine Veie.**
Søndag: **Brama og Bayaderen. Adolph og Henriette.** | **La Lithuanienne.**

Em Bærentzen & C° lith. Inst.

FANGENS FAMILIE.

Das Verbum amo.

Von F. Bresemann.

Amo, amavi, amatum, amare!
Buben und Mägdlein gehören dazu.
Zwar der Herr Rector, der will es nicht wissen,
Meint, dass nur Buben das Handwerk begrüßen,
Lässt mit dem **amo** die Mägdlein in Ruh.

Aber ich will es ihm deutlich beweisen,
Dass hier den Mägdlein gar Unrecht gescheh'n.
Wie soll ich recht die Gedanken erfassen,
Die mit den Worten verbinden sich lassen,
Wenn ich das Ding nicht in Praxis geseh'n?

Praktisch nur lässt sich **amare** begreifen.
Liebliche Mädchen mit rosigem Mund
Wissen mir alle die Modus und Zeiten
Besser, als Baden und Madvig, zu deuten,
Thun es mit Lachen und Scherzen mir kund.

Wenn ich mit Hanchen in duftender Laube,
Während der Mond durch die Zweige sich stiehlt,
Worte und Küsse und Händedruck tausche,
Mich aus dem Becher der Wonne berausche:
Hab' ich, Was **amo** heißt, deutlich gefühlt.

Doch, wenn nun Hanchen mich treulos verlassen,
Andre gehätschelt und Andre geküsst,
Müssen durchaus die Gedanken mir reifen,
Kann ich so gut das **amavi** begreifen,
Als Ihr gelehrten Perrücken es wisst.

Wer nun die ersten zwei Zeiten begriffen,
Hat im Latein es sehr weit schon gebracht.
Kann man nun ohne das **amo** nicht leben,
Wünscht man aufs neue sein Herz zu vergeben,
Kommt hier **amatum** allein in Betracht.

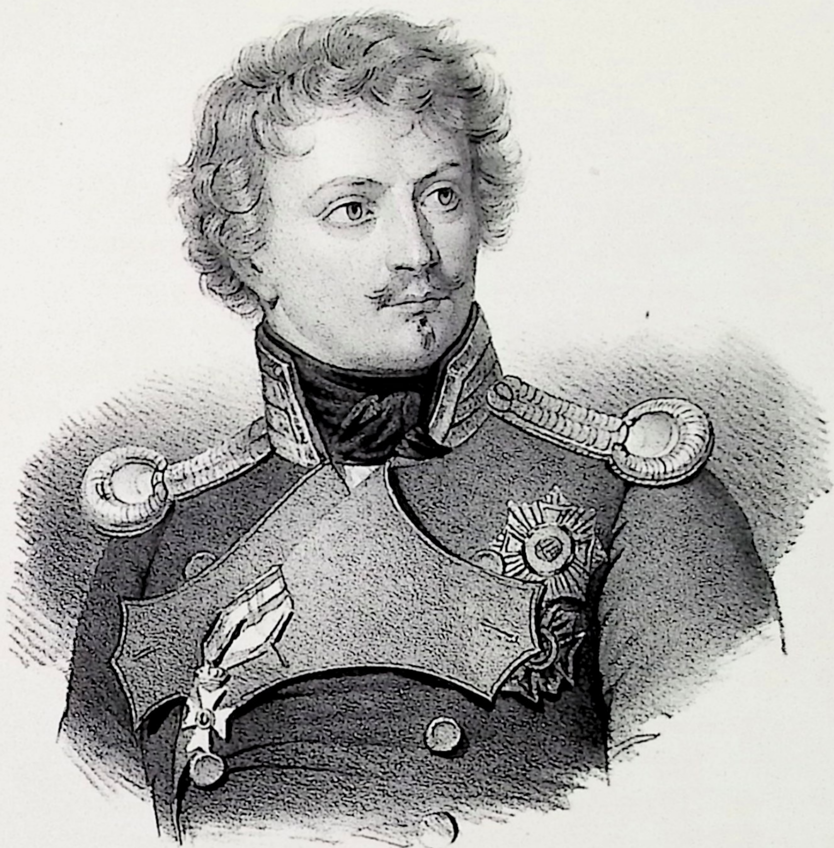
Ist uns dies alles recht deutlich geworden,
Übergegangen in Saft und in Blut,
Braucht uns kein Rector und Doctor zu fragen,
Was wohl das Wörtchen **amare** will sagen;
Denn nun versteh'n wir es eben so gut.

Amo, amavi, amatum, amare!
Wer es erlebte, begreift es geschwind,
Braucht den Horaz und Ovid nicht zu lesen;
Denn sie sind beide nicht klüger gewesen,
Als nur die Buben und Mägdlein es sind.

Wär' ich der Rector — ich wüsst', Was ich thäte:
Statt mit der trocknen Grammatica bloß
Und dem langweiligen Lesen und Schreiben,
Ließ ich die Sache gleich praktisch betreiben,
Gäb' jeglichem Buben ein Mädel in'n Schoß.

Ludvig den Forste.

Ludvig den Første, siden 1825 regerende Konge i Bayern, er den ældste Søn af Kong Maximilian den Første og dennes første Gemalinde, Maria Wilhelmine Augusta, Prindsesse af Hessen-Darmstadt. Han er født d. 25. August 1786, medens hans Fader levede som fransk Generalmajor i Straßburg. Allerede tidligt udviklede sig hos den unge Prinds, som en Frugt af en fortræffelig Opdragelse, en stor Forkjærlighed for Kunst og Videnskab, og paa Universiteterne Landshut og Göttingen benyttede han Leiligheden til at uddanne sig videre. Efterat Prinds Ludvig 1809 i Krigen mod Østerrig i Tyrol havde indlagt sig Hæder, giftede han sig den 12te October 1810 med Prindsesse Therese af Sachsen-Hildburghausen og avlede med hende otte Børn, hvoriblandt Kronprinds Maximilian, født d. 28. Novbr. 1811, og Otto, den nuværende Konge af Grækenland, f. 1815. I Faderens Levetid tog Prinds Ludvig ingen Deel i Regerings-Anliggenderne og lod sig kun sjeldent see ved Hoffet. Han gjorde flere Reiser, især til Italien, tilbragte sin øvrige Tid i forskjellige mindre tydske Byer under Omgang med udmærkede Kunstnere og Lærde, anlagde Samlinger af berømte ældre og nyere Kunstværker og begyndte Glyptothekets Bygning i München. Efterat han, ved Faderens Død den 13 October 1825, havde besteget Thronen, traf han strax flere Forholdsregler til Indførelsen af en strengere Oeconomi, simplificerede Forretningsgangen i Forvaltningens forskjellige Grene, og søgte at fremme Kunster og Videnskaber. Det Münchener Academi for Kunster og Videnskaber erholdt en ny Indretning, Universitetet i Landshut forlagdes til München og bragtes i Flor ved Indkaldelse af udmærkede Lærere; ligesaa virksomt tog han sig af Kunstacademiet; endelig forskjønnede han Hovedstaden med en Mængde pragtfulde Bygningsarbeider, som paa det Herligste udsmykkedes med Maleriets og Sculpturens Mesterværker. Storartede Bygnings-Mindesmærker udførte Kongen ogsaa paa andre Steder, blandt hvilke vi kun ville nævne Kæmpeværket Valhalla ved Regensburg, et Ærestempel for tydsk Nationalberømmelse. Kong Ludvig søger, ved de af ham fremstillede Kunstværker, at virke dannende paa sit Folk, og dertil sigter ogsaa Fornyelsen af gamle Folkeskikke og Folkefester, saavelsom den stadige Opmærksomhed, han har henvendt paa Underviisningsvæsenet. Hvormeget Kong Ludvig bestræber sig for at opdrage sit Folk, bevises ogsaa af Gjenoprettelsen af Klostrene, hvilke fortrinsviis ere blevne overgivne til Benedictinerne, som igjen have overtaget en Deel af Skole-Underviisningen. Kong Ludvig er ogsaa selv optraadt som Digter, idet han har udgivet en Samling Digte (2 Bind, Stuttgart, 1829), af hvilke man lærer hans ædle Tænkemaade at kjende. Et tredie Bind udkom 1839 i München, og sammesteds udkom i 1842 hans: „Walhallas Genossen", en Række af characteristiske biographiske Skizzer af tydske Berømtheder.

Em. Bærentzen & C° lith. Inst.

LUDVIG I.

Konge af Baiern.

Ny Portefeuille 1844.

Fisken i Alagon.

Af Adelheid Reinbold.

Paa en lav lille Muur, hvorover en Frugthave hævede sit svulmende Jordsmon, sad Alkalden i Flækken Alagon og skuede hen ad Camino real, som førte her forbi til Saragossa, hvor Vicekongen af Arragonien holdt sit Hof. Alkalden var en tyk lille Mand, hvis korte Been syntes neppe at kunne bære Overkroppen og gave ham, især naar han gik, en paafaldende Lighed med en And. Nu dinglede de ned over Muren, og hans ligeledes smaae, tynde Arme laae korsviis over hans Bug. Hans Farve var sund, rød og hvid, som man sielden finder den i Spanien, og i hans graa Øie blinkede en snu, selvbehagelig Munterhed.

Den Ventendes Længsel syntes endelig at opløse sig i Kjedsomhed, da ikke et Støv rørte sig paa den trøsteslos lange Vei; den dalende Sol blændede ham, han sænkede Blikket i sit Skjød og begyndte til en Adspredelse at tromme med Benene paa Muren, hvorved han viste sig uudtømmelig i at ophitte Forandringer i dette eensformige Spil: snart slog han Fødderne i en høitidelig Tact mod hinanden, snart lod han deres Bevægelse stige til en forbausende Hurtighed, hvorpaa han igjen lod dem hamre mere langsomt og ligesom trættet imod Muren, for tilsidst at kaste dem i en vild Tumlen over og imod hinanden. Med denne yndige, barnligt poetiske Leg blev han ved, indtil han saae Støvet reise sig i det Fjerne. Da satte han sig gravitetisk tilrette, paatog sig en vigtig Embedsmine og saae hen ad Veien.

Et sort Punkt kom nærmere og nærmere, en Gjøen, et Trav blev hørligt; det var Stedets Slagter, som hjemdrev en feed Bede. Han hilste ærbødigt Landsbyens Overhoved, og Alkalden takkede med et let, naadigt Hovednik. Slagteren drog forbi og den skuffede Alkalde henfaldt paany til sit forrige Spil.

Pludseligt holdt han inde, som naar et Uhrværk standser, antog en tankefuld Mine og skuede alvorligt hen ad Veien.

Stedets Barbeer, i sin graa Klædning ikke let at skjelne fra Veiens Støv, havde nærmet sig ham; den lille Mand løb som et Fiirbeen, neppe bemærkede man hans Fødders Bevægelse, saa hurtigt verlede de; undertiden blinkede Bækkenet under hans Arm i Solskinnet.

„Saa silde Nabo?" tiltalte Alkalden ham.

„Silde er tidligt og tidligt er silde for en beskæftiget Mand, Sennor Alkalde; jeg har barberet Adskillige til Festen imorgen; de lade det gjerne skee om Aftenen, fordi jeg er billig nok til da at nøies med et ringere Honorar; de mene, at Skjæget ikke voxer om Natten, men sover med, hvori de rigtignok, efter Videnskabens Grundsætninger, tage høilig feil; imidlertid, Menneskets Villie er hans Paradiis, og man havde Nok at bestille, skulde man med Sæbe og Kniv tilligemed Skjæget borttage enhver Vildfarelse af de Hoveder, man faaer under Hænder. Men, I venter paa Nogen?" spurgte han, for at komme til Aande igjen.

„Paa Muuldyr-Driften fra Biscaya," svarede Alkalden gravitetisk; „har I ikke mødt Nogen paa Veien?"

„Ikke en Christensjæl, uden Eders Dat-

ter, der havde Noget at bestille oppe paa Viinbjerget."

„Bestille!" raabte Alkalden ærgerlig. „Stod hun da ikke og saae hen ad Veien som en god Forpost?"

„Jovist! Hun stod paa Bjerget og saae vidt ud over Landet."

„Saa vil det ikke undgaae hende," svarede Dommeren beroliget. „Pigen har Falkeøine og et godt Blik, som fremkalder, hvad man længes efter; hun vender aldrig tilbage uden Driften, og jeg har sendt hende ud for at speide efter Muuldyrene og sige mig til, saasnart hun bliver dem vaer; jeg er meget bange for, at den letsindige Gonsalez kommer for seent til Saragossa, og at Hans Excellence Vicekongen maa vente paa Laxen fra Biscayabugten, hvad der netop dennegang vilde være meget uheldigt, da Hans Majestæts Fødselsdag udentvivl vil blive høitideligholdt med et festligt Maaltid, hvortil man absolut behøver denne Fisk. Tilforn var Arrieroen altid ankommen om Morgenen, og nu er det allerede snart Nat, og endnu intet Tegn til hans Ankomst. Det er uhørt, hvor letfærdigt man nuomstunder udretter Statsærender! Ja, naar han endelig kommer, saa er maaskee Fisken alt fordærvet ved Forsinkelsen, thi idag og igaar har det endnu været det hedeste Veir i dette Aar."

„En sand Høsthede!" raabte Barberen; „men hvo veed, om der ikke er tilstødt ham en Ulykke!" Han saae ned ad Veien. „Der kommer endnu Intet." sagde han. „Gud velsigne Eders Tjenstiver, Hr. Alkalde! Ak ja, naar Alle vare saadanne Patrioter, og naar Hans Excellence blot vidste, hvad for en tro Undersaat han har i det forglemte Alagon, saa gjorde han Eder til Corregidor. Men Solen synker, Herre, og jeg har endnu fem Aftenskjæg at rage. Gud befalet, Seunor Alkalde!" — Som en Væsel løb han ind i Landsbyen.

Saasnart Barberen havde vendt ham Ryggen, tog Alkalden paany sin Tilflugt til sin forrige Beskæftigelse; dog drev han den med ringere Iver, og hans tykke Figur sad tilsidst og saae sløvt og dybsindigt hen for sig; Øiets Glands slukkedes, Kindernes Røde og Hvide gik over i det Eensfarvede, de stumpede Been trommede nu kun mat paa Muurstenene, fra hvilke Kalken løsnede sig; maaskee var Alkalden sovet ind i denne Stilling, dersom denne Omstændighed ei havde givet hans Virksomhed ny Næring. I sin Utilfredshed gav han sig mechanisk til at forstyrre sit eget Havehegn; det ene Stykke Kalk efter det andet rullede ned paa Jorden og tjente i Faldet til Dommerens Moro.

Med Eet troede han at fornemme en Lyd. Han foer op, hans Blik gled hen ad Landeveien, hvorfra Støvet hvirvlede iveiret. „Det er ham," udbrød han tilfreds. Han holdt sit Aandedræt inde. Tættere og tættere væltede Støvet sig frem. „Det er ham, thi hvem skulde det ellers være, end Arrieroen med sin lange Muuldyr=Drift?" gjentog Alkalden. Han strakte Halsen vidt frem, Overkroppen fulgte Bevægelsen, den gav efter for Tyngden, og inden Alkalden af Alagon saae sig for, rullede han ned paa den støvede Kongevei.

„Fordømt!" udbrød han og reiste sig ligesom en Prop, der altid kommer skjævt op igjen paa Vandets Overflade; han stod atter i behørig Ligevægt paa begge sine Been og

afrystede Støvet, ligesom en vaad Pudel afryster Vandet.

Imidlertid var Støvskyen kommen nærmere, men endnu kunde Alkalden ikke skjelne Noget. En tyk Støvmasse væltede sig frem; et larmende Trav hørtes; Alkalden satte sig igjen mageligt paa den lave Muur, og trommede lystigere end tilforn med sine nedhængende Been. Travet blev stedse stærkere og lød som naar en Rytterskare kommer sprængende. „Hui, hvor Dyrene løbe!" tænkte allerede Alkalden, „ja de lugte Stalden!" — da han i det Samme følte sig paa en saare ublid Maade bortreven fra sin Plads og baaren afsted i en rivende Fart. Alkalden var vistnok falden ned fra sit nye Sæde, hvis ikke en fast Knage havde taget fat i hans stærke Læderbælte. Han skreg og brølede; Støvet drev tilside for Vinden, og see! — det var ikke Muuldyr-Driften fra Biscaya, men Flækken Aragons egne Hjorder, med den modige Tyr i Spidsen: i den vilde Trængsel havde Dyret stanget den stakkels Alkalde fra Muren og rystede nu forgjæves sit Hoved, for at blive den usædvanlige Byrde qvit. Men Alkaldens Skrig gjorde Dyret endnu vildere; Hyrden bandede og løb efter Bortføreren; det øvrige Qvæg, skrækket af Tyrens centauriske Udseende, spredte sig under de mest forskjellige Caprioler til alle Sider. Saaledes kom Hjorden ind i Landsbyen, hvor Beboerne bestyrtede brød ud af Hytterne; de gabede med Studsen paa dette Optog, men begrebe det ikke; ængsteligt raabte Enhver paa sin Ko eller sine Kvier, for at unddrage sin Eiendom fra den almindelige Medskyld i Scandalen; men hverken Køer eller Kvier kjendte længer deres vante Hjem. Drengene løb efter Tyren, som gjorde mange morsomme Sidespring; de skreg, loe og jublede, alt eftersom de bevægedes af Frygt eller Glæde; Mændene deeltoge i Jagten, alt efter Forskjelligheden i deres Stemning eller Temperament, eller efter hvad Mere eller Mindre de havde at vente sig af Alkalden. Men Tyren blev ved al denne Hurlumhei kun saameget ubændigere, og Alkalden hang som en Paaskekrands om dens Horn, hvilke han søgte at omslynge med sine korte Arme og Been. Overbeviist om Umuligheden af at komme ned, da Tyrens Horn sad altfor fast i hans stærke Bælte, bestræbte han sig kun af bedste Evne for at holde sig oppe, af Frygt for at blive slæbt. I sin Hjertens Angest havde han istemt en from Sang, men nu rendte den usalige Tyr netop lige imod Kjæret, dette Destillat af Møg og Regnvand, som befinder sig i de fleste Landsbyer, og i dette Øiebliks høieste Nød undslap Indholdet af den trøstelige Sang aldeles hans Hukommelse. Det Eneste, han beholdt paa Læberne af den fromme Sang, var Slutningsordene af det ene Vers: „Gracias á Dios!", og disse Ord gjentog han nu med stigende Heftighed, uden at vide, hvad han gjorde eller sagde. Herover begyndte nu Landsbyfolkene at troe, at deres Øvrighed havde mistet Forstanden. Alle løb og skreg imellem hverandre, idet de korsede og signede sig, og Forvirringen kjendte ikke længer nogen Grændse. Da syntes den falske Jupiter pludseligt at mærke, at hans Byrde ikke var nogen Europa; Tyren gjorde et Sidespring fra det grønlige Kjær og nærmede sig til et nyt, hvidt Huus for, uden at skade sig selv, at skille sig af med sin Byrde paa den beqvemmeste Maade af Verden. Ligesom Qvæget pleier at gjøre, be-

gyndte den nemlig at gnide sig op ad Muren med den Side, paa hvilken Alkalden hang som en Tiggerpose.

Hoiere end nogensinde skreg nu Alkalden: „Gracias á Dios!", da han saae sig i Fare for at blive knuust som en Oliekage imellem to Mollestene; og Hoben standsede lydlos, ubevægelig af Forundring eller af Frygt; da gik Husets Dør op og en Mand sprang ud deraf med en lang, spids Kniv og et rødt Klæde i Haanden. „El matador! el matador!" raabte Alle og en Straale af Haab glimtede frem i Alkaldens Sjæl. Det var virkelig Egnens Matador, der fremtraadte som en Redningsengel og kastede Tyren Klædet over Hornene, hvorpaa han beredte sig til at give den Naadestødet.

„Aa!" raabte Mængden, „stik ikke vor Tyr ihjel, den prægtige Tyr, den bedste Tyr i hele Egnen!" Matadoren saae sig om, men ogsaa Tyren holdt pludseligt inde, da det lige med Eet var blevet Nat for dens Øine. Denne Omstændighed benyttede den sindige Matador. Med et skarpt Blik havde han alt udfundet, hvad det var for en Hindring der fængslede Alkaldens frie Villie, og med sin Mesterhaand flængede han Bæltet op tæt ved Hornet; Alkalden faldt som en moden Blomme til Jorden, og det befriede Dyr rendte med allehaande Glædesspring derfra.

Jublende omringede Mængden sin Alkalde; man spurgte, man undersøgte, om han ogsaa var heel og uden Skade, man fyldte Luften med Matadorens Priis, man vilde bære Dommeren til hans Hjem. Da Denne var kommen paa Benene, stod han et Øieblik maallos; men da han nu igjen følte fast Grund under sig, vendte hans Aandsnærværelse og Munterhed tilbage. Han sang nu vel ikke meer: „Gracias á Dios!" skjøndt det nu havde passet bedre, men han hævede sig triumpherende, smilede godmodigt og nærmede sig Matadoren, mod hvem han udgød sig i de hofligste Taksigelser for hans Hjælp i rette Tid og lovede ham sin beredvilligste Gjentjeneste; derpaa bukkede han sig gravitetisk for Mængden og forføiede sig hjem, hvor han, efter at have vasket Hænder og Ansigt, tændte en Cigar og stillede sig udenfor sin Huusdor.

Natten sank som ved et Trylleslag ned fra den spanske Himmels dybe Blaa, Insecterne summede gjennem den graanende Luft, Viinbjergets hvide Mure ved Landeveien til Biscaya bleve morkere og morkere. Da opdukkede en frisk Pigeskikkelse imellem Melonerne og Græskarrene, som udbredte sig ved Foden af Viinstokkene, og raabte „chi, chi!" som om hun vilde paabyde Græshopperne Taushed. Hun lyttede — i Sandhed, det var Hans Muuldyrs Bjælder! Hendes Hjerte slog heftigere, hendes Knæ zittrede, hun lyttede med langt fremstrakt Hals, ligesom hendes Fader havde gjort, og den unge Pigeskikkelses yppige Former aftegnede sig i skarpe Conturer paa den dunkle Himmelgrund. Hun stod paa Spidsen af den yndigste lille Fod, en spansk Aldeana nogensinde havde besiddet; det lille Hoveds dunkle Lokker bølgede frem under det hvide Tørklæde, bevægede i Aftenluften; paa de rosenrøde Kinder, i de funklende sorte Øine laa Noget af Faderens listige Skalkagtighed. Netop var Muuldyr-Driften ankommen lige under hendes Fødder. For at see den, bøiede hun sig saa langt frem, at man maatte befrygte, hun vilde dele Skjæbne med

Alkalden paa Camino real; hendes Mund spidsede sig, som vilde den møde et Kys, men kun en skarp Fløiten lød fra de jomfru lige Læber, og øieblikkeligt foer hendes Hoved tilbage imellem de grønne Ranker. Da hørte hun Skridt nedenfor, der sprang Nogen over en Muur; man sønderrev Viinrankerne, aandeløs styrtede en smuk, ung Mand frem: Dolores laa i hans Arme.

Ovenover dem funklede kun enkelte Stjerner, men allerede var disses Hær bleven talløs, og de Elskendes stumme Kysse hviskede endnu gjennem den lydløse Luft. Kun fra det Fjerne klang Merinosfaarenes enkelte Klokker over til dem, idet Dyrene endnu engang reiste sig i deres Fold, for at søge det beqvemmeste Leie til Natten.

„Ak," sagde Dolores endelig, „det er ganske stille; jeg hører ikke længer Muuldyrenes Klokker; vi maae afsted!"

„Pokker tage de Narre," foer Gonsalez iveiret; „At drive saa stærkt! Havde jeg da ikke sagt dem, de skulde drage langsomt i Forveien og saa holde og vente, naar jeg ikke kom efter dem."

„Vente? Og min Fader er saa utaalmodig, naar Du ikke kommer. Tænk Dig," tilføiede hun leende, „han har igjen idag sendt mig afsted, og kan endnu aldrig mærke, at det netop derfor varer desto længer."

Gonsalez sluttede hende atter i sine Arme. „Min Dronning," sagde han ømt, „mærker han da virkelig Intet? Eller er det ham maaskee endog ret tilpas, vil han selv have, at vi to skulle blive et Par?"

„Nei, bevares, han er saa stolt!" udbrød Dolores og angrede strax sin Oprigtighed, da Ynglingen med Kulde gav slip paa hende. „Kom," sagde han efter en Pause, „vi maae afsted."

Han greb hende ved Haanden, og Begge fløi igjennem Viinhaven og sprang over Muren. Da de kom til den sidste Muur, som løb langs med Landeveien, sprang Arrieroen først ned og udbredte Armene mod Pigen. Hensynsløs styrtede hun sig ned. Gonsalez greb hende med sikker Haand og trykkede den søde Byrde til sit Bryst, men Dolores sagde: „Afsted!" greb ham ved Armen og rev ham med sig.

„Men hvad sige vi nu til dine Karle, naar vi træffe dem?" spurgte hun; „jeg tør ikke løbe alene til Landsbyen; den gamle Gitana kunde ligge ved Veien."

„Lad mig om Det," raabte Gonsalez. I en Afstand skreg han til sine Drivere, at de skulde holde, og sprang med Pigen ind til Siden i en Maismark, som var skudt høit iveiret. „Løb her igjennem Kornet langs med Veien," sagde han, „lige til Olivenskoven. Der springer Du ind og iler ad Byen til. Jeg vil opholde Driverne, og naar Du saaledes har vundet Forspring, kommer Du os imøde og beder mig tage Dig med. Saaledes kjøre vi da sammen."

Bandende ankom Gonsalez til sine Drivere.

„Naa," sagde han, „hvorfor Pokker farer I saa stærkt?"

„Ei," svarede en af Driverne, „vi troede, I havde skudt en Gjenvei over Viinbjerget, da det varede saa længe, inden I kom, og saa droge vi videre."

„Dumrian!" udbrød Gonsalez og svang sig op i Vognen, som kjørte hen imod Landsbyen.

„Er I Arrieroen fra Biscaya?“ spurgte en fiin Qvinderost ved Veien.

„Ja, ja, „det er mig, Arriero Gonsalez; og hvem er I?“

„En god Christen.“

„Hvad vil I?“

„Ih, Gonsalez,“ sagde Dolores næsten qvalt af Latter, „kjender I da ikke Alkaldens Datter? Fader har skikket mig ud, for at see, hvor I bliver af, thi det varede ham idag altfor længe, og han er meget begjærlig efter Eders Nyheder. Nu har jeg forsinket mig. Tag mig derfor med op paa Vognen, ellers maa jeg gaae alene tilbage i Mørke.“

„Ah, er det Eder! Nær havde jeg troet, det var den gamle Gitana, som streifer om her; men tag mig det ikke ilde op, mit smukke Barn; i Mørke ere alle Katte graae. Kom kun op!“

Han laante hende sin Arm, og let svang Pigen sig op. „Men hvor bliver I ogsaa af saa længe?“ spurgte hun. „Min Fader er nær ved at fortvivle.“

„Slette Veie — et lamt Dyr — Det gaaer ikke altid efter Ens Hoved. Sæt Eder ned i Straaet!“ — Og Gonsalez benyttede sig af Mørket, for endnu engang at trykke hende til sit Hjerte. Endnu vare Begge halvt forlegne for hvad de skulde tale om i Drivernes Paahør. Endelig begyndte den unge Mand at klimpre en Bolero paa Guitarren, som fulgte ham overalt. Imidlertid nærmede de sig Byen.

Det var dunkelt; Stilhed herskede i Flækken. Hver Ko havde fundet sin Dør; Tyren vederqvægede sig efter sit udstaaede Eventyr ved et Bundt Græs; drøvtyggende stode og laae de øvrige Kreature rundt omkring, og Malkepigerne bare de fulde Spande ned i Kjælderen. Blot under Kork-Egen, paa Landsbyens Dandseplads, hørte man endnu en Hvisken, som af to Elskende. Det var imidlertid hverken Mere eller Mindre end en Sladder imellem Barberen og hans Svend, som endnu ventede paa Arrieroen, Egnens eneste Avis, for af ham at erfare noget Nyt, som de næste Dag kunde bringe deres Kunder. Da hørte de et stærkt Trav fra Camino real. Det kom nærmere. Muuldyrenes Klokker klang derimellem, og en frisk, ungdommeStemme sang den underskjønne Romanze: „Jo que soy contrabandista,“ paa hvilken Tyrolersangen kun synes en svag Parodi. Nu lyste det igjennem Mørket fra den hvide Muur omkring Alkaldens Have; en St. Hans-Orm sad paa Muren.

„Hei, heida!“ raabte St. Hans-Ormen.

„Er det Eder, Fader?“ spurgte Dolores.

„Ih ja vist, mit Barn, hvem ellers,“ svarede han.

„Jeg antog Cigaren for en St. Hans-Orm,“ sagde hun, „thi jeg kunde ikke see Eder selv.“

„Kom dog ned, Hr. Alkalde, og stig op i Vognen!“ tilraabte Gonsalez ham.

Alkalden, som ikke længer lod sine Been dingle, men sad paa dem som en Tyrk, af Frygt for at disse hans Extremiteter atter skulde føre ham i Ulykke, klavrede nu, understøttet af Gonsalez og Dolores, op i Vognen. „Men hvor bliver Tøsen dog af saa længe?“ spurgte han.

„Ei Fader,“ svarede Dolores, „jeg løb saa langt, saa langt, og saae det nu med Eet blive Nat. Da vilde jeg vende om, men

saa hørte jeg Bjælder, Gonsalez kom og tog mig op."

„Godt, min Datter," svarede den Gamle, „Du er blever et Offer for din Iver og din Hengivenhed, ligesom din Fader." Datteren hentydede dette Vink paa hans lange Venten; hun svarede Intet, hjalp ham at sætte sig tilrette, og saaledes fore de til Alkaldens Bolig, der tillige var Stedets Posada. Undervejs sluttede Barberen og hans Svend sig til Toget.

Men Alkaldens Utaalmodighed, medens han ventede paa Muuldyrenes Ankomst, hidrørte mindre fra en overdreven Iver for hans Herre Vicekongens Taffels Glands og for Høitideligholdelsen af Hans Majestæts Fødselsfest, end fra Ønsket, at tilfredsstille begge sine herskende Lidenskaber, Nysgjerrighed og Ædelyst. Der er en hemmelig Forbindelse, kun bemærkelig for Philosopherne, imellem disse to Tilbøieligheder, og vor Alkalde vaklede bestandigt imellem dem som et Esel imellem to Bundter Hø. Lækkermundethed er nemlig ikke andet end Nysgjerrighed efter en ny Combination i Smagsvidenskaben, forbunden med Ønsket, grundigt at udforske denne Combination. Arrieroen kjendte disse Alkaldens Svagheder, og da Intet laa ham mere paa Hjertet, end at vinde den Gamles Gunst, saa bragte han ham sædvanligviis en Pose fuld af Nyheder og en eller anden Lækkerbidsken fra de Steder, han havde berørt paaVeien, og bevirkede derved, at den Dag, da man ventede Muuldyr-Driveren til Landsbyen, stedse syntes Alkalden en Festdag, ja, han satte disse Dage over alle andre Høitidsdage. En Deel af denne Glands straalede endog tilbage paa den unge, skjønne Gonsalez, og der ymtedes i Flækken, at det ikke var umuligt, at han kunde løbe af med Dolores, den rige Alkaldes eneste Datter. Dog maatte vistnok Dolores være bedre underrettet end Flækken, da hun svarede den Elskede, at Faderen var for stolt til at tænke paa ham. Og virkelig var Stolthed af en Adel, som syntes hans Undergivne tvivlsom, en af Alkaldens mest fremherskende Egenskaber. Han satte ingen Bog høiere end „Don Quixote"; denne studerede han, naar han studerede; denne Helt var hans Helt; denne søgte han at efterligne, da det under hans sikkre, borgerlige Stilling ikke kunde skee i Tapperhed, dog idetmindste i den urokkelige Koldsindighed under forviklede Forhold; fra denne roste han sig af at nedstamme, ifølge en Genealogi, som han ved de skarpsindigste Combinationer havde været saa lykkelig at opdage, og hvorpaa han begrundede sin Adel.

I Alkaldens Huus og Gaard var en levende Bevægelse; Driverne beskæftigede sig med Dyrenes Forpleining i Stalden; Dolores besørgede Aftensmaden, Gonsalez eftersaae sin Bagage, og Alkalden sneg sig nysgjerrig omkring og søgte at udspeide, hvilken sjelden Ret der idag ventede ham i Vognens skjulte Gjemme. Gonsalez lod ham heller ikke længe i Uvished, men bragte en Hummer for en Dag, som endnu for faa Dage siden uforsigtigt havde krøbet paa den biscayiske Strand. Men hvad var vel denne Hummer imod den herlige Lax, Fiskenes Krone, som skulde smykke Vicekongens Taffel og som netop fik friskt Vand i sin reenlige Kasse. Den var idag skjønnere end nogensinde, og Alkaldens Lyst voxede under Betragtningen. Ulykkeligviis havde han allerede tidligere til sit Mishag gjort en Hummers Bekjendtskab,

og hans Modbydelighed for det graafarvede, edderkopagtige Dyr blev kun desto større, da det nu fremstillede ham et skuffet Haab. Til hvad Nytte havde han udsat sig for halsbrækkende Farer, til hvad Nytte svævet imellem Liv og Død paa Tyrens Horn? Han vidste, hvad Hummer var; han længtes ikke efter Hummer; hvilken misundelig Djævel havde indskudt Arrieroen, netop at bringe ham en Hummer? Hvad Lax var, vidste han derimod ikke, og Nysgjerrigheden voxede som en Lavine og gik Haand i Haand med sin Søster: Begjærligheden. Han havde idag udstaaet en Skræk, hvorfor han maatte gjøre sig noget tilgode; han vilde idetmindste have Erstatning for sin Angest ved en behagelig Følelse inden Dagens Ende; kort sagt, Alkalden, som havde været saa bekymret for Vicekongens Taffels Ære, slog den pludseligt i Glemmebogen og begyndte at bestorme Gonsalez, at han skulde overlade ham et godt Maaltid af Laxen. Arrieroen vægrede sig og begyndte at udkramme den ene Nyhed efter den anden, for med det Gode at bringe den Gamle af fra disse Tanker; dog, forgjæves fortalte han om Sirenen, der havde viist sig ved Cuba, forgjæves endog om det i Mexico opdagede Træ, paa hvis Grene der iblandt andre Frugter voxede baade Naal og Sax og Garn og andre Gjenstande til simpel, huuslig Brug, hvilket Træ ogsaa skulde nedstamme fra Paradiset: den Gamle kom stedse tilbage til Laxen. Dolores, som med Forsærdelse havde erfaret hans Eventyr af Barberen og derved var særdeles blød stemt for Faderen, gav Gonsalez et Vink, at han skulde indvilge, og da den unge Mand ikke vilde forstaae hende, kaldte hun ham ud, under Foregivende af, at en Dri r spurgte efter ham. „Afslaa ikke idag min Fader Noget, min Kjære," bad hun, saasnart hun befandt sig alene med ham i Kokkenet. „Hvorfor ikke det?" spurgte Gonsalez. — Dolores taug; hun tænkte paa, at hun nu ikke vilde have Stunder til at meddele den Elskede Historien om hendes Faders Fare, at hun ikke turde forlænge deres Samtale saameget, uden at forraade deres hemmelige Forstaaelse; men meer end denne Grund virkede Skammen over, ved sin Fortælling at maatte gjøre Oldingen latterlig i den Elskedes Øine. Selv iagttog han den urokkeligste Taushed derover; og vilde hun end paa den mest skaanende Maade meddele Gonsalez Sammenhængen, saa vilde Sagen komme til Omtale og den gesvadsige Barbeer vilde ikke skjule en eneste, nok saa lille Omstændighed for ham. Som Lyn krydsede disse Tanker hendes Sjæl, og hun svarede blot: „Han har nu engang sat sig det i Hovedet. Læg Dig derfor ikke ud med ham!"

„Men Dolores," svarede Gonsalez, „skal jeg da handle troløst imod min Herre, Vicekongen, og udsætte mig for den Fare, at blive alvorligt straffet? Han elsker nu engang Lax, og saadanne Herrer bryde sig kun lidt om, hvorledes de begegne En som mig, naar man ikke gjør dem tilpas."

„Ei Gonsalez," udbrød hun, „Du siger blot, at Fisken underveis er død for Dig og, da Du befrygtede en smitsom Syge, der ogsaa kunde dræbe de andre Fisk, saa har Du strax kastet den væk."

(Sluttes i næste Nummer.)

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

Det kongelige Theater.

Et Theater vil aldrig kunne komme i Besiddelse af for mange Skuespillere, der have Geni, i Ordets rette Betydning, eller et kunstmæssigt dannet og øvet Talent. Derimod vil det meget let være istand til at samle sig en meer end ønskelig Overflødighed af Aspiranter, der have Anlæg, som i det høieste formaae at bringe dem til at blive Routiniers og blotte Brugbarheder. De Faa, som ere kaldede til at være sande Kunstnere, ville til alle Tider derved blive Theatrets Bærere og faae Hovedrollerne; de Andre, som dog netop ene ved megen Øvelse og jevnlig Anvendelse kunne opnaae Anseende af at være Noget, ville, hvis de ere for mange og Theatret har tilstrækkelige kunstneriske Kræfter, saa sjeldent blive kaldte til nogen betydelig Virksomhed, at de bestandig blive paa samme Trin eller aldeles fortrænges af Nye, der ikke have andet Fortrin for dem, end at de ere de Sidstkomne, og, da de dog maae lønnes, om det end er nok saa tarveligt, ende de med at blive Theatrets Kasse en Byrde, uden at have skaffet sig selv et taaleligt Udkomme. Saa ivrigt en Theaterbestyrelse derfor maa stræbe efter at erhverve Skuepladsen nye Medlemmer, der hos den Indsigtsfulde vække store Forventninger, saa vaersom maa den være med at overfylde den med Personer, der ikke ved deres Opfatning eller Udførelse af Roller, de selv have valgt, forraade et virkeligt Kunstnerkald. Det er undertiden meget vanskeligt, hos Begynderen at opdage, om der i ham skjuler sig Geni; vistnok! det indrømme vi gjerne. Men den Indsigtsfulde maa dog, ved med megen Opmærksomhed at følge en Aspirant, naar han, inden han bliver afrettet ved Instruction, søger at fremstille en Characteer, kunne opdage om der hist og her i hans Forsøg fremglimter en høiere Begavelse eller om det Hele kun er noget Almindeligt, og det bør antages, at en Theaterbestyrelse fortrinsviis er i Besiddelse af en Indsigt, der er en aldeles ueftergivelig Betingelse for at den skal kunne være sit Kald voxen. Maa den imidlertid vogte sig for at overfylde Theatret med blotte Brugbarheder, er det dobbelt nødvendigt, at den strax afviser Dem, om hvem det med Sikkerhed lader sig forudsige, at de end ikke ville kunne bringes under denne Kategori. Til Disse troe vi, efter hendes anden Debut som Fru Bittermandel i „Aprilsnarrene" at maatte henføre Mad. **Westergaard**. Hun har i denne Rolle, saaledes som i den første, ikke viist mindste Selvstændighed i Opfatningsmaaden, og hendes Talestemme er uskjøn, hendes Ansigt uden mimisk Udtryk og hendes Bevægelser uden Betegning. Saa ønskeligt det nu maa være for Directionen, endog ved betydelige Tilbud, at søge dygtige nye Skuespillere for de mandlige Gamle, saa lidet er der for Øieblikket Grund til at forøge Antallet paa Fremstillerinderne af qvindelige Gamle, naar den ikke kan gjøre en saa udmærket Acquisition, at det mulige Tab af Jfr. **Jorgensen** derved kunde erstattes. Mad. **Nielsen** har allerede viist, at hun ogsaa i dette Fag vil blive en af det danske Theaters ypperligste Kunstnerinder, og de Roller, hun ikke er istand til at overtage, have ret gode Fremstillerinder i Md. **Winslov** og Jfr. **Rosenkilde**. Den Sidstes Debut var, med Hensyn til Originalitet, Opfatning og Udmaling, saa høist tilfredsstillende, at Directionen havde største Grund til at ansee hende for en Acquisition, den ikke burde lade sig gaae af Hænderne, og om hun end ikke senere ved Mangesidighed har svaret til de store Forventninger, hendes første Rolle vakte, vil hun dog altid være en særdeles god Fremstillerinde af mange comiske Gamle. Hun er desuden i Besiddelse af en lille Syngestemme, som hun saa godt veed at bruge, at hun er anvendelig i smaae Syngeroller, og Mad. **Winslow** er, ved sin smukke Altstemme, istand til at overtage de store Syngepartier i dette Fag, hvorimod Mad. **Westergaards** Udførelse af Fru Bittermandels høist ubetydelige Sangparti noksom viste, at hun ikke engang vil kunne optræde i Vaudevillen. Directionen maa naturligviis baade have bragt Theatrets Tarv i Overveielse og, forinden det tillodes Mad. **Westergaard** at fremtræde som Debutantinde, have havt Leilighed til at komme til en saadan Kundskab om hendes Evner, som Publicum først nu har faaet, men da er det ikke let at fatte Grunden til, at den har tilladt et Forsøg, hvorom den maatte være overbeviist, at det hverken vilde blive Theatret eller hende til nogen Nytte.

Hoftheatret.

Det italienske Operaselskab giver sine Abonnenter Adgang til Generalprøverne; man skulde deraf formode, at allerede disse havde en sjelden

Sikkerhed; men ikke destomindre var den første Forestilling (den eneste, vi have seet) af **Donizettis** „Belisario" saa vaklende og mangelfuld, at den ikke engang kunde kaldes en god Generalprøve. Musiken er i det Hele smuk og har mange udmærket skjønne Steder, men dens Virkning er svækket meget ved at Irene gives af en Altist og Belisar af en Baritenor. Hr. **Paltrinieri** udfører sit Parti med stor Flid og paa flere Steder lægger han Følelse og Værdighed i sit Spil, men Bevidstheden om, at han her er udenfor sit egentlige Fag, berøver ham den Sikkerhed, han saameget mere trænger til, da han i de store Situationer ikke har den fornødne Kraft. Mlle **Bertrandi** gjør sig stor, ja endogsaa altfor synlig stor Umag for at indtage Publicum for sig, thi, og det især ved Slutningen af Musikstykkerne, hun understøtter sin Sang med saa convulsiviske Bevægelser, at Effecten af hendes skjønne Foredrag ikke sjelden tilintetgjøres. Tager man imidlertid ikke Hensyn til, at Partiet har tabt ved den gjennemgaaende Forandring, som man stadig føler Virkningen af, er det ikke at negte, at det skeer sin fulde Ret og at hendes Udførelse aander megen Varme og Følelse. Hr. **Baldanza** synger Alamiro med Livfuldhed og Kraft, men var ved denne Forestilling ikke aldeles sikker i Partiet. Mad. **Derancourt** har ikke her Leilighed til at vise sig i sin fulde Glands som Sangerinde, men udførte Partiet særdeles smukt og gjør ikke saamange uskjønne Bevægelser, som hun pleier. Masserne røbede en dadelværdig Usikkerhed.

— Paa Boghandler Kleins Forlag har forladt Pressen: „Digte for Børn" af **Julius**, en beskeden, men net udstyret lille Bog, der fortjener varm Anbefaling som en passende Gave for Børn til de forestaaende Høitider. Den pseudonyme Forfatter, som har gjort sig fortjent ved flere Arbeider i samme Retning, har ogsaa i denne Digtsamling aflagt Prøver paa et Talent, som er langt fra at være almindeligt, nemlig det: paa en underholdende Maade at skildre saadanne Situationer eller smaae Begivenheder, som forekomme den barnlige Phantasi store og betydningsfulde. Men ofte indklæder han ogsaa en eller anden dyb Sandhed, en eller anden religiøs Tanke i en simpel, anskuelig Form, og saaledes kan det ikke feile, at mange af disse fordringsløse Smaadigte maae indvirke styrkende paa Barnets Følelse for det Sande og Gode — en Egenskab, der nødvendigviis forhøier deres Værdi. — Idet vi bemærke, at Bogen propert indbunden koster ikkun 40 ß, tillade vi os til Slutning at hidsætte følgende lille Digt, ikke som det, der skulde bære Prisen for alle de Øvrige, men kun som en Prøve paa Forfatterens Fremstillingsmaade:

Den største Mand.

En lille Nisse reiste
Med Extrapost fra Land til Land,
Hans Agt det var at hilse
Paa Verdens største Mand.

Han kom til Stormogulen
Og der, hvor Kæmpekaalen groer,
Men mellem alle Kæmper
Ham tyktes Ingen stor.

Da gik han hen til Havet,
Og stirred i det klare Vand; —
Han smilte, thi nu havde
Han seet den største Mand.

— Af et Privatbrev fra Dresden meddele vi følgende Notitser, i den Tro, at de kunne have nogen Interesse for danske Læsere: **Oehlenschlægers** „Dina" vil komme til Opførelse derhen i Marts Maaned. — Portraitmaler **Gertner** har nylig besøgt Dresden og er derfra gaaet til Berlin for at male **Tieck**. — Pianisten **Willmers** opholder sig der i Byen med sin unge, smukke Kone; hans Spil vinder stort Bifald; mindre tiltale derimod hans Compositioner. — Den bekjendte Reisende **Kohl** studerer med Iver det danske Sprog, da han agter til Foraaret at tiltræde en Reise i de tre nordiske Riger, heelt op igjennem Lapland. — Grevinde **Hahn-Hahn** arbeider paa en ny Roman: „Die beiden Frauen". — **Spontini** har været i Dresden og to Gange selv dirigeret Opførelsen af „Vestalinden".

Repertoire.

Mandag: **Mulatten.**
Torsdag (2den Juledag): **Møllen i Marly. Skatten. Julestuen. Divertissement.** (Uden Abonn.).
Fredag: **Frieren og hans Ven. De to smaae Savoyarder.**
Løverdag: **Figaros Bryllup.**
Søndag: **De Uadskillelige. Toreadoren.**

Aarsskifte.

Med Brusen Tidens Vinge gaaer,
Hvert Vingeslag et fuldendt Aar: —
Den er et Kraft=Locomotiv,
Som drager Jorden med sit Liv;
Hvorhen? Igjennem Luftens Hav
Til Frihed eller til sin Grav: —
Hvornaar? Det kjender Jorden ei,
Imens den synger paa sin Vei,
Og blander kjækt sin Melodi
I andre Sphærers Harmoni. —

Du, Menneske, saalidt forstaaer,
Som Jorden, Verdens nye Aar, —
Men følg, som den, med Tidens Strøm,
Og sænk Dig ei i Fortids Drøm:
Hæv frit dit Blik, og saa afsted!
Og viig fra Banen ei et Fjed,
Og bland med Haab din Melodi
I hele Verdens Harmoni!

Ludvig Bödtcher.

Anders Sandøe Ørsted.

(Roeskilde, den 21de December 1844.)

Mel.: Langt høiere Bjerge saa vide paa Jord.

Paa Bænk sad de Poge fra Rudkjøbing By —
Det gjaldt deres Fibel at stave;
Smaafuglene qviddred' — de svam under Sky,
Og daled' mod Taget, det lave.
Saa smaat for de Andre med Bogen det leed:
Ung Anders, med Alting han vidste Beskeed.

Og kløgtig han veied' de Skrifter i Haand
Ved Lys af den sildige Kjerte;
Thi voxte hans Hoved i Sandhed og Aand,
Det voxte dog ei fra hans Hjerte:
Han pleied' dem begge saa freidig og fro,
Sin Gud og sin Konge, sit Fædreland tro.

Saa stod han og staaer i den kæmpende Tid,
En Ædling, der søger sin Lige,
Der seent imod Aften, naar Lokken er hvid,
Med foldede Hænder kan sige:
„Jeg haver ei ødslet unyttigt en Stund,
„Jeg grov ei i Jorden det hellige Pund."

Vel Meiselen klinger ved Marmorets Blok,
At feire det Herliges Minde;
Meer lislig dog findes, om Ædlingens Lok
De levende Blomster at vinde:
Ja! fagrest er Hoitid, hvor kraftig som Gjæst
Tilhøibords han sidder og Sundhed ham næst.

Thi flette vi Krandsen i festlige Stund,
Den Feiredes Tinding at klæde:
Af Ord vi den flette fra Hjerternes Grund,
I Ordet er blomstrende Glæde.
Hvad gjør det, om Vangen kun vinterlig staaer?
For ham er i Hjerterne Soltid og Vaar.

Ja! fjernt over Bølge Dig VindenesSang,
Vor **Ørsted**! en Hilsen tilsender:
I Viborg og Roeskild, i Fædrenes Vang
Vi ærligt vil række Dig Hænder!
Vor Moder er Danmark — hun signe din Id
Til Brødrenes Held i den vordende Tid!

F. J. Hansen.

Fisken i Alagon.

Af Adelheid Reinbold.

(Slutning.)

Gonsalez rystede paa Hovedet. „Fy," vedblev hun, „det er ingen ret Elsker, der ikke engang for sin Piges Skyld tør udsætte sig for en dygtig Fare!"

„For sin Pige?" udbrød Gonsalez truffen; „ja, naar det dreiede sig derom!" — Et Dieblik stod han eftertænksom, da kastede han sin Hue imod Loftet. „Naar han vil give mig Dolores, saa skal Fisken være hans!" — Opfyldt af sin Idee vilde han styrte ud af Døren, men Dolores holdt ham tilbage ved Ærmet.

„Nei, Gonsalez," sagde hun, „overiil Dig ikke; bær Dig ikke saaledes ad med ham; han vilde tage det ilde op, og Du fik mig aldrig. Men giv ham Fisken godvilligt, og jeg vil fremsætte af den bedste Viin, og naar hans Sjæl da er fornøiet ovenpaa det gode Maaltid og naar Du har fortalt ham dine skjønneste Historier —"

„Men jeg kan jo ingen Flere," indvendte Gonsalez.

„Saa digter Du Nogle," svarede hun listigt, idet hun kneb ham i Kinden og fremviste sine to Perlerækker med et sødt, indbydende Smiil.

Han trykkede henrykt et Kys paa de fulde Læber og sagde: „Vil Du lægge et Ord indmed, Dolores?"

Hun sukkede og nikkede. „Det maa jo dog engang for en Dag!" sagde hun.

Og den lykkelige Arriero løb til sin Vogn, aabnede Fiskekassen paany og raabte paa Alkalden, at han maatte vælge sig en Fisk. Hvo var gladere end den Gamle! Kassen indeholdt kun to Lax: han udsøgte sig den største. Gonsalez agtede ikke derpaa. Rigtignok var det et rigeligt Maaltid, men en halv Fisk turde han dog ikke bringe i det fyrstelige Køkken, da Underslæbet saa vilde have været klart som Dagen. — En Deel af Fisken blev tilberedt. Alkalden var i Paradiset; han lo, han skjemtede, han kaldte Laxen Fiskenes Konge, han vædede den flittigt med den kostelige Nektar, og efter forskjellige Vink og Tegn fremkom Gonsalez under stærk Hjertebanken med sit Andragende, medens Dolores saae paa Faderen, som vilde hun gjennemskue hans inderste Sjæl.

Alkalden betragtede Arrieroen med stum Forbauselse; fra ham vandrede hans Blik over paa Datteren, og da han i hendes Dine læste Overeensstemmelse med Frieren, funklede hans Dine af Raseri. „Skurk!" raabte han, „en Pige for en Fisk?"

„Kjære Fader!" bad Dolores.

„Du med?" svarede han heftigere, „nei see mig til det? Derfor var det altsaa, at den Spitsbub gav mig Fisken? Paa min Ære, den Regning var ikke ilde!"

„Hr. Alkalde!" sagde Arrieroen, halv opbragt, halv forvirret over hans Skarpsyn.

„Hvad?" vedblev Alkalden, „en Arriero, hvis Forældre vare Bønder, et Menneske, som hverken har Huus eller Hjem, hvis Eiendom ligger paa Landeveien, saadan en Karl vil ægte min Datter, Datteren af Alagons Alkalde, som nedstammer fra Ridder de la Mancha's berømte Slægt? Og jeg skulde kaste mit eneste Barn hen til en Arriero?"

Gonsalez tæmmede sin Vrede. „Naar I taler saaledes," sagde han med ædelt Maadehold, „saa er jeg ogsaa ret Meget, thi jeg, jeg føler i mig alt det Mod og al den Tapperhed, som har skabt Helte."

„Daarskab!" raabte Alkalden opirret. „Tapperhed? Den giver ikke en Sjæl en Hvid for! Som om vi endnu levede i de Tider! — Jeg vil betale Dig for din Fisk tre Gange saa meget, som Du faaer for den anden i Vicekongens Kokken. Barberen her er mit Vidne."

Barberen, som hidtil havde siddet stum ved den uventede Storm og benyttet sin Taushed til at tage vakkert for sig af Retten, nikkede meget høitideligt og sagde: „Jeg er Vidne!"

„Og nu, see til at pakke Dig!" vedblev Alkalden heftig, „og viis Dig ikke i mit Huus, førend Du bringer mig Regningen, og derefter, Gud befalet for stedse!"

„Regningen?" raabte den unge Mand ophidset, „hvem taler her om Regning? Men I, I har Fiskeblod I Eders Aarer, og al menneskelig Følelse er qvalt under Eders Fedt. — Nu er min Fisk fløiten — og Dolores med" — vedblev han trøsteslos, „og Vicekongens Unaade er mig vis nok; han vil tage en Anden i sin Tjeneste og skikke mig paa Galeierne."

„Skurk!" udbrød Alkalden, „med denne Fisk tænkte Du at lokke mig? Nei, see mig engang, en Fisk for Datteren af en adelig Alkalde! Du gemene Sjæl!"

Gonsalez trykkede sin Hue ned over Panden, tilkastede de Tilstedeværende et rasende Blik og ilede ned i Stalden. Muuldyrene bleve løsbundne og maatte afsted endnu i samme Nat. Allerede klingede deres Bjælder i Gaarden, og endnu stod et grædende Par i Skyggen af en Pille i Stalden. Begge holdt sig tæt omslyngede og hulkede høit.

„Dolores, Dolores!" lød det paa eengang i Gaarden og Begge fore fra hinanden; Dolores sprang ud af den anden Staldd or, løb i Skygge af Muren hen til Huset, betraadte dets Steentrappe og raabte, endnu hulkende: „Hvad er det? medens Ynglingen med sine Muuldyr forlod Gaarden.

Da Pigen fra sit Kammervindue hørte den sidste Lyd af Bjælderne hendøe, lukkede hun dets Papirsruder til, støttede begge Arme til Karmen, lagde Hovedet paa de foldede Hænder og græd bitterligt.

Vicekongen af Arragonien var en fiin Mand, værdig og beleven i sin Opførsel, men en stor Elsker af Bordets Glæder, hvorfor han ogsaa stod i et meget fortroligt Forhold til sin Kok, under hvis hvide Hue ofte Narrens brogede Dito stak frem. Heller ikke syntes Kokken at mangle Bevidstheden om dette sit dobbelte Kald og om sin Hues Vigtighed, thi han pleiede kun at sværge ved den og at belægge enhver Forsikkring med den Floskel: „Som jeg siger, thi først, saa er jeg, ved min Hue! Kok her i Huset, og dernæst er jeg Narren, der siger Excellencen Sandheden!"

Har nu Enhver sin Svaghed, saa var denne den eneste, man kunde bebreide hans Excellence, og Ingen skulde af hans ædle, værdige Anstand have anet den. Allerede var Bordet i Vicekongens Palads dækket, ved hvilket man skulde feire Festen til Ære for Herskeren over begge Indierne, allerede sad en Kreds af spisende Gjæster ved Taffelet, da der frem-

sattes en Ret Lax, som høist kunde strække til for ti Personer. Dette Syn formørkede Vicekongens saavelsom de øvrige tyve Personers Blikke. Vicekongen henvendte sig sagte til en bag ved hans Stol staaende, opvartende Page, som strax selv fløi ned i Kokkenet.

„Kok,“ sagde den lille Mercur, idet han med Hænderne søgte at hindre sin hvide og rosenfarvede Dragt i at komme i Berøring med Potter og Fade, „hvor er den øvrige Fisk?“

„Der har vi det!“ raabte Kokken og styrtede hen til Spisekammeret, hvor han holdt Gonsalez indsluttet som et vigtigt Actstykke, til den forventede Katastrophe. Han greb ham i Kraven og trak ham frem.

„Der er han!“ sagde han.

„Fisken, din Nar?“ spurgte den Lille.

„Nei, her er ikke Tid at skjemte — den Skyldige, Fiskeæderen, Syndebukken! Men saasandt jeg hedder Sancho og saasandt jeg er Kok, saa skal han selv svare for sig hos Herren, saa godt han kan, — ved min hvide Hue!“

„Er I gal, Sancho?“ udbrød Pagen; „Herren er jo nu ikke alene i sit Kabinet; vil I for idag see til at drive Eders Spas i Kokkenet!“

„Aa, Kabinet mig her og Kabinet mig der!“ raabte Sancho, „det er i slige Tilfælde lige godt. Han skal selv, hvis han ellers har Mod dertil, kaste Herren sin dumme Undskyldning i Næsen, nemlig at Fisken er creperet for ham underveis. Lutter Løgn! Som om han da ikke havde bragt den med og fordret sin Betaling for den, ligesaa godt som for den anden. Ved St. Jago og min Hue, han skal derop!“

Her hjalp ingen Overtalelse, ingen Advarsel; den kæmpestærke Kok slæbte den ulykkelige Gonsalez op til Salen, og modstridende og skjældende blev den lille Rosenrøde reven med som en Blomst, der dandser paa Bølgerne. Sporene af Kampen vare endnu ikke udslettede paa Gruppen, da den alt havde betraadt Spisesalen, og først Vicekongens forbausende Blik stillede Stridens sidste Opbruusning. „Tilgivelse, mine Herrer!“ sagde Vicekongen, idet han undskyldende henvendte sig til Selskabet, „man giver os her et Narrespil som en Overraskelse. Men er Du gal, Sancho? Hvad skal Dette betyde?“

„Ved min Hue, Deres Excellence, jeg er saa vel ved min Forstand, som nogen Nar kan være; men da Deres Excellences Vrede dog maa ramme Een, som vil jeg sørge for, at det ikke bliver mig, men den Skyldige, som staaer for Eders Øine som en vaad Hund.“

„Hvem er den Knos?“ spurgte Vicekongen.

„Hvem anden end den Esel af en Muuldyrdriver, som har paataget sig Leverancen af Lax fra den biscayiske Havbugt til Deres Excellences Kokken, og hvem Pokker maatte tage, om han ikke selv har ædt Fisken underveis.“

„Hvad?“ udbrød Vicekongen. „Hvor kunde Det falde Dig ind? Var Du besat?“

„Alkalden i Alagon,“ svarede Gonsalez i den høieste Bestyrtelse, „vilde absolut vide, hvordan Lax smager.“

„Ei, vilde han det?“ spurgte Hans Excellence meget alvorligt. „Alkalden maa ret være en klog Mand, dersom han udforsker alle Ting saa nøie som det!“

Gonsalez stod forvirret og som lynslagen; han vidste ikke, hvorledes han skulde

tyde denne Vicekongens kolde Bemærkning. En Pause indtraadte.

„Og saa gav Du ham Fisken, min Søn, og tænkte ligesaa lidt paa din Herre, som paa din Ryg?" vedblev Hans Excellence.

„Dolores sagde, at" — udbrød den unge Mand, men ved disse Ord forsvandt den sidste Rest af hans Fatning; Pragtsal, Gjæster, Vicekonge, Alt var borte! Men Dolores stod der, i Skyggen af Pillen, med bankende Hjerte, med skjælvende Læber, Taarerne strømmede ned over hendes Kinder og blandede sig med hans. Den stakkels Yngling holdt Haanden for Øinene og hulkede høit.

Vicekongen taug et Øieblik. „Før ham bort!" tilraabte han derpaa den vagthavende Officeer. „Paa Galeierne i Ceuta med ham!"

Den unge Mand saae paa den strenge Hersker; hans Taarer standsede pludselig; selv hans ivrigste Modstander, Kokken, stod bestyrtet over en Dom, som han dog i sin Vrede havde spaaet ham; hele Selskabet syntes forundret og forbauset, men i Pagens Miner udtrykte sig den dybeste Medlidenhed. Livvagts-Officeren traadte nærmere for at bortføre den Ulykkelige.

„Gjør med mig, hvad I vil!" sagde Gonsalez, ligesom opvaagnende af en dyb Drøm, „det er mig Altsammen lige godt!" Armene sank ned ad hans Legeme, han bøiede sig for hans Excellence og gik med Officeren henimod Døren. Alle sade i den dybeste Taushed; man hørte kun den Domfældtes og hans militaire Ledsagers Skridt.

Netop som de vare komne i Salsdøren, raabte Vicekongen: „Arriero!"

Gonsalez standsede og vendte sig om. Vicekongen tilvinkede ham at nærme sig. „Du skylder os endnu en Forklaring," sagde han, „hvem er Dolores?"

„En Datter af Alkalden i Alagon," svarede Gonsalez rødmende.

„Og hvem overtalte Dig til at overlade ham din Fisk? Var det kanskee Dolores? Vilde hun ogsaa vide hvorledes Lax smager? Ja, de Qvinder! Siden Æblet i Paradis —"

„Hun har ikke smagt en Bid af den;" svarede Ynglingen halv trodsig.

„Men Du har vel ladet den smage Dig godt?"

„Jeg tænkte saa meget paa Fisken, at jeg ikke engang kunde faae et Stykke Brød ned!"

„Deri gjorde Du ikke ret, Gonsalez," svarede Vicekongen smilende, „thi Fisken var vel værd at nyde. Har den ellers indbragt Dig noget Anseeligt?"

„Ak," sagde Gonsalez fortrydeligt, „Alkalden kastede mig paa Døren og raabte efter mig, at han vilde betale mig Det, som han fortærede, med det Tredobbelte af hvad jeg vilde erholde i Deres Excellences Kokken, — og jeg maatte aldrig meer betræde hans Dørtærskel."

„Det bliver dog nødvendigt, naar Du vil fordre dit Tilgodehavende betalt."

„Nei," raabte Gonsalez, „de fordømte Penge maae for mig fare til Helvede, jeg seer Huset aldrig meer. Bliver jeg nogensinde igjen Arriero, saa drager jeg paa andre Landeveie eller gjør en heel Miils Omvei, skulde end Vognen gaae istykker derved!" Taarerne styrtede ham paany ud af Øinene.

„Hør, min Søn," sagde Vicekongen godmodig, „Galeierne lade vi fare, indtil Du en anden Gang sælger Alkalden Fisk. Men

gaa nu til Skatmesteren og lad Dig udbetale et Pund Guld for hvert Pund Lax, som her staaer."

Gonsalez stod som en Billedstøtte; alt hans Blod strømmede ham til Hjertet.

„Derefter kan Du beregne," vedblev Vicekongen, „hvormeget Alkalden af Alagon er Dig skyldig. Derpaa drager Du tilbage og kræver det ind til Skilling og Hvid, skulde end Manden pantsætte baade Gaard og Gods derfor. Og for at Du nøie kan opfylde mit Bud, medgiver jeg Dig en Alguazil samt tvende Tjenere. Kun under denne Betingelse vil jeg skaane Dig for Galeierne. Forstaaer Du mig?"

Vicekongens Blik gjennemtrængte Ynglingens Sjæl. Gonsalez betragtede ham, hans Læber bleve atter røde, hans Øine sprudede Flammer; han sank paa Knæ og drog Vicekongens Haand til sine Læber.

Den høie Velgjører var selv mere rørt end han vilde synes. „Gaa, gaa, min Søn!" sagde han, „og skynd Dig tilbage samme Vei, Du er kommen. Det er ikke godt at dvæle i Saragossa, naar man har været nær ved at vandre paa Galeierne. Afsted!"

Ynglingen tilkastede Granden et glædestraalende, næsten ømt Blik, bøiede sig dybt og fløi ud af Salen. Tungt belæsset med Guld drog han i Aftendæmringen ud imod Alagon.

Det var netop i Middagsstunden, at Dolores opdagede en Bjældelyd. „Hvad" udbrød hun og lyttede, „Bjælder ligesom paa Gonsalez's Muuldyr? — Ak nei," svarede hun sig selv, „Gonsalez kommer ikke tilbage." Hun løb ned til Gaardporten: det var Gonsalez's Muuldyrdrift. Der gik den Lysbrune med Pletten paa Øret, der Hvidfoden, men deres Herre saae hun ikke. „Ak!" tænkte hun, „han er vist stegen af udenfor Byen og har gjort en Omvei, for ikke meer at see det Sted, hvor han er bleven krænket saa dybt." Men i det samme hørte hun en Ordvexel i Huset og derimellem Gonsalez's Stemme. Han maatte være kommen ind igjennem Bagdøren og stod nu i Husets Forstue med et stort Pergament med kongeligt Segl i Haanden, bag ved ham en Alguazil med to Ledsagere, foran ham hendes Fader, hvid som en kalket Væg, med vaklende Knæe. De smaae Been kunde ikke længer bære den svære Overkrop, han sank om paa en Bænk.

Gonsalez bemærkede hende ikke, hilste hende ikke. „Jeg vil," sagde han, „overtage Eders Eiendomme til en billig Kjøbesum istedetfor de Contanter, I mangler. De kunne blive taxerede af Hr. Alguazilen og et Udvalg af Bønder."

Dolores var traadt hen til den skjælvende Gamle. Gonsalez betragtede hende ligegyldigt. „Hvad er Dette?" raabte Dolores. Han svarede hende ikke.

„Hvad det er, min Datter?" sagde Alkalden med zittrende Læber. „At der gives Skurke, som ville bringe en gammel Mand til Betlelstaven."

„Ingen Skjældsord!" raabte Alguazilen, „Ellers kommer I ovenikjøbet i Hullet, gamle Mand!"

„Meente I maaskee, at jeg ikke vilde hævne mig?" spurgte Gonsalez. — Dolores tilkastede ham et smerteligt Blik og sagde blot „Gonsalez!" — Men Arrieroen stod ubevægelig.

Hun kastede sig paa Knæ for ham — han vendte hende Ryggen.

„Kom, min Datter," udbrød Alkalden, „fornedre Dig ikke for hans uædle Blod, værdige det Skarn ikke et Øiekast!" Han drog den Modstræbende ind i sit Kammer og tillaasede Døren; her fortalte han nu, oprørt i sit Inderste, Hensigten med Gonsalez's Besøg. Hun hørte paa ham ligesom forstenet. „Fader," sagde hun derpaa med en Følelse af Anger, „vi forblive sammen!" — Den gamle Mand omfavnede hende, udgød Taarer — Dolores stod endnu stedse som en Billedstøtte. Hendes hele Skjæbne syntes nu først at udfolde sig for hendes Blik, den ene Draabe trængte den anden og fyldte endelig Maalet; hun brød ud i en krampagtig Graad. „Jeg vil aldrig see ham mere," sagde hun, da dette Anfald var forbi, — „aldrig! Jeg troede han elskede mig, og saa var det kun min Eiendom, han vilde have; kun fordi jeg er Eders eneste Arving, friede han til mig; — Hvor dog Verden er slet! O, jeg vilde ønske jeg var død!"

„Det Eneste, der gjør mig ondt, mit kjære Barn," sagde den Gamle hulkende, „det er, at den Skurk bliver min Arving; thi han vil rive Altsammen til sig; mit Huus, mine Faar, mine Agre ere ei engang Nok."

Han saae ud af Kammerets Vindue og ned i Gaarden; hans Qvæg blev inddrevet og taxeret, medens Bønderne stode forbausede rundt omkring og saae til; deres Mængde forøgedes hvert Øieblik. — „See blot den tykke Therese der, hvor den hænger med Hovedet!" sagde Alkalden, da hans Ynglingsko blev dreven ind; „Hun veed nok hvad der er paafærde. Og der Væderen, som anfører Hjorden, det fiinuldede Dyr!" — Han gik hen i en Krog af Værelset, for ikke længer at see paa al den Jammer. Dolores satte sig hen til ham; den Gamle græd og hun saae stivt ned for sig; hun var næsten som hun ikke kunde tænke meer.

Nogle Timer efter indtraadte Alguazilen. „Alt er tilendébragt," sagde han, „Hr. Gonsalez sender mig herhid. Eders Gjæld er afbetalt med Eders hele Eiendom paa lidt nær, som han er saa god at skjænke Eder; og, om I ville blive her til imorgen tidlig, saa vil han ikke lægge Hindringer iveien derfor, men gjerne huse Eder en Nat, saa godt han kan."

„Ikke et Minut!" raabte Dolores. „Kom Fader! Afsted!" Hun havde pakket sine Klæder i en Bylt, som hun hang paa sin Arm; Alguazilen betragtede hende med Forundring. — „Dette tilhører mig dog vel endnu?" spurgte hun. — „Ikke et Søm, ikke en Trævl mere!" svarede han. Dolores kastede Bylten langt fra sig. „Kom min Fader," sagde hun, „jeg vil arbeide, jeg vil tigge for Eder! Blot ud af dette Huus, bort fra denne By! Og Gonsalez vogte sig for at lade sig see paa vor Vei," tilraabte hun Alguazilen, „eller han skal faae at føle en arragonsk Piges Hævn!"

Solen var gaaet ned. Møisommeligt understøttet af Dolores vandrede den Gamle med sin Stav og stod Tid efter anden stille, for at kaste et Blik tilbage paa den elskede Bondeby. Viinbjergets hvide Muur løb langs hen med den støvede Vei, Merinos-Faarenes Klokker lød fra det ligeoverfor liggende Bjerg som en hendøende Aftensang. Alkalden tænkte, at det var en Afskedshilsen fra hans egne

Dyr, og en Taare stjal sig ned over hans Kinder; Dolores kastede sine Øine paa Trappen op til Viinbjerget, som hun saa ofte var sprungen op ad, og saae hvorledes Rankerne slyngede sig imellem hverandre. Enhver havde sin Støtte: kun hun stod nu alene. Her havde hendes Læber berørt Hans — O, intet Forræderi overgaaer Forræderi i Kjærlighed! — Den Haardhjertede! Hvor kunde hun endnu spilde en Tanke paa ham! Ak, det var jo ikke ham, hun beklagede: det var hendes Gonsalez, som hun aldrig mere vilde faae at see; det var en ganske Anden. Da hørte hun med Skræk en Fløiten fra Viinrankerne over hende. „Røvere!" raabte den Gamle, „Røvere! Hvad kunne de vel berøve os? Vi eie jo nu Intet mere."

Pludselig styrtede en mørk Skikkelse ned fra Muren og gav ham Svar paa hans Spørgsmaal, idet den greb hans Datter og med hende sprang op ad Trappen til Viinbjerget. Man røvede ham hans sidste Skat, nu først var hans Elendighed fuldkommen. Den vildeste Fortvivlelse reiste sig som et underjordisk Spøgelse i hans Hjerte; han raabte, han skreg om Hjælp; han forsøgte at klavre efter dem, men indviklede sig uopløseligt i Rankerne; han var fangen som dengang, da han hang paa Tyrens Horn; han græd, han bandede, han bad; han hørte, hvorledes Grenene og Stokkene brækkedes paa Røverens Flugt, og kunde ikke komme efter. Rasende rev han sig endelig løs og tumlede ned fra Muren paa Camino real.

Men den Bortførte skreg ikke. „Ha, bort fra mine Øine!" havde hun sagt; dog, derpaa maatte man vel have tilstoppet hendes Mund. Neppe skjelnede man endnu hendes fjernende Skridt, da Bortførerens Skikkelse blev synlig ovenpaa Bjerget, med Pigen i sine Arme. „Fader, Fader!" raabte Gonsalez's Stemme ned, „giv mig hende her og behold din Gaard og dit Huus, dine Faar og dine Agre, dine" — han maatte standse, saa aandeløs var han bleven af den stærke Løben.

Den Gamle troede ikke sine Øren; han taug. „Er det Dig, Spitsbub?" raabte han endelig, da han kom tilorde.

„Fader, kjære Fader!" svarede Dolores.

„Vil Du ikke meer følge mig ud i den vide Verden?" spurgte han efter en Pause.

„Nei, nei, kjære Fader!" raabte hun ned, halvt leende, halvt grædende. Hun omslyngede den Elskede, som Ranken et Elmetræ.

„Nu saa gaaer, hvorhen I ville!" raabte Alkalden.

Gonsalez kastede sin Hue høit iveiret. „Med Eders Velsignelse, Fader," spurgte Dolores.

„Ja, mit Barn, med min Velsignelse," svarede den Gamle, idet han nu ogsaa hulkede høit.

De sprang Haand i Haand ned af Trinene og førte Faderen tilbage til sin Eiendom. Pergamentet med det kongelige Segl blev tilbagegivet Alguazilen, og denne overbragte det til Vicekongen, som modtog det smilende.

Da Gonsalez efter Aar og Dag igjen drog ind i Saragossa med sine Fisk, sad paa hans Vogn en blomstrende Qvinde med en lille Dreng. De trængte begge ind i Vicekongens Kabinet, hvor Denne kyssede den unge Kone paa Panden og skjænkede Drengen en smuk Faddergave. — Den Talemaade „Dyrere end Fisken i Alagon," blev til et Ordsprog i Arragonien, naar man vilde antyde noget for

dyrt Betalt eller Uopnaaeligt, og udbredte sig dersfra over hele Spanien; og saaledes var det netop Det, som Alkalden i Alagon havde anseet for en Nedværdigelse, hvilket han nu kom til at skylde sit Navns Udødelighed.

THEATER, MUSIK, LITERATUR OG KUNST.

Det kongelige Theater.

Med Forudsætning, at der i de tre Forestillinger, som endnu i dette Aar skulle gives, opføres de dertil bestemte Stykker, ville vi meddele vore Læsere en Udsigt over det kongelige Theaters Virksomhed i Saisonens første fire Maaneder.

Der er givet 107 Forestillinger: 69 for Abonnenterne, 38 uden Abonnement. I disse er der opført 54 forskjellige større og mindre Stykker, af hvilke 11 ikke forhen i nogen Saison ere givne, nemlig: 5 aldeles nye, af Directionen paa Scenen bragte (3 originale Dramaer; Den hjemkomne Sømand, Gioacchino, Eiaghs Sønner; 1 oversat Opera: Vestalinden; 1 oversat Eenacts Lystspil: Møllen i Marly) og 6 fra Sommerskuespillene optagne Stykker (4 større Lystspil: Don Juan, Statsmand og Borger, Pigen i Lyon, Oscar; 1 Eenacts-Lystspil: To Familier paa eet Landsted; 1 Vaudeville: Adolph og Henriette).

Af originale Arbeider er givet 24, nemlig: 2 Tragoedier, begge af **Oehlenschläger:** Erik og Abel, Hakon Jarl; — 7 Lystspil; af **Holberg:** Henrik og Pernille, Den Stundesløse, Den politiske Kandestøber, Julestuen, Barselstuen; af **Overskou:** Østergade og Vestergade; af **en Anonym:** Romeo e Giulietta; — 3 Dramaer: af **Hauch:** Den hjemkomne Sømand; af **en Anonym:** Eiaghs Sønner; af **H. C. Andersen:** Mulatten; — 5 Dramaer og Lystspil, hvori Musiken er den væsentligste Bestanddeel: af **Heiberg:** Elverhøi, Alferne; af **H. P. Holst:** Gioacchino; af **Arnesen** og **Overskou:** Capriciosa; af **en Anonym:** Kongen drømmer; — 6 Vaudeviller; af **Heiberg:** Nei, Recensenten og Dyret, Aprilsnarrene, De Danske i Paris, De Uadskillelige; af **Arnesen:** Et Reise-Eventyr; — 1 Forspil af **Hertz:** En Aften 1722.

Af oversatte Arbeider er givet 30, nemlig 1 Drama: Ørkenens Søn; 1 Drama med Sang: Herren seer Dine Veie; 7 Operaer (anførte af Capelmesteren): Brama og Bayaderen, Vestalinden, Tordenskjold i Dynekilen, Eventyret paa Maskeraden, Figaros Bryllup, Fra Diavolo, Wilhelm Tell; 3 Eenacts-Syngestykker, (uden Capelmesterens Medvirken) Skatten, Califen i Bagdad, De to smaa Savoyarder; 16 Lystspil: Don Juan, Badet i Dieppe, Kean, Et Glas Vand, Statsmand og Borger, Napoleons Befaling, Pigen i Lyon, Advocatens Datter, Scapins Skalkestykker, Oscar, Pariserdrengen, Frieren og hans Ven, To Familier paa eet Landsted, Doctor Robin, Møllen i Marly, De Utrøstelige; 2 Vaudeviller: Adolph og Henriette, Rataplan.

De givne Stykkers Forestillingsantal var: Gioacchino, 12 Gange; Møllen i Marly, 11 G.; Califen i Bagdad, 8 G.; Brama og Bayaderen, 7 G.; 2 Familier paa eet Landsted, Oscar 6 G.; Don Juan, Adolph og Henriette, Statsmand og Borger, Doctor Robin, Et Reise-Eventyr, De to smaa Savoyarder, 5 G.; Nei, Napoleons Befaling, Skatten, Pigen i Lyon, 4 G.; Den hjemkomne Sømand, Kongen drømmer, Vestalinden, Capriciosa, Eventyret paa Maskeraden, Pariserdrengen, Alferne, Eiaghs Sønner, Henrik og Pernille, 3 G.; Den Stundesløse, Figaros Bryllup, Et Glas Vand, Tordenskjold i Dynekilen, Recensenten og Dyret, Scapins Skalkestykker, Aprilsnarrene, Fra Diavolo, Wilhelm Tell, Frieren og hans Ven, Advocatens Datter, En Aften 1722, 2 G.; Elverhøi, Badet i Dieppe, Romeo e Guilietta, Ørkenens Søn, Kean, Erik og Abel, Hakon Jarl, Barselstuen, De Danske i Paris, De Utrøstelige, Rataplan, Den politiske Kandestøber, Herren seer Dine Veie, Mulatten, Julestuen, De Uadskillelige, Østergade og Vestergade, 1 G.

Af Balletter ere 4 komne til Opførelse, nemlig: Den fra Sommerforestillingerne optagne Bellmann, givet 11 G.; Napoli, 6 G.; Toreadoren, 5 G.; Waldemar 2 G.

Af de givne Dandse, som det vil være umuligt at anføre, da man seer dem snart i en Form eller Forbindelse, snart i en anden, ville vi kun udhæve den eneste, der har gjort nogen betydelig Opsigt: den af Jfr. **Nielsen** udførte Lithuanienne.

To Debutantinder: Jfr. **D. Petersen** og Mad. **Westergaard**, samt en Gjæst: Mad. **Livini**, ere optraadte uden nogen Indflydelse paa Theatret i kunstnerisk Henseende.

Ved at betragte den givne Oversigt paatrænges man den Bemærkning, at Tragoedien, som det danske Theater ikke blot eier i en sjelden stor Samling af ypperlige Originaler, men til hvis Opførelse det for Øieblikket besidder særdeles fortræffelige Midler, næsten ganske er forjaget af Repertoiret — kun 2 af 107 Forestillinger ere offrede Tragoedien paa den eneste Skueplads i **Oehlenschlägers** Fædreland! — Ikke mindre paafaldende er det, at Operaen — som for ethvert Theater og under alle Omstændigheder, er en meget kostbar Kunstart, der neppe i heldigste Tilfælde kan svare Regning — langtfra at have faaet et høiere Opsving ved de betydelige Offere, der i de sidste Aar ere bragte den, ikke i fire Maaneder har mægtet at fremføre mere end et eneste nyt Værk, som endydermere blev fremstillet saa mat og mangelfuldt, at det, uagtet dets erkjendte musikalske Værd, ikke oplevede flere end 3 med Kulde modtagne Forestillinger.

At Directionen ikke har seet sig istand til at bringe flere Skuespil-Nyheder paa Scenen, ville vi ikke regne den til Onde, thi vi ansee ikke det, at der ideligen gives Nyt, men det, at hvad der gives, faaer den muligst ypperlige Udførelse, som den første Fordring, der bør gjøres til en Theaterdirection, og dertil som den meest oeconomiske og Kunsten værdige Maade, hvorpaa der kan sørges for Kassens Tarv. Desuden kan det saare let hændes, at et Theater, der, som vort, skal give alle Skuespilarter, og paa hvilket der næsten hver Aften spilles, hvad der vistnok for Resten ikke er i dets sande Interesse, ved indtræffende uafværgelige Uheld møder Hindringer for flere under Indstudering værende Stykker, saa at det en Tidlang kan have Møie nok for at holde Forestillingerne i Gang med sit ældre Repertoire. Hvad vi derimod finde at være aldeles stridende baade imod alle kunstneriske Hensyn og Kassens velforstaaede Fordeel, er den smagløse Sammenjagen af mange forskjellige Ingredienser til een Forestilling. Den røber aabenbar ingen anden Hensigt end den, som et kongeligt Theater burde undsee sig ved at bringe tilskue: for Øieblikket at lokke Massen blot ved at give den Meget. Det er alt kommet saa vidt, at der undertiden gives 5 forskjellige, aldeles uligeartede Sager paa een Aften, og den 17de November gaves i 8 Acter en Forestilling, som i Henseende til smagløs Sammensætning ikke let skal finde sin Mage: først **Holbergs**, af ægte, kraftigt Vid og Lune overstrømmende, „Barselstue", hvori der, ifølge Stoffets Natur, er en ganske usædvanlig Sceneafvexling; derpaa en serieux Dands; saa den, mildest talt, i Aand frivole, i Behandling platte Vaudeville: Adolph og Henriette, og derefter Lithuanienne. Hvor meget der end lader sig anføre imod „Fædrelandets" 28 M, naar han fordrer, at Barselstuens femte Act skal spilles paa Gaden, det er dog vist, han har Smag og sund Fornuft ganske paa sin Side, naar han forarges over en saadan Sammenæltning af Ananas og Finker. Denne Maade at skaffe sig Kunder paa, er den allerletteste, men ogsaa den allersletteste, og det endog uden at tale om dens skadelige Indflydelse paa Kunsten, som Directionen dog vil give sig Anseende af at holde i Ære, thi Erfaringen lærer, at Den, der vedblivende vil skaffe sig Næring blot ved at give Meget for Skillingen, idelig vil see sig nødt til at give Mere, indtil — han har naaet den yderste Grændse, og hvad har han da at gribe til?

— Blandt de mange literaire Festgaver, der efter Sædvane ere komne i Boghandelen mod Aarets Slutning, indtage de af Universitets-Boghandler A. F. Høst udgivne:

„Halvhundrede Digte"
af
Oehlenschlæger

en saare hæderlig Plads. Med en technisk og kunstnerisk Udstyrelse, der er Danmarks ypperste Skjald værdig, bydes os her en Digtsamling af et saa gedigent og rigt Indhold, at vi over den gyldne Kjærne glemme Skallens forgængelige Flitterguld og hilse disse en mægtig Digteraands livsalige Frugter, som her møde os i en fornyet Skikkelse, med samme glade Følelse, hvormed vi træffe paa en tro og prøvet gammel Ven. Digte som: Hakon Jarls Død, Guldhornene, Knud den Store, Uffe hiin Spage, Ag-

nete, Ægirs Gaver, De tvende Kirketaarne og mange Flere ville blive evig unge, saalænge vort gode danske Maal vil vide at hævde sin selvstændige Plads i Sprogenes Række, saalænge der endnu er Noget til, som fortjener Navn af dansk Literatur og dansk Nationalitet. — Forlæggeren har betydeligt forøget nærværende Udgaves Værd, ved at pryde den med trende, af **Ballin** og **H. Hammer** componerede Randtegninger, som, ikke blot med Hensyn til Begivenhedernes Fremstilling i alle Enkeltheder, men ogsaa med Hensyn til det strenge, nordiske Alvor, som hviler over dem, staae i god Samklang med Indholdet af de Digte, de skulle tjene til at sandseliggjøre, og som saaledes i det Hele taget tilfredsstille alle billige Fordringer. Føies hertil, at dette Værk, 10 Ark i stor Qvart og med en sjelden Elegance i Tryk, Papir og Indheftning, sælges til den billige Priis 2 Rbd., saa er det ikke til at undres over, at det allerede har vundet den almindelige Opmærksomhed, som det i saa høi en Grad fortjener, og see vi deri et nyt Beviis for, at den driftige og omsigtige Forlægger ikke skyer noget Offer for at gjøre den literaire Skat, han har erhvervet sig i **Oehlenschlægers** Digterværker, saa tilgængelig for det store Publicum, som enhver Ven af fædrelandsk Poesi maa ønske det, og i alt Fald mere tilgængelig, end hidtil har været Tilfældet.

— Paa Boghandler Philipsens Forlag er udkommen 2den Udgave af **Theodor Schorn's** Oversættelse af de ved **Heinrich Zschokke** sit bearbeidede „Nouvelles genevoises" (af Professor **Töpffer**), 3 Dele i Octav. Hvad der udmærker disse 9 Fortællinger, og udmærker flere af dem i en sjelden Grad, er et sundt og klart Blik paa Livet og dets Forhold, en livlig og underholdende Fremstilling, lige langt fjernet fra fransk Svulst, som fra tydsk Brede, og endelig en saa anskuelig Skildring af Schweitz's vilde eller idyllisk-rolige Naturscener, at den næsten bliver plastisk, — lutter Egenskaber, som have erhvervet Forfatteren velfortjent Berømmelse i dette af alskens Stympere fortærskede Fag af Literaturen. — Da desuden Sproget i den danske Oversættelse ikke blot er flydende, men tillige baade i Bygning og Orthographi tør roses for en Correcthed, som hører til Sjeldenhederne, idetmindste i vor novellistiske Literatur, ville disse Smaafortællinger stedse læses med Velbehag af Folk, hvis Smag ikke er fordærvet ved de moderne Feuilleton-Romaner, som indtil Ækelhed overbyde hverandre i Overdrivelse, Unatur og nerverystende Situationsmalerier. Det er os derfor kjært, at see Genfer-Novellerne fremtræde i en ligesaa net, som priisbillig, ny Udgave, hvilket da ogsaa vidner om, at de alt have vundet den Yndest og Udbredelse, hvortil de i Sandhed ere værdige.

— Boghandler Klein har havt den gode Idee, at udgive de 16 Portraiter, han oprindeligt har ladet medfølge **Beckers** Verdenshistorie, som et særskilt Album under Titel af: „Galleri til historiske Værker", hvilket i elegant Omslag med Guldtryk, sælges for 2 Rbd. — Man vil saaledes, til en forholdsviis billig Priis, kunne udstyre ethvert andet Værk af almindeligt historisk Indhold med en vakker Billedsamling, hvilket uden-tvivl ret Mange ikke ville undlade.

Repertoire.

Mandag: **En Aften 1722. Henrich og Pernille. De to smaa Savoyarder.**
Tirsdag: **Østergade og Vestergade.**
Onsdag: **Brama og Bayaderen. Adolph og Henriette. La Lithuanienne.** (Uden Abonnement.)
Torsdag: **Eiaghs Sønner. Pas de deux.**
Fredag: **Den første Kjærlighed. Napoli.**
Løverdag: **Figaros Bryllup.**
Søndag: **„En Bedstemoder,"** Lystspil i 3 Acter af Scribe. (Første Gang.)

Rollebesætning:

Mdm. de Chavanes .... Jfr. Ryge.
Clemence, hendes Datterdatter — F. Ryge. Debut.
Grev de Bresson, General .. Hr. Inst. Nielsen.
Amédé de Bernard, Lieutenant i Sø-Etaten .... — Hultmann.
Didier, Vexelmægler .... — Phister.

Skatten.

Em Baerentzen & Co lith. Inst.

MARIE STUART.

Ny Portefeuille 1844.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af Georg Carstensen.

Redigeret af J. C. Schythe.

4. Binds Nr. 1. — Söndagen den 6. October 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— **Kurandas** Tragedie, „Den sidste Rose", for første Gang opført paa det Berliner Hoftheater den 16de Sept. har kun havt en succès d'estime. Stykket skal have en paafaldende Lighed i Handling og Personer med **Schiller's** Udkast til sit Drama „Warbeck". Iøvrigt roses Fremstillingen, navnlig Md. **Crelinger** som Margaretha af Burgund.

— **Meixner**, tidligere ved Thaliatheatret i Hamburg, opholder sig for Tiden i Leipzig, hvor han roses almindeligt for sit dygtige, af Liv og Lune sprudlende Spil i humoristiske Elskerroller. „Carl Ruf", „Hans Luft" og „der verwunschene Prinz" betegnes som hans fortrinligste Roller, men Publicum seer ham altid, saa ofte han optræder, med Glæde.

— **Prutz's** „Moritz af Sachsen" er for første Gang givet i München den 3die Sept. Det er interessant at vide, om Publicums Bifald ogsaa der skulde forjage dette Stykke fra Scenen ligesom i Berlin. Nogle Steder applauderedes stormende af det fuldtpakkede Huus. Opførelsen lykkedes fortræffeligt og samtlige Fremstillere af Hovedrollerne bleve tilsidst fremkaldte.

— I det Wiener Musikliv indtager de philharmoniske og de saakaldte Concerts spirituels den første Rang. De Førstnævnte, under **Nicolai's** Direction, have i den forløbne Saison bragt flere Mesterstykker til Opførelse, blandt hvilke vi kun skulle udhæve C-Dur-Symphonien med Slutningsfugen af **Mozart** og Pastoralen, der begge gave Dirigenten Leilighed til at lægge sit fremragende Talent for Dagen. De Sidstnævnte have især vakt sand Enthousiasme ved Musiken til „Kong Stephan" og „Athens Ruiner" af **Beethoven**. Det er fortrinsviis Baron **Lannoy** og DHrr. **Holz** og **Tietze**, hvem man skylder Tak for disse Mesterværkers fuldstændige Opførelse. Et Chor af Dervischer har fremfor alt Andet begeistret Publicum, saa at det ved den første Opførelse maatte synges flere Gange efter hverandre, ja endog ved de paafølgende Concerter blev forlangt af Publicum uden Forberedelse.

— Den i „Ny Portefeuille" tidligere omtalte store Secular-Fest, som til Minde om **J. G. v. Herder** feiredes den 25de August af Weimars Liedertafel, forherligedes ved Udførelsen af flere tydske og latinske Sange (de første af **Herder** selv) og ved Solosang af Kammersangerinde, Frøken **v. Ottenburg** og Overdirector **Stromeyer**. At der ved denne Leilighed blev afholdt et Festmaaltid og de behørige Taler, er en Selvfølge: Ordføreren var Liedertafelens Stifter, Geheime-Regeringsraad **Schmidt**, hæderligt bekjendt som Musiker, navnlig af hans særdeles vellykkede Forsøg med at forvandle **beethovenske** Instrumentalsatser til Sangstykker ved at underlægge dem Text. Hr. **Schmidt** er det ogsaa, der redigerer det **Herders**-Album, som til forestaaende Messe vil udkomme i den Frommanske Boghandling i Jena. Det vil blandt Andet komme til at indeholde den interessante Brevvexling imellem Hertuginde **Amalie**, Storhertug **Carl August** og **v. Herder**, flere af Dennes hidtil utrykte Skrifter, adskillige endnu ikke bekjendgjorte Breve af **Klopstock** og **Winkelmann**, Bidrag fra flere end 20 af Nutidens indenlandske og fremmede Digtere og Lærde og en omfattende Afhandling om **Herder's** Fortjenester af Æsthetiken og Musikens Historie.

— **Julius Benedict**, Capelmester ved det kgl. Drurylane-Theater i London, falbyder i Allgemeine Musikalische Zeitung Nr. 38 sin Opera „Brydene fra Venedig", som fra den 22de April d. A. til Saisonens Ende den 31te Mai er givet „med stigende Bifald" 23 Gange paa det ovennævnte Theater. Saavel Partitur som Text, der af **Carl Klingemann** er aldeles omarbeidet og oversat paa Tydsk, kunne saaledes paa retmæssig Maade udelukkende erholdes fra Componisten.

— Musiken til den i vort foregaaende Nr. nævnte Opera, „Der Schöffe von Paris" af **Heinrich Dorn**, skal vel være mindre spektakelfuld end hans tidligere Opera „Tiggersken", men ligesom denne vrimle af Reminiscenser af andre Mestres Værker og saaledes være blottet for al Originalitet. Den Lykke, Operaen har gjort, skyldes næsten alene den muntre Text, som baade er underholdende og spændende.

— En Forlodning, som er bleven afholdt i Paris til Fordeel for l'association des artistes musiciens, har, ved et Salg af 10,000 Billetter, leveret et Netto-Udbytte af 9500 fr.

— Det franske Deputeret-Kammer har voteret en Lov, ifølge hvilken dramatiske Digteres og Componisters Autor-Rettigheder skulle vedvare 20 Aar efter deres Død til Fordeel for deres Enker og Børn.

— Mulatten af **H. C. Andersen** vil med det Første, i en tydsk Oversættelse paa Vers, komme til Opførelse i Weimar, hvor allerede Indstuderingen drives med Iver.

Literatur og Kunst.

— **Challier & Co.** i Berlin have isinde, paa deres Forlag at udgive en Samling af utrykte Operaer fra det forrige Aarhundrede i fuldstændige Claveerudtog. De kongelige og andre Bibliotheker levere Materialet, og Udvalget er lagt i Hænderne paa et Antal berlinske Musikere og Musikkyndige. Saaledes ville utrykte Operaer af **Keiser, Händel, Naumann, Gluck, Dittersdorf** og Fl. udkomme i maanedlige Leveringer, à ⅔ pr. Thl. Begyndelsen skal gjøres med **Dittersdorfs** „Doctoren og Apothekeren", og den 1ste Levering udkommer, saasnart idetmindste 100 Subscribenter have tegnet sig.

— Til Ære for **Guizot** og til Erindring om hans modige Kamp under de stormende Debatter i Deputeret-Kammeret den 26de Januar d. A., er der slaaet en Medaille, der paa den ene Side viser hans meget lignende Billede efter **Paul Delaroche** og paa den anden Side Deputeretkammeret med **Guizot** paa Tribunen og med den Omskrift: „Man kan udtømme min Kraft, men ikke nedslaae mit Mod."

— I den kgl. Mønt i Paris er der præget Medailler i Anledning af Hertugen af Nemours' Søn, Hertugen af Alençons Fødsel og Daab.

— Til Jubelfesten i Anledning af St. Jacobs-Slaget, forbunden med den store Baseler Frihaandsskydning, havde Staden Basel udsat en Priisbelønning, bestaaende i et Sølvfad af antik Form, en langagtig Fiirkant paa 2 Fod 2 Tommers Længde og 1 Fod 9 Tommers Brede. De fire Hjørner indtages af Figurer, som forestille Niklaus v. d. Flüe, Arnold v. Winkelried, Wilhelm Tell og Erlach, Alle i Hautrelief, med en passende Sentens ved hver. Fadet vurderes til 100 Louisd'orer og er forfærdiget af den duelige Guldsmed **Wilhelm Schumann** i Basel.

— De tvende Hestebetvingere af **Clot**, hvilke have været afbildede i Illustrirte Zeitung, ere nu opstillede paa den for dem bestemte Plads foran det kongelige Slot i Berlin. De Berliner Vittighedsjægere have tillagt den Ene Navn af „det befordrede Tilbageskridt", den Anden: „det hemmede Fremskridt."

— Den fra Italien tilbagekomne Billedhugger **Ernst Bandel** i Detmold har medbragt de af ham i hans Værksted ved Carrara forfærdigede Marmorbüster af Fyrsten af Lippe og den afdøde Fyrstinde Pauline.

— Prinds Albert i London har gjort det 11te Husar-Regiment en Foræring med en Rytterstatuette af ham selv, udført i Marmor med rige Sølvzirater i en Høide af 2½ Fod af Billedhuggeren **Cotterell.** Prindsen er fremstillet i det ovennævnte Regiments Uniform.

— Som Priisbelønning ved et Hesteväddeløb i Newcastle var der udsat et Sølvskjold, hvorpaa var afbildet Douglas's Død, idet han falder til Jorden dræbt af en fjendtlig Piil. Compositionen er af Billedhugger **Lister** og røber et stort Talent for levende Fremstilling og heldig Anordning.

— Rhinlandene ville snart see en af deres skjønneste Prydelser restaureret. Prindsen af Preussen har nemlig i forrige Aar tilkjøbt sig de herlige Ruiner af Slottet og Fæstningen Rheinfels, der er saa høist interessant i Rhinlandenes ældre Krigshistorie, og skal ifølge tilforladelige Efterretninger have isinde at lade Slottet opbygge paany. Allerede i nogle Maaneder have to Architecter været beskæftigede med Ruinernes Optagelse, efter hvis Tilendebringelse Bygningsarbeidet skal paabegyndes.

— **Lasinsky** fra Coblenz er nu beskæftiget med at udkaste et stort Panorama af Cöln og har næsten fuldendt Tegningen dertil.

— Til Erindring om den fra Trediveaarskrigen berømte Hertug **Bernhard** den Store af Weimar, har en Forening af weimarske Patrioter ladet Maleren **Marterstieg** i Paris, en født Weimarer, udføre et historisk Maleri af hiin Fyrstes Liv, hvilket allerede er ankommet til sit Bestemmelsessted og skal opstilles i det nye Raadhuus.

— Historiemaleren, Professor **Hermann** i Breslau har fuldendt et stort historisk Billede, som Kongen for to Aar siden havde bestilt hos ham, for dermed at smykke en Sal i det kgl. Slot ved Erdmannsdorf. Det af Kongen selv opgivne Sujet var Grundlægningen af Klosteret i Trebnitz, som skyldes Hertuginde Hedwig, Henrik den Førstes Gemalinde, ifølge et Løfte, som han aflagde engang, da han befandt sig i Livsfare paa det Sted, hvor Klosteret staaer. Maleriet forestiller netop den Situation, da hiin Beslutning blev fattet umiddelbart ved den Kilde, som endnu befinder sig under Trebnitzer-Kirken, og fremviser talrige Figurer, da det hele hertugelige Hof tager Deel i Handlingen. Nogle af de qvindelige Hoveder minde ved deres Lighed stærkt om Medlemmerne af det preussiske Kongehuus.

— Blandt de plastiske Arbeider paa dette Aars Kunstudstilling i Wien udmærkede sig ved sin smagfulde og sindrige Construction det kostbare Sølvbæger, der af Directoriet for Keiser-Ferdinands-Nordbane var bestemt til en Æresgave for den første techniske Director, Hofraad **Hermengild Francesconi.** Bægeret, hvoraf en Afbildning er at see i Nr. 64 af Illustrirte Zeitung, veier 26 Wiener Pund og har, tilligemed sit rigt udskaarne Mahogny-Postament, kostet 5000 Fl. Conv. M. Det Heles Udførelse stod under Ledning af den udmærkede Architect **Carl Rösner**, efter hvis Udkast de galvanisk forgyldte Ornamenter ere udarbeidede af Billedhugger **Wandrock.** De 4 Figurer paa Fodstykket, hvilke repræsentere de Lande, Jernbanen skal gjennemskære, ere modellerede af Medailleur **Cesar.** Det Heles Udførelse i Sølv skyldes de kunstfærdige Sølvarbeidere **Mayerhofer** og **Klinkosch.**

Indhold.

Letsindighed og Pligtfølelse.
Theater, Musik, Literatur og Kunst.

Tulli-Frulli af fremmede Journaler: Theater og Musik. — Literatur og Kunst. — Pol-pourri. — Kjøbenhavn.

En Skizze.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 48, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille“ bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler.—**Abonnementsprisen er 1 Mk. pr. Nummer.**—Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille“** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af **Georg Carstensen.** | Redigeret af **J. C. Schythe.**

4. Binds Nr. 2. — Söndagen den 13. October 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— Slaget ved Isly (i Marokka) er nu allerede at faae i Paris som Militair-Quadrille: **Pilati** har helliget den til den franske Armee. Paa Titelbladet befinder sig en Lithographi. Pariser Bladene paastaae, at denne Quadrille vil gjøre Furore.

— I Betragtning af, at Theatret udgjør næsten den eneste Vinterfornøielse, har Magistraten i Ulm, i Overeensstemmelse med Borgerrepræsentationen, bevilget Theater-Directeuren et aarligt Tilskud af 500 Gylden.

— Theatret i Riga er blevet aabnet den 1ste September under Direction af Hr. **Engelken**, tidligere i Bremen, med en Festouverture, en Prolog og Forestillingen af „Donna **Diana**". Det Rigaer Theaters tidligere Director, Sangeren **Hoffmann**, ventedes med sin Kone allerede i Løbet af Sommeren til Hamburg, for at give Gjæsteroller der, men synes at have forandret sin Beslutning, maaskee som Følge af Hr. **Tichatscheck's** Nærværelse der.

— En amerikansk Kunstner, der fra alle Sider berømmes som ganske udmærket i sit Slags (hvilket?) nemlig **Richard Risley**, som med sine to Sønner har produceret sig paa Theatrene i Paris, Brüssel og Haag, er ankommen til Hamburg, hvor han i Løverdags skulde optræde paa Stadttheatret. Man fortæller sande Vidunderligheder om dem.

— **Adolph Hess**, en ung talentfuld Componist i Hamburg, har forberedt en stor Concert i den derværende Apollo-Sal for de Brandlidte i Clausthal. Den er ansat til den 15de October. Blandt de Medvirkende nævnes DHrr. **Baison** og **d'Arien**.

— Det musiklystne og musikrige Hamburg glæder sig til, i tilstundende Vinter at faae at høre jævnlige Concerter af to store Musikchor, det ene i den saakaldte Tonhalle, under Ledning af Hr. **Lindenau**, det andet under Ledning af Hr. **Canthal** i den saakaldte Weinhalle. Af Begge venter man sig noget Betydeligt; især vil dog den sidstnævnte Dirigent, der, som bekjendt, er saa rig paa populaire Melodier, ofte bringe nye Compositioner til Opførelse.

Literatur og Kunst.

— Paa den storartede Pariser Industri-Udstilling, som i afvigte Foraar fandt Sted i en netop til det Øiemed opført Bygning, der havde kostet ikke mindre end to Tønder Guld, befandt sig forskjellige Büster og Statuer, hvis Forarbeidning skyldtes en Billedhugnings-Maskine. Dette Mesterstykke i Mechaniken er i Grunden den bekjendte Maskine af **Collas**, som virker efter „Pantographens" Princip, ifølge Parallelogrammets Stilling og kunstfærdigt indrettede Bevægelighed. Maskinen tjener til med Nøiagtighed at afcopiere i Marmor enhver given Model, og det baade i samme og i større eller mindre Dimensioner. En Stift bevæger sig paa Overfladen af Modellen, og et med samme ved Hjælp af Vægtstange forbundet Bor bearbeider den Marmorblok, hvoraf Copien skal fremstaae. Det forstaaer sig, at Boret nøiagtigt følger Bevægelserne af den Stift, som berører Modellen, og ikke formaaer at trænge dybere ind i Marmoret, end i Forhold til det tilsvarende Berøringspunkt, hvori Stiften rører ved Modellen. Ved denne Stifts Fremrykken maa ogsaa Boret komme til at virke paa et andet Sted af Marmoret, og saaledes lidt efter lidt fuldende Copien. Mechanikens Opgave har det været, at indrette Bevægeligheden i den hele Vægtstangs-Forbindelse saaledes, at Boringen beqvemt kan skee fra alle Sider og Borets Bevægelser nøie svare til Stiftens, og dog at gjøre det muligt, i et vist bestemt Forhold at forstørre eller formindske Boringsdybden, alt eftersom man vil have en mindre eller en større Copi end Modellen. I Almindelighed vælges en Formindskelse for senere at benytte den saaledes erholdte Marmor-Copi til Model for Gyps-Afstøbninger, af hvilke DHr. **A. Collas** og **Barbedienne** i Paris have stillet et herligt Udvalg tilsalgs, bearbeidet efter mange Antiker og den nyere Plastiks skjønneste Værker. Samme Firma leverer ogsaa Sculpturer i Træ og Elfenbeen, samt Afstøbninger i Bronze.

— Paa ovennævnte Udstilling fandt man af musikalske Instrumenter det store Antal af: 7 Kirke-Orgeler, 10 andre Orgeler, 89 Pianoer og Flygeler af alle Slags, 18 Stræng- og 29 Blæse-Instrumenter, blandt hvilke vi skulle udhæve Følgende: et for St. Nicolaus-Kirken i Toulouse bestemt Orgel af **Doublaine-Collinet**, paa hvilket den Spillende kan bevirke Tonernes Stigen med alle mulige Afvexlinger ved en eneste Pedal, medens Dette opnaaes paa de sædvanlige Orgeler ved afvexlende at træde to paa Blæsebælgen virkende Pedaler; — **Briselot's** „piano

octavié" paa hvilket man kan anslaae Octaver med een Finger; — Sammes Flygel, hvorpaa man efter Behag kan holde en Tone og saaledes udføre sangmæssigt Spil med sløifede Noder, uden at man derved behøver at lade Fingeren hvile paa Tangenten, men kan spille andre korte Noder, medens den anslaaede Node vedbliver at tone; — flere ypperlige og pragtfuldt udstyrede Pianoer og Flygeler, tildeels med nye og hensigtsmæssige Forbedringer, af **Erard, Pape** og **Hertz**. Paa dette Sted maa heller ikke forbigaaes **Guérins** „Pianograph", der saa at sige ligesom en Musik-Daguerreotyp, sætter Noderne ligesaa hurtigt de spilles; — „Stenochiren", som lærer den rigtige Fingersætning ved Spillet; — endelig en ny Stemmenøgle, ved hvilken Stemningen gjøres lettere og sikkrere, idet et Tandhjul tillader at dreie Strænge-Skruerne jævnt og uden Ryk.

— Kunstudstillingen i Berlin, som aabnedes den 15de September, indeholder i det Hele 1790 Nummere, deriblandt 1334 Malerier og Tegninger, 231 Billedhugger-Arbeider, 22 Architectur-Fremstillinger, 241 Kobberstik og Lithographier osv. Mest beundres: „En Hyrde truffen af Lynilden", af **Becker** i Worms, „den neapolitanske Fiskerfamilie", af **Riedel** fra Baireuth, et Par Genrebilleder af **Hasenclever**: „Damspillere og Rhinskviinprøvere", de større Værker af **Wilhelm v. Schadow**, navnlig Alterbilledet for Dominicanerkirken i Aachen. Det mangler paa Værker af første Rang. Det altfor Middelmaadige er holdt borte, idet man har været strengere til at vrage end tilforn. Der var saaledes allerede inden den 5te September indløbet henimod 4000 Kunstværker, men af disse maatte største Delen vandre i det saakaldte „Todtenkammer", hvor man opbevarer de Billeder, som ei indrømmes Plads paa Udstillingen.

— Af **Glasbrenner's** Genrebilleder over den Berliner Industri-Udstilling er det første Bind udkommet i Leipzig.

— Medens Hovedspalterne i den i Leipzig udkommende priisbillige „Novellen-Zeitung" optages af **Eugene Sue's** „Den evige Jøde", læser man under Feuilletonen **Gutzkows** „Zopf und Schwerdt" i Brudstykker paa et Par Scener. Mindst af Alle taaler et dramatisk Værk saaledes at udstykkes.

— **H. Heines** „Neue Gedichte" ere nu udkomne hos Hoffmann og Campe i Hamburg.

Pot-pourri.

— I Cassel er udkommet et nyt Musikstykke, betitlet: Musikalske Følelser ved Brugen af Koldtvands-Curen. Sonate for Pianoforte. Deri forekommer en svedddrivende Adagio og som Finale furioso — et Styrtebad. **Oettinger** anbefaler Componisten et Dryppebad.

— Gjæstgiveren i Landsbyen Möckern ved Leipzig, som efter **Eugene Sues** Roman „Den evige Jøde" har omdøbt sit Vertshuus til „Den hvide Falk", gjør fortræffelige Forretninger, thi Alverden vil see det Sted, som **E. Sue** har foreviget.

— Den gamle catholske Kirkesang, i hvilken den hellige **Johannes**, som Sangernes Skytspatron, paakaldes imod Hæshed, lyder saaledes:

Ut queant laxis
Resonare fibris
Mira gestorum
Famuli tuorum,
Solve polluti
Labii reatum,
Sancte Johannes.

(Udslet de vanhelligere Læbers Brøde, hellige Johannes, for at dine Tjenere af fuldt Hjerte kunne lovsynge dine Undergjerninger.) Begyndelsesbogstaverne til ethvert af disse Vers bleve, som bekjendt, brugte af Benedictinermunken **Guido d'Arezzo** (senere Abbed af Avellano; født i det 11te Aarhundrede) til Benævnelse af de sex diatoniske Toner, c, d, e, f, g og a, hvilke man derfor pleier at kalde den guidoniske eller aretiniske Solmisation. Senere tilføiede man for Tonestigens syvende Tone h, endnu Stavelsen si, nemlig Begyndelsesbogstavet til det sidste Vers i ovenstaaende Sang.

— Et Beviis for, at i den nuværende Tid en flittig Pen og behændige Fingre endnu stedse kunne erhverve en klækkelig Formue, leverer Treisam-Dalen i Steyermark, hvor der ved Siden af hinanden hæve sig tvende Smaaslotte, af hvilke det ene, Berghof, udstyret med stor Ziirlighed og megen Smag, er blevet kjøbt af Digteren **Castelli** for Udbyttet af hans Skribent-Virksomhed, det andet, Kaltenbrunnen, af Tusindkunstneren **Döbler** for Indtægten af hans Forestillinger.

— Den bekjendte norske Hurtigløber **Mensen Ernst**, som ifølge Efterretninger fra Ægypten ansaaes for død, skal nu, efter Magdeburger Zeitung være ankommen i Ostindien. Der tilføies: „Han har tilfods tilbagelagt Veien fra Constantinopel til Calcutta og tilbage igjen i 59 Dage. Hans hele Reiseforraad bestaaer i et Landkort, et Compas og en norsk Oxe. I Gjennemsnit tilbagelægger han 30 Miil i Døgnet og skal kunne faste i 3 Dage."

Indhold.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 48, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille" bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler.—**Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer.—Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark, Norge** og **Sverrig.**

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster,** er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille"** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af Georg Carstensen. Redigeret af J. C. Schythe.

4. Binds Nr. 3. — Söndagen den 20. October 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— Det tydske Theatervæsens Statistik er bleven fremstillet af den Berliner Skuespiller **L. Schneider**. I det Hele gives der 115 tydske Theatre med 3175 Skuespillere (1870 af Mandkjøn og 1305 af Qvindekjøn), 147 Sangere (89 Mænd, 53 Damer), 174 Solodandsere (og Dandserinder?), 2089 Orchester-Medlemmer etc. Totalsummen af de ved disse Theatre beskæftigede Personer er omtrent 12769. Det talrigste Orchester har Berlin med 95 Personer, Kärnthnerthor-Theatret i Wien med 77 Personer, Marburg det mindste, nemlig 12 Personer. Regner man til det egentligt fremstillende Personale ogsaa Sangerne, Regisseurerne og de fleste Directeurer, saa udkommer det omtrentlige Antal af 3600, der dog endnu er langt fjernet fra Virkeligheden, thi blandt de 115 Theatre er der kun nævnt 21 reisende Selskaber. Sikkert kan man i det Hele antage over 200 Theater-Selskaber. Adelen tiltager i Skuespillerstanden med hvert Aar i Antal: selv blandt Souffleurerne finder man nuomstunder Friherrer. Blandt de 139 Souffleurs er der iøvrigt 39 Souffleuser. Dresden har det største Antal af fremstillende Medlemmer, nemlig 55, Znaim det mindste, nemlig 14; dog maa **Schneider** vel neppe have taget Hensyn til Hamburg, hvor hiint Antal beløber 126 og Totalsummen af samtlige Medvirkende c. 300. Til Slutning endnu nogle Eiendommeligheder: Belysningspersonalet har forskjellige Titler. Man finder Illuminateurs, Lampe-Inspecteurer, Belysnings-Commissairer og simpelthen Lampepudsere, men de sidste i et betydeligt ringere Antal end Illuminateurerne. Denne Titel-Forædl'ng udstrækker sig ogsaa til Fyrbøderne, som ved et vist Theater kaldes Temperateurs. En Dramaturg findes nufortiden kun i Oldenburg (**Julius Mosen**). Klagenfurt har intet reisende, men et vexlende Theater, hvis Selskab dog er af de sædvanlige omreisende. I Linz er der en uindskrænket Directeur — en misundelsesværdig Post! I Nürnberg er der en Calcantinde eller en qvindelig Orchestertjenerinde (Titelen betyder egentlig en Bælgetræderske). I Oldenburg er der en Harmoni-Director. I Pesth er der en „Versenkungsmeister", — Gud veed til hvilket Øiemed! — Tjenelsespersonalet, for største Delen Damer, fører Titel af Nettoyeuses. Hist og her finder man vel ogsaa Benævnelsen Feiekone; kun dybt nede i Ungarn, i Temeswar, hedder Nettoyeusen ligefrem Reengjøringskone — uhøfligt, men dog sandt!

— Den russiske Componist, General **Lwoff**, er endnu bestandigt i Dresden, hvor en Correspondent tillægger ham „et skarpt udpræget, aandfuldt Mongolerphysiognomi", roser med det Samme **Meyerbeer's** „glimrende Øine" og siger om **Spontini**: „i hans mumieagtige, steenhugne Ansigtstræk kan man hverken læse Kjærlighed eller Had: saaledes maa vel en Dommer i Underverdenen see ud." De tre ovennævnte Mænd bivaanede i Dresden den 25de Opførelse af **Wagner's** „Rienzi".

— Den af det tydske Theatervæsen saa høit fortjente Skuespiller, **Friedrich Ludwig Schröder**, fødtes den 3die November 1744. Til den forestaaende 100aarige Fødselsfest venter man sig Høitideligheder paa flere Steder, navnlig i Hamburg.

— Medens de mindre Sangfester udbrede sig meer og meer i Tydskland, blive de større almindelige Musikfester stedse sjeldnere. En saadan forberedes dog nu i Brunsvig, hvor der, under **Spohrs** Ledning, paa den 1ste Dag skal opføres hans Oratorium: „Babylons Fald", paa den 2den Dag samme Mesters Symphoni og **Berlioz's** Waverley-Ouverture.

— De Leipziger Abonnements-Concerter for denne Saison ere begyndte den 6te October under vor Landsmand **N. W. Gades** Direction.

— Paa Schuberth & Comp.s Forlag vil efter Michaelis-Messen udkomme 2 nye Mazourkas for Piano af **Rudolph Willmers** (Op. 14.) I Nr. 27 af „Neue Zeitschrift für Musik" ere samme Componists nordiske, ɔ: danske, norske og svenske, Nationalsange (hos Kistner i Leipzig) omtalte med megen Ros.

— Med Vinterens Nærmelse komme Virtuoserne for en Dag: mange ældre, vægtige Navne dukke op iblandt den Masse, som Nutiden har frembragt. Foruden **Moscheles**, ere **L. von Meyer**, en Claveervirtuos, og **A. Boucher**, i sin Tid benævnt „Violinspillernes Alexander", ankomne til Frankfurt a. M. for at give Concerter, medens **Lißt**, „Claveerspillernes Attila", fra det sydlige Frankrig gaaer til Madrid, for mod Aarets Udgang igjen at indtræffe i Paris. I Berlin har **Prume** givet en Concert i det kongelige Slot og derved vakt almindelig Beundring, og i Hamburg har **Bazzini** allerede i Begyndelsen af forrige Maaned givet Concert.

Literatur og Kunst.

— Fra Constantinopel skrives: **Botta's** Udgravninger i Chorsabad ved Ninive vække her vedvarende den største Interesse i det europæiske Selskab. Tegneren **Flandin**, hvem den franske Regering havde sendt ham, saavelsom den nye Pascha af Mosul og den tyrkiske Commissair vare for to Maaneder siden samtlige ankomne i Mosul, og Udgravningerne vare paabegyndte igjen. **Botta** har opdaget to Porte, som hver paa den ene Side vare dannede af en kolossal Tyr med Menneskehoved, og paa den anden af en menneskelig Figur med Ørnehoved og Vinger: de vare 15 Fod høie. Disse Porte føre ind til en Sal af 120 Fods Længde, hvis Brede endnu er ubekjendt. Den eneste, hidtil udgravede Væg (den sydlige) er bedækket af en Række Basreliefs, som fremstille Erobringer af Fæstninger, Slag o. s. v. og ere forsynede med Indskrifter. Den Høi, paa hvilken Paladset stod, var fordum omgiven med Bastioner og en Muur af hugne Steen, og aldeles bedækket af den pragtfulde Bygning, hvis Ruiner **Botta** udgraver. Han har for nærværende Tid 50 Arbeidere i sin Tjeneste og troer, at han vil kunne blive færdig i ti Maaneder. **Bottas** nyeste Opdagelse er, at denne Høi stod i Forbindelse med Ninive. Man finder paa den directe Vei fra Ninive til Chorsabad en Række af lignende Høie med Fragmenter af Muursteen og Marmorplader, bedækkede med Indskrifter, om hvilke det er at formode, at de ligeledes fordum have dannet Basis for Paladser, og det bliver meer og meer sandsynligt, at Chorsabad var en kongelig Borg, som laa ved Enden af Staden. I dette Tilfælde vil den Fiirkant, som nufortiden endnu er omgiven af Volden og indeholder Jonas's Høi, og som man sædvanligt har antaget for den hele Stad Ninive, sandsynligviis kun have været den store Hofborg, medens selve Staden har strakt sig til Høien ved Chorsabad i en Længde af 5 Karavanetimer, og saaledes vilde det da være begribeligt, at Propheten Jonas i tre Dage har vandret om i Staden, hvilket man, ved det meget middelmaadige Omfang af Fiirkanten ved Tigris, ikke vilde kunne begribe, naar denne havde indeholdt den hele Stad. — Man undrer sig her over, at Hr. **v. Bourqueney** endnu ikke har udvirket Tilladelse af den tyrkiske Regering til at hine Basreliefs maae transporteres til Paris — en Tilladelse, som Divanet aldrig vil negte, og som en Mand af hans store Indflydelse let maatte kunne erholde, saameget mere, som den franske Regering, efter hvad den offrer paa disse Udgravninger, tillægger disse Alderdomslevninger en stor Værdi, og det med fuld Føie, thi de ere den største historiske Opdagelse, der er gjort i lang Tid. Man tør intet Øieblik troe, at den franske Regering vil tillade, at disse Levninger, de eneste assyriske, som nogensinde ere opdagede, udsættes for Ødelæggelse af den omboende uvidende Befolkning.

— En Pige fra Kammin har, paa Reisen med sit Herskab, udenfor Zittauporten paa Veien til Bautzen, fundet en, næsten ganske af Jorden bedækket, stærkt forgyldt Sølv-Fingerring, der foroven er forsynet med en lille Rubin og paa den ene Side med et Relief, der forestiller Christi Korsfæstelse, paa den anden Side med Marterredskaberne: Stigen, Svøben, Hammeren etc. Indeni læses den tydelige Indskrift: „Dr. Martino Luthero Catharina v. Boren, d. 31 Octbr. 1525." Dette uden Tvivl gamle Arbeide er udført med megen Omhu; Ringen selv er, skjøndt noget forboiet rimeligviis ved et Fodtrin, ellers vel vedligeholdt. Da efter almindelig Antagelse den store Reformators Bryllup fandt Sted i Juni 1525, synes denne Ring, at dømme efter det ovennævnte Datum, ikke just at være hans Trolovelsesring, men snarere at være skjænket ham af hans Kone til Erindring om den følgerige 31 October 1517, hvorfor baade Klenodiets Datum og symbolske Udstyrelse taler. Ringen befinder sig nu ved Kjøb i Geh. Justitsraad v. Plötz's Besiddelse i Kammin.

— Fru **v. Bacheracht** (i Hamburg), som under Navnet **Therese** er Forfatterinde til de meget omtalte „Breve fra Syden" m. m., har fornylig udgivet en ny Roman: „Lydia", der roses som en interessant og af en sand poetisk Duft beaandet Digtning.

— Maleri-Censur. **Hübner** har leveret et Maleri „De schlesiske Vævere", som efter alle Kunstberetninger er et udmærket Arbeide. Hvor træffende Maleriet maa være, fremlyser deraf, at det „af visse Grunde", ikke maa udstilles offentligt i Berlin, hvilket Berlinerne skulle have erfaret „med megen Beklagelse".

— Regnekunstneren **Dase** er optraadt paa Theatret i Frankfurt, og har sat Alle i Forbauselse. Især deleshed interesserede Baron **v. Rothschild** sig for ham og lod ham udbetale 100 Louisdorer.

— Prof. **Wichmann** i Berlin er beskæftiget med Udførelsen af de Statuer, som skulle smykke Prosceniet i det derværende nye Operahuus. Disse Statuer er 8 i Tallet og forestille Følelser og aandige Egenskaber, der især deleshed ere virksomme paa Scenen. Operahuset vil rimeligviis blive aabnet i Decbr. d. A., og da med et Festspil af **Meyerbeer**, hvortil **Tieck** og **Rellstab** have leveret Texten.

Pot-pourri.

— I Mexico har man en, fra et særeget Synspunkt betragtet, efterlignelsesværdig Skik at lægge sin Begeistring for Skuespillere eller Sangere for Dagen. Der bliver nemlig offentligt paa Scenen overrakt dem Laurbærkrandse, som ere tæt besatte med Onzas (en Muldmønt paa omtrent 30 Rdl. Værdi).

Indhold.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 48, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille“ bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar Abonnenterne gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler. — **Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer. — Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille“** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af Georg Carstensen.

Redigeret af J. C. Schythe.

4. Binds Nr. 4. — Söndagen den 27. October 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— **Marschner** har fuldendt sin store Opera „Adolph af Nassau“, der først skal gives i Hannover. Compositionen skal være overordentlig rig paa yndige Melodier, taknemmelige Solonummere og majestætiske Chor, og gjennemstrømmes af den samme Romantik, den samme Ungdomsfriskhed, som enkelte af Componistens tidligere Arbeider. Ogsaa Texten er rig paa Handling og Effect.

— Med det Breslauer Theater er der siden den 1ste October foregaaet en Forandring, idet den forhenværende Dramaturg og fungerende Director, Dr. **Nimbs**, har nedlagt sin Post og har erholdt sin Efterfølger — ikke i **Beckmann**, men i den meget bevandrede Hr. **v. Holtei**.

— **Gutzkow's** „Zopf und Schwert“, der er forbudet i hele Preussen, er blevet opført i St. Petersborg og optaget med stort Bifald.

— Kongen af Preussens Fødselsdag feiredes i Berlin paa Hoftheatret med den første Opførelse af **Auber's** „Syrene“ (Text af **Scribe**), og i Skuespilhusets Sal med „Torquato Tasso“. Königsstädter-Theatret gav „Köck und Guste“ og „Der Landwirth“.

— **Amalie** af Sachsen har skrevet en fireacts Spøg: „Morderen“, som har behaget ved den første Forestilling paa den Dresdener Skueplads.

— Paa de 2 festlige Dage i Darmstadt (den 28de og 29de Septbr.), da den afdøde Hertugs Standbillede blev afhyllet, opførtes paa en storartet Maade **Händels** Alexanderfest og under selve Afdæknings-Høitideligheden en Cantate af Hofcapelmester **Mangold**.

— Den 24de Septb. opførte Eleverne i Friedrich-Wilhelms-Gymnasiet i Berlin: „Antigone“ i Originalsproget, med **Mendelssohn's** Musik.

— **Friedrich Kalkbrenner** og **Ernst Pauer** ere udnævnte til Æresmedlemmer af Musikforeningen i Carlsbad.

— Foruden de i „Ny Portefeuille“ tidligere nævnte nye Operaer, der ere i Vente i Tydskland, have vi endnu at anføre: **J. Hoven (Vesque v. Püttlingen)** arbeider paa en ny Opera: „Slottet Taya“, hvoraf allerede de to Acter ere færdige. **Heinrich Proch** har skrevet en komisk Opera: „Ring og Maske“, Text af **Otto Prechtler**, som snart vil blive opført paa Kärntnerthortheatret i Wien. Musikdirector **Seydelmann's** nye Opera: „Festen i Kenilworth“, vil snart komme til Opførelse i Hannover. **Louis Köhler's** nye fireacts Opera: „Maria Dolores“, Text af Tenoristen **Schmetzer**, gaves den 18de Septbr. i Brunsvig med meget Bifald. **Köhler** er en Elev af **Seyfried** og **Bocklet**. Sangcomponisten **Gumbert** har ogsaa forsøgt sig i en Opera: „Die schöne Schusterin“, der med det første skal opføres i Strelitz. **Netzer** har leveret en ny Opera: „Granadas Erobring“, Text af **Gripenkerl**, og **Ferdinand Hiller** en anden: „Mølleren og hans Barn“. — I Paris har en ny komisk Opera behaget, hvis Musik skildres som ørefaldende og velklingende, om end ikke original: Den hedder „Les deux gentilshommes“, Musik af **Cadaux**, Text af **Planard**.

— Den frugtbare Componist, **Jacob Bender**, Orchesterchef i det kgl. Harmoni-Selskab i Antwerpen, er død sammesteds.

— I Antwerpen har dannet sig en ny flamsk Sangforening, under Navn af „Scheldesønnerne“; i Spidsen for samme staae tre Brabantere: **Ter Bruggen, v. Kerkhoven** og den yndede Componist **Cartol**.

— **Klose** i Paris har opfundet en Clarinet med bevægelige Ringe, hvorved blandt Andet Tonernes Reenhed og Eensformighed befordres og Arpeggierne gjøres lettere. Der kan spilles paa dette Instrument i alle Mol- og Dur-Tonarter. Opfinderen har ogsaa ladet trykke en Skole dertil, og han forsikkrer, at dette nye Instrument er meget let at lære.

— Ifølge et Brev fra **Danjou** i Revue et Gazette musicale staaer Kirkemusiken i Belgien paa et saare lavt Trin. Trivielle, gammelfranske Stykker af smagløse Componister fra det forrige Aarhundrede udføres af Chor, der med Hensyn baade til Antal og Dygtighed maae kaldes meget svage. Kommer undtagelsesviis engang et gedignere Stykke til Opførelse, saa fordærves det af Organisten ved at udsmykkes paa en skrækkelig Maade med moderne Løb og Triller. Regeringen har blandt Andet officielt anbefalet Biskopperne et Te-Deum af **Gaspard** eller **Jaspar** (fra Lüttich) til Opførelse, hvilket skildres som et høist svagt, aand- og tankeløst Dilettant-Arbeide.

— I Berlin indstuderes et nyt Sørgespil af Dr. **Wiener**, kaldet „Elise eller den Forældreløse fra Lucca“, men dets Opførelse er hidtil blevet forhalet ved Frøken v. **Hagns** Vægring at spille nogen anden Rolle end Titelrollen.

— „Der Freischütz" opfordrer til en høitidelig Modtagelse af C. M. Webers Liig i Hamburg; navnlig retter den sin Opfordring til det derværende Operapersonale, „som skylder Webers Genius Saameget baade af Penge og af Ære."

— Begge Hamburger-Theatre have forenet sig om Høitideligholdelsen af Schröders 100aarige Fødselsfest.

— En ny komisk Operette: „L'envitalo ad una festa in maschera" (Gjæsten paa Maskeballet) har gjort ualmindelig Lykke paa Teatro nuovo i Neapel. Musiken er af den unge Componist **Valenta**, Libretten af Marchese **Giurdignano**.

Literatur og Kunst.

— Tre forskjellige Pariser Tidender: Siécle, Démocratie pacifique og Commerce, have nu i deres Feuilletoner indeholdt Romaner, hvis daglige Fortsættelser have baaret Navnet: **Alexander Dumas**. Da denne Skribent aldrig lader Noget ligge færdigt i sin Pult, uden at lade det trykke, saa maa man antage, at han samtidigt har skrevet disse tre Romaner, som hedde: „De tre Musketerer", „En korsikansk Familie" og „Regentens Datter". Nu bliver Spørgsmaalet, om vel Nogen, han være end nok saa aandrigt et Hoved, er i Stand til, paa samme Tid at udkaste tre forskjellige Fortællinger, at udspinde tre Intriguer, og at hellige tre forskjellige Værker sine Studier, sin Indbildningskraft og sin Fremstillingsevne? Forfatteren til **Mozarts** „Don Juan", Signor **Da Ponte**, paastod vel, at have digtet tre Operatexter paa eengang, men der er ogsaa stor Forskjel paa den blotte Ordnen og Versificering af givne Emner og paa Digtningen af Fortællinger, der aldeles henhøre til Phantasiens Gebeet — om end hiin Færdighed synes at være sjeldnere end denne. Enhver indrømmer, at den samtidige Frembringelse af tre saadanne Romaner, som de ovennævnte, er materielt og mathematisk næsten en Umulighed. Det bliver da en høist rimelig Formodning, at de to af hine Romaner slet ikke hidrøre fra **Alex. Dumas**, men at han blot sætter sit Navn under disse Arbeider af ubekjendte Forfattere, med hvilke han sandsynligviis deler Honoraret à la Robert Macaire og Fl. Det kan man kalde at drive sine Forretninger en gros!

— Den berømte engelske Folkesang: „Rule Britannia" er ikke med Hensigt skrevet i det Øiemed, som den nu opfylder, idet den hidrører fra Syngespillet: „The masque of Alfred", der er forfattet af **Thomson** og **Mallet**. Hvo af Disse der er Forfatteren til hiint berømte Digt, er ubekjendt.

— Ifølge en under 15de April d. A. bekjendtgjort Annonce af **Paolo Toschi**, vil der udkomme, under hans Ledning og tildeels af ham selv forfærdiget, en Række af Kobberstik med Fremstillinger af **Correggios** samtlige Freskomalerier, og nogle enkelte af **Parmigianinos**. Det vil blive de bekjendte Fresker fra Domkirken, S. Giovanni-Kirken og S. Paolo-Klostret i Parma, samt 3 enkelte, deres oprindelige Bestemmelse unddragne Stykker, som nufortiden befinde sig i det hertugelige Bibliothek, i Academiets Galleri og i S. Annunziata-Kirken i Parma. Kobberstikkenes Rækkefølge vil bestaae af 48 Blade i forskjelligt Format, der ville udkomme i Leveringer og være færdige om ti Aar. For Subscribenterne vil den hele Bekostning udgjøre 1864 Frc. Foretagendet understøttes af Hertuginden. Tegningerne ere udførte paa egne, til dette Øiemed indrettede Stilladser, fra hvilke man tilstrækkeligt kan overskee de allerede stærkt beskadigede Fresker og tillige studere dem grundigt i deres Enkeltheder: ifølge tydske Kunstreisendes Dom ere de lykkedes ganske fortrinligt. Navnet **Toschi** borger desuden for Arbeidets Gedigenhed. Kunsthistorien vil ved dette Arbeide blive beriget med et høist takværdigt Materiale, og man vil derved faae Leilighed til, mere omfattende end tilforn at kunne vurdere en af Kunstens største Mestere.

— Den udmærkede Historie- og Portraitmaler, Professor **Leybold** i Stuttgart, er død den 20de Juli, efter langvarige Lidelser af Brystvattersot.

— Maleri-Censur. En Viinhuusvert i Omegnen af Paris var kommen paa det Indfald, paa sit Vertshuusskildt at forevige den gjenoprettede Endrægtighed imellem England og Frankrig, og havde til den Hensigt derpaa ladet male en Hund og en Kat, som drak Venskab med hinanden, med de Ord underneden: „Paa en hjertelig Forstaaelse!" Men Borgerkongens og hans Ministres Politi fandt Maleriet anstødeligt og lod det tage bort.

Pot-pourri.

— Skrivmaterialie-Handlerne i London forevige Ministeren **Grahams** Navn, i Anledning af Brevaabningssagen, ved at falbyde Oblater, der prises som: „no to be Grahamed", det er: Oblater af den Beskaffenhed, at de med dem forseglede Breve selv ikke efter **Grahams** Maneer kunne aabnes, uden at det kan kjendes.

— Det oftere gjorte Forsøg, ved Musik at indvirke helbredende paa Vanvittige, er fornylig blevet gjentaget i Galehuset i Rouen. Man lod de Vanvittige udføre flere store Chor og andre Sangstykker, og Forsøget lykkedes fuldkomment.

Indhold.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 48, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille“ bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler.— **Abonnementsprisen** er 1 **Mk. pr. Nummer.**— Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille“** for **2 Rbd. 3 Mk.** qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af Georg Carstensen.

Redigeret af J. C. Schythe.

4. Binds Nr. 5. — Söndagen den 3. November 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— En paa Josephstädter-Theatret i Wien opført Localspøg, betitlet „Kræmmeren og hans Søn", af den bekjendte Forfatter **Kayser**, tør for det første ikke mere gives, da en meget bekjendt Wiener Kjøbmand, som i dette Stykke vilde finde Hentydninger paa sig og sine huuslige Forhold, har nedlagt Protest derimod. Det er naturligt, at Opmærksomheden netop ved denne Fremgangsmaade er henledet paa Klageren, som har givet Wienerne meget Stof til at øve deres Vittighed.

— Den berømte Tenorist **Salvi** har efter en Række af glimrende Triumpher i England forladt London for over Hamburg at naae Moskau, hvor han er engageret for den forestaaende italienske Operasaison under de brillanteste Betingelser.

— I Berlin optraadte den 23de Sept. Mad. **Rott** (født **Tuczek**) for første Gang i en Gjæsterolle som Julie i **Shakespeares** „Romeo og Julie". Mad. **Rott** er en Søster til den yndede Sangerinde, Mdsl. **Tuczek**, og hendes Tilbøielighed for Theatret er først vaagnet efter hendes Ægteskab med den bekjendte Heltefremstiller **Rott**. Tidligere var hun gift med en Wiener, men, skjøndt skilt fra ham efter catholsk Ritus, har hun dog ikke der stødt paa nogen Hindring for at gifte sig anden Gang. — Hendes Spil var under al Kritik.

— Da Dr. **Prutz** havde overladt Theatret i Berlin sin Tragedie „Moritz af Sachsen" — over hvilken der iøvrigt fra flere Sider fældes en temmelig ugunstig Dom —, imod at erholde Tantième, og for den ene Forestilling, Stykket opnaaede, kun har modtaget 60 Daler som sin Andeel, vil han ad Rettens Vei gjøre Paastand paa en Skades-Erstatning, til hvilken han saameget mere synes berettiget, som Stykket jo maa have passeret Theater-Censuren, inden det kom til Opførelse. Tragedien er senere opført i Hamburg, hvor **Baison** har givet Titelrollen, og paa det renoverede Theater i Leipzig trende Gange efter hinanden for overfyldt Huus: den første Gang blev Digteren, som tilfældigviis var tilstede, endog fremkaldt, ligesom tidligere i Berlin.

— I Forbindelse med en tidligere Beretning („Ny Portefeuille" d. 22. Sept. d. A.) meddele vi, at den nordtydske Musikforenings Priis-Institut i Hamburg havde tilkjendt et Digt af **E. Geibel**: „Es rauscht das rothe Laub", og et andet af **F. Helms**: „Die Freude wollte sich vermählen", den udsatte Priis (næstefter **W. Ernst's**: „Wo ist des Rheines Hort)." For de bedste Compositioner af disse Digte var der ligeledes udsat Priisbelønninger. **Ernst's** og **Geibels** skulde behandles som Sange for Tenor eller Sopran med Pianoforte, og Arbeiderne indsendes førend Midten af November d. A. Men **Helms** Digt skulde bearbeides melodramatisk med Orchester-Accompagnement, og Compositionerne indsendes inden Udgangen af Juni 1845. Nu bekjendtgjør Institutet, at **Ernst's** Digt er et Plagiat, der oprindelig skyldes **M. Siedenberg** i Bremen, Redacteur af „Unionen", i hvilket Blad det allerede har været trykt, hvorfor Compositionen deraf nu er blevet udelukket fra Priis-Concurrencen.

— Ifølge en Cabinetsordre af Kongen af Preussen skal det nye Operahuus, hvis Aabning forberedtes til den 15de October, først aabnes den 7de December d. A., den samme Dag, da den første Forestilling, for 102 Aar siden, fandt Sted i det Forhenværende, under **Friedrich II.**

— Hr. **v. Holbein**, Director for det keis. kgl. Hofburgtheater i Wien, har, efter det „Münchener Tageblatt", under sit Ophold i München modtaget Besøg af de fleste derværende Digtere, hvilke have deels overrakt, deels lovet at sende ham for den tilstundende Saison: 47 Sørgespil, 29 Dramer og 66 Lystspil. Efter **v. Holbeins** egen Forsikkring har Indførelsen af Tantièmen allerede indbragt den Wiener Skueplads over 700 Manuscripter. Hvormeget mon der duer noget af denne enorme Masse?

— Staden Barcelona, som allerede besidder 3 Theatre, lader nu et fjerde bygges. Dette nye Theater skal, som man forsikkrer, blive det største og skjønneste i Europa; det opføres paa Actier. Selskabet har et Privilegium paa 20 Aar, efter hvis Forløb Theatret tilfalder Byen som Eiendom.

— Sangerinden **Cinti Damoreau** og Violin-Virtuosen **Artot**, som i Forening have foretaget en Kunstreise i Nord-America, ere nu komne tilbage overlæssede med Guld og Berømmelse.

— „Medbeilerne", Lystspil af **J. Mendelssohn**, vandt ved den første Forestilling i Wismar (ved Medlemmerne af det schwerinske Hoftheater) et levende Bifald for de tre første Acter; men de to sidste forekom noget langtrukne. Md. **Parrot**, Hovedrollens Fremstillerinde, blev til Slutningen fremkaldt. Stykket vil med det Snareste komme til Opførelse paa Stadttheatret i Hamburg.

— Det Skuespiller-Selskab, som under **Hoffmann's** Direction gav Forestillinger i Riga indtil Begyndelsen af indeværende Saison, nød Indvaanernes almindelige Yndest. Dets tre sidste Forestillinger vare rige paa Udmærkelser for Entrepreneuren saavelsom for Theaterpersonalets

Medlemmer. Først opførtes „Den sorte Domino" til Afskeds-Benefice for Md. **Hoffmann**, der til Slutning blev fremkaldt, hilsedes af Orchestret med Musik og beæredes af Publicum med et værdifuldt Brillantsmykke, ledsaget af Blomster og Digte. Den sidste Aften gaves et Potpourri af yndede Operaer og Skuespil, hvori samtlige afgaaende Medlemmer spillede. Baggrunden i Theatret forvandlede sig tilsidst, medens Publicum tiljublede Skuespillerne sit Levvel, til et Blomstertæppe, med tvende Laurbærkrandse for det **Hoffmann'ske** Ægtepar, og der overraktes Directoren et ziirligt Mindetegn af Sølv, nemlig en Lyra omvunden med en Laurbærkrands.

— Den flittige Componist, Capelmester **Täglichsbeck** i Hechingen, har fuldendt en ny Opera, betitlet „Keiser **Henrik**" hvortil den i Novelle-Literaturen velbekjendte Dr. **Oldenburg** har leveret Originaltexten.

— I Wien forberedes til den 7de—10de November en stor Musikfest, som vil blive afholdt i det derværende Ridehuus under Medvirkning af flere end 1000 Sangere og Instrumentister. Til Opførelse er bestemt „Aarstiderne" af **Joseph Haydn**, Oratorium i 4 Afdelinger.

— Paa Theatret i Pesth fremstilledes den 28de Septbr. levende Rebus. Da det var at forudsee, at det ikke vilde lykkes enhver Tilskuer, strax prima vista at opløse disse Rebus, saa bleve de, efter Forestillingens Ophør, i lithographerede Exemplarer fordeelte blandt de Tilstedeværende.

— Den italienske Opera i Paris, som aabnedes den 1ste October med **Donizettis** „Linda di Chamounix", tæller blandt sine udmærkede Kunstnere Sangerne: **Lablache**, **Mario**, **Corelli**, **Ronconi**, **Fornasari**, **Morelli**, **Daifiori** og **Tagliafico**, og Sangerinderne: **Grisi**, **Persiani**, **Brambilla**, **Manara**, **Amigo**, **Bellini** og **Grimaldi**. — **Salvi** og **Moriani** savnes meget. — Ifølge flere franske Journalers Forsikkring skal **Tagliafico** staae i Begreb med at ægte den berygtede Madame **Lacoste**. Denne „interessante" unge Enke skal nemlig have givet ham Fortrinet blandt de talrige Friere, som i tiltagende Mængde have meldt sig efter hendes Frikjendelse.

— **Lireux**, Director for Odéon-Theatret i Paris, havde antaget et Stykke ved Navn „La nièce d'un Roi", men siden vægret sig for at lade det opføre. Forfatteren, Hr. **Destigny**, klagede for Retten, og denne paalagde Directoren den Forpligtelse, at lade Stykket opføre inden en bestemt Tidsfrist, eller ogsaa at udbetale Forfatteren en Skades-Erstatning paa 1500 frcs. Desforuden dømtes den Førstnævnte til at betale Sagens Omkostninger og en Skadesløsholdelse af 300 frcs for Skribentens allerede lidte Tab.

Literatur og Kunst.

— Følgende skarpe Udfald mod **Scribe** læstes for en Tid siden i Gazelle des Théatres: „**Scribe**, denne aandrige Academiker, der forstaaer sig ligesaagodt paa Fabrikationen af Vaudeviller og Operatexter, som paa Handelen med dem, er, som bekjendt, en af Opfinderne af Præmier for Theaterdigtere. Men mindre bekjendt turde det være, at han har sluttet en Contract med Directionen for den store Opera, hvorefter han af alle de Operaer, i hvis Texters Forfærdigelse han ingen Deel har, erholder Halvdelen af det Honorar, der ifølge de bestaaende Regler skulde tilkomme de virkelige Forfattere. Denne, til Gunst for en leoninisk Havesyge indrettede Contract blev afsluttet allerede med den forrige Director **Vernon**, der overhoved nærede særegne Sympathier for de rige Skribenter, og den skal endnu gjælde for lang Tid. Omendskjøndt nu Hr. **Scribe** er bleven en Millionair, synes det dog ikke, at han vil ophøre, at drage en ligesaa urettelig som for ham ærelos Nytte af Andres Arbeider og Møie."

— Medaillen, som er slaaet til Erindring om dette Aars Industri-Udstilling i Paris, viser paa den ene Side en symbolsk Figur af Frankrig, som bekrandser Industriens Genius. Ved Randen de Ord: Tu m'enrichis, je t'honore. Paa den anden Side omslutter en Krands af Oliven og Egeblade Navnet paa den Person, hvem Medaillen er tildeelt.

— **Lamartine**, som har tiltraadt en Reise til Neapel, har solgt Eiendomsretten til alle sine Værker til en Boghandler Bethune for 450000 frcs. Deriblandt ere 8 Bind nye Værker.

— Den afdøde, her i Bladet tidligere omtalte Skuespiller **Carl Blum** har forfattet 589 Værker for Skuepladsen, hvoraf rigtignok Fleertallet er Oversættelser; desuden har han som Compositeur skrevet 162 Vocal- og Instrumentalværker, hvoriblandt adskillige comiske Operaer. Endelig var en stor Deel af Berliner-Theatrets Decorationer malet af ham.

— **Casimir Delavignes** Gravskrift lyder: „Med hans Dødsdag begyndte hans Udødelighed."

— Det paa Kongen af Frankrigs Befaling i Slottet Eu stiftede Galleri, „Victoria and Albert" kaldet, til Minde om Dronningen af Englands Besøg, er nu næsten fuldendt. Malerierne skulle være særdeles vellykkede.

Indhold.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 48, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille" bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler.— **Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer.— Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig.**

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille"** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af **Georg Carstensen.** Redigeret af **J. C. Schythe.**

4. Binds Nr. 6. — Söndagen den 10. November 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— „Journal de Constantinople" beretter, at der paa det, i Forstaden Pera beliggende, Hr. **Michael Naum** tilhørende Theater i den forestaaende Vintersaison vil blive givet en Række af Operaforestillinger, hvortil Directeuren har forskrevet brugbare Subjecter fra Italien. Det hele Skuespilhuus er i Sommer blevet underkastet en væsentlig Restauration, navnlig er der tilbygget en egen Sal for Tobaksrøgende, hvorved Publicum for Fremtiden vil være befriet for Tobaksrøg i det egentlige Theaterlocale. Ogsaa Orchestret har modtaget en væsentlig Forbedring, ved at være blevet forøget til 24 gode Musici, der staae under den fordeelagtigt bekjendte Compositeur **Genna's** Ledning.

— Paa la Scala-Theatret i Mailand venter man flere Nyheder, nemlig, foruden en ny Opera af den unge talentfulde Maestro **Matteo Salvi**, endnu tvende andre af **Sanelli** og **Bono**, der begge ere skrevne for den udmærkede Bassist **Marini**. Denne Kunstner har i den senere Tid vundet et overordentlig Bifald, og man paastaaer, at han aldrig har sunget skjønnere og aldrig har været bedre ved Stemme end nu. I **Verdi's** Opera „Ernani" har han feiret en ny Triumph, ligesom og Componisten, ved at indlægge en alene for **Marini** skreven Arie, har givet sit Arbeide en fornyet Tiltrækning. Naar Talen er blot om Bassister, og ikke tillige om Baritons, da bliver **Marini** ustridigt Kongen for alle Italiens Bassister.

— Den nye Opera, **Meyerbeer** har componeret til Indvielsen af det nye Berliner Operahuus, fører Titelen: „Die Hussiten vor Naumburg", og omfatter fem Acter.

— Demsl. **Taglioni**, som har dandset 4 Gange under stormende Bifald i det Brüsseler Theater, har modtaget et Engagement paa eet Aar til Nordamerica for 10000 Pd. St. Først naar dette Engagement er til Ende, vil hun slutte sin Kunstnerbane og trække sig tilbage til sin Villa ved Lago di Como.

— I Karlsruhe, Straßburg, Baden, Stuttgart og fl. St. har en „Prof. **Keller** med Damer" foreviist et saakaldet Museum af plastiske Billeder, der vel omtrent maa være noget lignende, som det af Prof. **Qv. Müller** producerede „Galleri af levende Billeder". Men hiint Selskab skildres i tydske Blade med en Ros, som man kun paa Sandhedens Bekostning kan tildele de herværende Kunstnere, idet Prof. **Keller** benævnes „en classisk Model" og hans Damer „Skjønheds-Idealer". Prof. **Keller** skal ogsaa besidde udmærkede Certificater fra flere tydske Fyrster og — hvad der har en god Deel mere at betyde — fra Kunstnere som **Thorvaldsen** og **Schadow**, saavelsom fra Lærde som **Mutzer**.

— Den franske Lov angaaende den literaire Eiendomsret har fundet Anvendelse med Hensyn til en Operatext. Allerede for nogle Aar siden var der indledet en Klage mod Directeuren for det italienske Theater i Paris, for at have gjort en uberettiget Anvendelse af det franske Drama „La pie voleuse" i Operaen „La Gazza ladra", hvis Libretto er en Efterligning af hiint Drama. Directeuren maa nu, ifølge den i 2den Instans stadfæstede Dom af Tugtpoliti-Retten, betale Dramaets Forfatter, Hr. **d'Aubigny**, 40 frcs. for hver Forestilling, der har fundet Sted siden den 31te Januar 1843, og desuden tør „La Gazza ladra" ikke mere gives paa det italienske Theater uden **d'Aubignys** Indvilgelse. Herved er der altsaa factisk opstillet den Grundsætning, at selv Oversættelser, Bearbeidelser og Efterligninger af Originalen ikke tør gives uden efter foregaaende Affindelse med dennes Forfatter.

Literatur og Kunst.

— Ideen til „Den evige Jøde" skal **Eugène Sue**, ifølge franske Blades Beretning, slet ikke skylde sig selv, idet han skal have laant den af **Lamartine**. Denne udarbeidede nemlig, medens han under Restaurationen var Gesandt i Florents, et episk Digt under denne Titel, men lod det i en Snees Aar ligge blandt sine Papirer. Da nu **E. Sue** engang besøgte Digteren, erfarede han tilfældigviis Manuscriptets Tilværelse og bad om Tilladelse, at benytte Grundideen til en romantisk Skildring af Sæderne. — Ifølge offentlige Efterretninger have Eierne af Bladet „Constitutionnel" gjort **Eugène Sue** den Erklæring, „at han maa nedsætte det betingede Honorar for „Den evige Jøde", da de ikke saae sig istand til at udbetale ham det fulde Beløb, efterdi Udbyttet ikke svarede til deres Forventninger." — „Allg. Preßzeitung" beretter: „Foruden de mange alvorlige Sider, som „le Juif errant" og dens Oversættelser frembyde, viser der sig nu ogsaa en Side, som er af mere comisk Natur, men som dog kan give Anledning til et juridisk Stridsspørgsmaal.

Som bekiendt giver **Eugène Sue** i sin nys-nævnte Roman en ikke mindre end fordeelagtig Skildring af Dommeren i Möckern. Ved denne Skildring finder Den, som til hiin Tid beklædte dette Embede, sig fornærmet, og vil derfor drage Hr. **Sue** til Ansvar. Han har til den Hensigt overdraget til en Advocat i Leipzig, at indhente en Pariser Retslærds Anskuelse af: „om og hvorvidt der, paa Grund af hiin Skildring, efter de franske Love med Nytte kan reises en Klage mod **Eugène Sue**."

— Fra tre Sider paa eengang er i dette Aar den tydske Keiser **Henrik den Fjerdes** tragiske Liv gjort til Gjenstand for dramatisk Behandling. Rækken aabnedes med: Keiser **Henrik IV.**, 1ste Deel, **Henrik** og **Gregor**", Skuespil i 5 Optog, (Stuttgart), anonymt, men rimeligviis af en andetstedsfra bekiendt Forfatter, med en Dedication til **Ludvig Tieck**. Derpaa fulgte: „**Henrik IV.** af Tydskland", en Trilogi af **Hans Köster** (Leipzig). Endelig har ogsaa **Fr. Rückert**, den Uudtømmelige og utentvivl ogsaa dramatisk Dygtige, bemægtiget sig dette Stof, idet han i Efteraaret har udgivet: „Keiser **Henrik IV.**," Drama, 1ste Deel: „Keiserens Kroning" (Frankfurt am Mayn).

— I Aaret 1810 havde Prinds-Regenten i England givet Maleren **Heaphy** i Commission at begive sig til Spanien, og der at forfærdige et Maleri, som skulde fremstille den derværende Feldtherre Lord **Wellington** „i Krigsraadet med sine Generaler Aftenen forend et Hovedslag." Maleren opholdt sig 18 Maaneder i Spanien, for at optage alle Portraiterne enkeltviis saavelsom en Skizze af Scenen, hvorpaa han tilbragte henved tre Aar med at udarbeide Maleriet. For det fuldendte Værk var der tilsikkret Maleren 1400 Pd. St. Maleriet fandt saa almindeligt Bifald, at Mesteren erholdt Tilladelse til at betroe det til den berømte Londoner Kobberstikker **J. A. Smith**, for at udføre et Kobberstik derefter; men dette Arbeide trak sig saa meget i Langdrag, at den paafølgende **Georg IV.** afgik ved Døden forinden dets Fuldendelse. Nu er det berømte Maleri paa offentlig Auction blevet tilslaaet en Hr. **Kean** i London for 85 Pd. St.; den ikke mindre udmærkede Kobberplade af **Smith** kjøbtes ved samme Leilighed, tilligemed 448 Aftryk, af en Hr. **Mac Leod** for 175 Pd. St.

— Stempelafgifterne af de franske politiske Tidender, samt literaire og videnskabelige Journaler m. m. have i det sidst forløbne Aar indbragt Staten en Totalsum af over halvfemte Million Francs. For faa Aar tilbage beløb denne Indtægt sig ikke engang til 2 Millioner, og nu indbringe alene de politiske Journaler over 3 Millioner. Man kan just ikke undre sig over disse Summers Størrelse, naar man erfarer, at der for Tiden udkommer i Frankrig ikke færre end 750 Journaler, af hvilke de 230 tilhøre Paris alene. Af politiske Blade gives der 210.

Pot-pourri.

— **Sara Felix**, Demsl. **Rachels** Søster, skal fornylig i Italien være bleven gift med en russisk Fyrste.

— I Madrid har i forrige Maaned en Duel fundet Sted imellem den franske Greve **de Chabriac (de Chabrillant?)**, tidligere attacheret Gesandtskabet i Kjøbenhavn, og den bekjendte Dandser **Petipa**. Greven var for omtrent et Aar siden ankommen til Madrid med den der etablerede Marquise de **V. G.**, som har en Datter, der tog Underviisning af Hr. **Petipa** i Dands. Men da Marquisen bemærkede, at Dandseren søgte at knytte en Kjærlighedsforstaaelse med hendes Datter, ikke blot forbød hun ham sit Huus, men lod ham endog tilbyde en anseelig Pengesum, dersom han paa Stedet vilde forlade Byen. Da Dandserens Paatrængenhed varede ved, lod Hr. **de Chabriac** ham true med Stokkeprygl, hvorpaa Hiin tilsendte ham en Udfordring, som Denne modtog. Kampen gik for sig med Pistoler. Betingelserne lød, at Modstanderne skulde gaae hinanden imøde indtil tyve Skridts Afstand og derpaa skyde efter Behag. Greven skød først, men hans Pistol klikkede. Dandseren opfordrede ham nu til at sætte en ny Knaldhætte paa, og medens Greven beskæftigede sig dermed, tog Hr. **Petipa** et godt Sigte og fyrede. Grevens Underkjæbe blev knuust og Kuglen blev endog siddende bag Gummerne. En dygtig Saarlæge trak lykkeligt Kuglen ud, og allerede tredie Dagen efter var den Saarede udenfor al Fare. Samme Dag havde **Petipa** den Dristighed, at optræde i Theatret del principe i Balletten „la jolie fille de Gand". Publicum havde ved denne Leilighed indfundet sig i særdeles talrig Mængde.

— Den bekjendte Samler og Eier af det chinesiske Museum i London, **Nathan Dunn**, Esquire, er den 19de September død i Bevay i Canton Vaadt, paa Gjennemreisen. Denne Mands ædle Characteer og ualmindelige Evner havde forskaffet ham en overordentlig Anseelse i England.

— I Roa i Spanien sammenstyrtede den 19de September ved Slutningen af en Tyrefægtning et Galleri, hvorpaa der befandt sig over 1000 Mennesker. Otte Personer bleve døde paa Stedet og over hundrede bleve meer eller mindre haardt saarede.

— **Walter Scott** fik følgende Svar fra en Boghandler, hvem han havde skikket sit første Værk, Manuscriptet til „Waverley." „Med Opmærksomhed har jeg gjennemlæst Deres Arbeide, og det fortjener al Ros. Imidlertid maa jeg sende Dem det tilbage, da jeg for Øieblikket er forsynet med nye Artikler." Unge, ubekjendte Skribenter, som vel have faaet lignende Breve fra Forlæggere, kunne trøste sig med, at det er gaaet **Walter Scott** ligedan.

Indhold.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 48, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille“ bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler.—**Abonnementsprisen er 1 Mk. pr. Nummer.**—Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark, Norge** og **Sverrig.**

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster,** er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille“** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af **Georg Carstensen.** Redigeret af **J. C. Schythe.**

4. Binds Nr. 7. — Söndagen den 17. November 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— **Moriani, Mario, Grisi & Comp.** Under denne Overskrift yttrede sig for nogen Tid siden et Londoner Blad, angaaende en vis, just ikke meget ædel Rivalitets-Demonstration fra det ovennævnte Firmas Side, paa følgende Maade: „Saalænge Publicum intet lider ved de syngende Damers og deres Elskeres Iversyge og Klammerier, er deres Strid af liden Betydning, og vi bekymre os ikke mere om dem end om alle Andre, der ligge i Haarene paa hverandre. Men den latterligt overdrevne Misundelse, som en **Grisi**, en **Mario** og Fl. i den sidste Tid have lagt for Dagen, saavelsom det i Paris udspredte Rygte, at **Grisi** med Bestemthed skulde have vægret sig ved at synge der i denne Saison, dersom **Moriani** ogsaa skulde optræde der, alt Dette, i Forbindelse med den herværende syngende Cabale, vækker Bekymring for, at naar denne fjendtlige Aand ikke holdes i Tømme, baade den Londoner og Pariser Opera vil komme til at lide derunder. Man forsikkrer som vist, at **Moriani** for nogle Uger siden paa den Dag, da hans Benefice skulde finde Sted, ikke har sunget, fordi **Grisi** ikke vilde synge. Men det Optrin, som fornylig fandt Sted i en Soirée hos Hertuginden af Somerset, viste ikke blot tydeligt den Sympathi, man nærede for den nye Tenor, men ogsaa, at denne mod **Moriani** fjendtlige syngende Coalition havde Deeltagere og Hjælpershjælpere blandt de accompagnerende Medlemmer. I denne Soirée sluttede **Moriani** Concerten, og da Hertuginden og hendes Omgivelse, henrykt og begeistret over denne Kunstners herlige Sang, indstændigt anmodede ham om, at synge et Nummer endnu, viste han sig særdeles beredvillig til at efterkomme en saa smigrende Opfordring. Men **Costa**, Opera-Orchestrets Dirigent, „Don Carlos's" Componist, som sad ved Pianoet og var Vidne til den Enthousiasme, **Morianis** Sang vakte, lod som han ikke hørte Opfordringen til at foredrage endnu en Arie, lukkede roligt sit Instrument og betydede **Moriani**, at Concerten nu var til Ende, og at det ikke var Skik og Brug her, at synge mere. **Moriani** yttrede for Hertuginden sin Beklagelse over, at han ikke kunde accompagnere sig selv, hvorpaa hun befalede Signor **Costa**, at accompagnere Sangeren. Men **Grisi** og hendes Elsker **Mario** forlode Salen. — Vi troe nu endelig", vedbliver det engelske Blad, „at turde haabe, at Directionerne i London og Paris ville forene sig om, at modarbeide lignende Complotter og Intriguer. Men disse Rænkesmede skulde betænke, at de, ved en saa uloyal, en Kunstner høist uværdige Opførsel, ganske kunne tabe Publicums Agtelse."

— I Dresden, hvor **Donizettis** nye Opera „Don Pasquale" er opført flere Gange, har en Criticus ladet følgende Epigram trykke i det der udkommende Dagblad:

„Nur süßliche Confetti
Bringt uns Hr. **Donizetti**;
Drum läge Don Pasquale
Weit besser im Spitale!"

— Fra Berlin meldes: Hr. **Philippi**, Forvalter af Gräfenberger-Hütte ved Kreutznach, har opfundet en Maskine, ved hvilken frie Phantasier paa Pianoforte kunne blive opskrevne, medens de spilles. Denne Maskine yder, uagtet nogen Ubehjælpelighed, et temmelig tilfredsstillende Resultat, og synes at kunne modtage Forbedringer. Den lader sig anbringe paa ethvert Pianoforte.

— I Lyon har alt i nogen Tid bestaaet en tydsk Sangforening, som gjentagne Gange har ladet sig offentligt høre med stort Bifald, tilsidst i Tyroler-Natursangeren **Vigalls** Concert.

— „Richard i Palæstina", en ny Opera af **Adam** er i forrige Maaned opført i Paris.

— Det kgl. Capel.s Symphoni-Soiréer i Synge-Academiets Sal i Berlin toge for iaar deres Begyndelse den 31te October. I samme Locale gav **Prume** flere Concerter i forrige Maaned.

— Paa de elysæiske Marker ved Paris lade DHr. **Loluc** og **Victor Franconi** for næstkommende Sommer opbygge en Hippodrom, som bliver c. 440 Alen lang og over 100 Alen bred, og skal kunne rumme 12000 Tilskuere. Den indrettes paa det Prægtigste for Væddekampe tilhest, tilvogns og tilfods, kort for de fleste, hos de Gamle brugelige Lege.

— General **Alexis Lwoff's** nye Opera: „Bianca og Gualtiero" er given med meget Bifald i Dresden, men roses dog kun som et fortjenstligt Dilettant-Arbeide. Den ødsle Componist har givet de i Operaen Medvirkende en glimrende Fest i et af Stadens første Hoteller og skal desforuden have uddeelt overordentlige Foræringer. Samtlige Spillende have gjort sig al Flid for at hæve Operaen.

— „Danziger Dampfboot" melder: **A. Löwe** fra Hamburg har erhvervet sig en anseelig og stadig Plads ved det herværende Stadttheater; hun behandles af Publicum med megen Udmærkelse og skattes som en brav og stræbsom Sangerinde. Directionen har, i Betragtning heraf, forlænget sin Engagements-Contract med den unge Dame for flere Aar og det med en, efter de herværende Forhold, ret betydelig Gage, nemlig 1200 Thlr. — Msl. **Löwe** skal skylde en Syngelærerinde, Msl. **Delevie** i Hamburg, sin musikalske Dannelse.

Literatur og Kunst.

— Det er af Kongen af Preussen blevet **Kaulbach** overdraget, i sex Oliemalerier at fremstille sex af de mærkværdigste Momenter i Verdenshistorien.

— I Paris skal nu ogsaa være udkommen en Juive errante — en Roman, der er skreven i **Eugène Sues** Aand og roses som meget aandrig og underholdende. Hvilket Kuld af smaae Juifs errants vil der nu ikke kunne fremkomme af hine Forældre, men ville disses „Aand" vel nedarves paa Afkommen?

— Keisersalen i Aachen vil nu, ifølge sikkre Efterretninger, blive ifort sin tidligere storartede Skikkelse, overeensstemmende med, hvad der er Aachens Beboeres fælles Ønske. Planen dertil er udkastet af den indsigtsfulde Stadsbygmester **Ark**, under hvis Ledning Forandringen vil blive foretagen, og Bygningen vil i architectonisk Henseende, erholde væsentlige Forbedringer tilligemed en rig og smagfuld Udsmykning. Idet Midter-Skillevæggen, som hidtil deelte Salen i to Halvdele, bortfalder, vil Salens skjønne Korshvælving atter ligge aaben for Beskuerens Blik. Ogsaa de værdiløse Væggemalerier skulle forsvinde, og erstattes med syv store Freskobilleder af **Carl** den Stores Historie, hvis Udførelse er overdragen til den bekjendte Aachener Historiemaler **Rethel**, en Elev af **Schadow** i Düsseldorf. Den ærværdige Keiserstad erholder derved en ny, betydningsfuld Prydelse, og det hele Tydskland en grandios, af tydsk Kunst værdigt udstyret Mindetavle, som erindrer om den mest glimrende Periode af dette Lands Historie og dets Storhed.

— Grevinde **Guiccioli**, berømt af sit Venskab for Lord **Byron**, skal have til Hensigt at ordne og bekjendtgjøre i Trykken de kostbare, hidtil ei udgivne Manuscripter, som Digteren har efterladt hende. Denne Udgave vil, efter Sigende, blive ledsaget af interessante Bemærkninger over den store Digters Personlighed.

— Af „Gedichte von **Oehlenschläger**" er 2det forøgede Oplag udkommet i Stuttgart og Tübingen paa Cotta's Forlag. „En nydelig Lomme-Udgave", siger det af Dr. **Wolfgang Menzel** redigerede „Literaturblatt", hvori vi finde deels de ældre, deels nogle nyere Digte af **Oehlenschläger**, denne feirede danske Digter, der tillige er en tydsk Digter, har skrevet i begge Sprog, er lige meget elsket af begge Nationer og saaledes er en ret levende Protestation mod „den jetzt in Dänemark wieder aufkommenden Deutschenhaß (?!).

— I Salzburg er en ny Kunstforening stiftet under Cardinal-Erkebiskoppen, Fyrsten af Schwarzenbergs Protectorat. I dens Udstilling finder man allerede over 50 Malerier af agtede Mestere, især fra München og Wien.

Pot-pourri.

— Det tør vel betragtes som et Beviis paa den fremskridende Cultur, at et stort Selskab belles courtisannes i Hamburg fornylig foranstaltede en Concert, i hvilken Dilettantinderne udførte baade Chor og Solonummere. Den meget brillante og kostelige Soiree sluttede med et høitideligt Bal. En Directrice ledede den kunstneriske Deel, og om end Kritikerne fandt meget at udsætte paa, var dog Publicum — man kan vel tænke sig, af hvem dette har bestaaet — i det Hele taget særdeles veltilfreds.

— Fra Hannover skrives: Det Huus, hvori Philosophen **Leibnitz** har boet og som den nuværende Besidder vilde lade nedrive, er som en historisk Mærkværdighed blevet kjøbt af Kongen.

— Det bliver nu Mode, ved Festmaaltider at vedlægge enhver Couvert en vragtfuld lithographeret Spiseseddel. Ifølge en Brüsseler Journal var den Spiseseddel, som udførtes for en af den derværende preussiske Gesandt, Hr. v. Arnim, given Diner, ligesaa rig paa fortræffelige Retter, som paa billedlige Forziringer. Foroven prangede Preussens Ørn og Belgiens Løve, drikkende et Glas Rhinskviin sammen.

— Den berømte Tenorist **Duprez** blev for noget siden paa en saare behagelig Maade overrasket under Operaproven. Han befandt sig i Bayonne, hvor han indstuderede „Lucie af Lammermoor", og i det Dieblik, han havde endt den berømte Finale i denne Opera, fik han et Brev med Efterretningen om den dødelige Afgang af en Person, hvem han for neppe to Aar siden havde afkjøbt det berømte Hotel Turgot i Paris mod en Livrente. **Duprez** læste Brevet paa den samme Plet, hvor han netop havde opgivet sin Aand i Comparsernes Arme, og sagde skjemtende: „Der har jeg faaet en Efterretning, som vil forstyrre mig stærkt i min Smerte iaften." Han havde erhvervet sig en Besiddelse, som er 3—400000 fr. værd, med en Udgift af kun 30—40000 frcs, idet den aarlige Livrente til den fratrædende Eier kun havde beløbet 15—20000 frcs.

— En Sanger, som om Aftenen skulde synge „Don Juan", begjærede af Theater-Directeuren en Flaske Champagne til Taffelscenen. „Virkelig Champagne?" spurgte Directeuren. — „Hvad skal jeg drikke i dens Sted, uden at gjøre mig latterlig?" svarede Sangeren. „Champagne er nutildags altfor almindelig og velbekjendt, til at man paa Scenen kan betjene sig af noget Surrogat. Kort sagt, jeg maa have en Flaske ægte Champagne." — „Et besynderligt Folkefærd, disse Skuespillere!" sagde Directeuren ved sig selv; „Naar der er foreskrevet Champagne, saa maae de absolut have virkelig Champagne, men naar der er foreskrevet Gift, saa vil Ingen drikke Andet end Sukkervand."

Indhold.

En Trekløver, af **H. W. Bille.**

Paër.

Reisen til Henrettelsen.

Theater, Musik, Literatur og Kunst.

Tulli-Frulli af fremmede Journaler: Theater og Musik. — Literatur og Kunst. — Pot-pourri.

Portrait af **Paër.**

Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 48, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille“ bedes afleveret.

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler.—**Abonnementsprisen** er 1 **Mk. pr. Nummer.**—Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille“** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af Georg Carstensen. Redigeret af J. C. Schythe.

4. Binds Nr. 8. — Söndagen den 24. November 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— **Johann Strauss**, der altid underlægger sine Fester en Idee, som, ved sin Forbindelse med de herskende Mode- eller Tidsinteresser, laaner dem en særegen Tiltrækning og Nyhed, har ogsaa grebet den for Tiden saa almindelige Rebus-Epidemi, idet han, under Titelen: „Alles nur Rebus", foranstaltede en høist underholdende Fest den 9de Septb. i Sperl ved Wien. Allerede Programmet indeholdt i Rebus-Form Titelen paa en ny Valts og samlede derved paa Gadehjørnerne hele Skarer af grublende, nysgjerrige Læsere. Endnu større blev Interessen, da der paa Ballet selv uddeeltes tvende Rebus, hvoraf den enes Oplosning skulde belønnes med Fest-Giverens samtlige Valtse, den andens med hans samtlige Qvadriller. Dandsen: „Geheimnisse aus der Wiener-Tanzwelt" gav Opløsningen paa den allerede tidligere ved Programmet udbredte Rebus. Denne **Strauss's** nyeste Composition modtoges med en sand Enthousiasme og vil snart opsvinge sig til et af Publicums Yndlingsstykker. Efter den stormende forlangte Gjentagelse af dette Nummer spillede **Strauss** med sit Orchester Opløsningen paa de tvende omdeelte Rebus-Opgaver. Den første var: „Der englische Volksgesang", den anden: „**Lanner's** Nixentänze". — Det elegante, talrigt forsamlede Selskab adskiltes først ud paa Morgenstunden.

— Om den nuværende engelske Skueplads indeholder et af de sidste Hefter af Revue britannique ikke meget Trøsteligt. Det classiske nationale Drama, Englænderness „legitimate drama", er næsten blevet til en ubekjendt Størrelse. Nogle Kunstneres, saasom **Macready's**, **Keans** og Fleres Forsøg paa at fremdrage det af Graven vare hidtil frugtesløse. **Macready** er af Fortrydelse gaaet til Canada, for der at høste Guld og Krandse. Ogsaa **Farren**, den engelske **Vernet**, staaer i Begreb med at reise til America. De mest besøgte Skuepladse: Lyceet, Strandtheatret, Astleys Amphitheater, bringe kun smagløse, burleske Stykker til Opførelse. I Strandtheatret opdiskes Martin Chuzzlewitt af **Ch. Dickens** i usammenhængende Scener, og i Lyceum ryster **Keeley** Tilskuernes Mellemgulv i en gammel Sygevogterskes Rolle, som aabenbart er en Copi af den franske „Madame Gibou". — **Charles Dickens** befinder sig for Tiden i Italien.

— Uagtet de Uroligheder, som endnu stedse true Spanien, synes dog Kunsten at opblomstre der. Vi have saaledes tidligere omtalt Opførelsen af et nyt, storartet Skuespilhuns i Barcelona, og nu har man i Madrid udkastet Planen til et nyt Theater, som skal opbygges paa det nuværende Museums Plads. Man fortæller for vist, at det Selskab af Capitalister, der staaer for denne Entreprise, vil, efter Fuldendelsen af den nye Kunstanstalt, kjøbe Theatrene della Cruz og del Principe og enten nedrive dem eller benytte dem til andre Øiemed, for derved at udelukke Concurrencen.

— Den 2den Septb. opførtes for første Gang paa Philodramatikernes Theater i Mailand en ny Opera: „Sardanapalo", skreven af **Rotondi** og sat i Musik af den unge Greve **Giulio Litta**, der tidligere har componeret en anden vellykket Opera: „Bianca di Santafiora". Førstnævnte Opera gjorde en glimrende Lykke og tildeles i den mailandske „Gazzetta" den varmeste Ros af den bekjendte Kritiker **Lambertini**.

— Baade en Søn af den afdøde **Lanner** og en Søn af **Strauss** træde i deres Fædres Fodspor. Saaledes stillede den 9aarige **August Lanner** sig flere Gange i Spidsen for det militaire Musikcorps ved en Aftenunderholdning i Wien og høstede meget Bifald for sin tactfaste, sikkre Holdning under den ham fremmede Function som Dirigent.

— Den sidste italienske Opera paa Queens-Theatret i London udmærkede sig især i Balletten, ved Dandsens første Præstinder: **Carlotta Grisi**, **Fanny Elsler** og **Cerito**. Den Dands, som gjorde den største Furore, var en af de tvende Sidstnævnte udført Menuel de la Cour, hvori **Fanny Elsler** optraadte som Cavaleer, med Knæbeenklæder, Livkjole og Paryk.

— Efter allerhøieste Befaling har den keiserlige Direction for Theatrene i St. Petersborg og Moskau tilsikkret de russiske Theater-Forfattere en Dividende (Tantième).

— Den af sine Oratorier hæderligt bekjendte kongelige Musikdirector **Julius Schneider** i Berlin componerer for det kongelige Hoftheater sammesteds en stor romantisk-comisk Opera, til hvilken **Friedrich Adami** har leveret Texten. Saavel Componist som Digter berettige til den Forventning, at man vil erholde et fortrinligt Værk fra dem.

— Den Efterretning: at **Franz Lißt** skulde have ægtet Dandserinden Donna **Lola Montez**, hvilken flere Aviser udspredte for Spøg, skal nu virkelig være bleven til Sandhed.

— **Berlioz** bebuder i Journal des Debats allerede en ny stor Musikfest, som til næste Vinter skal finde Sted i Circus paa Champs élysées i Paris.

— Hoftheatret i Dresden har sat „Oberon" i Scene med en Bekostning af over 13000 Rbd.

— Det Hamburger Stadt-Theater staaer Fare for at miste en Kunstnerinde, der vanskeligt vil kunne erstattes, idet nemlig Sangerinden **Kathinka Evers** (Søster til Claveer-Virtuosen **Carl Evers**) skal være bleven forlovet og vil efter sit Giftermaal trække sig tilbage fra Scenen.

Literatur og Kunst.

— Den 5te August d. A. holdt Professor **v. Pietrasjewski** fra St. Petersborg et Foredrag over de muhamedanske Mønters Historie i det numismatiske Selskab i Berlin. I Begyndelsen af det 1ste Aarhundrede efter Hegira betjente Araberne, navnlig Kalifen Amru og hans Feldtherre Kaled, sig af de i Syrien brugelige byzantinske Præg, hvilke de vedføiede Møntstedernes Navne i arabiske Characterer. Først Kalifen Abdul Melik indførte den nye Typus, som uden Billeder kun fremviser arabiske Omskrifter, gjengivne med ziirlige Characterer. Disse Præg vedligeholdt sig i deres Properhed og Ziirlighed indtil Tidspunktet af Mongolernes Indfald. Ogsaa til Spanien og Afrika udbredte denne Smag sig; navnlig høre Fatimidernes Mønter, saavel de af Metal som de af Glas, til de skjønneste orientalske Præg. Ganske forskjellige derfra ere derimod Mønterne under de Dynastier, som efter Abassidernes Undergang havde dannet sig i Anatolien og Syrien. Disse udvise Fremstillinger deels af menneskelige, deels af fabelagtige Figurer, af hvilke de førstnævnte ofte ere laante fra græske Mønter. Under Mamelukerne aftog efterhaanden Prægenes Skjønhed, omendskjøndt Sultanerne Kalaun og Muhamed forsøgte at gjenindføre den skjønne Typus. Ogsaa de circassiske Mameluker staae betydeligt tilbage for de ældre Dynastiers skjønne Præg. — Endelig gav Professoren en udførlig Forklaring over de skjønne, men meget sjeldne, med arabisk Indskrift forsynede Guldmønter under Kong Alfons af Spanien, hvilke han, tilligemed et stort Antal andre, orientalske Mønter, fremlagde i Originaler af sin rige Samling. — Hr. **Troyon** fremviste og forklarede en Række peruanske Mønter fra det spanske Herredømmes og Republikens Tider, og godtgjorde, at de gamle Peruaner ingen Mønter have besiddet før Spaniernes Invasion. Dertil knyttede han udførlige Betragtninger over Udbyttet af de, navnlig af Hr. **v. Tschudi** aabnede Gravsteder fra Ynkaernes Tid og fremviste flere, i dem forefundne Leerkar saavelsom Fragmenter af vævede Stoffer.

— Den 8de October aabnedes den af Kongen af Bayern opbyggede Feltherre-Hal, idet de tvende første deri opstillede Statuer af Tilly og Feldtmarschallen, Fyrsten af Wrede afdækkedes om Middagen Kl. 12. For at feire denne Høitidelighed, var Münchens hele Besætning rykket ud, og da Kongen, ledsaget af Kronprindsen og Prinds Carl, steg af Hesten ved Trappen, modtoges han af Krigsministeren med en Tale, som han strax besvarede. Derfra begav Kongen sig med sin Suite, til Odeonspladsen, for at see paa Troppernes Forbimarsch, hvorpaa disse bragte de berømte Anførere for bayerske Hære deres Hyldning, ved at defilere forbi Statuerne. Begge disse hidrøre fra **Schwanthalers** Mesterhaand; de ere 10½ Fod høie og staae saaledes i et passende Forhold til Hallens vide Rum.

— Mosaik-Fabrikationen, en industriel Kunstgreen, hvori Romerne udmærke sig fremfor alle Andre, er i den senere Tid bleven overordentlig fuldkommengjort i technisk Henseende af en Cavaliere **Moglia**, navnlig med Hensyn til Farvningen af Pasterne og deres solide Indsætning. Denne Mand har sammenbragt et Mosaik-Cabinet, hvis Lige ikke skal være seet før i Rom. Disse Mosaikers Rivalitet med Malerier, især Landskabs-Stykker, er ganske særdeles heldig. Navnlig roses et 6 Fod langt Billede, som fremstiller Pæstums Tempelruiner, med Golfen ved Salerno og Capri i Nærheden. Men et Mosaikværk af en saadan Størrelse koster ogsaa 16-20000 Gylden.

— Den 2den September er Ridder **Vincenzo Camuccini**, til sin Tid Italiens største Maler, død i Rom. Han var for sig og sine Efterkommere bleven ophøiet til romersk Baron af Pave Pius VII; han var Medlem af en Mængde Academier, engang Præsident for Academiet San Luca og i den sidste Tid Inspector over de pavelige Gallerier og Mosaikfabriken.

Pot-pourri.

— I Paris sælges nu: Polka-Halstørklæder, Polka-Støvler, Polka-Kjoler, Polka-Schawler etc. Over en Friseurs Dør læser man: „Coupe de cheveux à la Polka", og en Restaurateur serverer Stege med Sauce à la Polka. — Iøvrigt lader det, som om Polkaens Herredømme allerede er til Ende i den Pariser haute-volée. Den er efterhaanden bleven altfor borgerlig til at Faubourg St. Germain længer skulde yde den en saadan Hyldningstribut, som tilforn. „Mode" beretter derimod, at „la Calalane", en Dands, hvori Støvlehælene spille en vigtig Rolle, er den nye Herskerinde i de høiere Circler, og mener, at den er beslægtet med „Mazourka".

Indhold.

En Skizze.

Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 48, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille" bedes afleveret.

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler.— **Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer.— Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille"** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af Georg Carstensen.

Redigeret af J. C. Schythe.

4. Binds Nr. 9. — Söndagen den 1. December 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— Af **Berlioz** er udkommen en ny Composition for Mezzo-Sopran, Chor og Pianoforte, med Text af **Alexander Dumas**, under Titel af: „Conte pendant l'orage."

— **Ponsard**, „Lucretia's" Digter, skal beskæftige sig med et nyt Drama, hvortil Stoffet tages af Korstogene. „Presse", som tager sig meget af den unge Digter og hans Arbeide, er i Uvished om det skal hedde: „Frankerne i Constantinopel", „Philip August", eller „Richard Løvehjerte."

— Den berømte engelske Skuespiller **Macready** har omtrent i et Aar givet Gjæsteroller paa de første Theatre i de nordamerikanske Fristater, hvor han overalt har gjort en glimrende Lykke. Londoner Blade ville af paalidelige Kilder fra New-York have erfaret, at **Macready** i de sidste 9 Maaneder har havt en reen Indtægt af 65000 spanske Dollars.

— Under **Ernst's** Ophold i London i Eftersommeren har han vakt en saadan Enthousiasme, at samtlige engelske Journaler sætte ham høit over alle Nutidens andre Violin-Virtuoser og erklære ham for uopnaaelig. I Særdeleshed roses hans underfulde Transscription af **Schubert's** „Der Erlkönig" for Violin alene, der paa Romantikens Gebeet spiller samme Rolle, som hans berømte „Carneval i Venedig" i den burleske, humoristiske Genre. Med hiin Composition har han frembragt en i Sandhed ubeskrivelig Virkning, saa at Udførelsen virkelig skal være et non plus ultra af Alt, hvad man nogensinde har været i Stand til at frembringe med fem Fingre paa fire Strænge. Ikke blot de almindelige Tilhørere, men selv Folk af Faget og de mest øvede Violinister maatte studse over de vidunderlige Combinationer, som den geniale Kunstner har opfundet for at foredrage dette Musikstykke saaledes, at man, foruden de tre enkelte Stemmer: Ellekongens, Faderens og Sønnens, tillige hører det fuldstændige, aldeles tro Accompagnement, saaledes som **Schubert** har skrevet det.

— **Fanny Elssler**, som sidst i forrige Maaned drog fra London til München, hvor hun skulde give en Cyclus af 12 Gjæsteforestillinger, skulde, ifølge indgaaede Forpligtelser, d. 15de denne Maaned indtræffe i Turin. Hun vil derfor neppe have faaet Tid til at aflægge sin Familie i Wien noget Besøg, hvilket hun dog skal have havt i Sinde. — **Fanny Elssler** skildres i det bekjendte Værk „Beauties of the Opera" med følgende Ord: „**Fanny** er høi, prægtigt bygget, og har Legemsformer tilfælles med den jagende Diana, idet de forene Kraft med Grazie og Skjønhed; hendes lille og clasisk formede Hoved bæres paa Skuldrene med en ganske fortrinlig Elegance; hendes blændende Teint trænger aldeles ikke til nogen hvid Sminke. Hendes elskelige, skalkagtige Blik staaer i Harmoni med det halvironiske Smiil paa hendes skjønne Læber. Hendes stærke, glindsende Haar af kastaniebruun Farve er sædvanligviis flettet som en Dronnings Diadem eller som en Nymphes Krone. Omendskjøndt hun i sit hele Væsen er fuldkommen qvindelig, er der dog Ingen, hvem det mandlige Costume klæder bedre end hende."

— Fornyligt er det gamle Standard-Theater i London, samt tolv omliggende Huse, blevet nedbrudt, for at gjøre Plads for et stort Skuespilhuus. Dette skal construeres aldeles efter Planen for det engelske Operahuus, og med Hensyn til Størrelse og Decoration blive en Efterligning af **Franconis** Theater i Paris.

— Den udmærkede Violinist **Vieuxtemps** bruger nu Badecuren i Cannstadt, for at komme sig efter sin amerikanske Reise, der havde angrebet hans Sundhed.

Literatur og Kunst.

— I Hamburg er udkommen hos Kittler: „Neue Mährchen" (15) af **H. C. Andersen**, oversatte af Dr. **Le Petit** („Mulattens" Oversætter), med et Forord af Digteren og med 6 illustrerende Billeder; og i Berlin er udkommet det 1ste Hefte af samme Forfatters samlede Eventyr., oversatte af **Reuscher**, med fortræffelige Tegninger af **Hosemann.**

— Foreningen til Udbredelse af gode og billige Folkeskrifter i Kongeriget Sachsen har bekjendtgjort sin tredie Aarsberetning. Imedens denne Forening har bestaaet, ere 112 222 Exemplarer af forskjellige populaire Bøger uddeelte af den.

— Instrumentmager **Bösche** i Magdeburg havde til den sidste Industri-Udstilling i Berlin indsendt en Efterligning af den Magdeburger Domkirke i Træ, i 1/33 af dens virkelige Størrelse. Dette Kunstværk indtog saaledes et Fladerum af omtrent 60 Qvadratfod og Taarnets Høide beløb 10 Fod 9 Tommer (den virkelige Høide = 335 Fod). Samtlige Ornamenter og Figurer paa det

verdensberømte Gudshuus ere eftergjorte med fuldkommen Troskab.

— **Ernst Conrad** i Hildburghausen har fuldført en colossal Büste af Digteren **Rückert**, — et høist genialt opfattet Arbeide.

— En kunstelskende Kjøbmand i Bremen har for en anseelig Priis tilkjøbt sig det i „Ny Portefeuille" tidligere omtalte, berømte Maleri af **Karl Hübner** i Dresden: „De schlesiske Linnedvævere."

— Den 31te August, ved det 300aarige Jubilæum af Høiskolen i Königsberg, lagde Kongen af Preussen under stor Høitidelighed Grundstenen til den nye Universitetsbygning, den academiske Aula. Bygmesteren er Regeringsbygningsraad **Kloth**.

— Billedhuggeren, Professor **Abbondio Sangiorgio** i Mailand har paa Bestilling af Keiser Ferdinand I. udført en beundringsværdig Statue af den forlorne Søn efter Evangeliet.

— Billedhuggeren **W. Matthiæ** fra Berlin har i Rom, for Storfyrstinde Maria, Hertuginde af Leuchtenberg, udført en „Amor med Hunden" i Marmor: Guden slumrer, med den venstre Arm støttet til Ryggen af det vagtsomme Dyr. —

— Et Actieselskab har for 525000 Frcs. tilkjøbt sig Forlagsretten til **Thiers's** „Consulatets og Keiserrigets Historie." Capitalen er sammenbragt ved Actier paa 500 Frcs. Ved Afleveringen af de snarest udkommende første syv Bind har Forfatteren allerede erholdt 320000 Frcs: hans Honorar er beregnet til 46000 Frcs for hvert Bind og 140000 Frcs for det tiende og sidste. Et Actieforetagende skal ogsaa være i Gjære, for at publicere en tydsk Oversættelse af hiint Værk.

— **Boccaz's** Værker i den ældste Udgave (eet Foliobind, Venedig, 1471) bleve for nogen Tid siden kjøbte paa en Auction i Rom af den rige Englænder Lord Spencer for 20000 Gylden.

— Professor **Seyffarth** i Leipzig har i Obelisken ved Porta del Popolo i Rom opdaget Hermapions Obelisk, af hvis hieroglyphiske Indskrift man endnu har en græsk Oversættelse, — en vigtig Opdagelse med Hensyn til Kundskaben om Hieroglypherne. Ifølge heraf er denne Obelisk 3400 Aar gammel.

— Det asiatiske Selskab i London har indgivet et Andragende til Directionen for det ostindiske Compagni, om at erholde Tilladelse til at lade en kyndig Udsending afcopiere de berømte Freskomalerier i Adschuntas Huler. Disse Huler i Nærheden af Berars Bjerge, 53 engl. Mile i Nordost for Aurungabad, have megen Lighed med Elloras og Elephantas og ere hidtil kun meget lidt undersøgte. De ligge 6 Mile fra Staden Adschunti.

— Billedhuggeren **Imhof** fra Bürglen i Schweitz, fortiden i Rom, har componeret en Gruppe efter Tobiæ Historie: Den betydningsfulde Fisk dukker op af Tigris, for at sluge Ynglingen Tobias, som undflyer med Engelen, hvis udstrakte høire Haand meddeler Scenen Fred og Ro.

— Erkebispen af Erlau har skjænket National Museet i Pesth sit Galleri af 200 fortræffelige Malerier.

— Den i saa lang Tid ufuldendte Triumphbue de l'etoil paa de elysæiske Marker ved Paris skal nu snart bringes i fuldkommen Stand, idet Stilladser allerede ere opreiste. Paa en Qvadriga (en antik Vogn) vil Gallias Figur komme til at staae og ved hendes Fødder ville den franske Nations Genier blive grupperede. Samtlige Figurer skulle udføres i Bronze i colossal Størrelse, men foreløbigt anbringes de allerede paa Stedet, udførte i Pap, for at man kan bedømme, hvilken Effect det Hele vil gjøre.

— Den Plads, hvor Universitetsgaden og Invalide-Esplanaden støde sammen i Paris, er bleven aldeles indsluttet med et Plankeværk, da Napoleons Eqvester-Statue skal opreises der. Grundarbeiderne til Opførelsen af Granit-Fodstykket ere allerede paabegyndte.

— **Lamartine** forbereder Udgivelsen af sin Histoire des Girondins — et Værk, der baade i stilistisk og videnskabelig Henseende betegnes som mesterligt.

Pot-pourri.

— Ifølge Brüsseler Blade befinder sig der en Magnetiseur, ved Navn **Montius**, som nyligt har proberet Musikkens Indflydelse paa Somnambuler. Efterat han havde bragt flere, i et Værelse indsluttede Piger i den magnetiske Søvn, satte han sig til Pianoet: ved den første Tone hævede de sig alle, hvorpaa de, uden at forlade deres Pladser, dreiede sig omkring i en Kreds paa den selsomste Maade, og efter Musikens forskjellige Modulationer. Denne Bevægelse vedvarede i 20 Minuter og endte først, da **Montius** hørte op med at spille.

— I Düsseldorfs' catholske Kirker er der udtalt Anathema over **Eugène Sue's** Roman „Den evige Jøde", og den der udkommende Journal „Blätter für Ernst und Scherz" er bleven nødt til at høre op med Fortsættelsen af den oversatte Roman.

— I det Mecklenborgske circulerede fornylig en Indbydelse til Abonnement paa fire Baller. En Baron paategnede den med de tvetydige Ord: „Jeg kommer paa alle Fire."

Indhold.

Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 18, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer »Ny Portefeuille« bedes afleveret.

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler.—**Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer.—Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille“** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet

af

Georg Carstensen.

Redigeret

af

J. C. Schythe.

4. Binds Nr. 10. — Söndagen den 8. December 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— I „Allg. Theaterzeitung" (Wien, d. 24de October) efterlyses en Skuespillerinde paa følgende Maade: „Til Advarsel! Den ved de forenede keis. kgl. Pivattheatre i Wien og i Leopoldstadt for tre Aar (fra 29de Juni 1844 til 26de Juni 1847) engagerede Skuespillerinde **Helene Mügge** har contractstridigt fjernet sig af sit Engagement. Vi ere af Hr. Director **Carls** bekjendte Energi overbeviste om, at han vil vide ad lovlig Vei at tvinge den Undvegne til Opfyldelsen af sine Forpligtelser. Vi skulle i sin Tid gjøre vore Læsere bekjendte med de nærmere Details af dette Anliggende, da det er os alvorligt magtpaaliggende, at der af al Kraft sættes en Grændse for dette ved Theatrene sig indsnigende Uvæsen."

— „Karl Sand" et nyt Drama i fem Acter af **Alex. Dumas**, ventes snart opført i Paris.

— Ved **Franz Lißt's** sidste Ophold i Madrid gav han flere Concerter i den derværende store Circus, hvorved han vakte en utrolig Enthousiasme. Ti Gange fremkaldt og overøst med Blomsterbouquetter og Krandse, ledsagedes han endelig af Tusinder hjem til sit Hotel, hvor natlige Serenader forkyndte hans Berømmelse.

— **Döhler** samt Violinisterne **Sivori** og **Piatti** have nær sat Livet til i den stormfulde Nat imellem den 2den og 3die November, idet de befandt sig paa den kgl. Dampbaad under en Overfart fra Liverpool. De vare de eneste Passagerer, som havde havt Mod til at gaae med.

— **Meyerbeer, Mendelssohn, Lißt, Moscheles** og Flere skulle have forenet sig om, at give en Række af store Concerter i Paris, London og Berlin til Fordeel for det Mindesmærke, der paatænkes opreist i Dresden for **C. M. Weber.**

— **Verdi** har skrevet en ny Opera: „I due Foscari", Text af **Francesco Piave,** der med det Første kommer til Opførelse paa Tealro Argentino i Rom.

— **Gutzkows** nye Drama: „Die beiden Auswanderer", indstuderes i Stuttgart og Dresden.

— Den bekjendte engelske Theater-Entrepreneur **Mitchell** skal have besøgt Paris for at tilendebringe Forhandlingen om at oprette et engelsk Theater i denne By. **Macready** og den store tragiske Skuespillerinde, Miß **Helen Faucit,** skulle alt være engagerede dertil og Forestillingerne ventes at begynde i dette Aar med en Række af **Shakespeares** Dramer. Den engelske Gesandt, Lord Cowley, skal have tilsikkret dette Foretagende en betydelig Understøttelse.

— Den ifølge tydske Blade høist udmærkede Pianist, **Leopold von Meyer,** som endog skal overgaae **Lißt,** „Pianoets Konge", tituleres „Pianisternes **Paganini**", og skal forene alle nulevende Virtuosers Fuldkommenheder i sig til et aldeles uopnaaeligt Heelt.

— **Haydn's** „Skabelse", som ikke var bleven opført i Paris siden den mindeværdige 3die Nivose 1800 — den Dag, da Helvedes-Maskinen brændte løs i Nicaise-Gaden, netop som den første Consul, **Napoleon,** kjørte i Operaen, for at bivaane den første Opførelse af „Skabelsen" — er nu under **Habeneks** Ledning bleven givet den 1ste November. Fem Hundrede Musikere og Sangere, hvoriblandt Eliten af Paris's Kunstnere, have medvirket derved. Concerten afholdtes i den store Operas Sal, og foruden „Skabelsen" udførtes **Webers** Oberon-Ouverture og det store Chor af **Händels** „Judas Maccabæus".

— Af **Franz Lißt** er hos Hallberger i Stuttgart udkommen en ny fuldstændig Pianoforte-Skole med tydsk og fransk Text, under Titelen: „Le Parnasse du jeune pianiste".

Literatur og Kunst.

— **Schwanthalers,** under **Müllers** Ledning i Bronze støbte, Standbillede af Goethe, fremstiller Digteren fritstaaende, i vor Tids simple Huusdragt, iført en Mantel saaledes, at begge Arme ere frie, med den høire Arm støttet paa en Egestamme, og med den nedhængende Venstre holdende en Laurbærkrands — Blikket rettet ud i det Vide og Høie. Den hele Figurs Holdning tyder paa selvbevidst Storhed. Relieferne paa Sokkelen behandle Goethes literaire Virksomhed. Paa Forsiden fremstilles Naturvidenskaben, den dramatiske og lyriske Poesi af tre qvindelige Skikkelser; paa den venstre, smallere Sideflade sees fem Figurer af „Faust" og „Iphigenia", nemlig denne Sidste med Orest og Thoas, og Faust med Mephistopheles. Bagsiden, som skilles i to Feldt af en Victoria, der uddeler Krandse, fremviser tilhøire Götz v. Berlichingen, Egmont og Tasso samt et Satyrhoved, tilvenstre Bruden fra Corinth, idet hun hæver Kistelaaget og stuer op imod den Fremmede med Søsteren; desuden Prometheus og Ellekongen med Drengen i Armen. Paa den anden smalle Side af Sokkelen ere to Grupper anbragte: til-

høire Mignon med Vilhelm Meister og Harpespilleren, tilvenstre Hermann og Dorothea. — Mindesmærkets hele Høide beløber 29 Fod, nemlig: Granittrinene 3', Piedestalen 12', Statuen 14'. Samtlige Omkostninger ved dets Opreisning have beløbet 42000 Gylden, som ere sammenskudte af omtrent 2000 Personer, af hvilke flere have ydet over 1000 Gylden. **Schwanthaler** har ædelmodigt afslaaet enhver Løn for sin Umage, og af de 5000 G., som Goethe-Comiteen sendte ham i Foræring, har han tilbageskikket en Sum af 2000 G. for de Fattige i Frankfurt.

— De **Raphael**'ske Tapeter, hvis Composition hører til det mest Storartede, Kunsten nogensinde har præsteret, har Kongen af Preussen afkjøbt en rig Englænder. Disse Tapeter, som paa **Raphaels** Tid bleve vævede med stor Pragt i Belgien efter de Cartons, der nu befinde sig i England, existere kun i tre Exemplarer, hvoraf altsaa Berlin nu besidder det ene.

— I **Foyer's** Malmstøberi i Paris er der udført tvende kolossale Rytterstatuer af Hertugen af Orleans efter **Marochettis** Model. Disse Statuer ere støbte af de i Algerien erobrede Kanoner; den ene er bestemt for Carrousel-Pladsen i Paris, den anden for Orleans-Pladsen i Algier.

— I Berlin er i Løbet af September Maaned en meget interessant ny Malerisamling bleven aabnet for Publicum. Kongen har nemlig ladet opstille samtlige nyere Maleres Arbeider, som han besidder, i Slottet Bellevue i Dyrehaven, der tilhørte den afdøde Prinds August, og har gjort dette Galleri tilgængeligt for Publicum. Det svarer saaledes til Samlingen i Palais Luxembourg i Paris, hvor der som bekjendt ogsaa kun findes nyere Mesterværker.

— Det Petersburger Academi har iaar erholdt en betydelig Berigelse for sit asiatiske Museum, nemlig 264 chinesiske, japanske og koreanske Mønter og Medailler. Fem af Disse, samlede i China og forsynede med tibetanske Indskrifter, manglede hidtil i Møntkabinettet.

— Den pseudonyme Forfatter til „Londons Mysterier", som har gjort saamegen Opsigt ved sin piquante Pen, har demaskeret sig. Englænderen **Francis Trolopp** er ingen Anden end den, ved flere vellykkede Romaner allerede velbekjendte Franskmand **Paul Féval**.

— **M. G. Saphir** besidder en kostbar autographisk Skat, nemlig 70 authentiske Breve af **Beethoven**, hvilke den udødelige Componist har skrevet til en Ven i Wien. De indeholde ikke blot dybe Indblik af den store Genius i Kunstens Verden, men fremstille ham ogsaa i Slobrok, idet han ofte udtrykker sig paa en munter, ja endog høist comisk Maade.

— Af den bekjendte engelske Skribentinde Miss **Granville** (nu Lady **Fullerton**) er der udkommen en ny Roman, „Ellen Middleton", som finder overordentligt Bifald i den dannede Verden i London og Paris. En dansk Oversættelse er allerede bebudet her.

— En Maler i Dresden har i et af sine nyere Malerier personificeret Svindsoten ved et magert, huuløiet, blegt qvindeligt Væsen i Baldragt; Døden spiller paa Fiddelen dertil. — Ideen er hverken ny eller original.

— Et nyt Værk: „La France illustrée par les femmes", af Mdsl. **A. Dupin**, gjør for Tiden stor Opsigt i Paris.

Pot-pourri.

— Leipzigerne ere geraadede i et saadant Raseri for Taskenspilleren **Bosco**, at hans sidste Forestillinger fremkaldte de mest udsvævende Æresbeviisninger, som de sachsiske „Vaterlandsblätter" sige. Ved en „sindrigt udklædt" ung Pige lod man strøe Blomster for ham og lod ham overrække et Digt tilligemed en forgyldt Tryllestav, hvorpaa der prangede en kostelig Laurbærkrands. Blomsterkoste med vedhæftede Digte tilkastedes ham i Masse, og tilsidst lod man ham kjøre hjem i en med mange Blomster udsmykket Vogn, som man havde leiet netop til dette Øiemed. Ja, Patrioterne, som paa Skydebanen feirede den 18de October, til Minde om den tydske „Frihedsdag", lode sig endog forevise **Boscos** Kunststykker — om af Begeistring eller af Ironi, melde „Vaterlandsblätter" Intet om.

— Sangeren **Tagliafico** fralægger sig i Pariser Blade den ham paadigtede Formæling med den berygtede Madame **Lacoste**, idet han forsikkrer, at han ikke engang kjender den rige Enke af Person.

— Fra Dresden er der udgaaet følgende ret nymodens Forslag: Mange Folk ere ikke rige nok til at kjøbe gode Malerier, men vel til aarlig at kunne anvende en liden Sum paa at leie dem. En saadan Leie-Anstalt har man forberedt. Man vil paa kortere eller længere Tid kunne erholde gode Malerier tilleie fra Dresden. Har man i flere Maaneder seet sig mæt paa dem, saa kan man ombytte dem med andre. — Altsaa et vandrende Laane- eller Leiegalleri, en Idee, der i sin Nyhed synes forførerisk nok!

— Hidtil hentede man i Spanien alle lithographiske Stene fra Baiern. Nu har en velhavende catalonisk Grundbesidder, Don Jose Jordana y Perreras opdaget Steenbrud, som levere denne Art Steen af samme Godhed, som Baiern, og i overordentlig Masse. Den er allerede bleven anvendt af Kunstnerne, og Don Jordana er nu i Begreb med at danne Oplag deraf i Landets vigtigste Stæder, saa at Spanien rimeligviis snart vil udføre denne Steen istedetfor at indføre den.

Indhold.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 18, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille“ bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler. — **Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer. — Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille“** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af Georg Carstensen.

Redigeret af J. C. Schythe.

4. Binds Nr. 11. — Söndagen den 15. December 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— **Donizetti** er ved sin sidste Nærværelse i Neapel, hvor han i saamange Aar har levet og virket, bleven overvældet med overordentlige Beviser paa almindelig Deeltagelse og Beundring. Da man netop i Teatro nuovo opførte hans Operette „Bettly", i hvilken han efter Anmodning havde indlagt nye Nummere, steg Publicums Begeistring til det Høieste, da man vidste, at den berømte Maestro var i Theatret, og det tusindstemmige Raab „Maestro!" lød som af een Mund. Længe vægrede **Donizetti** sig for at fremtræde, indtil han endelig, da Publicum aldeles ikke vilde slaae sig til Ro, viste sig paa Scenen for at modtage Beviserne paa den almindelige Hylding. Man maa vide, at „Bettly" netop er den Opera, som den feirede Mester componerede i den skjæbnesvangre Choleratid, da Theatrene i Neapel vare lukkede og derfor mange Theatermedlemmer uden Erhverv, og at han componerede den alene til Benefice for disse Trængende og i en stor Skynding selv skrev Texten til den. Med denne lille Operette har **Donizetti** saaledes feiret en tredobbelt Triumph: som Compositeur, som Digter og som Menneske.

— Som et Sidestykke til „Marie, Regimentets Datter", roser man nu i Paris Texten til en ny comisk Opera: „Charles, Gardens Søn", Musiken af **Halevy**. Stykket spiller i Marocco og Keisersønnens berømte Solskjærm er ikke forglemt.

— Den hæderligst bekjendte Novellist, **Robert Heller** i Leipzig, har skrevet et Lystspil i fem Acter: „Den sidste Villie", som med det Første vil blive opført der paa Stedet. — Ogsaa **Toepfer** har et nyt Lystspil under Pennen, der skal hedde: „Grillefængeri."

— To fremmede Sangerinder gjøre for Tiden Furore i Italien, nemlig Englænderinden, Md. **Bishop**, som i Teatro nuovo i Neapel henrykker Alle, og Dmsl. **Löwe**, som tilligemed **Ivanoff** og **Varesi** skaffer Theatret i Bologna hver Aften fuldt Huus.

— **Konradin Kreuzer** er ankommen til Paris for at lede Prøverne paa to Operaer, han har oversat for det italienske Theater.

— Kongen af Hannover har besluttet, af sin Privatkasse at bestride Omkostningerne ved Opførelsen af det nye Skuespilhuus, som skal indrettes efter de bedste Mønstre og med glimrende Pragt.

— Atter har **Robert Benedix** skrevet tre nye Lystspil: „Søndagsjægerne", der skal opføres paa Stadttheatret i Hamburg, „Den gamle Magister", som skal gives i Berlin, og „Døbe-Attesten", som er erhvervet for Stuttgart.

— Den 21de October debuterede Md. **Birch-Pfeiffer** paa det kgl. Hoftheater i Berlin, som Overforsterinden i „Jægerne." Hun medbringer til sit nye Engagement syv nye Stykker, af hvilke de to ville blive opførte allerede i dette Aar. Hendes „Moder og Søn" vedbliver at gives med stort Bifald, saavel paa Hoftheatret i Berlin som paa flere andre af Tydsklands første Theatre.

— I Paris forfærdiger man nufortiden Violiner paa Maskine; der bruges kun Menneskehænder til Sammensætningen.

— **Donizetti** skal, ifølge nyere Efterretninger, ventes til Paris, for endnu i dette Aar at skrive en ny Opera, hvortil **Scribe** har leveret Texten. — Hans Broder, **Joseph Bay Donizetti**, General-Director for den tyrkiske Militair-Musik, er allerede for nogen Tid siden vendt tilbage til Constantinopel.

Literatur og Kunst.

— **Schwanthalers**, i „Ny Portefeuille" tidligere omtalte Ludewigs-Statue, der høitideligt afdækkedes i Darmstadt den 25de August, fremstiller Storhertugen med talende Lighed, i Generals-Uniform, med blottet Hoved, iklædt en Kappe, der falder i maleriske Folder, den venstre Haand paa Kaarden, i den høire en Pergamentrulle, antydende Forfatnings-Documentet; Ansigtet er vendt imod Vest, og paa den vestlige Side af det tærningformede Postament læser man: „Ludewig dem Ersten — sein dankbares Volk." Paa Tærningens Østside læses: d. 14de Juli 1841 (den Dag Grundstenen blev lagt) og den 25de August 1844 (Indvielsesdagen). Tre brede Trin føre op til Postamentet, hvis Brede er 18½ Qvadrat-Fod. Søileskaftet er forsynet med 20 Kannelleringer og paraboliskt indknebet foroven. Dets nedre Diameter er 14 Fod, den øvre 12 Fod. Mindesmærkets hele Høide fra Jorden til Statuens Isse beløber 156 hessiske Fod. Statuen veier 108 Centner, Slutstenen, hvorpaa den hviler, danner et Kugelafsnit og veier 90 Centner. En underjordisk, høist findrigt anbragt Indgang fører ind i Postamentet til en tre Fod bred Vindeltrappe og heelt op igjennem det 7 Fod vide Indre af Søi-

len til Capitelets af et Jerngelænder omgivne Platform ved Billedstøttens Fod (ialt 171 Trin), og herfra er der en fortryllende Udsigt over Staden, til Rhinen og de mange Stæder ved dennes Bredder.

— I det sidste Aar har der ved Ruslands Universiteter været følgende Antal af:

	Professorer og Embedsmænd	Studerende
Petersborg	66	557.
Moskau	87	837.
Gerkow	75	410.
Kasan	98	359.
Dorpat	66	484.
Kiew	63	320.
	Summa 455.	Summa 2967.

— Til den Leipziger Michaelis-Messecatalog, der var noget tyndere end Paaskemessens, leverede følgende Boghandlere de fleste nye Artikler: Michelsen 119 Nummere, dog de fleste i Commission for udenlandske Boghandlinger, Manz 60, Voigt 53, Wigand 48, Arnold 40, Brockhaus og Kollmann i Leipzig hver 36, Reimer i Berlin 35, Brockhaus og Avenarius og Meyer og Zeller hver 32, Cotta 31, Heymann 30, Vieweg 28, Teubner 24, Steinkopf og Weidmann hver 23.

— I Paris har Clerus nu forbudt Catholikerne Læsningen af „den evige Jøde".

— Ved Jordarbeiderne til den nederschlesiskmarkiske Jernbane er fornylig i Nærheden af Tillendorf fundet 577 Sølvmønter af forskjellig Størrelse, hidrørende fra Trediveaarskrigens Tider, og ved Hainau har man opgravet flere Vaser og Urner af Leer, indeholdende Aske og forvittrede Knokler.

— I indeværende Aar har der fundet Industri-Udstilling Sted i Byerne: Paris, Berlin, Turin, Florents, Laybach, Leipzig, Pesth, Mailand, Hermannstadt, Kjøbenhavn og Stockholm.

— **Schinkels** kunstneriske Efterladenskaber ere kjøbte af Kongen af Preussen, for som en særegen Samling at opstilles i den kongelige Bygnings-Skoles Locale, som **Schinkel** engang beboede. Ogsaa ere alle Vedkommende, som maatte være i Besiddelse af Bygningstegninger af ham, opfordrede til at indsende dem til hiin Samling.

— Den berømte italienske Maler **Vincent Camaccini** er nylig død i Rom.

— En Boghandler i Paris annoncerer **Lafittes** Memoirer, skrevne af ham selv.

— Foruden Journalen „Vorwärts" er nu en anden tydsk Journal opdukket i Paris. Den kalder sig „Der deutsche Steuermann" og synes at hylde de samme Principer som den Førstnævnte.

— **Alexander Dumas** skal have sluttet Accord med Journalen „La Presse", ifølge hvilken han, mod en aarlig Gehalt af 80,000 Francs, forpligter sig til ikke at arbeide for nogensomhelst Anden.

— **Scribe** har fornylig opgjort sine samtlige Indtægter som dramatisk Digter. Siden den Dag, da han for 36 Aar siden første Gang lod „Les dervis" opføre paa Vaudeville-Theatret, og til Udgangen af 1843 har han oppebaaret 2,112,000 Francs.

Pot-pourri.

— Saavidt bekjendt var det første Gang en Theaterdigter blev fremkaldt, da **Voltaire's** „Mérope" i Aaret 1742 kom til Opførelse i Paris. Allerede kjendte Publicum „Alzire", „Zaïre" og flere af Digterens Stykker, men af Mérope electriseredes det i den Grad, at det forlangte at see Forfatteren, som var skjult i Krogen af en Loge. Han viste sig nu i Logen hos den skjønne Marschalinde de Villars, som, henreven af den almindelige Jubel, i Alles Paasyn omfavnede den lykkelige Digter, der dengang dog allerede talte 48 Aar.

— **Saphir** er pludseligt blevet eet Aar yngre, hvilket han først har bragt i Erfaring af et authentisk Document, efterat han iaar har feiret sin 50aarige Fødselsfest. Dette maa han da gjøre om igjen den 8de Februar 1845.

— I „Allg. Theaterzeitung" af 21de October berettedes, at Kongen af Danmark har tildeelt „Vestalindens" Componist, **Spontini**, Danebrogsordenens Ridderkors.

— Istedetfor den bevægelige Isaaksbro i St. Petersborg, som aflægges ved indtrædende Tøbrud, for at beskyttes mod Beskadigelse, hvorved Forbindelsen imellem de forskjellige Dele af Staden for en Tid ophæves, skal der bygges en 11000 Fod (?) lang Jernbro, baaren af Granitpiller. Udførelsen har man overdraget til Ingenieurerne **Curtis** og **Kennedy** fra Liverpool, og en engelsk Fabrikant har overtaget Leverancen af Jernet, som alene vil komme til at koste over en Million Gylden.

— I Vincennes, en lille By i de forenede nordamerikanske Stater, benyttes ved Kirketjenesten en Lirekasse, som til denne Brug er kjøbt af en tydsk Emigrant, og som ledsager Menighedens Sang med almindelige Gadeviser.

— Stadttheatret i Freiburg (i Brisgau) er indrettet i det forhenværende Franciscanerkloster derstedes, hvori Berthold Schwartz engang opfandt Krudtet.

Indhold.

En Skizze.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 48, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille" bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler.— **Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer.— Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille"** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af Georg Carstensen.

Redigeret af J. C. Schythe.

4. Binds Nr. 12. — Söndagen den 22. December 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— Et engelsk „Puf": Ved sin Optrædelse som Gjæst paa Drurylane-Theatret i London udførte Pariserinden, Dmsl. **Dumilâtre** en Dands, som dannede et juste-milieu imellem Bolero og Cracovienne, og hvis Composition og Udførelse ikke erhvervede den nogen større Opmærksomhed end de nysnævnte Characteer-Dandse. Men da tænkte DHrr. Directeurer Bunn og Madox paa at give denne Solodands en ny Benævnelse, og bekjendtgjorde paa Placaten: „Imellem første og anden Act vil Dmsl. **Dumilâtre** dandse den berømte „Pas de Séduction", der, som bekjendt, blandt de magnetiserende Læger i Paris fremkaldte saa interessante Undersøgelser." — Dette Trækmiddel virkede: John Bull beleirede siden den Dag hver Aften Skuespilhusets Dore.

— Inden **Fanny Elsler** forlod Brüssel, gav hun en Forestilling til Bedste for Hospitalet for blinde og svagelige Oldinge. Til Minde om Velgjørerinden oprettedes i Hospitalet en ny Seng, som for bestandigt skal bære hendes Navn. — Paa Reisen havde hun nær mistet alle sine Smykker, til en Værdi af 100000 Gylden, idet hun forglemte den Kasse, hvori de laae, paa en Station, men erholdt den dog tilbage igjen. — I München har hun gjort Furore som allevegne.

— **Moriani**, som har tilbragt flere Uger i Ro i Mailand og Florenz, har modtaget et Engagement ved Theatret del Principe i Madrid fra 1ste November d. A. til 6te Februar 1845. Efter denne Tids Forløb reiser han til London, for at opfylde sine Forpligtelser til Princess-Theatret, hvis Entrepreneur er høimodig nok til at betale ham for hele Vinteren.

— Det store Tilløb, Balletterne forskaffe Teatro del Circo i Madrid, skyldes deres fyrstelige Udstyrelse og den udmærkede Choregraph **Barrez** fra Académie royale i Paris.

— Theater-Intendanten v. Küstner i Berlin har fundet sig foranlediget til at bekjendtgjøre, at der ikke, som Rygtet siger, gives Claqueurs, som ere ansatte eller tolererede af Theater-Bestyrelsen.

— Dr. **Cohnfeld** har isinde, i Berlin at oprette en Theater-Skole, en Plan, som **L. Tieck** i høi Grad skal interessere sig for.

— Den hæderligt bekjendte Prima-Donna **Isabella Ober-Rossi** behager meget paa Teatro del Circo i Madrid: det høieste Bifald erhvervede hun sig i „Nabucco" af **Verdi**, som opførtes den 13de October, uden dog at Musiken i det Hele taget tiltalte Publicum.

— Bassisten **Dettmer** i Dresden har af flere Polakker erholdt foræret en Sølvpokal, som en Anerkjendelse af hans fortræffelige Fremstilling af den gamle Feldtherre (i hvilken Opera?).

— I Wien er opført „Sommernatsdrømmen", phantastisk Eventyr, frit efter **Shakespeare** ved **Em. Straube**, Musik af Capelmester **Souppé**.

— I Madrid har Componisten **Eslaba** med Held bragt en ny Opera paa Scenen, under Navn af: Las treguas de Tolemaida.

— **Strauss** den Ældre har ivinter gjort en Udflugt til Breslau.

— Efterat **Prume** har givet 4 Concerter i Berlin og har modtaget rige Gaver af Kongen, hvem han havde dediceret sin Concertino (Op. 4), er han over Breslau gaaet til Prag og Wien.

— **Balfe** skriver en ny Opera for Drurylane-Theatret; den hedder „Maltheserridderen."

— Ogsaa i München skal der nu oprettes et Musik-Conservatorium. DHr. **Payßl, Stunz** og **Lachner** ere blandt Andre udnævnte til den Commission, som skal lede Indretningen.

— Ste Cécile, en ny comisk Opera af **Montfort** (forhen **Vanloo**) er bleven optagen med Bifald i Paris, dog uden at gjøre Sensation.

— „Illustrirte Zeitung" vil vide, at det er en ungersk Magnat, med hvem Sangerinden ved Hamburgs Stadttheater, **Cathinka Evers** gifter sig.

— Violin-Virtuosen **Ernst** har den 10de November givet en Morgen-Concert i det Leipziger Gewandhaus; sammesteds gav **Mortier de Fontaine** d. 20de s. M. en Soirée musicale, i hvilken han høstede fortjent Bifald.

— „Lady Ellen", et nyt Stykke af Fru **Clara Mundt (Louise Mühlbach)**, der er opført uden Bifald i Leipzig, er blevet forkastet af Theater-Intendancen i Berlin.

— **Berlioz** har udgivet et Værk i to Bind, under Titelen: Voyage musical en Allemagne et en Italie, hvilket er en videre Udførelse af hans Beretninger i Journal des Débats for forrige Aar. Det første Bind indeholder Efterretninger i Brevform om musikalske Opførelser i Tydskland og desl., Etudes sur **Beethoven**, om den første Opførelse af **Webers** Freischütz i Paris o. s. v. Det andet Bind indeholder Erindringer fra hans Reise i Italien; over **Gluck**, og flere humoristiske Opsatser under Titel af: Astronomie musicale.

— Ved Priis-Uddelingen i Academiet for de skjønne Kunster i Paris har en femtenaarig Blind, **Renaud de Vilbeck**, vundet den første Belonning for en Sonate; han vakte almindelig Sensation.

Literatur og Kunst.

— **Gudin** har under sit Ophold i Berlin fuldendt et Maleri, hvis Idee er ligesaa original, som Udførelsen er hans Talent værdig. Det er en billedlig Fremstilling af den hellige Skrifts Ord efter Skabelseshistorien: „Og Guds Aand svævede over Vandene". Man seer det fra Dybden oprørte, skummende Hav, hvorledes det hæver sine Bølger mod Himlen; tilhøire udbreder sig et mildt Lys, som et Symbol paa den guddommelige Aand, over Vandet og synes at paabyde Elementet Rolighed, medens tilvenstre, i Baggrunden, enkelte rødlige Striber paa den dunkelblaae Himmel antyde Dæmringen, der skal følge paa den første Dag. Det Hele erholder et eiendommeligt Anstrøg derved, at man kun har Elementerne, uden noget Spor af en menneskelig Tilværelse for sig; og at Vandet er malet med **Gudins** bekjendte Mesterskab, behøver man vel neppe at bemærke.

— Staden Caen har besluttet at opreise et Jern-Standbillede for sin berømte Medborger, Mathematikeren **Laplace**, i Collége des Arts, hvor han begyndte sine Studier. Omkostningerne ere anslaaede til 11000 Francs, hvoraf Regeringen har paataget sig at udrede Halvdelen; Resten skal tilveiebringes ved Subscription.

— Breve fra Algier melde, at den bekjendte franske Historiemaler **Larivière**, hvem Kongen har overdraget, at udføre i en meget stor Maalestok et Maleri af Slaget ved Isly til Prydelse for den saakaldte Marschal-Sal i Tuilerierne, var den 18de October indtruffen i Oran, hvorfra han ufortøvet vilde begive sig til den forhenværende Leirplads i Nærheden af Ouschda.

— Paa Raadhuset i Paris skal opstilles en Statue af denne By, og en Skribent opkaster i den Anledning det Spørgsmaal, om man skal fremstille en Stad ved en mandlig eller en qvindelig Figur, hvorover man endnu ikke er paa det Rene.

— **Ludvig Tieck** vil snarest udgive en lille Brochure, under Titelen: „**Goethes** ældste Sangbog," som skal indeholde en Række af for det Meste hidtil utrykte Digte af **Goethe** fra Aarene 1770 til 1773.

— I Rigssalen i det kongelige Slot i Stockholm ere de, af **Bystrom** og **Fogelberg** bearbeidede, kolossale Marmor-Statuer af Kongerne **Gustav II Adolf**, **Karl** X, XI, XII, XIII og XIV blevne opstillede.

— Ved Keiser **Ferdinand** af Østerrigs sidste Besøg i Triest har han givet sit Minde til Opreisningen af hans Imperator-Statue i denne Stad.

— Den udmærkede franske Billedhugger **Danton** har i nogen Tid opholdt sig i Algier for at udføre Marschal Bugeauds Büste til Marschal-Salen i Paris. Da han var bleven færdig med Modellen, viste han den for nogle hos Gouverneuren tilstedeværende Arabere. Strax bøiede sig Alle i Ærbødighed og udbrøde: „Det er vor store Marschal Bugeaud." Ligheden lader saaledes til at være høist træffende.

— Dmsl. **Clemence Robert** i Paris har udgivet en ny Roman „William Shakespeare", som gjør megen Opsigt og frembyder interessante Sammenligninger med **Tiecks** og **Königs** shakespear'ske Digtninger.

Pot-pourri.

— Den alvorlige og skrantende **Bulwer** befinder sig for Tiden i Sevilla, hvor han, for en kort Stund udhvilende sig fra sine diplomatiske Forretninger, studerer Folkets Sæder og Skikke. Den derværende Journal fortæller, at han nylig foranstaltede en festlig Soirée, forbunden med et Bal, hvorved han bragte sine Gjæster en fiin Hylding. Strax efter Souperen indtraadte nemlig i Salen en Skare af Dandserinder i andalusisk Dragt, og udførte til en passende Musik de mest henrivende og yndede Nationaldandse, hvorpaa der udførtes en Række af sindrige Tableauer. Iblandt Dandserinderne, som vare laante af Seviller-Theatrets Balletpersonale, udmærkede sig især een, ved Navn **La Lena**, og det hedte sig i Sevilla, at hendes Lykke allerede var gjort, idet hun, paa den engelske Gesandts Anbefaling, med det Første vil komme til at optræde paa en af Londons mest ansete Skuepladse.

— Den her tidligere omtalte Md. **Weiß** fra Wien, som med en Flok Børn har givet mimiske Forestillinger i flere tydske Stæder, blandt andet i Hamburg, er af Øvrigheden i Elberfeld ad Rettens Vei bleven forhørt angaaende hendes Rettighed til Børnene, og, da hendes Forklaringer vare meget utilfredsstillende, har man draget hende til Ansvar og truffet Anstalter til at sende Børnene tilbage til deres Hjem.

Indhold.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 48, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille“ bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Sondag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler.— **Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer.— Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille“** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.

NY PORTEFEUILLE.

Udgivet af Georg Carstensen.

Redigeret af J. C. Schythe.

4. Binds Nr. 13. — Söndagen den 29. December 1844.

Kjöbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

TUTTI-FRUTTI

af fremmede Journaler.

Theater og Musik.

— Den belgiske Violinvirtuos **Jules Ghys,** som i Aaret 1837 med overordentligt Held gav flere Concerter i Wien, ventes tilbage i denne Stad til Vinteren, efter en fireaarig Reise i Tyrkiet, hvor han lod sig høre i Constantinopel, i Moldau, Wallachiet, Rusland, Sverrig og Danmark. Wiens Concertvenner forvente sig en forhøiet Nydelse af hans geniale Spil.

— I **Niedermeyers** „Maria Stuart", som mod Slutningen af December vil komme til Opførelse i den store Pariser Opera, skulle tre nye Sangere debutere: Tenoristen **Gardoni**, Barytonisten **Latour** og Bassisten **Obin**, en Elev af Conservatoriet.

— **Carl Price** fra Kjøbenhavn, som fornylig har produceret sig og sine Børn i Prag og der har høstet meget Bifald, vil efter Forlydende ogsaa give en Række af acrobatisk-mimiske Forestillinger paa et Theater i Wien.

— Den vigtigste Nyhed i denne Saison ved den Pariser Opera er „Richard i Palæstina", Text af **Paul Foucher**, Musik af **Adam.** — Paa Gymnase har et nyt Stykke „Rabiole et Joblot" af **Scribe** og **Xavier** gjort mest Lykke; det skal være overordentlig comisk.

— Den berømte Mdsl. **Déjazet** ventes i denne Vinter til Wien for der at give en Række af Gjæsteroller. Dette Rygte vinder i Sandsynlighed derved, at hun har ophævet sit Engagement ved Theatret i Palais-Royal og endnu ikke skal have sluttet nogen anden Contract.

— Paa Teatro del Fondo i Neapel er fornylig „La Presa di Constantina", en ny Opera med Musik af **Brancaccio**, Text af **Caffareccio,** sat i Scene med stort Held.

— Den berømte Harpe-Virtuos **Parish Alvars** vil, efter et Ophold i Wien, atter tiltræde en Kunstreise, hvorfra han dog snart vil vende tilbage igjen, for paany at give en Concert der.

— „Revue de Paris" indeholder, i Forbindelse med en Bedømmelse af den af **Berlioz** dirigerede Concert-monstre i Industrihallen paa de elysæiske Marker, følgende Meddelelse om en stor, af National-Conventet foranstaltet Musikfest, der maaskee, som lidet bekjendt, turde have nogen Interesse. „Den 26de August 1794 fik National-Conventet i den tidlige Morgenstund Efterretning om den ved Fleurus af General **Jourdan** tilfægtede Seier. Denne mindeværdige Krigerdaad befriede de franske Grændser for Fjenderne. Conventet befalede, at de til Høitideligholdelsen af denne lykkelige Begivenhed stedfindende Festligheder skulde ende med en stor Concert. Et uhyre Amphitheater blev opreist foran Tuilerierne, bestemt til at optage et heelt Armeecorps af Musikere og Sangere. Alle Theatre bleve lukkede paa den til Festen udvalgte Dag, og alle Sangere og Instrumentister i hele Paris tagne i Requisition: over 1500 Damer og Herrer fulgte det almindelige Opraab og ydede virksom Deeltagelse. Skuespildirecteurerne indfandt sig til den fastsatte Time paa Stedet med deres samtlige Synge- og Orchester-Personaler. De til Opførelse bestemte Musikstykker vare alle valgte med Hensyn til Concertens Aarsag og Diemed og af en prøvet Virkning. Concerten endte med en bekjendt Folkesang. Under det Hvilepunkt, som gaaer forud for denne Sangs Refrain, aabnedes Hovedpavillonens store Vinduer, og tre mægtige Klokker, som vare ophængte der, begyndte en vældig Kimen til Storm, 200 Tambourer sloge en Hvirvel, medens 200 andre trommede til Angreb understøttede af et heelt Regiment Trompetere, og endelig underholdt 12 Kanoner, i Forbindelse med en Brigade Fodfolk en uafbrudt Ild, der som en Himlens Torden faldt ind i Choret. Denne overordentlige Musikeffect (?) skulde sætte de forsamlede mange Tusinder af Tilhørere i Begeistring. Men Hensigten forfeiledes. De Tilstedeværende havde intet mindre end ventet sig en saa orkanagtig Reserve, som pludselig forenede sig med Sangernes og Musikernes Chor. Alle følte sig grebne af en panisk Skræk; man styrtede mod Havens Udgange, sønderslog Indhegningen, for at slippe desto hurtigere ud, og ilede bort til alle Sider. Man troede, at der paa Tuilerie-Quaien var udbrudt en Modrevolution og at Folket blev skudt ned: en Vildfarelse, der kostede mange Mennesker Livet, da Enhver kun tænkte paa sin egen Redning i den frygtelige Trængsel. Siden den Tid har der aldrig fundet en lignende Forening af Musikere Sted i Paris. Directoren for alle hine „Kunstnere" var **Rey**, den daværende store Operas Orchesterdirector, hvis Commandostav ikke blot Sangerne og Instrumentisterne, men ogsaa Tambourerne, Trompeterne og Kanonererne adløde."

— Den 25de October opførtes i Breslau første Gang et nyt Stykke af **Raupach**: „Ideal und Leben", Drama i 5 Acter.

— Ifølge Efterretninger fra London befinder sig et Selskab af Bayaderer fra Lahore paa Veien til England, for i tilstundende Vinter at give Forestillinger paa et af Hovedstadens Theatre.

— Efternævnte ere de fornemste Kunstnere, som i denne Saison ere engagerede for Sangen og

Dandsen ved Theatret della Scala i Mailand: **Erminia Frezzolini, Antonio Poggi, Filippo Collini, Fanny Elssler, Perrot,** Dandserparret **Monplaisir** og **Dause** samt Hr. **d'Or.** Compositeurerne **Verdi** og **Cortesi** ville sørge for Nyheder.

Literatur og Kunst.

— Den periodiske Presse i Madrid har i de sidste Aar udvidet sig saa anseeligt i numerisk Henseende, at der nu for Tiden bestaae 48 Blade i denne Hovedstad, af hvilke 19 udkomme dagligt, 9 to eller tre Gange om Ugen, 7 ere Ugeblade, 5 udkomme hver fjortende Dag og 8 hver Maaned. Af Dagbladene ere tre Adresse-Aviser, 3 officielle Tidender, 7 Moderado-Blade, 3 Exaltado-Blade, 1 Kirketidende, 1 Skoletidende og 2 levere, paa amerikansk Viis, Aftryk af spanske og udenlandske Classikere. Det ene af de sidstnævnte Blade hedder: „Det billige Folkebibliothek", det andet „Spanske Læsefrugter". Bladet „Heraldo", Moderados Hovedorgan, har 7000 Abonnenter, „Eco", Exaltados Hovedorgan, kun 1200 Dito. Samtlige ti egentlig politiske Tidender skulle ikkun tælle 22000 Abonnenter, derimod er Interessen for de literaire og almeennyttige Blade stedse i Tiltagende. Men i den sidste stormende Tid under Espartero talte Hovedstadens politiske Blade 65000 Abonnenter, medens de øvrige Tidsskrifter en Tidlang vare næsten forsvundne.

— Londoner Blade berette, at den skjønne Søile, som engang opreistes i Moel Famma (Grevskabet Denbigh) til Minde om den 50ende Aarsdag af Georg den Tredies Regering, er pludseligt nedstyrtet og sønderbrudt.

— Steen- og Metal-Graveur **Jacob Resek** i Wien har fornylig fuldendt Kong Ludvig Philips Portrait, udskaaret i Relief i en Citron, som er halvanden Tomme i Længde-Gjennemsnit. Den techniske Udførelse vækker alle Kjenderes levende Beundring. Gemmens Aftryk viser en skuffende Lighed med Originalen, hans aandige Udtryk er troligt fastholdt. Enkelthederne, især Kjødpartierne og Hovedhaaret, ere i den store Ædelsteen behandlede med en Blødhed, der klart lægger **Reseks** Mesterskab i denne vanskelige Green af den bildende Kunst for Dagen. Tidligere har denne Kunstner skaaret Portraiterne af Kongerne af Preussen og Sverrig og af Friherre Salomon v. Rothschild.

— **Horace Vernet** har i disse Dage fuldendt et nyt Kunstværk, forestillende Borttagelsen af Abd-el-Kaders Smala. Maleriet er ikke mindre end 72 Fod langt og bestemt til at indtage en heel Væg i den nye Sal i Versaille-Museet, hvor andre Fremstillinger af de nyere Kampe i Algier skulle have deres Plads. **H. Vernets** Arbeide skildres som et sandt Mesterstykke. — Den berømte Bataille- og Hestemaler, Professor **Krüger** i Berlin, har modtaget et Kald til Hoffet i St. Petersborg, hvor han skal træde i Stedet for **Horace Vernet.**

— Den som Skribent hæderligst bekjendte Greve **Giovanni Galvani,** Bibliothekar i Bologna og en Slægtning til den af Physiken saa høit fortjente Naturforsker **Luigi Galvani,** har ladet udgaae til hele Italien en Opfordring, at reise et National-Mindesmærke til Ære for Galvanismens Opdager. Dette Mindesmærke skal da udføres i Rom af en indenlandsk Kunstner og opstilles i Bologna. Greven selv har for dette Øiemed bestemt Udbyttet af sine endnu utrykte Værker i 15 Bind, Frugten af tyve Aars Arbeide.

— De Kunstnere, som Kongen af Bayern har sendt til Neapel, forberede sig der ved techniske og artistiske Studier med Iver til Udførelsen af en fuldstændig pompeiansk Huusbygning i Nærheden af Aschaffenburg, en Efterligning af det saakaldte Castor- og Pollux-Huus. Bronzerne og Terracotta-Arbeiderne skulle ikke udføres paa Byggestedet, men i Rom og München.

— **Heine** er den 19de October igjen indtruffen i Paris.

— Kong Ludvig Philips Reise til England er bleven foreviget ved en Medaille, paa hvis ene Side man seer Kongen af Frankrigs og Dronningen af Englands Billeder, samt begge Souverainers Vaaben; paa den anden Side læses: „Til Erindring om de Franskes Konge Ludvig Philips Besøg hos Victoria, Storbrittaniens Dronning. October 1844."

Pot-pourri.

— Æreslegionen i Frankrig tæller nu 52000 Riddere, medens der paa Keiser Napoleons Tid kun gaves 22000. I Aaret 1843 ere 1421 Medlemmer af Æreslegionens Orden afgaaede ved Døden, nemlig: 6 Storkors, 15 Storofficerer, 32 Commandeurer, 173 Officerer og 1195 Riddere.

— For Jamaica er der i Glasgow bleven forfærdiget en Kirke af Støbe- og Smedejern, 65 Fod lang og 40 Fod bred. Den har kun kostet 1000 Pund Sterling, hvorfor man troer, at Colonierne herefter ville gjøre mange Bestillinger paa saa let transportable Kirker. I Egne, hvor Jordskjælv ere saa hyppige som i Vestindien, ere Jern-Bygninger især hensigtsmæssige.

Indhold.

Maria Stuart.

☞ **Redacteurens Bopæl er i Hôtel du Nord, 2den Sal, Nr. 48, hvor Bøger, Aviser, Bidrag, kort Alt, hvad der vedkommer „Ny Portefeuille“ bedes afleveret.**

Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Nummer ledsaget af en Lithographi. Desuden leveres **hvert Halvaar** Abonnenterne **gratis** en større Lithographi af virkeligt Kunstværd, efter et eller andet berømt Maleri, og hvis Priis i Kunsthandelen i det mindste vilde være et Par Rigsdaler.— **Abonnementsprisen** er 1 Mk. pr. Nummer.— Subscriptionen er kun bindende for 13 Nummere, der udgjøre et Bind, hvortil leveres Titelblad og Indholdsliste. — Enkelte Nummere eller Lithographier sælges ikke. — Man tegner sig hos Redacteuren og hos de forskjellige Agenter i **Danmark**, **Norge** og **Sverrig**.

☞ Til Beqvemmelighed for dem, som maatte ønske Bladet tilsendt **ugentlig med de Kongelige Poster**, er der truffet den Foranstaltning, at man, fra indeværende Qvartal at regne, overalt i Danmark og Hertugdømmerne, ved at tegne sig paa det nærmeste respective Postcomptoir, vil kunne erholde **„Ny Portefeuille“** for 2 Rbd. 3 Mk. qvartaliter, alle Omkostninger iberegnede.